

KOMPLO BOŞA ÇIKARILARAK DEMOKRATİK VE ÖZGÜR YAŞAMIN ÖNÜ AÇILMIŞTIR

Komploya karşı 12. mücadele yılında daha büyük kazanacağız

15 Şubat uluslararası komplosunun on ikinci yılına giriyoruz. Hareket ve halk olarak "Kara Gün" diye tanımladığımız bu uluslararası komplo gerçeğine karşı on bir yıldır başarısız kılıp yenilgiye uğratmak üzerinedir. Her yıl dönümünde komploya karşı yürüttüğümüz mücadeleyi, komplonun geldiği noktayı değerlendiriyor, buna göre yeni yılda komplocu güçlerin ne yapacaklarını anlamaya çalışıp ona karşı yürütmemiz gereken mücadeleyi, önümüzdeki görevleri, yapacağımız çalışmalarını planlıyor, bu temelde mücadele ediyoruz. On ikinci yıla da böyle bir yaklaşım ve çaba içerisinde giriyoruz...

sayfa 6'da

Önderlik gerçeği ve uluslararası komplo

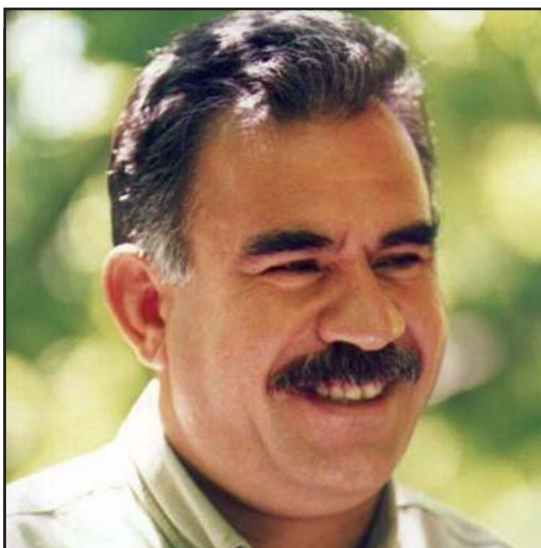
Tarihe dönüp baktığımızda önder kişiliklerin halkların ve ezilenlerin özgürlük mücadelelerinde tartışılmaz bir yere sahip olduklarını görürüz. Tarih içinde herhangi bir zaman ve mekânda ortaya çıkan ve çözümünü dayatan bir toplumsal sorun öncelikle önderler kişiliklerce sahiplenilir. Toplumlar ya da toplulukların yaşanmaya değer bir dünyaya yönelik talepleri, özlemleri ve umutları en yoğun haliyle ilkin önderliklerde yaşanır. Önderler kördüğüm halini almış sorunları çözme perspektifine sahip insanlardır. Öngörü ve duyarlılık onların en belirgin özellikleridir...

sayfa 13'te

Büyük çarpıtma düz çizgisel ilerlemecilik

İnsanlığın çeşitli dönemlerinde ortaya çıkan farklı kavrayış ve ideolojiler olmuştur. İlk toplum olan ahlaki ve politik toplumda her şey bir bütünlük ve dayanışma içinde ele alınırken, sonraki hiyerarşik-devletçi paradigmadaki her şey özne-nesne ayrımına tabi tutularak parçalı bir şekilde ele alınmıştır. Bu farklı iki ele alış, aynı zamanda insanlık tarihindeki en temel iki paradigmayı da bize vermektedir. Mitoloji, din ve günümüz biliminin algılayış biçimleri bu ikinci paradigmaya örnek gösterilebilir. Mitolojide her şeyin bir tanrısı vardı. Dinde ilk hareket ve bu hareketi gerçekleştiren tanrı...

sayfa 24'te

Komplonun 12. yılında komplo boşa çıkarılmıştır

ABDULLAH ÖCALAN

Başında bazı Kürt kızlarının kaçırılması ve öldürülmesi olaylarını okudum. Arkasında ne olduğu açığa çıkarılmalıdır. Bunu ilginç buluyorum. Bu tür olaylar Kürdistan'da son dönemler yaygınlaştı. Daha önce de Iğdır ve Nusaybin'de olmuştu. Bunun arkasında bir şey var, bunun açığa çıkarılması gerekiyor. Bunu yapanlar kötü oynuyorlar. Bunun sonuçları kötü olur. Üzerinde durulması gerekiyor. 13-14 yaşındaki Kürt

kızlarını kaçırıyorlar. Ne olup bittiğini bilmek gerekiyor.

AKP Kürt siyasetçilerine siyasi operasyonlar yaparak kendince önlem alıyor. Demokratik kalkışma ve halkın demokratik eylemliliklerinin önüne geçmeye çalışıyor.

BDP'nin Kongresi ne zaman? Demokrasi ve Barış Partisi değil Demokratik Barış Partisi olmalı. Doğrusu da bu, Türkçe dil kurallarına daha...

sayfa 16'da

İçindekiler

Zaferi kazanmanın garantisi pratikleşmektir
19'da

Kürt çocuklarına uygulanan baskı soykırım politikalarının daha da derinleştirilmesidir
26'da

Sözün eyleme dönüştüğü an: VİYAN
30'da

Önder Apo'yu göremesem de bütün hayatımı onun izinden gitmeye adadım
31'de

KOMPLO BOŞA ÇIKARILARAK DEMOKRATİK VE ÖZGÜR YAŞAMIN ÖNÜ AÇILMIŞTIR

Türkiye'de AKP iktidarı gelinen aşamada bir tikanıklığı ve açmazı yaşıyor. Türkiye'nin en temel sorunlarını çözemez duruma düşmüştür. Her ne kadar hala hükümetteyse de önemli bir siyasi güç olarak varlığını sürdürüyorsa da Türkiye'nin temel sorunlarına çözüm bulmayan bir güç olarak giderek siyasal kan kaybına uğramaktadır. AKP'nin bu duruma düşmesinin nedeni, onun tahkiyecisi, sorunlara gerçek anlamda çözüm bulma yerine; aldatan, oyalayan, sadece iktidarını düşünen bir siyasi güç olmasıdır.

Onlarca yıl Kürt Özgürlük Hareketi'nin, demokrasi güçlerinin yürüttüğü mücadeleyle Türkiye'de bir demokrasi özlemi yaratılmıştı. Türkiye halkının ve Kürt halkının mücadelesi Türkiye'de demokratikleşmeyi sağlayacak, zorlayacak önemli bir birikim ortaya çıkarmıştı. Öte yandan Kürt Özgürlük Hareketi'nin yürüttüğü Özgürlük Mücadelesi Türk devletini ekonomik, siyasi, sosyal her alanda bir çıkmaza sokmuştu. Türkiye halkı ekonomik ve sosyal sorunlar altında bir bunalımı yaşamaktaydı. Türkiye sürekli "ben artık PKK'nin yarattığı sorunları kaldıramıyorum, Kürt Özgürlük Hareketi'nin yürüttüğü mücadele karşısında ekonomik, sosyal, siyasi çöküntüyle karşı karşıyayım" diyerek ittifakta olduğu uluslararası güçlerden destek istemiştir. Aslında ABD de, İsrail de, Avrupa da Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiye edilmesi açısından Türk devletine kapsamlıca destek vermiştir. Ama Kürt Özgürlük Hareketi devletin Türkiye'yi pazarlayarak her taraftan aldığı desteğe rağmen mücadelesini sürdürmüş, Türkiye'nin bu saldırılarını boşa çıkarmıştır.

Türkiye'nin her bakımdan sıkıştığı 1998'de ABD, İsrail ve Türkiye Ortadoğu'ya yapacakları müdahalede Türkiye'nin bu sıkışıklığını kullanmak ve Türkiye'yi Ortadoğu müdahalesinin parçası haline getirmek hem de Irak'a ve Ortadoğu'ya müdahale öncesinden kendisi açısından da engel gördüğü PKK'yi saf dışı etmek için uluslararası komployu devreye sokmuştur. Uluslararası komployu asıl planlayan ve devreye sokan ABD, İngiltere ve İsrail'dir. Sonuçta Önder Apo esaret altına alınmıştır. Bu da esas olarak uluslararası güçlerin hem Türkiye'yi kendine bağlamayı hem de Kürt siyaseti içinde PKK'yi etkisiz kılarak kendine bağlı güçleri öne çıkarmayı ve bu temelde Ortadoğu'daki siyasi etkinliğini Irak müdahalesiyle birlikte sağlamayı hedeflemişti.

Uluslararası komploya karşı Kürt halkı Önder Apo'nun esaretinden önce ve sonra kahramanca bir mücadele vermiştir. Özellikle "Güneşimizi Karartamazsınız" direnişiyle Önder Apo etrafında ateşten barikat olmuşlardır. Bu durum uluslararası güçleri ve Türkiye'yi ürkütmüştür. Aslında daha başından uluslararası komployu boşa çıkaracak önemli mücadele bu halkın direnişinden kaynaklanmıştır. Kuşkusuz ABD ve Türkiye bu direniş karşısında Önder Apo'yu idam etme cesaretini gösterememişlerdir. Bunun yerine zaman içinde siyasi olarak tüketerek, kontrol altına alarak komploda hedefledikleri amaca ulaşmak istemişlerdir.

Türkiye'de Önder Apo'nun esaretinden sonra ilk önce DSP, MHP ve ANAP'ın içinde olduğu bir hükümet kurulmuştur. Bu hükümet Önder Apo'nun yakalanmasında rol oynayan koalisyon partilerinden oluşmuştur. Şovenizmin yükseldiği bir süreçte iktidara gelmiş-

lerdir. Ancak Irak'a müdahalesi sürecinde böyle bir iktidarın kendilerinin öngördükleri müdahale sürecine uygun bir iktidar olmadığını düşünen ABD, İsrail ve İngiltere işbirliği içinde oldukları kimi asker-sivil bürokratik güçlerle mevcut hükümeti iktidardan düşürmeye yol açan süreci başlatmışlardır.

Savaşın getirdiği ekonomik yük

Ekonomik kriz bu konuda önemli bir müdahaledir. Öyle söylendiği gibi ekonomik kriz sadece Ahmet Nejdî Sezer'in Başbakan Ecevit'in önüne anayasa kitapçığını atmasıyla başlamamıştır. Uluslararası güçlerin Türkiye'ye yaptığı bir ekonomik müdahaledir. Türkiye Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı yürütülen savaş sürecinde olmadığı kadar yüksek faizle borç almıştır. Yüksek faizle o kadar borç almıştır ki, artık bırakalım anaparayı, aldığı borçların faizini bile ödeyemeyecek duruma düşmüştür. Türkiye bu durumdan ancak büyük bir devülasyonla kurtulabilirdi. Savaşın getirdiği bu ekonomik yük ancak halkın sırtına yüklenerek kaldırılabilirdi. Türkiye borçlarını ancak böyle ödeyebilirdi. Dış güçler Türkiye'den borçlarını alabilmek için böyle bir operasyonu bilinçli bir biçimde yapmışlardır. Öte yandan mevcut hükümeti düşürüp kendi çıkarlarına olan yeni bir hükümeti iktidar yapmak için böyle bir operasyon önemli bir araç olarak görülmüştür. Dolayısıyla bu ekonomik kriz dış güçlerle Türkiye içindeki güç odaklarının ekonomik borç yükünü halkın sırtına bindirerek kurtulma hareketi olarak değerlendirmek gerekir.

Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı yürütülen savaş döneminde böyle bir devülasyon yapmak, bütün bu ekonomik sıkıntıları halkın üzerine yüklemek, yürütülen savaşı sekteye uğrattırdı. Türk halkındaki tepkileri arttırdı. Bu da Türkiye'yi çok büyük siyasal istikrarsızlığa götürür; hatta Kürt Özgürlük Hareketi'yle Türkiye'de devrimci demokratik güçler birleşerek Türkiye'yi köklü bir demokratik değişim sürecine de sokabilirlerdi. Onun için savaş döneminde böyle bir devülasyonu ne Türkiye ne de ABD ve Avrupa göze almışlardır. Irak'a doğru müdahaleye giderken bu devülasyonu Ecevit hükümetine yaptırarak bu hükümeti çöktürmüşlerdir.

Devülasyonla birlikte Türkiye'deki halkın cebindeki paralar, alım gücü birden yarı yarıya düşmüştür. Yarı yarıya düşmesi şu anlama gelmektedir: Cebindeki paraların yarısının uluslararası güçlere ve Türkiye'deki bazı tekellere kaymasıdır. Daha çok da uluslararası güçlerin faydalandığı bir durum ortaya çıkmıştır. Bir günde alım gücü yarı yarıya indiyse herhalde bu alım gücü birden havaya uçmamıştır. Mutlaka gücülerinin eline geçti. İşte bunlar da uluslararası güçler oldu. Türkiye bu yönüyle de bu ekonomik krizin yükünü Türkiye halkının üzerine yıkarak savaş dönemindeki ekonomik sıkıntıdan çıkma sürecini başlattı. Bu süreçte ekonominin dış borçları ödeyecek ve ekonomik sistemi daha fazla küresel ekonomiye bağlayacak biçimde düzenlenmesi için Kemal Derviş çağrıldı. Savaş döneminde biriken bu devasa borç yükü halkın sırtına yüklenerek Türkiye'deki ekonomik krizi katlanabilir duruma getirildi. Türkiye giderek borçlarını ödeyen bir ülke haline geldi.

Kuşkusuz bu ekonomik çöküntü mevcut hükümeti çok fazla yıprattı.

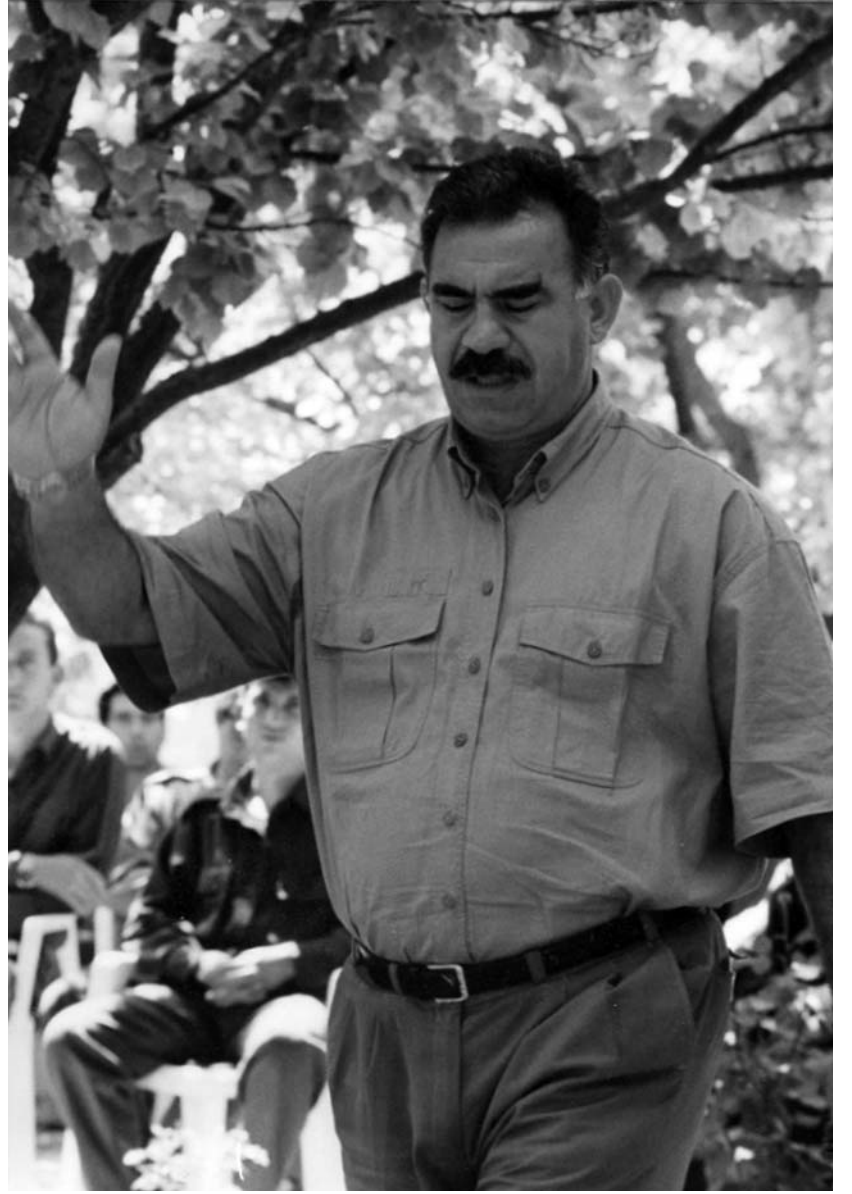
Artık hükümet ayakta kalamaz hale geldi. Hala sır olan Ecevit'in hastalanması ve artık iş yürütemez hale gelmesi bu süreçte ortaya çıktı. Daha sonra da MHP'nin dayatmasıyla seçime gitme durumu yaşandı. Bunların hepsi Türkiye'deki bir iktidar değişimine yapılan hazırlıklardı. Öte yandan öngörülen Irak'a yönelik bir müdahalede kendileri için en iyi kullanabilecekleri parti, iğdiş edilmiş, törpülenmiş bir siyasal İslamcı parti olabilirdi. Çünkü Irak'a müdahale sürecinde böyle bir parti olmadığı takdirde Irak'taki müdahaleyle birlikte bir taraftan sol demokratik güçlerin, diğer taraftan İslami çevrelerin tepkisiyle Türkiye'de Irak müdahalesine çok aktif bir toplumsal direniş ortaya çıkabilirdi. Bu nedenle ABD AKP'yi Irak seçimleri öncesi iktidara hazırlamıştır.

AKP Kürt halkının demokrasi özlemini sömürüyor

AKP, on yıllarca süren savaşın etkisiyle bunalan, Türkiye halkının Kürt halkının demokrasi özlemini sömürerek, demokratik söylemlerde bulunarak, toplumsal desteğini genişletmeyi hedefledi. Diğer taraftan yine onlarca yıl süren savaşın getirdiği PKK ve Apo rantını kullanarak her türlü yolsuzluğu yapanların var olduğu bir Türkiye'de, AKP ekonomiyi düzeltereğim, bu yolsuzlukları ortadan kaldıracam biçiminde bir propagandayla bir anda seçimler öncesi alternatif bir güç haline getirildi. AKP'nin böyle iktidara geldiği ya da getirildiği açıktır. AKP'nin bu iktidarında dış güçlerin önemli etkisi olmakla birlikte, mevcut o dönemdeki asker sivil bürokrasisi de AKP'nin iktidar olmasına engel olmamıştır. Mevcut hâkim iktidar bloğu hem ABD'nin eğilimini görerek hem de Kürt Özgürlük Hareketi Önderliğinin esaret altına alındığı bir süreçte Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye edecek bir hükümet olacağını düşünerek AKP'nin hükümet olmasını kendi amaçları açısından da uygun görmüştür. Tek taraflı ateşkesin olduğu, savaşın durduğu ve Önderliğin esaret altına alındığı bir dönemde AKP gibi bir hükümetin özel savaşa, rehabilitasyonla, Kürt toplumunu kandırarak Özgürlük Hareketi'ni etkisizleştirmede rol alacağı düşünülmüştür. AKP'nin iktidara gelmesine yol açan tarihsel süreci, dış ve iç koşulları bu çerçevede ele almak doğrudur.

AKP, Önder Apo'nun esaret altına alındığı, silahlı güçlerin geriye çekildiği ve Türk devletinin bu konuda rahatladığı bir dönemde iktidara gelmiştir. Öte yandan ekonomik alanda on yılların biriken kriz etkenlerinin Kemal Derviş döneminde göreceli olarak zayıflatılması AKP hükümetine belirli bir rahatlık vermiştir. Kürt Özgürlük Hareketi'nin silahlı mücadele etmediği koşullarda Türkiye'nin potansiyeli belirli bir ekonomik ve siyasi istikrarı sağlayabilecek düzeydedir. AKP böyle bir süreçte iktidara geldi.

Türk devletine göre Önder Apo'nun yakalanmasıyla birlikte Kürt Özgürlük Hareketi tasfiye sürecine girmiştir. AKP rehabilitasyonla son rütuşları yaparak bu işi tarihe gömecekti. Bu açıdan Erdoğan'ın Başbakan olduktan sonra "düşünmezseniz Kürt yoktur" demesi, Türk devletinin hükümetiyle, asker-sivil bürokrasisiyle Kürt Özgürlük Hareketi'nin geriye çekilmesi ve bu temelde Türk devletine demokratik çözüm şansı vermesinin nasıl anlaşıldığını ortaya koy-

maktadır. Hareketimizin geriye çekilişi bir zayıflık olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle de sorunu çözmemeyi değil de ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik tedbirlerle tasfiye etmeyi önlerine koymuşlardır. Nitekim bir dönemler ekonomik, sosyal ve kültürel tedbirle bu işin üstesinden gelineceği söylenmiş ve bunlar adım adım pratiğe geçirilmiştir. Bunlar da daha çok Kürdistan'da okulların artırılması, asimilasyon geliştirecek etkenlerin geliştirilmesi ve yeni burjuva işbirlikçiler yaratılarak geçmişte feodal komprador kesimler üzerine dayandıkları siyasi egemenliği bu sefer de böyle yeni türeyen sınıf üzerinde şekillendirmek istemişlerdir. Bu tür tedbirlerle sorunu halledeceklerini düşündüklerinden hiçbir adım atmamışlardır.

Kürt Özgürlük Hareketi, gerillanın geriye çekilişi dönemlerinde devlete Kürt sorununun çözülmesi konusunda adımlar atması konusunda çağrılar yapmıştır. Özellikle de AKP'nin iktidara gelmesinden sonra sürekli Türk devletine Kürt sorununun demokratik çözümü doğrultusunda ele alma ve bu sorunu çözme konusunda uyarılarda bulunmuştur. Bu konuda defalarca demokratik çözüm projeleri, deklarasyonları yayınlamıştır. Kürt sorununun çözümü için en makul yaklaşımlar ortaya konulmuştur. Neredeyse yalvarırcasına bu sorunun çözülmesi istenmiştir. Ancak Türk devletinin çözüm değil, tümünden ortadan kaldırma politikası olduğundan çözüm için hiçbir adım atmamıştır. Bu durum karşısında Hareketimiz AKP'nin Kürt sorununun çözümü konusunda adım atması için 2003'ten sonra bu uyarılarını daha da arttırmış, 2003-2004 yıllarında bu çağrılarını tekrarlamıştır. Ancak o dönemde AKP hükümeti kendine güvenmektedir. Türk ordusu ve devleti bizim bu yaklaşımlarımızı zayıflık olarak değerlendirmektedir. Öte yandan ABD'nin Irak'a müdahale ettiği bir dönemde ABD'nin kendilerine muhtaç olduğunu düşünerek

Kürt sorununun çözümüne yanaşmadıkları gibi, ABD'nin, KDP'nin, çeşitli güçlerin içinde olduğu Kürt Özgürlük Hareketini tasfiye planlarına umut bağlamışlardır. Ancak Hareketimiz bu saldırıları, oyunları boşa çıkarmış, tüm çağrılara rağmen çözüm konusunda adım atmayan ve tasfiyede ısrar eden politikalara karşı 2004 1 Haziran'ında Meşru Savunma direnişini geliştirmek zorunda kalmıştır.

Mücadelemiz karşısında AKP bir yol ayırımıyla karşı karşıya gelmiştir

AKP, Kürt sorununun ortada olmadığı bir süreçte ABD'nin ve Avrupa'nın desteğini alarak kendisini ayakta tutacağını hesaplamıştır. Ancak Kürt Özgürlük Hareketi'nin geliştirdiği mücadele karşısında sıkışmaya, zorlanmaya başlamıştır. Bu durum karşısında ya Kürt sorununun çözümü konusunda adım atarak hükümetini yürütecekti ya da Kürt sorununun çözümsüzlüğü üzerinden mevcut klasik iktidar bloklarıyla uzlaşarak Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiyesi temelinde hükümetini sürdürecekti. Mücadelemiz karşısında AKP böyle bir yol ayırımıyla karşı karşıya gelmiştir. Bu konuda demokrasi söylemleriyle geldiği için, yolsuzluklara karşı mücadele adı altında iktidara geldiği için, ne açıktan Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı klasik yöntemlerle saldırmayı kendi çıkarına görmüş ne de iktidarını sürdürme açısından Kürt sorununun çözümü temelinde demokrasi güçleriyle birlikte klasik iktidar güçlerini aşma politikasını benimsemiştir. Bu nedenle 2006'nın sonbaharında çeşitli yollardan Kürt Özgürlük Hareketi'nin ateşkes ilan etmesini sağlamaya çalışmıştır. Bilindiği gibi Şemdinli olayından sonra ilk önce bunun üzerine gideceğim demiştir, ama daha sonra Genelkurmay'ın muhalefetini görürnce geri adım atmıştır.

Demokratik çözümün yolunu açmak için ateşkes kararı aldık

AKP, 2006 ve 2007 sürecinde Hareketimizi oyalayarak seçime gidip seçimden güçlü çıkmayı hedeflemiştir. Bunun için çeşitli yollardan Hareketimizin ateşkes ilan etmesini istemiştir. 2006 Ekim'inde ateşkes ilan ettiğimizde aslında AKP'nin böyle bir politika izleyeceğini düşünüyorduk. Buna rağmen demokratik çözüm isteyenleri güçlendirir miyiz diyerek böyle bir ateşkes yolunu tercih etmiştik. Çünkü aydınlar, yazarlar da bu yönlü bir talepte bulunuyorlardı. Avrupa'nın, ABD'nin, Güneyli güçlerin böyle bir talebi vardı. Böyle bir durumda çözümünden taraf olduğumuzu göstermek, eğer çözüm doğrultusunda adım atılmazsa kimin çözümsüzlükten yana olduğunu ortaya koymak açısından tek taraflı ateşkes uygun görülmüştür. Ancak sonradan görüldü ki AKP kesinlikle bu süreci bir oyalama süreci olarak görmektedir. Nitekim Kürt sorununun demokratik çözümünde adım atma yerine, AKP'yi sıkıştırmak için verilen 27 Nisan muhtırasından sonra Dolmabahçe'de Genelkurmay Başkanıyla görüşülerek Kürt Özgürlük Hareketinin tasfiye edilmesi konusunda uzlaşmıştır. Bu temelde hem AKP hükümetinin önu açılmış hem de Abdullah Gül Cumhurbaşkanı olmuştur.

İşte bugünkü tüm tikanmaların nedeni bu yaşanan kapsamlı uzlaşmadır. Türkiye'de Kürt sorunu üzerinde uygulanan eski politikalar iflas etmiştir. Özellikle Zap Direnişi ve 29 Mart seçimlerinden sonra bu iflas netleşmiştir. Artık bu politikalarla, bu anlayışla ne Kürt sorununu çözmek ne de Türkiye'de siyasal, ekonomik, kültürel sorunlara çözüm bulmak mümkündür. Bu siyaset çıkmazdır. Ne var ki AKP Kürt sorununu demokratik temelde çözme, Türkiye'nin demokratikleşmesini sağlama yerine Kürt sorununun çözümsüzlüğünde ısrar eden klasik iktidar bloklarıyla uzlaşınca, başta Kürt sorunu olmak üzere siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel sorunlara çözüm bulmayan bir siyaset gerçeği ortaya çıkmıştır. Daha doğrusu bir siyasal boşluk ortaya çıkmıştır. Özellikle Önderliğin yol haritasının öğrenilmesinden sonra AKP'nin Kürt sorunu konusunda bir çözüm politikası olmadığı daha da iyi anlaşılmıştır. 29 Mart seçimleri sonrası Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme konusunda öngördükleri politikanın kabul edilmeyeceği görülünce saldırıya geçmişlerdir. Önder Apo'nun yol haritasının incelendiği 22 Ağustos'taki MGK toplantısında bu saldırı kararı alınmıştır. Nitekim Önder Apo'ya, Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve demokratik siyasal güçlere saldırı başlatmıştır. Ancak Önderlik barış gruplarını göndererek yeniden siyasal inisiyatif almış ve onların saldırılarını durdurma, gerçek yüzlerini açığa çıkarma, eğer olabilirse Kürt sorununun demokratik çözümünde gelişmeler sağlamayı hedeflemiştir. Ancak milyonların barış ve demokratik çözüm gruplarına sahiplenmesiyle birlikte öngördükleri tasfiye politikasının Kürt toplumu tarafından da kabul edilmeyeceğini görmüşlerdir. Çözüm değil de tasfiye, ezme politikası olan devlet ve AKP bu gerçeği görünce, Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı çok kapsamlı saldırıya geçmiştir. Özellikle de oluşan muazzam halk gerçeğini, politikleşmiş Kürt halk gerçeğini etkisizleştirip tasfiye etmeyi önüne koymuştur. DTP'nin kapatılması da, Belediye Başkanları'nın tutuklanması da, Kürt çocuklarının ağır cezalarla serhildanlara katılmasının engellenmesi de, bugün bu tutuklanmaların devam etmesi de, tamamıyla tasfiye politikası önündeki engelleri kaldırıp Kürt Özgürlük Hareketi'ne ve halkına bu tasfiye politikasını dayatmak içindir.

Bu politikanın bir çözüm politikası olmadığı açıktır. Dolayısıyla şu anda Türkiye'de çözüm politikası olmayan, klasik inkâr ve imha güçleriyle anlaşılan bir AKP hükümetinin varlığı söz konusudur. İkisi de çözümsüzdür, ama her ikisi de bu uzlaşmayla kendilerini yaştırmaya çalışmaktadırlar. AKP Kürt sorununun demokratikleşmesinde köklü bir çözüm politikası üretmiyor; üretmesi de mümkün değildir. Çünkü iktidarını sürdürmek için hem Yaşar Büyükanıt'la hem İlker Başbuğ'la anlaşmıştır. Bu açıdan Türkiye'de siyasal sorunları çözecek bir iktidar yoktur. Kürt sorunu konusunda AKP ile klasik iktidar blokları uzlaşma içinde olsa da yine de Türkiye'nin yeniden yapılandırılması sürecinde birbirleriyle mücadele eden iki çözümsüz güç ortadadır. Önderlik bunu Türkiye'de siyasal boşluğun var olması olarak ifade etti. Tabii bu siyasal boşluk ya da AKP iktidarının Türkiye'nin temel sorunlarında çözümsüz kalması aslında onu da giderek tükenişe doğru götürecektir. Zaten Kürt sorunda çözüm politikası olmayan, dolayısıyla da Türkiye'nin hiçbir sorununa çözüm bulmayan güçlerin yıprandığı ve tükendiği bir gerçektir. Çözümsüzlük politikasında ısrar eden devlet, AKP'yle Kürt sorunu konusunda uzlaşarak Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı onlarca yıl kullanılan hükümetler gibi onu da kullanıp tüketecektir.

AKP Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye konusunda başarısız kalmıştır

Klasik iktidar bloklarıyla ve onlarla benzer düşünen CHP-MHP ile AKP politikası arasında bir güç savaşı vardır. AKP Türkiye'nin temel sorunlarına hiçbir çözüm bulamadığı halde; ekonomik, sosyal, kültürel alanda iktidarı devam ettirecek bir şey yapmadığı halde bir dönem daha iktidar olmak istemektedir. Türkiye'deki sorunların nedeni AKP'nin kendisini iktidarda tutmak için Kürt sorunu çözmeye yerine klasik iktidar bloklarıyla Kürt politikasında uzlaşmış olmasıdır. Genelkurmay ve onların çevresinde bulunan güçler ise AKP'yi şimdiki kadar Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı kullanılan bir güç olarak ele almışlardır. Ne var ki AKP önüne konulan görevi yerine getirememiştir. Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye konusunda başarısız kalmıştır. Bu görev çerçevesinde AKP miadını doldurduğu halde dış güçlerden aldığı destek ve iktidar imkânlarıyla yeni dönemde kendisini tekrar iktidar yapmak isteyince ağır oranda bir iktidar savaşı başlamıştır. Bu kesinlikle bir demokratikleşme savaşı, Türkiye'deki kurumları demokratikleştirme mücadelesi değildir. AKP'nin kendini iktidarda tutmasıyla AKP'yi düşürmek isteyen güçler arasındaki çatışma olarak değerlendirmek gerekir.

AKP'yi destekleyen güçler önceden planlanmış, ama özellikle dış destek bulunamadığı için pratiğe geçilmemiş çeşitli darbe planlarını gündeme getirerek on yıllardır darbelerden bıkmış, darbelerden zarar görmüş tüm toplumsal kesimlere kendini demokratikleşme mücadelesi veren bir güç olarak gösterip etkileyerek kendisine yönelik saldırıları zayıflatıp iktidarını engellemeye çalışan güçleri yıpratmaya çalışmaktadır. Mevcut koşullarda darbe yapma imkânlarının bulunmadığı bilindiğinden eski darbe planlarını gündeme getirerek daralan toplumsal desteğini yeniden arttırmaya çalışmaktadır. Aslında sorunları çözme yaklaşımı yoktur, buna cesareti de yoktur. Sorunları çözemeyen, ama çözecek gibi göstererek halka yeniden umut verip beklenti içine sokarak bir seçim daha kazanmayı hedeflemektedir.

Tüm bu çekişme ve çatışmaları devletin yeniden yapılanma gerçeği çerçevesinde de ele alıp değerlendirmek gerekir. Devlet yeniden yapılanırken dışlanan İslamcı çevrelere daha yumuşak bir yaklaşım gösterecektir. Aslında devletin yeniden yapılanması sürecinde diğer tüm muhalif kesimleri devletin içine alma ve böylelikle Kürtleri daha kolay kuşatıp ezme yaklaşımı benimsenmiştir. Ancak devletin yeniden yapılanma sürecinde devlet içine alınmak istenen siyasal İslam'ın iktidar ve güç paylaşımında nasıl yer alacağı konusunda bir çatışma sürmektedir. Devletin geçmişte siyasal İslam'ı devletin dışında tutma konusundaki katı tutumu şu anda söz konusu değildir. AKP, bu süreci sadece devletin siyasal İslam'a yumuşak yaklaşmasını ve belirli düzeyde devlet içinde, yani siyasal, sosyal, ekonomik yaşamada yer vermesini yeterli görmemektedir. Yeniden yapılan devlet içinde kendisini daha etkili kılma, hatta devleti ele geçirerek bir bütün olarak kendi ekseninde şekillendirmeyi hedeflemektedir. Çatışmanın esası bu temelde ortaya çıkarken, diğer taraftan geçmiş alışkanlıklar ve üsluplar da çekişme ve sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Bir yönüyle uzlaşma sürdürülürken, diğer yönüyle eski iktidar blokları AKP'ye yaklaşımda yine eski yöntem, tarz ve üslubu bırakmamaktadır. AKP ise geçmişteki çekişme ve çatışma kültürünün etkisi ve uzun yıllar devlet dışında tutulması nedeniyle eline geçirdiği iktidar olanaklarını kullanarak devlet içine çok fazla yerleşmek isteyince bu tür bir çatışma ortamı doğmaktadır.

Türkiye'deki siyasetin ve devletin yeniden yapılandırılmasından söz ederken bunu demokratikleşme temelinde bir yeniden yapılandırma olarak ele almamak gerekir. Türkiye'yi yeniden yapılandırma ve İslamcı kesimleri de sistemin içine alma gerçekleştirilirken bu yeniden yapılanma Kürt sorununu demokratik temelde çözüp bu temelde tam demokratikleşmeye dayalı bir Türkiye yapılanması değildir. Türkiye devleti yeniden yapılanıyor, bazı değişiklikler oluyor, ama bu değişim ve yeniden yapılanma demokratik Türkiye'nin gerçekleşeceği ve Kürt sorununun demokratik temelde çözüleceği bir değişim ve yeniden yapılanma olarak görülmemelidir. Aksine iflas eden klasik eski politikalar yerine, amaç değiştirilmeden yol ve yöntemler temelinde değişiklikler yapılarak Kürtler üzerinde egemenliğin sürdürüleceği yeni bir devlet yapılandırılmasının şekillendirilmesi olarak anlaşılmalıdır. Siyasal İslam'ın devlet içine alınması, devlete muhalif bir kesim olmaktan çıkarılıp devlette iç içe olacak, devletin içine yerleşecek ve böylelikle devlette karşı karşıya gelmeyecek yeni dengeler oluşturulmaktadır. Bu yeniden yapılandırmada siyasal İslam'a devlette yer verilerek sistem içileştirilip devleti bizzat savunan bir güç haline getirilmektedir. Tabii ki siyasal İslam da cumhuriyetten bu yana dışlanan konumunu aşarak devletin içine girip devletin sahibi olmayı her zaman temel hedef olarak önüne koymuştur. Devlet yeni dengeler üzerinden yapılanırken siyasal İslam'ın devleti kendi doğrultusunda şekillendirecek bir çabaya girmesi bu çerçevede anlaşılır bir durumdur.

AKP'nin bunu sadece kendi tabanı ya da siyasal İslamcı kesimle yapması mümkün değildir. Kendi çevresiyle bu mücadeleyi sürdürdüğü taktirde öngör-
düğü hedeflere ulaşamayacağını çok iyi bilmektedir. Bu yönüyle 2002 seçimindeki kendisine kazandıran söylemleri sürdürmeyi ve bu temelde çeşitli kesimleri etrafında tutmayı gerekli gör-

mektedir. Bu nedenle Kürt sorununda özel savaş için kullanacağı argümanlar yaratmak için gündeme getirdiği TRT 6 ve Kürtçe öğreten enstitüler dışında hiçbir demokratik adım atmadığı halde Kürt açılımından söz etmektedir. Kürtleri eritme anlayışında olduğu gibi, Aleviliği Sünnilik içinde eritme politikası yürütmesine rağmen, Alevi açılımından söz edip bu kesimleri de yumuşatmaya çalışmaktadır. Zaten zaman zaman dilendirildiği gibi AKP'nin Ermeni, Kıbrıs gibi sorunları çözme gücü yoktur. Çünkü demokratikleşmede karar kıldığı taktirde, gerçekten Kürtlerin, Alevilerin ve diğer toplumsal güçlerin taleplerine doğru cevap verip demokratikleşme sağladığı taktirde Kıbrıs'ta, Ermenistan'da ya da başka alanlarda gerçekten tutarlı, bütünlüklü bir politika izleyebilir. Ama AKP'nin böyle bir zihniyeti de politik yaklaşımı da yoktur. Dayandığı toplumsal kesimler ve çevrelerin de böyle bir demokratik çözüme hazır olma durumları yoktur. AKP ve dayandığı toplumsal kesimler, Türkiye tam demokratikleştiği taktirde halkın dini duygularını sömürme imkânları ortadan kalkacağından demokrasi güçlerinin beklentilerine cevap verecek bir pratikleşme içine girme yerine daha çok beklenti yaratarak, umut yaratarak kendini yeni bir seçime taşımayı hedeflemektedir.

Kürtler üzerinde kültürel soykırım ve siyasi egemenlik politikası uygulanıyor

Bir Kürt açılımı olduğundan söz edilebilir mi? Tek millet diyeceksin, tek vatan diyeceksin, tek dil diyeceksin, bu konuda ısrarlı olacaksın, ama sonra kalkıp açılımdan söz edeceksin! Bunun bir tasfiye politikası olduğu açıktır. Zaten devletle bu konuda uzlaştılar. Sürekli “milli birlik, bütünlük”, “terörü tasfiye edeceğim” demektedir. CHP ve MHP'yi bu açılımın Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme, Kürtler üzerinde egemenliği ve kültürel soykırımı sürdürme politikası olduğu konusunda ikna etmeye çalışmaktadır. Bu nedenle bir çözüm politikası izlemek yerine Genelkurmay'la, devletin çeşitli kesimleriyle, asker-sivil bürokrasiyle uzlaşarak hazırlanan tasfiye politikasını kabul ettirmeyi hedefleyen bir politika ve uygulamayı ısrarla sürdürmektedir. Bu yeni Kürt politikasının önündeki engelleri kaldırmak istemektedir. Bu yeni Kürt politikasının daha önce belirtildiği gibi kültürel alanda belirli yumuşatmalarla sağlanan argümanlarla meşruiyet kazandırılıp Kürtler üzerindeki kültürel soykırımı ve siyasi egemenliği sürdürme politikası olduğu belirtilmiştir.

Ancak AKP'nin bu sahte demokratik açılım yüzünü Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt halkının mücadelesi deşifre etmiştir. Özellikle bu kadar yoğun tutuklamalardan sonra AKP'nin açılım politikasına inanç zayıflamıştır. Birçok çevre bile AKP'nin açılım dediğini, ama hiçbir adım atmadığını artık yüksek sesle söylemektedir. Bu yönüyle Kürt halkının tutuklamalara rağmen boyun eğmeden mücadelesini yürütmesi ve demokratik çözüm taleplerini açık ve net ortaya koyması, ama bunun karşısında AKP'nin adım atma yerine hep demagojik yaklaşımlar içinde bulunması, yalnız Kürtler şahsında değil, demokratik güçler şahsında değil, demokratik güçler şahsında, emekçiler şahsında, toplumun birçok çevresi içinde AKP'nin demagojik yüzünü açığa çıkarmıştır.

AKP teşhir oldukça kendisinin ne kadar demokrat olduğunu, ne kadar çözümünden yana olduğunu, ama birilerinin engel olduğunu göstermek için darbe planlarını gündeme getirmektedir. Ergenekoncuların ve darbecilerin üzerine gidiyorum diyerek bu yıpranan yü-

zünü yeniden tamir etmeye çalışmaktadır. En son sanatçılara yönelik girişimi de bunu ifade etmektedir. Demokratik olmayan yüzünü sanatçıların desteğiyle örtmeye çalışmaktadır. Ancak sanatçıları da çok fazla etkilemediği anlaşılmaktadır. Çünkü bu kadar tutuklamaların olduğu, Kürt çocuklarının onlarca yıl ceza aldığı bir süreçte AKP'nin açılım politikalarına insanların inanması düşünülemez. Ama AKP yine de kandırabildiği, etkileyebildiği çevreleri etkilemeye çalışmaktadır.

Eski politikaların sonuç alamayacağı netleşmiştir

Son günlerde yine gündeme getirildiği gibi AKP'nin öngördüğü anayasa ya da yasa değişiklikleri Türkiye'nin demokratikleşmesi ve Kürt sorununun çözümünü hedeflemiyor. Kürt halkı üzerinde terör estiren söz konusu yargı sistemi için öngörülen reformlar da gerçek anlamda bir demokratikleşme için gündeme konmuyor. Yapılması düşünülen reformlar demokratik güçlerin öngördüğü reformlar değildir. Aksine Türkiye'nin yeniden yapılanması çerçevesinde siyasal İslam'ın sistemin içine almasının gereği olarak mevcut kurumlar, anayasa ve yasalar bu siyasal İslam'ı sindiren, sistem içileştiren bir karaktere büründürülecektir. Kürtler üzerindeki egemenliğin yeni biçiminin hukuk sistemi oluşturulacaktır. Şu anda değişim denilen, anayasal değişikliği denilen, yargı reformu denilen şeyler kesinlikle bu çerçevededir. Bunun dışında anlamak gaffet olur. Kürt sorunu çözülmediği müddetçe ne anayasa tam demokratikleşebilir ne seçim yasaları ne siyasal partiler yasası tam demokratik olabilir. Dolayısıyla yargı da tam demokratikleşemez. Bu yönüyle Türkiye'de yaşanan değişimleri ya da reform tartışmalarını yeni anayasa tartışmalarını değerlendirirken anlaşılması gereken bu olmalıdır. Kürtler üzerindeki egemenlik ve kültürel soykırım politikasından vazgeçmeyen ve kültürel alanda bazı yumuşatmalarla siyasal egemenliği ve kültürel soykırımı zamana yayılmış bir biçimde sürdürecektir. Bir yargı reformu, bir anayasa reformu yapılmak istemektedir. Nitekim anayasanın şu üç maddesi değişmez deniliyor; anadil olmaz deniliyor. Kürtler kendi kimliğiyle, kültürüyle siyasal, sosyal ve ekonomik örgütlenmeler içine giremez deniliyor. Bırak bunların gerçekleştirilmesi, bunların isminin telaffuz edilmesi, teorik olarak ortaya konulması bile suç olarak görülmüştür. KCK sistemi teorik olarak ortaya konulduğu andan itibaren bütün Kürtler suçlu ilan edilmiştir. Yani Kürtlerin öyle siyasal özgürlüğü, Kürtlerin demokratik yaşam özgürlüğü kesinlikle düşünülmemektedir.

Türk devletinin onlarca yıldır süren Kürt politikası ve diğer tüm politikaları iflas etmiştir. Klasik iktidar bloklarının bugüne kadar uyguladıkları politika ve yöntemlerin Türkiye'nin sorunlarını çözemediği, aksine daha da ağırlaştırdığı görülmüştür. Özellikle halkın mücadelesi, demokrasi güçlerinin mücadelesi artık eski politikaların sonuç alamayacağını netleşirmiştir. Bugün ordunun politikaları eleştiriliyorsa, orduya yönelik eleştiriler geliştiriliyorsa bunun nedeni, onlarca yıldır Ergenekon denilen ya da ordu içinde süren çeşitli eğilimlerin Kürt halkına karşı en yoğun kirli savaş sürdürmelerine rağmen sonuç alamamalarıdır. Askeri yollarla sonuç almak için Zap'a yönelik gerçekleştirilen işgal ve yok etme hareketi da yenilgiye uğrayınca artık Kürt halkı üzerinde klasik inkâr ve imha politikasıyla sonuç almak isteyenlerin tümünden boşa çıkarılması gerçekleşmiştir. Bu yenilgi 1990'lı yıl-

lardan bu yana Türkiye'de Kürt Özgürlük Hareketi'ne yönelik saldırı politikalarını şekillendiren ve yönlendirenlerin başarısızlığının sembolü olmuştur. İşte bu durum sonucunda AKP de dahil Türkiye'de çeşitli çevreler Kürtler üzerindeki tasfiye politikalarının, Kürtleri egemenlik altında tutma ve soykırımı sürdürme politikalarının farklı yöntemlerle yürütülmesi gerektiği konusunda daha fazla konuşmaya başlamışlardır. Çünkü Kürt politikası konusunda farklılıklar aynı zamanda farklı iktidar alternatiflerini oluşturma anlamına gelmektedir.

Eski politikalarının başarısız olduğu ortaya konulmadan da yeni politik söylemlerin iktidar haline gelmesi mümkün değildir. Dolayısıyla Zap direnişi yeni söylem ve yöntemlerle Türkiye'de iktidar olmak isteyenlerin elini güçlendiren bir rol oynamıştır. AKP bu çerçevede Kürtler üzerinde yeni egemenliğin ve kültürel soykırımın hükümeti, iktidarı biz olabiliriz, bunun mücadelesini biz yürütebiliriz, bu yönüyle Türkiye'de iktidarı ve devleti ele geçirmeyi biz hak etmişiz söylemini eskisinden daha fazla dillendirmeye başlamıştır. Geçmişte nasıl ki Kürtler üzerinde egemenlik ve baskı kuranlar kendilerini devletin gerçek sahibi görüyorlar ve bu çerçevede devletin her türlü imkânlarına el koymayı kendilerine hak görüyorlardıysa, şimdi de AKP iktidarı bu işi en iyi ben yaparım, Kürtleri en iyi ben tasfiye ederim, etkisizleştiririm, kültürel soykırımı ben yaparım demektir. Bunun için de halkın dini duygularını istismar ederek, demokrasi söyleminin demagojisini yaparak, zorla bastırmaların başaramadığını ben bu tür yöntemlerle yapabilirim diyerek mevcut iktidarını sürdürme iddiasındadır. Bu iddiasını sürdürürken tabii ki, askeri saldırıları ve polis baskısını bırakmayacağım, ama bu güçlerimizin varlığının başarıya ulaşması için benim politik yöntem ve tarzımın devreye girmesi gereklidir demektir. Bu temelde de devleti ben yönetmeliyim, yönlendirmeliyim, ben düzenlemeliyim yaklaşımıyla devlet içinde gücünü arttırmaya meşruiyet kazandırmaya çalışmaktadır. Bunu da Kürtler üzerindeki egemenliği, siyasi soykırımı kendisinin en iyi yapacağı iddiasına dayandırmaktadırlar.

AKP giderse daha kötüsü gelir yaklaşımı ucuz bir değerlendirmedir

1990'lı yıllardan sonra halkın mücadelesinin gelişmesi ve serhıldanların Türkiye siyasetini etkilemesi sonucunda Kürt sorununun çözülmesi gerekir eğilimleri ortaya çıkmıştır. Ama zorla, kirli savaşla bu işi yapacağını söyleyenler, çözümünden yana olanları 'ver kurtul'cu olarak görüyorlardı. Bu politikaya şiddetle karşı çıkarak Türk devletinin askeri ve polis gücüyle ve diğer imkânlarıyla Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye edeceklerini iddia ediyorlardı. Fakat bu başarısızlık ortaya çıkması, Kürt sorununun çözümünü daha da yakıcı hale getirmiştir. Kuşkusuz Kürt sorununun çözümünü acil hale getiren, dayatan, bu eski politikaları iflas ettiren Kürt halkının mücadelesidir. Kürt sorununun çözümsüzlüğünü erteleyen bu durumu CHP ve MHP'den daha tehlikeli olarak görmek yanlış değildir. Çünkü CHP'nin ve MHP'nin politikaları teşhir olmuştur. Onlar zaten etkisizleşmiştir. Onların geçmişte savunduğu politikaların günümüz dünya ve bölge koşulları ve Kürt halkının mücadelesi karşısında sonuç alması mümkün değildir. O politikalarla iktidarda kalmaları da mümkün değildir. Bu tür politikaları artık izlemek mümkün değildir. Onların da yapacağı bugün AKP'nin yaptığı gibi kültürel argümanlarla meşruiyet kazan-

dırılmış bir tasfiye politikası izlemektir. Eski politikaları yürütmek isteseler bile kısa sürede etkisizleşerek gerçek demokratik çözüm ihtiyacı hiç olmadığı kadar kendini dayatır. Teşhir olan bu politikalar kısa sürede etkisizleşir ve bundan da demokrasi güçleri kazançlı çıkar. Çünkü ne Türkiye koşulları, ne Kürdistan koşulları, ne bölge ne dünya koşulları açık katliamlar yapılmasına uygundur. Bu tür yöntemlerle Kürt sorununu ezmek mümkün olmayacağından demokratik çözüm kendisini dayatacaktır ya da demokrasi güçleri tek alternatif haline gelecektir. Dolayısıyla AKP giderse daha kötüsü gelir yaklaşımı çok ucuz bir propaganda olmaktan öte bir anlam taşımamaktadır.

AKP'nin bu durumu ve diğer siyasi güçlerin Kürt sorunundaki çözümsüz yaklaşımları gerçekten de Türkiye'de ciddi bir siyasi boşluk doğurmuştur. Şu anda ne eski politikalar, ne CHP ve MHP, ne de AKP Türkiye'nin sorunlarına çözüm getirecek durumdadır. Bu durumun getirdiği siyasal boşluk Kürt sorununu demokratik temelde çözecek ve Türkiye'yi demokratikleştirecek güçlere avantaj sağlamaktadır. Nasıl ki AKP 2002'de boşluktan yararlandı, iktidar oldu; şimdi de demokrasi güçleri bu siyasi boşluğu doğru değerlendirirlerse Türkiye'nin sorunlarını çözerek alternatif

sonra oy vermeyen çeşitli çevreler bile bu demokrasi hareketi etrafında birleşir. Çünkü diğer siyasi güçlerin sorunları çözemeyen politikası ve demagojik söylemleri karşısında kısa sürede demokrasi güçlerinin etrafında birleşerek Türkiye'nin temel sorunlarının çözümünde bu demokrasi hareketine güç verirler.

Siyasi güç olmak için en geniş çevrelere seslenmek gerekir

Türkiye'de alternatif bir demokrasi hareketine ihtiyaç vardır. BDP zaten en geniş biçimde örgütlenebilir, örgütlenmelidir. Ama çeşitli güçler bir parti içinde örgütlenmeye yanaşmamaktadırlar. Bu durum karşısında çatı partisi ya da bir demokratik birlik hareketi ve platformu etrafında bütün demokrasi güçlerini birleştirebilirler. Buna kesinlikle ihtiyaç vardır. Bu yapıldığı takdirde AKP'nin çeşitli demokrasi güçlerini kendi etrafında toplamasına da son verilir. Bugün AKP hala kendisini ayakta tutmak için Alevilere, Kürtlere, sanatçılara, Romanlara sesleniyorsa, yani iktidarda kalmak için ya da güç olmak için en geniş çevrelere sesleniyorsa bunu demokrasi güçlerinin çok daha fazla yapması gerekiyor. Demek ki siyasi güç olmak, sorunlara çözüm bulmak, en geniş çevrelere seslenmekle mümkün-

dür. Geçmişte bunu kim yapmışsa o hükümet olmuş, Türkiye'de güç olmuştur. Özal da böyle güç olmuştur, Ecevit bir zamanlar böyle kendisini güçlendirmiştir. Menderes de böyle yapmıştır. Hatta Demirel'in Adalet Partisi bile en geniş kesimlere seslenerek hükümet olmuştur. Bu gerçeklik ortadayken demokrasi güçlerinin dar yaklaşımlardan kurtularak on yıllarca verdikleri mücadeleden bedelinin gereği hak ettikleri Türkiye'de demokratik dönüşümü gerçekleştirmeyi sağlayacak bir konuma ulaşmaları olmazsa olmaz bir görev haline gelmiştir. Önümüzdeki dönemde en fazla çalışması yapılması gerekenin böyle bir demokratik ittifak hareketini yaratma olduğu açıktır.

Önder Apo, uluslararası komplo boşa çıkarılmıştır, siyasi soykırım tehlikesi ortadan kaldırılmıştır derken, bundan esas olarak da çıkarılması gereken sonuç, Kürt halkının politikleşmiş bir halk haline geldiğini, bu nedenle de bu halkın mücadele gücünü tüketmenin mümkün olmadığını belirtmektedir. Bu çerçevede de politikleşmiş bu halk örgütlenilirse, mücadeleye sevk edilirse Türk devletinin ve uluslararası güçlerin Kürt halkının en temel demokratik haklarını kabul etmek zorunda kalacaklarını belirtmek

istemıştır. Bu açıdan Önder Apo'nun uluslararası konponun boşa çıkarıldığı değerlendirilmesini hem Kürt Özgürlük Hareketi hem Kürt halkı hem de dostları çok iyi değerlendirmek durumundadır. Önder Apo kolay kolay uluslararası komplo boşa çıkarılmıştır, siyasi soykırım boşa çıkarılmıştır demezdi. Önder Apo eğer uluslararası komplo boşa çıkarılmış diyorsa bunun nedeni, Kürt halkının geldiği politikleşme düzeyidir, bilinçlenme düzeyidir. Eğer 7'den 70'e bütün halk serhıldanlara katılıyorsa, artık çocuklar Türk devleti açısından tehlikeli hale gelmişse, çocukları bile politik suçlu görüyor ve cezaevine dolduruyorsa bu, çocukların yetiştiği toplumsal ortamın, ulusal ortamın nasıl politikleştiğinin kanıtıdır. Bu yönüyle sorumlu siyasi güçler başta Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt demokratik siyasi güçleri olmak üzere bu durumu değerlendirmek durumundadırlar. Artık geline aşamada Önder Apo bu yaklaşımıyla sorunun halkın politikleşmesinde olmadığını, hatta her türlü örgütlenmeyi oluşturacak potansiyelin olduğunu belirtmektedir. Kürt halkı eğer öncülük edildiği takdirde örgütlenmeye hazırdır. Önder Apo on yıllardır yürüttüğü özgürlük ve demokrasi mücadelesiyle Kürdistan'da gerçek anlamda ahlaki ve politik toplumu oluşturacak bir ulusal, toplumsal gelişme or-

mekte; bu nedenle örgüte, halkı büyük bir ciddiyetle, büyük bir sorumlulukla örgütleyeceksiniz ve başarıyı getireceksiniz demektir. Eğer çaba göstererseniz başarmanın imkânları artmıştır mesajı vermektedir. Bu yönüyle de bütün Özgürlük Hareketi yönetimini, militanlarını, kadrolarını, taraftarlarını, yurtseverlerini ve dostlarını daha fazla çalışmaya sevk eden bir değerlendirme olarak görülmelidir.

Türkiye'de geniş kesimleri içeren bir cephe ittifakı kurulmalı

Önder Apo da hala Kürt sorununda anlamlı hiçbir adım atılmadığını bilmektedir. Ortada ne Kürt sorununun çözümü için niyet vardır ne de atılmış adımlar vardır. Türkiye'nin demokratikleşmesi açısından da hükümetin herhangi ciddi bir yaklaşımı olmadığı gibi, demokrasi güçlerinin tutumunu da yetersiz görmektedir. Önder Apo buna rağmen uluslararası konponun boşa çıktığını söylemektedir. Siyasi soykırım durdurulmuştur demektir. Tabii ki Önder Apo da AKP'nin ve Türk devletinin hala kültürel soykırım ve siyasi soykırım amaçından vazgeçmediğini, bunda ısrar ettiğini bilmektedir. Önder Apo da mevcut politikaların kültürel soykırımcı, siyasi soykırımcı ve egemenlikli politikalar olduğunu çok iyi bilmektedir. Bu konuda Önder Apo'nun herhangi bir kuşkusu yoktur. Mevcut halk gerçekliğinin bu kültürel ve siyasi soykırımı boşa çıkararak özgür ve demokratik bir Kürdistan'ı gerçekleştirecek bir karaktere kavuştuğunu söylemek istiyor. Yoksa Türk devletinin siyasi ve kültürel soykırımı durdurması anlamına gelen, bunlardan vazgeçtiği anlamına gelen bir politik yaklaşım içinde olduğunu söylemiyor. Aksine Kürt halkı üzerinde uygulanan politikaların siyasi soykırım, kültürel soykırım, sosyal soykırım olduğunu ısrarla belirtmiştir.

Bu değerlendirmelerden sonra daha fazla örgütlenme gerekecektir. Önder Apo nitekim örgütlenmedeki zayıflığı görerek sürekli öfkelenmektedir. En ağır şeyleri söylerim diyerek herkesi uyarmaktadır. Şimdi bu uyarılarını daha da ciddiye almak gerekir. Şimdi çalışmalarda başarısız olduğu takdirde, her türlü imkân var, her türlü fırsat var, ama siz bu işi yapmıyorsunuz, çalışmıyorsunuz, diyecektir. İmkânların ve fırsatların azlığı, demokratik çözüm imkânlarının zayıflığı olmadığını, eğer sonuç alınamıyorsa bunun nedeninin bütün yönetimlerin, sorumluluk duyması gereken bireylerin, örgütlenmelerin ve çevrelerin zayıflığı olduğunu vurgulayacaktır. Bu konuda görevlerini yerine getirmeyenleri kesinlikle suçlayacaktır.

Bu nedenle DTK Kürdistan'da toplumu örgütlesin, BDP Türkiye partisi haline gelsin diyor, Türkiye'de en geniş cephede ittifaklar kurulsun diyor. Yani başarının, Kürt sorununun demokratik çözümünün ve Türkiye'nin demokratikleşmesinin araçlarını ortaya koyuyor. Artık başarı için bu araçların mutlaka ve mutlaka gerçekleştirilmesi gerektiği uyarısını yapıyor. Türkiye'de siyasal boşluk olduğunu, bunu ya CHP ve MHP'nin ya da AKP'nin dolduracağını; birinin ulusalcı, diğerinin Türk-İslam sentezcisi olduğunu, her ikisinin de Türkiye'de Kürt sorununu çözecek ve Türkiye'yi demokratikleştirecek karakterde olmadığını vurguluyor. Her iki politika da Kürtler üzerindeki egemenliği esas alıyor. Birisi, asker ve polis baskısını esas alıyor. Ki bunun başarısızlığı kanıtlanmıştır. Bu nedenle geleceği olmayan, ömrünü tüketmiş politikalar oluyor. Diğerinin ise asker ve polis baskısı yanında, halkın dini inançlarını istismar

taya çıkarmıştır. Önder Apo'nun halka şükranlarını belirtmesi, halkı kutlaması, ortaya çıkan halk gerçekliğiyle ilgilidir.

Önder Apo yalnız örgüt içinde değil, her zaman kolay kolay beğenmeyen, sürekli eleştiren, sürekli daha iyisini isteyen, bu yönüyle ölçüleri çok yüksek olan bir Önderlik gerçeğidir. Herkes de biliyor ki bu Önderlik gereği Kürt halkını eleştire eleştire mücadeleyi geliştirmiştir. Hatta ilk ortaya çıktığında *"kendi gerçeğine ihanet etmemiş tek Kürt kalmamıştır"* demiştir. Kürt toplumunun duruşunu lanetli bir duruş olarak değerlendirmiştir. Ancak geline aşamada bu halka şükranlarını sunuyorsa, bu kendisine ihanet ettirilmemiş tek bir kişi kalmamış halk gerçeğinden, lanetli halk gerçeğinden bugün kutsallık düzeyinde bir ahlaki politik toplumu yaratacak düzeye gelmiş bir Kürt ulusal ve toplumsal gerçeğinin ortaya çıkmasındandır.

Önder Apo'nun bir diğer karakteri de hiçbir zaman gevşemeyi kabul etmemesidir, rehavete düşmeyi kabul etmemesidir. Her zaman sorunlara büyük ciddiyetle yaklaşılmasını, büyük sorumlulukla yaklaşılmasını isteyen bir Önderlik gerçeğidir. Bu Önderlik gerçeği yaptığı değerlendirmeye imkânların ve kazanma koşullarının arttığını belirt-

ederek ve kimi kırıntılarla Kürtler üzerindeki egemenliği sürdürmek ve bu temelde kendi iktidarını kurmak isteyen siyasal İslam olduğunu, bunun esas olarak da Türk-İslam sentezi biçiminde kendisini hâkim kılmak istediğini belirtiyor. Bu çerçevede Osmanlıda nasıl ki hâkim millet Türkler idiyse, bu defa Osmanlıdan daha fazla Türklüğün hâkim olduğu ve diğer topluluklar üzerinde egemenlik kurduğu bir iktidarlaşma ortaya çıkacağını söylüyor. Bu iki akımı da hem Türkiye halkı için hem de Kürt halkı için çok tehlikeli görüyor. Bu konuda uyarıyor. Zaten AKP'nin önemli kadrolarının Türk-İslam sentezini ifade eden Milli Mücadele dergisinde somutlaşan gelenekten geldikleri çok iyi bilinmektedir. Dolayısıyla bunların halklara acı çektirecek yeni bir Türkiye ortaya çıkarmasının önüne geçmek için demokrasi güçlerinin harekete geçmesi gerektiğini özellikle hatırlatıyor.

AKP bütün Kürdistan parçaları açısından bir tehlikedir

AKP hükümeti iktidara geldiği taktirde Türk-İslam sentezli karakterini kullanarak Arap-İslam, Fars-İslam zihniyetiyle de ittifak gerçekleştirerek Kürtler üzerinde on yıllar daha sürecek bir egemenliği, dolayısıyla bir çatışmayı ortaya çıkarak bir politikanın tehlikesinden söz ediyoruz. Önder Apo'nun bu tehlikenin altını çizmesi önemlidir. MHP ve CHP'nin Kürt düşmanı ve sorunu çözümsüz bırakan politik güçler olduğunu söylemesi bir gerçeği ortaya koymaktadır. Bunu artık Türkiye toplumu da Kürt toplumu da bilmektedir. Ama Türk-İslam sentezinin temsilcisi olan AKP'nin bir tehlike olarak vurgulanması, mutlaka dikkate alınması, üzerinde durulması gereken bir gerçeklik olmaktadır.

Zaten şimdi Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı mücadeleyi de AKP şahsında ifadesini bulan Türk-İslam sentezcileri yürütmektedir. Şu anda zaten bunlar devlet politikası denen, inkarcılığın, siyasal egemenliğin ve kültürel soykırımın yeni bir biçimi olan politikanın hem temsilcisidirler hem de uygulayıcısıdır. Kürt halkı üzerinde uygulanan politikanın esas olarak AKP tarafından belirlenip yürütüldüğüne kuşku yoktur. Zaten daha önceki politikayı uygulayanlar şu anda başarısız olduğu için sorgulanıyorlar, tutuklanıyorlar, tu kaka edilmiş durumdadırlar. Bu yönüyle onların artık eski politikalarının Kürtler üzerinde sonuç alması, Kürtleri o politikalarla egemenlik altında tutmaları mümkün değildir. Bu yönüyle inşa edilmek istenen yeni Kürt politikası AKP şahsında tehlikeli bir süreci dayatmış bulunmaktadır. Bu yönüyle AKP'nin politikalarının teşhir ve tecrit edilmesi, buna karşı mücadele edilmesi çok çok önemlidir.

Bu tehlike sadece Kuzey Kürdistan açısından değil bütün parçadaki Kürtler açısından bir tehlikedir. Belki Güneyli güçler çok dar çıkarları nedeniyle bunu göremiyorlar, ama AKP'nin bütün Kürdistan parçaları için tehlikeli olduğu çok iyi bilinmelidir. Güney Kürdistanlı güçlerin AKP ile ilişkileri iyidir; AKP onlara biraz sıcak görünmeye çalışıyor, özellikle de Zap yenilgisinden sonra biraz daha yumuşak yaklaşım içine girmiştir. Bu temelde onları kullanarak, politik desteğini alarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmeyi hedeflemektedir. Bunun böyle olduğu açıktır. Güney Kürdistanlı güçler ve tüm Kürt siyasi güçleri bilmelidir ki AKP'nin Güneyli Kürt örgütlerinden daha fazla Irak'la, İran'la, Suriye'yle ilişkisi vardır. Güney Kürdistan'la yürüttüğü ilişkiler taktik, ama diğer bölge ülkeleriyle yürüttüğü ilişkiler stratejiktir. Kürtler kendini kan-

dırmamalıdır. Şu anda AKP ABD'ye bağlıdır, bu nedenle Türkiye ABD'nin dediklerinin dışına çıkamaz söylemi saf dilik olur.

Önder Apo Güney Kürdistanlı güçleri uyardı. Eğer Irak demokratikleşmezse Güney Kürdistanlı güçlerin soykırımla ve büyük tehlikelerle karşı karşıya olduğunu vurguladı. Eğer Türk devleti Irak merkezi hükümetiyle, İran'la ve Suriye'yle ittifak yapmazsa Irak kolay kolay soykırım yapılabilir mi? Yapamaz. Araplar kendini toparladığında, Türk devleti kendilerine çeşitli biçimlerde destek vererek Güney Kürdistan'daki halkın katliamlara uğramasına göz yumacaktır. Bu konuda hiç kimsenin kuşusu olmasın. Bu açıdan bütün parçalardaki Kürtlerin varlığını güvenceye alması, Kürtler üzerinde egemenlik kuran ülkelerin demokratikleşmesine bağlıdır. Türkiye demokratikleşmeden, Irak, İran ve Suriye demokratikleşmeden Kürtler varlığını güvenceye alamaz. Özellikle Türkiye ve Irak'ın demokratikleşmesi çok çok önemlidir. Eğer bu iki ülke demokratikleşir, Kürt sorununu demokratik temelde çözerse İran da çözmek zorunda kalır. Bu yönüyle ABD'nin destek vermesi ve mevcut konjonktürdeki kimi imkânların güvence olarak görülmesi bir gaffettir. Kürtler ulusal, siyasal ve kültürel varlığını güvenceye alacaklarsa bunun yolu, Türkiye'nin demokratikleşmesinden, Irak'ın demokratikleşmesinden, bir bütün olarak Ortadoğu'nun demokratikleşmesinden geçmektedir. Bu açıdan Güney Kürdistanlı güçler Irak'ın genel anlamda demokratikleşmesini hedefleyen bir politika izlemesi gerektiği gibi, Türkiye'nin tasfiye politikalarına bırakalım destek vermeyi, aksine Türkiye'nin Kürt sorununu köklü temelde çözmesi doğrultusunda bir politika izlemelidir. Türkiye ancak Kürt sorununu demokratik temelde çözerse demokratikleşir, yoksa sınırlı bazı bireysel haklarla, kırıntılarla Kürt sorunu çözülmez.

Bu yönüyle Güney Kürdistanlı güçlerin biz AKP'nin politikalarını destekliyoruz yaklaşımı kesinlikle gaffettir. Bu yaklaşımlar yalnız Kuzey Kürdistan halkının özgürlük ve demokrasi mücadelesini tehlikeye sokmuyor, Kuzey Kürdistan'daki mücadeleyi tehlike ve sıkıntılarla karşı karşıya getirmiyor; bunun kadar Güney Kürdistan halkını ve diğer parçalardaki halkımızın varlığını ve özgür yaşamını tehlikelerle karşı karşıya getiriyor. Bütün Kürdistan parçaları için en temel güç kaynağı olacak Kuzey Kürtlerinin etkisizleştirilmesi, örgütlerinin dağıtılması Güneylileri de zayıf duruma düşürecektir. PKK kaybeder, alan bize açılır yaklaşımı tarihi gaffetten öte ağır sonuçlar doğurur.

Güney Kürdistan federasyonunun varlığı objektif olarak Türk devletini zorlamaktadır

Kürt halkının Özgürlük Mücadelesi inkâr edilebilir mi? On yıllardır Kuzey Kürdistan'daki halk kıran kırana bir mücadele veriyor. Türk devleti bu mücadeleyi bastıramadığı gibi, bunun karşısında zorlanmıştır. Öte yandan Güney Kürdistan federasyonunun varlığı da objektif olarak Türk devletini zorlamaktadır. Bu açıdan AKP'nin özel savaş gereği ortaya koyduğu yumuşak söylemleri Kürt sorununun çözümü ve Türkiye'nin demokratikleşmesi için bir adım olarak görmemek gerekir. Aksine bunlar, Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmek için kullanılan siyasi argümanlar olarak görülmelidir. Ya da tasfiye politikalarını örten asma yaprakları olarak değerlendirmek gerekir. Böyle değerlendirilirse Güney Kürdistanlı güçler doğru değerlendirmiş ve ulusal politika izlemiş olurlar.

Tabii ki Kürtler şu anda Ortadoğu'da önemli bir güç olmuşlardır. Özellikle de uluslararası komplonun boşa çıkarılması bütün Kürdistan'ın parçaları için büyük bir başarıdır. Bu, Kürtlerin önemli bir siyasi güce ulaştığını ifade etmektedir. İşte şimdi bunu daha örgütlü bir siyasi güç haline getirmek gerekmektedir. Bir ulusal konferansla ulusal politikanın tespit edilmesi ve böylelikle Kürtlerin hem Kuzey'de, hem Güney'de, Doğu'da ve Güneybatı'da özgürlüğü ve demokrasiyi kazanması için mevcut siyasi imkânların bir politik programa dönüştürülmesi çok önemli hale gelmiştir. Öyle bir politik programı olmalıdır ki bütün Kürtlerin varlığı ve gücü birbirine destek verir pozisyonda olmalıdır. Bütün parçalar için Kürt halkının ulusal, siyasal ve kültürel varlığını güvenceye alacak adımları ortaya koyacak bir ulusal politikanın, ulusal ilkelerin ortaya çıkarılması çok çok önemlidir. Önemli olan Kürt halkının ulusal, siyasal ve toplumsal varlığını güvenceye alan asgari taleplerin bir ortak politka haline getirilmesidir. Kuşkusuz Kürt sorununun demokratik çözümü derken, Kürt sorununun demokratik çözümü konusundaki taleplerden söz ederken, Kürt sorununun ulusal, siyasal, kültürel varlığını güvenceye alan asgari taleplerden, asgari haklardan söz ediyoruz. Özellikle de Türkiye, İran ve Suriye açısından bu yönlü politikaların tespit edilmesi ve tüm siyasi güçlerin bu çerçevede hareket etmesinin sağlanması gerekmektedir. Güney Kürdistan'daki kazanımların korunması açısından hangi politikaların

tam oturtmak gerekmektedir. Demok-rasi Güney Kürdistan'da gelişirse, demokratik siyaset bütün kurumlara hâkim olursa, toplumda demokratik bilinç geliştirilirse, kadın özgürlüğüne dayalı kadın örgütlenmesi yaygınlaştırılırsa, gençlik demokratik temelde örgütlenirse, bütün emekçiler örgütlü hale gelirse, toplum ekonomik, kültürel, sosyal sorunlarını ortak örgütlenmelerine ve kooperatiflerine dayanarak çözerse o zaman gerçekten de Irak değişmek zorunda kalır. Kendisini değiştiren Kürdistan, değişmiş bir Irak olacağını bilmelidir. Demokratik Kürdistan, demokratik Irak olur.

Kuzey Kürdistan'da halkın demokratik bilinçlenmesi ve örgütlenmesi güçlü olsa da Türkiye devletinin karakterinden dolayı bu gücü Türkiye'ye taşımakta sorunlar çıkmaktadır. Ama Güney Kürdistan demokratikleştiği taktirde bu rahatlıkla bütün topluma yayılabilir. Irak toplumu buraya dayanarak Irak'ın demokratikleşmesini sağlayacak gelişmeleri ortaya çıkarabilir. Bu yönüyle Güney Kürdistan federasyonu hem Kürdistan parçaları ve örgütleri açısından tam demokratik bir yaklaşım içinde olmalı, hem de Kürt sorununun demokratik çözümünü ve demokratik Türkiye'yi; İran'da Kürt sorununun demokratik çözümü, demokratik İran'ı; Suriye'de de hakeza bu amacı hedefleyen bir siyasal yaklaşımı esas almalıdır. Bu temelde bir ulusal konferans toplanırsa hem bütün parçalar arasındaki ilişki sağlanır ve hem de tüm parçalarda Kürt sorununun çözümü ortaya konulabilir. Bu

düşünmektedirler. Siyasal İslam ise düne kadar kendini bu biçimde kullan-dırırken artık kendisini sadece kullan-dırmayı değil, devletin içine yerleşmeyi, etkili olmayı ve bu temelde siyasal İslamcı yaklaşımını devletin politikası ya da bölgedeki Türkiye politikası haline getirmeyi istemektedir. Bu açıdan önümüzdeki süreçte Kürt sorununun demokratik çözümü temeline Türkiye'nin demokratikleşmesi beklenmemelidir. AKP seçime gittiği süreçte milliyetçi söylemleri daha da geliştirecektir. Bir taraftan Kürtleri oyalayacaktır, diğer taraftan da Kürt sorununun en iyi ben bastırırım, en iyi ben tasfiye ederim diyerek şovenist çevrelere seslenip yeniden iktidar olmaya çalışacaktır. Önümüzdeki dönemde politikaların böyle gelişmesi beklenmelidir.

Şu anda yapılan siyasi soykırım bir yönüyle de Kürt halkının susturulup, etkisizleştirilip daha sonra yapacakları askeri saldırılarla Kürt sorununu tümünden tasfiye etme politikasının parçası olarak görülmelidir. Bu yönüyle sadece siyasi soykırım politikaları değil, askeri olarak kök kazıma politikalarına da gerektiğinde baş vuracakları bilinmelidir. Şu anda Türkiye'de siyasal İslamcı güçlerle klasik iktidar blokları arasında belirli bir çekişme olsa da Kürt Özgürlük Hareketi'nin tasfiyesinde anlaşmışlardır. Hatta Türk devletinin yeniden yapılamasında da anlaşmışlardır. Anlaşmazlık esas olarak yeniden yapılanma sürecinde eski güç odakları başat güç olmak isterken, siyasal İslam'ın ise aç gözlülükle devleti tümünden ele geçirme yaklaşımından kaynaklan-

“Güney Kürdistanlı güçlerin AKP ile ilişkileri iyidir; AKP onlara biraz sıcak görünmeye çalışıyor, özellikle de Zap yenilgisinden sonra biraz daha yumuşak yaklaşım içine girmiştir. Bu temelde onları kullanarak, politik desteğini alarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etmeyi hedeflemektedir. Bunun böyle olduğu açıktır. Güney Kürdistanlı güçler ve tüm Kürt siyasi güçleri bilmelidir ki AKP'nin Güneyli Kürt örgütlerinden daha fazla Irak'la, daha fazla İran'la, daha fazla Suriye'yle ilişkisi vardır”

izlenmesi gerektiği de bu konferansın karar alacağı konulardan olacaktır.

Demokrasi Güney Kürdistan'da gelişirse Irak değişmek zorunda kalır

Irak için federal Irak-Kürdistan demokratik federasyonu olabilir. Irak'a demokrasi, Kürdistan'a federasyon yaklaşımıyla sorunu kalıcılaştırmak gerekmektedir. Şu anda fiili olarak var olan ve yasal olarak da kabul edilmiş gözükken bu statünün kalıcılığı açısından hem Irak genelinde hem de Güney Kürdistan'da demokrasinin geliştirilmesi çok çok önemlidir. Aslında Güney Kürdistan yanlış politika izlemektedir. Güney Kürdistan'da demokratik siyaseti hâkim kılarak tüm Kürdistan'ı demokratik temelde örgütleyerek aslında tüm Irak'ı demokratikleşmeye zorlayabilir. Bu yönüyle toplumu sokaklardan, mahallelerden örgütleyerek demokratik konfederal temelde bir Kürdistan federasyonu ortaya çıkarılsa bu aslında bütün Irak'ın da demokratikleşmesini sağlar. Böylelikle Güney Kürdistan federasyonu gerçek anlamda kendisini güvenceye almış olur. Şu anda Irak'ta demokratikleşme gelişmediği için Güney Kürdistan federasyonunun kazanımları da tehlikeye düşürür. Bu yönüyle Güney Kürdistan federasyonunu yönetiminin ve tüm siyasi partilerin tüm Irak'ı demokratikleştirecek bir siyasal stratejiyi benimsemesi gerekmektedir. Bunun için de en başta da Güney Kürdistan'da demokrasiyi

yaklaşım da sadece tüm parçalarda Kürt sorununun çözümünü değil, İran'ın, Irak'ın, Türkiye'nin, Suriye'nin demokratikleşmesi açısından atılması gereken adımları tespit ederek, bunu ortak politikaya kavuşturarak tüm bölge ülkelerini demokratikleşmeye zorlayabilir. Önder Apo bunu *dört ilke, üç öneri* biçiminde ifade etti. Bunlar bir konferansta tartışılarak daha da geliştirilebilir. Bu temelde de on yıllardır Kürt halkının özlemi olan ulusal konferans ve bu temele dayalı ulusal birlik gerçekleşerek yalnız Kürt halkının kara kaderini değil, Ortadoğu'nun kara talihini de Ortadoğu'nun geçmişine yakışır bir biçimde, yeniden ak bir tarihe, bütün insanlık için örnek olan bir tarihe dönüştürebilir.

AKP aktif olarak devletin içine yerleşmek istemektedir

Sonuç olarak, Türk devleti Kürt sorunun çözümünde herhangi bir politik irade ortaya koymamıştır. AKP'nin yürüttüğü siyasi soykırım politikaları ve saldırıları çerçevesinde Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye etme politikaları devam edecektir. Kürt sorunu çözülmediği müddetçe bu aynı zamanda Kürt Özgürlük Hareketi ve Kürt halkına karşı savaş anlamına gelecektir. Bu çerçevede AKP şu anda devletin yeniden yapılanma sürecinde kendisini aktif olarak devletin içine yerleştirmek istemektedir. Bazı kesimler siyasal İslam'ın devletin içine etkili girmesine karşıdır. Daha çok siyasal İslam'ın içeride ve dışarıda politik olarak kullanılmasını

maktadır. Bu iki yaklaşım ister istemez Türkiye'deki iktidar çekişmesini zaman zaman şiddetli hale getirmektedir. Ama bu iktidar çekişmesi kesinlikle Kürt sorununun dışında gerçekleşmektedir. Bu çekişme Kürt sorunu konusunda farklı politikalar olduğu anlamına gelmemelidir. Bu yönüyle AKP ve devletin politikaları karşısında duyarlı olmak, Kürt Özgürlük Hareketi'ne karşı ortak bir tasfiye hareketi olduğu bilinerek buna göre örgütlenerek mücadeleyi geliştirmek gerekir. Eğer AKP ve devlet Kürt sorununu çözmeye adım atmazsa, oyalama yaparak, zamanla yayarak Kürt Özgürlük Hareketi'ni tasfiye politikasında ısrar devam ederse, buna karşı da Kürt halkının ve dostlarının kesinlikle direnmesi gerekir.

Bu direnişin Türkiye'deki en önemli aracının bir demokrasi hareketi olduğunu belirttik. Bu direnmenin diğer önemli bir aracının da Kürtler arası bir birliği gerçekleştirecek ulusal konferans olduğunu belirttik. Bu araçları mutlaka devreye sokmak gerekir. Tabii bunun yanında Kürt halkının komünlerden meclislere kadar demokratik kurumlaşmasını gerçekleştirmek ve tabii ki Türk devleti Kürt sorununun çözümüne yanaşmadığı takdirde hem siyasal hem de askeri alanda direnenek Türk devletinin bu oyalama politikalarını, beklenti yaratıp sorunu çözmeme politikalarını mücadeleyle bozarak Türk devletini demokratik siyasal çözüme zorlamak gerekmektedir. Önümüzdeki dönemin görevleri bu biçimde belirlenmeli ve bu temelde örgütlenme geliştirilerek mücadele yükseltilmelidir.

Komploya karşı 12. mücadele yılında daha büyük kazanacağız

15 Şubat uluslararası komplo-sunun on ikinci yılına giriyoruz. Hareket ve halk olarak "Kara Gün" diye tanımladığımız bu uluslararası komplo gerçeğine karşı on bir yıldır mücadele ediyoruz. Mücadelemizin bütün teorik, ideolojik, programsal, stratejik ve taktik yapıları, bu komployu anlamak ve onu başarısız kılp yenilgiye uğratmak üzerinedir. Her yıl dönümünde komploya karşı yürüttüğümüz mücadeleyi, kompionun geldiği noktayı değerlendiriyor, buna göre yeni yılda komplocu güçlerin ne yapacaklarını anlamaya çalışıp ona karşı yürütmemiz gereken mücadeleyi, önümüzdeki görevleri, yapacağımız çalışmalarını planlıyor, bu temelde mücadele ediyoruz. On ikinci yıla da böyle bir yaklaşım ve çaba içerisinde giriyoruz. Uluslararası komplo gerçeğini daha derinden anlamaya, bu temelde tarihi, günümüzü, dünyayı, bölgeyi, Kürt toplumunu, kendimizi derinden sorgulamaya, komplocu güçlerin on ikinci yılda yapacakları saldırıları, atacakları adımları anlamaya, öngörmeye ve bunlara karşı daha başarılı, daha güçlü, etkili bir mücadele içinde olmaya çalışıyoruz. Bu noktada Hareket ve halk olarak çok daha güçlü ve kararlı durumdayız. Nitekim Önder Apo da, on ikinci yıla girerken Hareket ve halkı getirdiği düzeyi ifade ediyor, bu düzeyin başarı olduğunu, kompionun boşa çıktığını belirtiyor.

Burada başarısız kılınan, boşa çıkan nedir? Çok sınırlı bir bakışla hemen şunu söyleyebiliriz: Uluslararası kompionun önüne koyduğu hedefleri, amaçları vardı, bir hazırlık temelinde gerçekleşmişti. Şimdi önüne koyduğu bu amaçların, görevlerin büyük çoğunluğunun gerçekleştirilememiş olma durumu var. Boşa çıkma bunu ifade ediyor. Çok iyi biliniyor ki, uluslararası komplo bir imha ve tasfiye saldırısıydı. Kürdistan üzerinde uygulanan inkâr ve imha sisteminin, küresel tekeli güçler tarafından yürütülen bu sistemin PKK öncülüğünde parçalanmakla, dağıtılmakla yüz yüze geldiği bir aşamada, sistemi korumak ve PKK'yi tasfiye etmek amacıyla geliştirilmiş bir saldırıydı. Bunu hiçbir zaman unutmamak, göz ardı etmemek lazım. Kompionun hedefi Önder Apo'nun imhası, PKK'nin tasfiye edilmesi ve Kürdistan üzerinde uygulanan inkâr ve imha sisteminin başarıya götürülmesiydi.

Uluslararası komplo aslında 20. yüzyılın sonunda inkâr ve imha sisteminin Kürt halkına, insanlığa, özgürlük ve demokrasi güçlerine karşı yönelttiği bir imha ve tasfiye saldırısıdır. Esas amacı, Kürdistan'a dayatılan inkâr ve imha sistemini yaşatmak ve başarıya götürmektir. Yirminci yüzyılın sonuna gelindiğinde önünde PKK engeli vardı. PKK diye bir hareket doğmuştu, parti örgütlenmişti, halkı bilinçlendirmişti, silahlı direniş güçlerini geliştirmişti. Bütün bunlarla inkâr ve imha siyasetine karşı direniyor, mücadele ediyor, bu siyaseti işlemez kılıyordu. Daha da ötesi, bu siyaseti yenilgiye uğratmakla, onun dayandığı sistemi parçalamakla tehdit ediyordu. O zaman inkâr ve imha sisteminin yaşatılabilmesi, bu siyasetin yürütülebilmesi için PKK'nin yok edilmesi, tasfiye edilmesi gerekiyordu. PKK var oldukça inkâr ve imha yok oluyordu. Dolayısıyla inkâr ve imha sistem ve siyasetinin var olup başarı kazanabilmesi için PKK'nin yok olması öngörüldü.

İnkâr ve imhayı başarmanın yolu PKK'nin kesin tasfiyesinde görüldü

Komployu örgütleyen güçler, PKK'nin nasıl yok edileceği üzerinde uzun süre araştırma yaptılar, çalıştılar, çok değişik yöntemler denediler. Yıllarca, bilimsel yöntemler de dâhil, birçok yol-yöntemle araştırma-inceleme yapıp Kürt gerçeğini, PKK gerçeğini, Önderlik gerçeğini daha doğruya yakın anlamaya çalışarak, onları tasfiye edecek yol ve yöntem bulmaya yöneldiler. Sonuçta PKK'nin tasfiyesi için Önder Apo'nun imhasını şart gördüler. Bu konuda çeşitli hain güçlerin yönlendirmesinin de etkisinin olduğunu söylememiz lazım. Özellikle Önderlik gerçeği, parti gerçeğimiz, mücadelemizin hangi temel etkenler ve değerler üzerinde yürüdüğü noktasında inkâr ve imha güçlerine daha somut bilgiler verdiler. Bunun sonucunda hem yapılan araştırma-inceleme, hem çeşitli hain çevrelerin bilgilendirmeleri, hem de uzun süreye dayanan pratik mücadelelerinden çıkardıkları sonuçla bu stratejiye ulaştılar. Daha 1980'li yılların ortasında, hatta başında Şahin Dönmez sömürgeci güçlere, "Apo var oldukça PKK'yi yok etmek mümkün değildir. Siz bu PKK'yi kırk sefer yok etseniz bile Apo kırk birinci kez yine PKK'yi oluşturur" biçiminde itirafta bulunuyordu. Bu temelde bütün sömürgeci saldırıların oklarını Önder Apo'ya yöneltmek istedi. Benzer değerlendirme ve sözleri 1990'ların sonlarında Şemdin Sakık da söyledi. PKK'yi imha ve tasfiye edebilmek için Önder Apo'nun imha edilmesini birinci öncelik olarak gösterdi.

Tabi her şey bunlar değildi. Uzun yıllar inkâr ve imha sistemi Kürt ve Kürdistan gerçeğini anlamaya, çözümlemeye çalışıyordu. Özel olarak 1993'ten itibaren Önderlik ve PKK gerçeğini daha yakından çözmek üzere küresel sistem güçlerinin çok yoğun bir araştırma ve incelemeleri söz konusuydu. Bunu Kürt insanını inceleyerek, Önderlikle görüşerek, çeşitli alanlarda PKK militan ve sempatanlarını tutuklayıp sorgulayarak yapıyorlardı. Bir de 1990'ların ortasına kadar özel savaşı PKK'ye karşı derinleştirdikçe derinleştirdiler. Her türlü tasfiye yöntemine başvurdular. Şiddeti en ileri düzeyde dayattılar. Türk ordusu tüm gücünü, araç ve gerecini bu savaşta seferber etti ve NATO'dan tam bir destek

gördü. Halk üzerindeki baskıyı, tutuklamayı, yine faili meçhul denen katliamları en ileri düzeye çıkardılar. Binlerce insan katledildi ve halen bunların failleri bulunamadı. Binlerce köy yakılıp yıkıldı. Halen bu durum düzeltilmiş, değiştirilmiş de değil. Diğer yandan içten komplocu yöntemlerin her türünü geliştirmeye çalıştılar. Çeşitli dönemlerde Hareketi bölüp parçalamayı hedefleyen provokatif-tasfiyeciler dayatmalarda bulundular. Önder Apo'yu komplocu yöntemlerle imha etmek için belki de onlarca kez saldırı örgütlediler. Bütün bunların sonucunda izledikleri yöntemlerle sonuç alamadıklarını, başarılı olamadıklarını gördüler. Ve bunun sonucunda uluslararası komplo dediğimiz saldırı ortaya çıktı, planlandı ve yürütüldü. İnkâr ve imhayı başarmanın yolu, PKK'nin kesin tasfiyesinde görüldü. Kürt'ün inkâr ve imhasında bu temelde kararlı, ısrarlı bir davranış sürdürülmeye çalışıldı. PKK'nin tasfiyesi için de Önder Apo'nun imhası birinci hedef yapıldı.

Bir diğer önemli husus ise, komplocu güçler bütün bunları belli bir zaman diliminde yapmak istediler. Önder Apo'nun imhasını komplocu yöntemlerle bir anda gerçekleştirmeyi de planladılar. 9 Ekim 1998 komplosu böyle yürütüldü. Eğer bu gerçekleşmezse; aylarca, haftalarca bunun farklı zeminini yaratmaya, fırsatını oluşturmaya çalıştılar. 9 Ekim 1998'den 15 Şubat 1999'a kadar geçen dört ayı aşkın süre bir süre avı gibi Önderliğe dönük saldırı yürüttüler ve bu amacı gerçekleştirmeye çalıştılar. Bunları başarmayınca, bu sefer imhayı hukuki yollara başvurarak gerçekleştirmeyi öngördüler. Yani idam ile bu sonucu almak istediler. 15 Şubat Komplosu böyle ortaya çıktı. Önder Apo'nun korsanca kaçırılıp İmralı sistemi altına alınması bu temelde gerçekleşti. 9 Ekim '98'de kim vurduya getirilerek imha edilemeyeince, hukuk kullanılarak bu amaca ulaşabilmek için 15 Şubat Komplosu'na başvuruldu. Bu gerçeği de iyi bilmek, kesin anlamak lazım. Bu konularda bazı bilinç bulanıklığı, çarpıklıkları var. Çeşitli çevreler bunu körüklüyorlar. Bizleri de etkilemeye çalışıyorlar. İşte Önderliği kaçırmanın, Türkiye'ye verilmenin başka bir plan olduğunu söylüyorlar. Daha komplodan bir yıl sonra bizim içimizde de bu tür anlayışlar çıktı. Aslında Kürt sorununu çözmek için bunlar yapılıyor diyenler bile oldu. Bunlar teh-

likeli, yanlış görüşlerdir, safsatadır. Komplo gerçeğini gizlemeye ve bulaştırılmaya dönük maksatlı düşüncelerdir. Komployu korumayı, savunmayı ifade eden düşüncelerdir. Bu tür yanlış düşüncelere kesinlikle tevessül etmemek, bir de bunlar karşısında çok dikkatli olmak lazım. Kompionun hedefinin Önder Apo'nun imhası olduğu gerçeğini bulandıracak hiçbir yaklaşıma, anlayışa yer vermemek gerekiyor. Çünkü PKK'nin tasfiyesi için Önderliğin imhası öngörüldü. Ancak tasfiye bu biçimde gerçekleşebilir dendi. Tasfiye etmek için de, Önder Apo'nun imhası üzerinden altı aylık bir süreçte bu işin başarılabileceği planlandı. Fakat dikkat edilirse şimdi uluslararası kompionun on ikinci yılına giriyoruz. Hatta 9 Ekim Komplosu'nu esas alırsak on ikinci yılın ortasına doğru geliyoruz. 23 tane altı ay geçmiş. Önder Apo, koşullar zor da olsa, kendini yok etmek isteyenlerin elinde de olsa, hepsine karşı mücadele edebilen, bütün imha saldırılarını boşa çıkartıp geriye püskürtebilen bir düzeyde. Brakalım imhayı, etkisinin yok edilmesini; tersine, Kürt halkı üzerindeki etkisi on bir yıl öncekine göre çok daha geniş ve derin bir içeriğe sahip. Türkiye siyasetini etkilemede yönlendirici düzeyi devam diyor. Ortadoğu ve dünya siyaseti üzerinde de oldukça etkin bir güç konumundadır. Altı ayda tasfiyesi öngörülen PKK ise, halkın her gün sokakta "PKK Halktır Halk Burada" solaganıyla kendini gösteriyor, ifade ediyor. Halklaşmış bir parti olarak, demokratik toplum haline gelmiş bir parti olarak her zamankinden daha güçlü örgütlü mücadele ediyor. Halk gücünü, örgütsel gücünü, meşru savunma gücünü, gerillasını koruyor. İdeolojik siyasi çizgi bakımından uluslararası komplo sistemini çözümlenen, açığa çıkartan, onu aşarak yeni bir demokratik toplum yaşamını öngören bir düzeye ulaşmış bulunuyor. Aslında Önderlik düzeyinde, çizgi düzeyinde uluslararası komplo çoktan yenilgiye uğratılmış, başarısız kılınmıştır. Teorik olarak komployu ortaya çıkartan zihniyet çoktan açığa çıkartılıp teşhir edilmiş, toplum için nasıl bir baskı, sömür ve zulüm içerdiği ortaya konmuş, ona karşı onu aşan, ona alternatif olan bir demokratik toplum sistemi düşünce düzeyinde ortaya çıkartılıp formüle edilmiştir. Pratik olarak da bu düşüncenin örgütlenmesi ve ey-

leme geçirilmesinde önemli bir çaba, cesur ve fedakâr bir çalışma söz konusudur. Bunun belli bir gelişme düzeyi de var. Fakat daha katetmesi gereken çok yol var. İşte komplo ve ona karşı mücadelenin on ikinci yılına girerken var olan tablo bu biçimdedir.

Kompionun 12. yılında Hareket ve halk olarak daha güçlüyüz

Komplocu güçlerin durumu ise çok daha zayıf, parçalı, çaresiz, çözümsüz bir durumu ifade etmektedir. Bunu en iyi Türkiye yönetiminin içine düştüğü durumda, AKP hükümetinin yaptıklarında görüyoruz. Sabah-akşam yalan makinesi gibi çalışarak içte halkı, dışta kamuoyunu aldatmaya çalışıyorlar. Brakalım örgütlü mücadele güçlerine saldırmayı, yasalar içerisinde hareket eden sivil demokratik güçlere saldırarak, aslında yenilgilerinin intikamını almaya, acısını çıkartmaya çalışıyorlar. Yoksa PKK'yi tasfiye etmek için başlatılan saldırının günümüzde yasal çerçevede oluşmuş demokratik siyasi güçlere dönük bir saldırı haline gelmiş olmasını elbette bir gelişme, başarı sayamayız. Burada bir başarısızlık, çaresizlik var. PKK'yi tasfiye edemeyen bu güçler, PKK'nin taraftarları bile denemeyecek, yurtsever hareket içinde bir parça olan, ama oldukça kendi yasal çerçevelerine uygun kurulum hareket eden güçlere saldırıyorlar; katlediyorlar, zulüm ediyorlar, zindana koyuyorlar, işkence yapıyorlar. Bununla güya iş yaptıklarını, başarılı olduklarını söylüyorlar. Tabi bunun bir başarı olmadığı ve bir güçlülük sonucu gerçekleşmediği de ortada. Tersine, başarısız kalmış bir gücün, çare ve çözüm üretemeyen bir gücün çözümsüzlüğünü kapatmak için, kendini tatmin etmek için geliştirdiği basit saldırı olmaktan öteye bir anlam ifade etmediği açık. Bu bakımdan kompionun on ikinci yılına girerken, Hareket ve halk olarak biz daha güçlüyüz, daha hazırlıklıyız. Komployu çözmüş ve aşmış bir Önderlik gerçeğine, ideolojik çizgiye sahibiz. Bunu özümsemişiz. Bu temelde örgütsel yeniden yapılanmamızı gerçekleştirmişiz. Bir süreden beri böyle bir çizgi temelinde mücadele ediyoruz. Örgütsel ve eylemsel faaliyetlerimizi geliştiriyoruz. Artık komployu yenilgiye uğratabilecek bir mücadele stratejisine, örgütlülüğüne ve pratik eylemliliğe ulaşmış durumdayız. Kompionun boşa çıkarılmış olmasının önemli bir yönü de budur. Çünkü komplo PKK'nin böyle bir örgüt haline gelmesini engellemek için gündeme geldi.

Uluslararası komplo nasıl örgütlendi? Hangi koşullarda, ne zaman, ne tür adımlar attı? Bu adımlar neyi ifade ediyordu? Şimdi bu konulara bakmak ve doğru cevaplandırmak gerekir. O zaman komplo gerçeğini daha iyi anlarız. Komploya karşı mücadelenin ortaya çıkardığı sonuçları daha iyi görürüz.

Daha somut olarak, kısken öncesi olsa da, uluslararası kompionun pratikleşme dönemi olarak 1 Eylül 1998'de Önder Apo'nun üçüncü kez ilan ettiği tek yanlı ateşkes ortamında planlanıp saldırıya geçirildiğini biliyoruz. Bilindiği gibi, 1 Eylül '98 Ateşkesi'nin hedefi PKK'yi yeniden yapılandırmaktı. Önder Apo, ateşkesle birlikte 6. Kongre sürecini başlatmış, Partinin önüne değişim ve yeniden yapılanma hedefini koymuştu. 1993'ten itibaren başlattığı, 'Kürt sorununa barışçıl ve demokratik siyasi çözüm

stratejisi'ni daha iyi tanımlayıp tüm örgüte özümseterek, örgütü bu temelde yeniden yapılandırmayı öngörmüştü. Yani bir stratejik değişimi gündeme getirmişti. Stratejik değişim neyi içeriyordu? Halk savaşı, devrimci savaş denen yöntemlerle Kürt sorununu çözme çizgisinden, stratejisinden vazgeçerek, Kürt sorununun barışçıl ve demokratik siyasi yöntemlerle çözümünü öngören bir stratejiyi gündemleştirmeyi içeriyordu. Önder Apo stratejik değişim yapacaktı ve PKK'yi bu yeni stratejiye göre yeniden yapılandıracaktı. PKK, savaş yapan, karşıdaki gücü imha etmeyi hedefleyen ve bu temelde Kürt sorununu çözmeyi öngören bir örgüt olmaktan çıkacak ve Kürt sorununun siyasi çözümünü öngören, hedefleyen bir hareket haline gelecekti. Siyasi çözüm çizgisi yaratacak ve bu çizginin örgütü olacaktı. İşte uluslararası komplo bu adıma karşı saldırıya geçirildi. Hatırlanacağı gibi, Önder Apo 1 Eylül 1998'de Ateşkes ilan etti. Kürt sorununun barışçıl ve demokratik siyasi çözümünü bulmak için herkese çağrı yaptı. Bundan iki hafta sonra, ABD Dışişleri Bakanlığı nezaratinde KDP ve YNK başkanları bir araya getirilip görüştürülerek ittifak içine çekildi ve bir karara ulaştırıldılar. 17 Eylül 1998'de Washington'da ABD Dışişleri Bakanlığı nezaratinde iki örgüt ortak bir platform etrafında birleştirildiler. Bu platformun açıklanan ve uygulanan temel maddesi, 'PKK'nin Güney Kürdistan'dan çıkması' maddesiydi. Anlaşmanın hemen ardından bu madde açıklandı ve iki örgüt birden PKK'nin Güney Kürdistan'ı terk etmesini istedi.

Komplo doğrudan ABD Başkanlığı tarafından yönetildi

Yapılan bu çağrı üzerine siyasi süreç hızlandı. Çeşitli girişimler ortaya çıkmaya başladı. Sonuçta PKK'nin Güney Kürdistan'dan çıkartılmasından önce, Önder Apo'nun Ortadoğu'dan, bulunduğu Lübnan-Suriye sahasından çıkartılması gündeme getirildi. KDP ve YNK'yi, Güney Kürdistan'dan PKK'yi çıkartmak için bir araya getiren güç, Önder Apo'yu da Lübnan-Suriye sahasından çıkartabilmek için planlı bir harekâtı yürütmeye başladı. Suriye yönetimi bu konuda uyarıldı, tehdit edildi. Türkiye yönetimi Suriye'ye dönük baskı yapması, tehditte bulunması için yönlendirildi. Mısır yönetimi de, korkutulan Suriye yönetimi ve saldırtılan Türkiye yönetimi arasında anlaşma sağlaması, iletişim kurması için arabulucu olarak harekete geçirildi, devreye kondu. Böylece Ekim başında yoğun bir diplomatik trafik başladı. Önderlik üzerinde baskı, saldırı, kuşatma gittikçe güçlendirildi. Oysaki Önderlik ateşkes ilan etmişti. Gerilla ateşkes halindeydi. Yeni bir süreç başlamıştı. Kürt sorununun siyasi çözümü için çağrılar yapılıyordu. PKK çözüm sürecinden söz ediyordu. Öyle kimseyi tehdit eden, savaş yapan, savaşı tırmandırmaya yönelen bir yaklaşımı, tutumu yoktu. Teröre karşı, saldırılara karşı biz bunları yapmak zorunda kaldık deniliyor, ama bu gerçek değildir. Dikkat edilirse, ortada tehdit, saldırı yoktu. Tam tersine, saldırının sona ermesi, ateşkesin ilan edilmesi, siyasi çözümünden yana olunmasının açıklanması gibi bir durum vardı. İşte saldırı bu duruma yönelik oldu.

Sonuçta Önder Apo'nun 9 Ekim 1998'de Suriye'den çıkması sağlandı. Çıkmaya mecbur edildi. Suriye yönetimi, hem ABD ve Türkiye yönetimi tarafından tehdit edilerek, hem de Mısır yönetimi tarafından teşvik edilerek, Önder Apo'nun kendi etki sahalarından çı-

kartılması kararını almaya zorlandı. Böyle bir karar çerçevesinde de Önder Apo o sahadan çıkmak durumunda kaldı. Her şey çok planlıydı. Bütün bunların bir merkezden yönetildiği çok kesindir ve doğrudan ABD Başkanlığı tarafından yönetildiğini iyi biliyoruz. Zaten daha sonra hem dışişleri bakanlığı, hem de başkanlık danışmanları bu gerçeği açıkladılar. Bu tür yöntemlerle Önder Apo Suriye'den çıkmak zorunda bırakılırken, gidecek alan olarak Yunanistan devreye kondu. Birçok Yunanlı çevre Önderliğin yer değiştirmesi gerektiğini duyarak, görerek hemen çağrıda bulundular, davet ettiler, gelip Önderlikle görüştüler. Suriye'den çıkmaya zorlanılıyorsa Yunanistan'a gidebileceğini söylediler. Netçe ortaya çıkıyor ki, Önder Apo'yu Suriye'den zorla çıkartan güçler Yunanistan'ı da devreye koyan güçler oluyor. Yunanlılara, Önderlik Suriye'den çıkacak, o zaman siz devreye girin ve kendisini Atina'ya taşıyın deniyor. Zaten süreç bu biçimde gelişti. Önderlik 9 Ekim'de davetle ve çok gizli olmayan bir biçimde Şam'dan uçağa binerek Atina havaalanına indi. Aslında Önderliğe verilen vaat, bu gidişte planlama; Yunanistan'a girecek, birçok çalışmayı oradan yapacak biçimindeydi. Davetin içeriği böyleydi. Suriye'den çıkıp Yunanistan'a gidiş bu temeldeydi. Fakat orada da engel koydular. Önderliğe, gel Yunanistan'da istediğini yapabilirsin dediler, Önderlik Yunanistan'a gidince, bu sefer de havaalanında tutarak, ülkeye girişine izin vermeyerek ve adeta çık git nereye gidiyorsan git dediler. Bütün havaalanlarının kuralları vardır. Hava trafiğinde temel kural şudur: Bir kişi bir yere kabul edilmiyorsa, o havaalanına en son nereden, hangi ülkeden gelmişse tekrardan oraya gönderiliyor. Dolayısıyla Yunanistan'a davet edip, ardından havaalanından içeri almayıp çık git demenin sonucu, Önderliğin tekrar Akdeniz üzerinden Suriye'ye gönderilmek istenmesi olmaktadır. Zaten Yunan istihbaratı bunu örgütlemek de istiyor, fakat uçak bulamıyorlar. Kuzey Avrupa'ya giden uçaklar gelemiyor. Yoksa Suriye'ye giden uçaklar dönüp gelse, Önderliği bindirip zorla Suriye'ye gönderecekler. Önderlik bu konuları o zaman net değerlendirdi.

Dolayısıyla ortaya şöylesi bir durum çıkıyor: Suriye'nin Önderliğe karşı bir sorumluluğu var. Fakat resmen ülkeden çıkartarak o sorumluluktan kurtuluyor. Yunanistan davet etmiş, fakat içeri almıyor, sorumluluğa girmiyor. Bu haliyle Önderlik Atina'dan bir kere daha havalandı mı, artık öyle çok kimsenin sorumluluk duymayacağı bir ortama alınmış oluyor. İşte bu ortam her tür saldırının yapılabilceği bir ortam olmaktadır. Çok büyük bir olasılıkla, % 99,9 olasılıkla, Önderlik Suriye'ye geri dönerken Akdeniz üzerinde vurulması hedeflenmiştir. Komplo buydu aslında. Fakat Önderlik geri dönüşü reddederek, ters yöne, yani Moskova'ya gitmeyi gerçekleştirerek bu saldırıyı boşa çıkardı. Önderlik Rusya'da bulunduğu süreçte Türkiye hükümeti ile Rusya hükümeti arasında yaşanan pazarlıklar oldu. Bu pazarlıklar şimdi daha iyi açığa çıkıyor. Şimdi Türkiye'de Mavi Akım Projesi tartışmaları oluyor. Önderliğin Moskova'dan çıkarılması için Rusya ve Türkiye hükümetleri arasında ne tür pazarlıklar yapılmış, ne tür tavizler verilmiş şimdi ifade ediyorlar. Moskova'dan sonra Önderliğin Roma'ya gidişi gerçekleşti. Roma'dan sonra, planlı bir şekilde ve Mavi Akım projesi karşılığında, yine Rusya'nın imkânları devreye konarak Önderlik tekrardan Rusya'ya davet edildi. Tıpkı

Suriye'den Yunanistan'a davet edilmesine benzer bir biçimde bu sefer de Roma'dan Moskova'ya davet edildi. Tabi Moskova'ya tekrar dönünce de, artık CIA'nın, istihbaratın tam bir denetimi altına alınarak Yunanistan'a, Kenya'ya ve oradan Türkiye'ye kaçırılmaya varan süreç uygulandı. Rusya-Yunanistan arasında yine komplocu imha yöntemlerini uygulamak için zeminler yaratılmaya çalışıldı, ama başarılamadı. Önderlik onları da boşa çıkardı. Nasıl ki Atina Havaalanı'nda ilk imha planını boşa çıkartan bir duyarlı davranış gösterdiyse, bütün bu planlamalar karşısında gösterdiği duyarlı davranışlarla onların hepsini boşa çıkarmayı bildi.

Komplonun imha amacını Önderliğin tutumu ve halkın direnişi boşa çıkardı

Sonuçta Önder Apo'nun komplo yöntemleriyle kim vurduya getirilerek imha edilemeyeceği anlaşıncı, bu sefer 15 Şubat Komplosu planlandı ve gerçekleştirildi. 15 Şubat'ın amacı da imhaydı. Çok iyi biliyordu ki, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yasaları hiç yargılamaya, mahkeme etmeye bile gerek duymadan bir celsede idam kararı verip uygulayabilmeye açıktı. Önderliği Türkiye'ye verenler iyi biliyorlardı ki, Türkiye yönetimi bunu yapmaya mecburdu. Çünkü yönetim olarak da, toplum olarak da böyle bir gergin durum vardı. Yıllardır bir savaş yaşanıyordu. Önder Apo savaşın bir tarafıydı. Dolayısıyla idamı yüzde yüz görüyorlardı. Bu güçlerin

“Komplo PKK’nin Kürt sorununun barışçıl ve demokratik siyasi çözümünü yürüten bir örgüt haline gelmesini engellemek için harekete geçirilmiştir. PKK’nin stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılanmasını engellemek, bunu gerçekleştirmesine izin vermemek için geliştirilmişti. Komplocu güçler PKK’yi, Kürt sorununun siyasi çözümünü yürüten örgüt haline gelmeden ezip tasfiye etmek istiyorlardı. Eski çizgide tutarak, artık mücadele edemez, direnemez kılıp saldırılarla tasfiye etmeyi hedefliyorlar”

hem mahkeme sürecinde, hem de mahkeme sonrasında idam kararı gerçekleşsin diye ortamı tahrik etmeye, Türkiye yönetimini idama yönlendirmeye dönük yoğun propaganda yaptıklarını da biliyoruz. Avrupa'da, ABD'de çeşitli basın-yayın organları üzerinden ne tür hakaretlerin yapıldığı, Türkiye yönetiminin idam için nasıl teşvik edilmeye çalışıldığı bilinen bir gerçektir. Fakat nasıl ki komplocu yöntemlerle imha amacı mücadeleyle, doğru tutumla boşa çıkartılabildiyse, idam ile imha amacı da boşa çıkartıldı. Önderliğin tutumu, tarzı ve halkın, Hareketimizin Önderlikle bütünleşen direnişi bu sonucu ortaya çıkardı. Komplocu yöntemlerle imhanın boşa çıkartılmasında *“Güneşimizi Karartamazsınız”* şiarıyla sürdürülen fedai eylemliliği belirleyici rol oynadı. Önderliğin idamının boşa çıkartılmasında da, Hareket ve halk olarak Önderlikle yekvücut olan, dağılmayan, parçalanmayan duruş belirleyici rol oynadı. Önder Apo'nun imhayı boşa çıkartan mücadelesine temel desteği bu direnişçi ve birlikçi halk duruşu sağladı. Böylece komplonun imha amacı boşa çıkartıldı, yenilgiye uğratıldı.

Türk devlet yönetimi daha sonrasında, yani fiziki imha olmayınca, bu sefer ideolojik-siyasi imhayı gerçekleştirmek istediler. Böylelikle Önder Apo'yu İmralı sistemi içerisinde çü-

rütme politikasını gündeme getirdiler. Yoksa herhangi bir anlaşmayla idam durdurulmadı. İdamın Türkiye için daha büyük bir tehdit, tehlike olacağını, Kürt halkının ve PKK hareketinin birlik halinde Önderliği sahiplenme ve savunma pozisyonunda olduğunu gördükleri için, idam yerine İmralı sistemi içerisinde çürütme politikasıyla sonuç almayı kendileri için daha yararlı buldular. Ecevit başkanlığındaki koalisyon hükümetinin İmralı Mahkemesi'nin verdiği idam kararını uygulamayarak erteleme, daha sonra da idamın ağırlaştırılmış müebbet hapse çevrilmesi tamamen bu temelde gerçekleşti. Fiziki imhadan vazgeçildi, ama ideolojik ve siyasi idamı gerçekleştirmek üzere vazgeçildi. Bunun için de İmralı işkence sistemi kendi amaçları için başarı elde edebilecekleri bir sistem olarak öngörüldü. Buradaki amaç şuydu: Önderliği tecride ve psikolojik baskı altına almak, onu çalışmaz kılıp düşünce üretmez hale getirmek, dışarıyla irtibatını keserek ve buna dayalı olarak da uzun süre yeni bir şey üretmez duruma getirip boşa çıkartmak, bu biçimde de yeni düşünceler yeterince üretmeyen örgütün kendini yenileyememesi, dağılıp parçalanıp tasfiye olmasını sağlamaktı. Bunun için Türkiye yönetimi idam yerine İmralı işkence sistemi içindeki mücadeleyi kabul etti. Bu politika 2000-2002 yılları arasında Bülent Ecevit başkanlığındaki koalisyon hükümeti tarafından yürütüldü. Ecevit'in sosyal demokrat görüşlerine dayanarak ve Avrupa Birliği'ne girişteki istekliliğini değerlendirerek PKK'nin tas-

altında sosyal demokrat, milliyetçi ve liberal çizgi başarısız kalınca, geriye zaten siyasi İslam çizgisi kalıyor. Diğer yandan, ABD aynı süreçte radikal İslam'a karşı mücadelede ılımlı İslam denen bir çizgiyi geliştirmek istiyordu. Dolayısıyla AKP iki noktada ABD'nin amaçlarına uygun düştü. Bunlardan *birincisi*, AKP, ABD'nin yürüttüğü uluslararası komployu başarıya götürebilirdi. Önder Apo'nun demokrasi çizgisini siyasi İslam çizgisiyle alt edebilir, Kürt halkını Önderlikten koparabilir, dolayısıyla sisteme çekebilir, bağlayabilirdi. Yine Ortadoğu'da bir model olabilirdi. Bunun için AKP, bir ABD görevlendirmesi olarak ortaya çıktı ve iktidara geldi. Bu tartışmasız bir gerçektir. AKP'nin de sekiz yıldır nasıl bir mücadele yürüttüğünü biliyoruz. Çürütme politikasını daha yoğun, etkili bir propaganda ve İmralı işkence sistemini daha da ağırlaştırarak geliştirmeye çalıştı. *İkinci* olarak da, PKK'yi, ABD'nin Irak müdahalesinin yarattığı sonuçlara dayanarak içten provokatif-tasfiyeci eğilim dayatarak bölüp parçalama biçiminde yok etmek istedi. Ecevit hükümeti daha çok, Önderliği kuşatıp çalışmaz kılarak PKK'nin tasfiye olmasını, kendini yenileyip yeniden yapılandıramamasını sağlamayı öngörüyordu. AKP ise, içten provokatif-tasfiyeci dayatmalarla PKK'yi bölüp parçalayarak ve bu temelde Önderliği ideolojik ve siyasi bakımdan yenilgiye uğratmayı öngördü. Çünkü örgütsüz bir Önderlik pratikleşemez. Örgütsüz bir çizgi yaşama geçemez, topluma ulaşamaz. Önderliği, onun ideolojik-politik çizgisini Kürt halkına ulaştıracak, Kürt halkını örgütleyecek güç elbette ki örgüttür. Örgüt ortadan kalkarsa, Önderlik istediği kadar yeni şeyler düşünsün, ortaya çıkarsın, bunlar yaşama geçmez, halka ulaşmaz. Bu çalışmalar sadece bir aydın çalışması olarak rafa kaldırılır. O da İmralı sistemi içerisinde elbette ki rahatlıkla yok edilip gider. İşte AKP hükümeti böyle bir planla Önderliğin ideolojik-siyasi imhasını gerçekleştirmek istedi.

Yeni bir tasfiye konsepti devrededir

Bu başarılamayınca, bu kez 2005 Ağustos'undan itibaren topyekûn savaş konseptini yeniden gündeme koydular. 23 Ağustos 2005 tarihli Milli Güvenlik Kurulu toplantısının PKK'ye karşı yeniden topyekûn mücadeleyi kararlaştırıp ilan ettiğini biliyoruz. 2006'dan bu yana da bu temelde mücadele edildi. Önderliğe saldırıldı; kronik zehirlmeden tatalım da fiili tehdide kadar imha süreçleri geliştirilmeye çalışıldı. Tecrit ve psikolojik işkence had safhada sürdürüldü. Bu halen de devam ediyor. Önderlik yeni yerini ölüm kuyusuna atılma olarak tanımladı. Öte yandan, halka yönelik bir saldırı geliştirildi. İşte demokratik siyaset, bütün demokratik kurumlaşmalar yok edilmeye çalışılıyor. Neredeyse binlerce tutuklu oldu. Çoluk çocuk demeden herkes kurşunlanıyor, tutuklanıp ağır baskı ve işkence altına alınıyor. Yine örgüte dönük saldırılar geliştirildi. Çeşitli kompolar, psikolojik savaş amaçlı yalan haberdar tatalım da ajan faaliyetlerine kadar hareketin direnme odaklarını kırmaya dönük bir sürü saldırı gerçekleştirildi. Medya Savunma Alanlarını tasfiye etme temeline ABD ve İran'la ittifak yapılarak ortak bir askeri plan doğrultusunda 2007 sonunda 2008 boyunca gerillaya dönük operasyonlar sürdürüldü. Zap operasyonu bu planlı saldırının önemli bir adımıydı. Siyasi olarak PKK'yi, Kürtleri, Kürt Özgürlük Hareketi'ni dünyadan tecrit edebilmek için her türlü diplomatik faaliyet yürütüldü. PKK'nin terör örgütü olduğunu kabul ettirmek için Türkiye'nin

bütün imkânları peşkeş çekildi. Ekonomik kaynakları, mali desteği, halkla ilişkileri kesilebilmek için Ortadoğu'da, Avrupa'da, dünyanın her yanında çaba içinde, saldırı içinde olundu. Topyekûn savaş konsepti de en son 29 Mart 2009 yerel seçiminde -ki buna referandum denmişti- AKP'nin Kürt halkı tarafından desteklenmemesi sonucunda ağır bir yenilgi aldı. Bu konsept hem askeri olarak boş çıktı, hem Önderlik direnişiyle, Önderliğin yürüttüğü çalışmalarla ideolojik olarak boşla çıkartıldı, hem de siyasi olarak 29 Mart seçiminde AKP'nin kaybetmesiyle başarısız kılındı.

Birçok güç artık PKK'siz çözüm olamayacağını kabul ediyor

Şimdi kısa tarihçe, pratik gelişim sürecine ilişkin önemli tarihsel kesitler böyledir. Bütün bunları şunun için belirttik: Komplo PKK'nin Kürt sorununun barışçıl ve demokratik siyasi çözümünü yürüten bir örgüt haline gelmesini engellemek için harekete geçirilmiştir. PKK'nin stratejik değişim ve örgütsel yeniden yapılanmasını engellemek, bunu gerçekleştirmesine izin vermemek için geliştirilmiştir. Komplocu güçler PKK'yi, Kürt sorununun siyasi çözümü

temel ve öncü bir aktörüdür. Bunu artık herkes kabul ediyor. Sistemin kendisi de neredeyse bunu kabul etmek zorunda kalıyor. ABD ve Türkiye içinde, Ortadoğu'da, Avrupa'da, bütün yönetimler içerisinde birçok güç artık PKK'siz çözüm olamayacağını kabul ediyor. Dolayısıyla PKK'yi bu duruma ulaşmadan tasfiye etmeyi öngören uluslararası komplo boşa çıkmış oluyor.

Bu bakımdan komplo gerçeği için neleri ifade edebiliriz? Mademki uluslararası komplo Kürt sorununun barışçıl ve siyasi çözümüne karşı, PKK'nin böyle bir hareket haline gelmesinden korkuyor, onu engellemeye çalışıyor, ona karşıdır, o zaman çok açık ki uluslararası komplo barışa, demokrasiye, Kürt sorununun çözümüne, Türkiye'nin demokratikleşmesine, Kürt sorununun çözümü temelinde başta Türkiye olmak üzere İran'ın, Irak'ın, Suriye'nin ve bütün Ortadoğu'nun demokratikleşmesine ve bu temelde halkların kardeşliğine dayalı Demokratik Ortadoğu Birliği'nin oluşmasına karşıdır. Uluslararası komplo böyle bir güçtür. Bu yönüyle Kürt halkına karşı olduğu kadar, Türk, Arap, Fars halkına, Ortadoğu'da bulunan bütün halklara, demokrasiye ihtiyaç duyan, demokratik yaşam isteyen bütün

çıkarlarına denk düşecek şekilde yeniden yapılandırmak istiyor. Önder Apo bunu da belirtti. Bu anlamda kapitalist sistemin iki siyasetinin 20. yüzyıl boyunca Kürdistan üzerinde uygulandığını söyledi. *Birincisi*, katı inkâr ve imhadır. Kürdistan'ı bölüp parçalayan, Kürtleri tümünden yok sayan ve yok etmek isteyen çizgi. Bunu I. Dünya Savaşı'ndan sonra II. Dünya Savaşı'na kadar yaygınca uyguladı. Kuzey'de, Doğu'da, Güney'de bu temelde katliamlar yapıldı. Fakat Kürtlerin buna itiraz ettikleri, bütün Kürdistan parçalarında direndikleri, böyle bir inkâr ve imhayı kabul etmeyecekleri anlaşılınca, II. Dünya Savaşı'ndan sonra, Güney Kürdistan'da küçük bir ulus-devletçik oluşturarak, bu temelde bütün Kürtleri kontrol etme, denetim altına almayı öngören yeni bir siyaset geliştirdiler. Önderlik, KDP'nin bu temelde kurulduğunu, böyle bir rolün biçildiğini ifade etti. Bu biçimde Kürt'ü yok sayıp imha etmek isteyen siyasete karşı Kürtlerin geliştirdiği tepkiler de dindirilmiş, önlenmiş olacaktı. Buna rağmen tepki gösterenler olursa, bunlar azınlığa düşerek ezilmeleri sağlanacaktı. Böylece yeni bir çizgi, yeni bir sistem oluşturulacaktı. İşte uluslararası komplo bu çizgiyi pratiğe geçirme siyaseti ve sal-

saklamadılar ve dile de getiriyorlar. Bu konuda birçok açıklama ve belli bir düzeyde bir bilgilendirme ortaya çıktı. Dikkat edilirse komploya herkes katıldı. Uluslararası komplo bütün dünya güçlerini etkisi altına aldı, bir anlamda etkisiz kıldı. Kendine karşı hiç kimse bırakmadı. Önder Apo'nun dünyada o kadar sıkıştırılması bu anlama geliyor. Önder Apo'yu kabul eden kimse olmadı. Bu anlamda herkes komploya dahil oldu.

Uluslararası komplo bütün dünya güçlerini etkisi altına aldı

Komploda aktif yer alan güçler oldu. En başta Yunanistan aktif rol oynadı. Gerçekten de uluslararası kompilonun pratik olarak yürütülmesi Yunanistan yönetiminin üzerine bırakıldı. Kuşkusuz Yunanistan bunu belli amaçlar için yerine getirdi. Rusya aktif rol oynadı. Rusya'yla bunun karşılığında pazarlıklar oldu. AB ülkeleri çeşitli biçimde rol oynadılar. Önderlik Roma'ya gitti, fakat İtalya yönetimi daha fazla Roma da kalmasına güç getiremedi. Avrupa Birliği'ni yönlendiren devletler sahip çıkmadılar. Almanya ve Fransa, Önderlik Roma'dayken, İtalya hükümetinin Kürt konferansı toplanması önerisini kabul etmediler. Kapılarını Önder Apo'ya kapattılar. Almanya, daha 1987'de vermiş olduğu Önder Apo'yu tutuklama kararını kaldırdı. Çünkü normal olarak kaldırmasaydı, Roma'dan alıp yargılaması gerekiyordu. Almanya'ya sokmamak, bu sorunla uğraşmamak üzere, ABD'nin istekleri doğrultusunda, yıllar önce vermiş olduğu mahkeme kararını da kaldırdı. Fransa yönetimi İtalya hükümeti üzerinde baskılar yaptı. Nihayetinde uluslararası komplocu güçler Önderliği kaçırma eylemini Kenya'da düzenlediler. Afrika kıtası da işin içine girdi. Komplonun yürütülmesi, pratikleştirilmesinden sorumlu olan alanlardan biri haline getirildi.

Ortadoğu'nun güçleri biliniyor zaten. Türkiye bu süreci kendisi yürütmüş gibi gösteriyor, ama bu doğru değildir. Önderlik hep Türkiye'nin rolünü gardıyanlık olarak tanımladı. Türkiye komplo planlayan, örgütleyip yürüten olmadı. Türk devlet yetkilileri diyorlar ki, generalimiz gitti Hatay'da konuştu, Cumhurbaşkanı gitti mecliste konuştu. Peki, ama o generaller her zaman Hatay'a gidip konuşuyorlardı. Demirel de Cumhurbaşkanı olarak her yıl Mecliste konuşuyordu. PKK'yle TC arasından savaş yıllarca sürüyordu, ama hiç böyle bir sonuç ortaya çıkmadı. Demek ki onlar bu sonucu yaratmadılar. Türkiye sadece yönlendirildi, rol oynatıldı. Bir aktördü tabi, ama kendi başına karar veren, planlayan, yürüten değil, başkalarının planı doğrultusunda hareket eden bir aktördü. Türkiye yönetimi kompilonun böyle bir sonuca ulaşabileceğini aklının ucundan bile geçirmiyordu. Nitekim Önderliğin Türkiye'ye kaçırılmasını yürüten hükümetin başkanı olarak Bülent Ecevit, daha sonra *"bu Apo'yu ABD bize niye verdi bir türlü anlayamadım"* dedi. Kaçıranların kendileri değil, kendilerine verilmiş olduğunu, hem de ABD tarafından verilmiş olduğunu itiraf etmiş oldu. *İkincisi* de, niye verildiğini anlamadı. Demek ki Türkiye hükümetinin böyle bir beklentisi, hesabı hiç yoktu. Başbakan bunu söylüyor. Hiç akıllarının ucundan bile geçirmeyen, planlarında bile yokken, beklentileri hiç oluşmamışken bile bu gerçekleşti. Dolayısıyla Türkiye'ye sadece böylesi bir rol oynatılmıştır. Pozisyonları sadece bu düzeydedir.

Gerçekten de Suriye devleti için çok fazla bir şey demek uygun düşmeye bilir. Çünkü onlar yapılması gerekeni

uzun süre yaptılar. Önderlik Suriye'de hep bir çift söz üzerine kaldı. Suriye yönetimine, *"arkadan hançerlemeyin, sizden başka hiçbir şey istemiyorum"* dedi. Gerçekten de Hafız Esat yönetimi arkadan hançerlemedi; tutarlı davrandı. En son ABD baskısı olmasaydı yine böyle davranmazdı. Doğrudan ABD Başkanlığı tarafından tehdit edilince, böyle bir karar alıp uygulamak zorunda kaldı. Yoksa öyle Türkiye'nin tehditleriyle bu tür bir karara varmış oldukları doğru değildir, mümkün de değildi. Türkiye'ye karşı direnme güçleri vardı.

Önder Apo herkesin komplodaki rolünü büyük ölçüde ortaya koydu

Mısır yönetimi, Hüsnü Mübarek kişiliği çok kötü rol oynadı. Türkiye ile Suriye arasında arabuluculuk yaptı. Türkiye'nin tehditlerini Suriye yönetimine götürdü. Hüsnü Mübarek Suriye yönetimi üzerinde etkili bir kişilikti. Arap aleminin önde gelen bir yönetimi olması itibarıyla Hafız Esat yönetiminin dikkate aldığı, itibar ettiği bir yönetimdi. O da bu doğrultuda kullanıldı. Hüsnü Mübarek *"Suudi krallığı bana telefon etti. Türkiye-Suriye arasında çatışma çıkma ihtimali var. Biraz uğraş da, Arap alemi olarak biz böyle ağır bir durum altına girmeyelim dedi, onun için gittim"* diyor. Bu küllü yalandır. Mısır devlet başkanları ne zamanlardan beri Suudi krallarının telefon konuşmalarıyla çalışıyorlar? Fakat bir telefonla harekete geçti. Bu doğru, ama o telefon Riyad'tan değil, Washington'dan geldi. Yani ABD yönlendirdi.

Diğer yandan Ermenistan ve İran'ın rolleri var. İran komplo sürecinde son derece duyarlı oldu. Bir yandan Hüsnü Mübarek, bir yandan İran dışişleri bakanı Ankara ile Şam arasında gidip geldi. İran, Önderliğin kontrol dışına çıkmasından korkuyordu. İran yönetimi böyle bir sonucun çıkmaması için çaba harcadı. Yoksa şununla bununla ilişki kurmasını engellemek için değil. Nitekim Önder Apo, İran'ın da bir süre kendilerinde kalması teklifini reddetti. Ermenistan da öyledir. Fakat Önderliğin denetim dışı kalmasının bütün Kürdistan'ı etkileyeceğini düşünerek, Doğu Kürdistan'ın da bundan etkilenmesi korkusuyla, Önderliğin denetim altında tutulması sürecini hep yakından takip etti ve kendisinden istenen desteği bu güçlere verdi.

KDP ve YNK'nin nasıl kullanıldığını biliyoruz. Uluslararası komplo 17 Eylül 1998 Washington anlaşmasıyla başladı. Düşmeye o anlaşmayla basıldı. O anlaşma ABD yönetiminin yaptığı uluslararası komplo planının bir parçasıydı. Ne kadar bilgi sahibiydiler, ne kadar istekliydiler, ayrı bir konudur, ama onlara da böyle bir rol oynatılmıştır. Komplo yapanlar, KDP ve YNK gibi iki Kürt partisinin PKK'yi terör örgütü ilan etmesi ve PKK'nin Kürdistan'dan çıkmasını öngören kararlar almasına dayanarak bu komplo yürüttüler. ABD bunları ilerde açıklar. ABD'ye dönük eleştiriler gelişirse bunu söyleyecek ve diyecektir ki, *"ben Kürtlerin istemi üzerine hareket ettim. PKK'ye dönük yapılanları, Öcalana dönük uluslararası komplo Kürtlerin istemi üzerine yaptım. Biz Kürtlere karşı değiliz"*. Zaten şimdiden bütün emperyalist sistem öyle diyor. Duesseldorf davasında Alman savcısı, hakimleri de öyle diyordu. "Biz Kürtlere karşı değiliz, PKK'ye karşıyız" diyorlardı. Biz de Kürt halkından yanayız, Kürt halklarının haklarını da savunuyoruz, ama PKK'ye de karşıyız. Sanki bir Kürt örgütü gibi PKK'ye karşı mücadele ediyorlardı ve Kürtlerin istemi üzerine bunu yapıyoruz diyorlardı. Kimdi Almanya'dan bunu yapmasını isteyen Kürt? Kemal Buray

münü yürüten örgüt haline gelmeden ezip tasfiye etmek istiyorlardı. Eski çizgide tutarak, artık mücadele edemez, direnemez kılıp saldırılarla ezip tasfiye etmeyi hedefliyorlar. Kürt sorununun siyasi çözümünü yürüten, stratejik olarak bunu özümseyen ve bu temelde yeniden yapılanan bir hareket haline gelirse PKK'nin yenilemeyeceği, ezilemeyeceği, tasfiye edilemeyeceği, tam tersine Kürt sorununun PKK'yle çözümüne mecbur kalacağından korkuyorlardı. Bunu düşündükleri için de daha stratejik değişim olmadan, PKK kendini yeniden yapılandırmadan saldırıp tasfiye etmek istediler. Oysa PKK stratejik değişimi yaptı. İdeolojik olarak paradigma değişimi temelinde kendini yeniledi. Örgütsel yeniden yapılandırmasını bu ideolojik yenilenme ve stratejik değişime uygun olarak gerçekleştirdi. Bütün örgütünü buna göre yeniden yapılandırdı. Bir süreden beri de bu doğrultuda, uluslararası komplo güçlerinin topyekûn savaş konsepti temelinde yürüttükleri saldırıları boşa çıkartacak düzeyde bir direniş yürütüyor. Demek ki komplo başarısız kalmıştır. Komplo boşa çıkmıştır. Kompilonun, Kürt sorununun siyasi çözümünü yürüten örgüt haline gelmeden PKK'yi tasfiye etme amacı başarısız kılınmıştır. PKK artık Kürt sorununun siyasi çözümünün

güçlere, bütün kesimlere karşıdır. Gençlere karşı, kadınlara karşı, emekçi sınıf ve tabakalara karşıdır. Çünkü demokrasi isteyen, demokrasi mücadelesi veren güçler bunlardır. Aslında uluslararası komplo, tüm bu kesimlere karşı inkâr ve imha sistemini yeniden restore etmeyi öngören, küresel sermaye sisteminin çıkarlarına hizmet edecek hale getirmeyi amaçlayan bir çaba ve saldırı oluyor. Önder Apo bu durumu çokça değerlendirdi.

Peki, ABD'nin Ortadoğu'daki ulus-devlet yapısıyla çelişkinin, ona dönük saldırısının temel hedefi nedir? ABD, ulus-devlet sistemini küresel sermaye sisteminin gereklerine göre yeniden yapılandırmayı hedeflemektedir. Mevcut 20. yüzyıl ölçüleri sermayenin serbest dolaşımına tam denk düşmüyor, engel oluşturuyor, biraz zarar veriyor. Bu tür engel ve zarar verici yanları ortadan kaldırarak ulus-devlet yapısını küresel sermaye sisteminin içine çekme, özümsetme ve böylece daha rahat ve derin sömürü yürütür hale gelmeyi sağlamayı hedefliyor. ABD dünyanın birçok alanında bunu gerçekleştirdi, başarıyla yürüttü. Bir süreden beridir de Ortadoğu'da bu sistemle çelişen bazı ulus-devlet yapılarını da böyle bir yapı içine çekmek üzere saldırı yürütüyor. İşte Kürdistan üzerindeki inkâr ve imha sistemini de küresel sermaye sisteminin

dırısıdır. Tamamen böyle bir çizgi temelinde geliştirilmiştir. Günümüze kadar da halen bu çizgiyi uygulamada ısrarı var. Bu doğrultuda bazı adımlar da atılmıştır. Yani nasıl ki kapitalist dünya sistemiyle artık çelişen, ona zarar veren bölgedeki katı ulus-devlet yapıları küresel sermaye sisteminin güncel yapılarına ve çıkarlarına göre yeniden yapılandırılmak isteniyorsa, Kürtlerin tümünden yok sayılıp yok edilmesini öngören inkâr ve imha sistemi karşısında Kürtlerin tepki göstermeleri sonucunda da, artık inkâr ve imhanın böyle yürütülemeyeceği görülüp, küçük bir ulus-devletçikle Kürtleri kontrol ederek küresel sermaye sisteminin içine çekme, sistemle uyumlu hale getirme hedefleniyor. Diğer bir ifadeyle, inkâr ve imha sistemi yeniden yapılandırılıyor. Küçük bir devletçikle Kürtler kontrol edilme temelinde bu sistem yeniden oluşturuluyor, yapılandırılıyor. Uluslararası komplo bu siyaseti hayata geçirme, bunu başarma amacıyla örgütlendirilmiş, pratikleştirilmiş bir saldırı oluyor.

Kompilonun amaçları ve komplo çerçevesinde yaşanan siyasi olaylar ve gelişmeler üzerinde biraz daha durmak yararlı olacaktır. Biraz pratik gelişme sürecini ortaya koyduk, biraz da esasta neyi amaçladığını belirttik. Komplo örgütleyip yürüten güçlerin kimler olduğunu biliyoruz. Bunu artık kendileri de

ve şürekâsıydı. Kitap yazmışlardı. Orada dernek olarak örgütlenmişlerdi. Alman devletinden Kürtler adına böyle taleplerde bulunmuşlardı. İşte buna benzer biçimde 17 Eylül Washington anlaşması da KDP ve YNK'nin Amerika'dan PKK'ye karşı saldırması talebinde bulunması oldu. Bu, PKK'yi Güney Kürdistan'dan çıkar çağrısını yapmak, bu tür istekte bulunmak anlamına geliyor. Belki de o anlaşmaların şimdiye kadar yayınlanmamış böyle gizli maddeleri vardır. Henüz tam bilemiyoruz, ama ilerde bunlar yayınlanacaktır. Kürt işbirlikçiliği de komplo da böylesi bir rol oynadı. Fakat bütün bunlar rol oynatılan güçler olmaktadır. Çeşitli biçimlerde hareket ettirilen, zamanı geldiğinde devreye konan güçler oluyor. Pekî, bütün bunları planlayıp yürüten kimdi? Bu kadar güç böyle rol oynatan kim oldu? Bu da netçe biliniyor. Önder Apo bu durumu çok geniş değerlendirdi. Somut herkesin rolünü büyük ölçüde ortaya koydu. Belki halen tüm bildiklerini ve değerlendirmelerini söylemedi, ama kompionun anlaşılmasına ve komploya karşı sağlam bir duruş içine girilmesine hizmet edecek ve yetecek kadar bilgiyi de ortaya koydu.

Komployu örgütleyen güç ABD-İngiltere-İsrail ittifakıdır. Bunu biliyoruz. Bu ittifak küresel sermaye sistemini yaratmaya çalışan, ona öncülük, önderlik eden ittifak oluyor. Günümüzde oluşan küresel sermaye düzeninin öncü gücünü, yönetim gücünü oluşturuyor. Bu noktada İsrail'in ideolojik ve sermaye alanındaki gücü biliniyor. Küresel tekelci sermayeyi kontrol eden bir güçtür. Yahudi sermayesinin ne kadar etkili olduğunu Önderlik savunmalarda çok daha kapsamlı bir biçimde değerlendirmiştir. İngiltere'nin kapitalist dünya sistemini kuran önder güç olduğu, güneş batmayan imparatorluğun yaratıcısı olduğu, dolayısıyla kapitalist sistemin merkezi olduğu biliniyor. Kapitalizm İngiltere'de zafer kazandı, dünya hegemonyasını İngiltere öncülüğünde yarattı. Dolayısıyla dünya kapitalist sisteminin politikaları İngiltere'den üretiliyor ve hayata geçiriliyor. II. Dünya Savaşı ardından pratik olarak bu sistemi yönlendirmede zayıf kaldığından dolayı, daha büyük bir güç olarak ABD bu görevi üslendi; fakat İngiltere, dünya sisteminin yaratıcısı olarak, halen sistemin öncülüğü rolünü oynamaya devam ediyor. Pratik olarak işleri örgütleyen, yürüten ABD'dir. Askeri ve ekonomik gücüyle küresel sermaye sistemini örgütüyor, yürütüyor, yönlendiriyor, koordine ediyor. Bütün politik-pratik işler ABD'nin üzerindedir, onun eliyle yapılıyor. İngiltere ve İsrail desteğiyle ABD, son altmış yıldır böyle bir öncülüğü yürütüyor. Birleşmiş Milletler örgütüyle, NATO'yla, çok sayıda kurum ve örgütlerle dünya sisteminin yürütücü gücü durumunda. Dolayısıyla komployu örgütleyip yürüten bu ittifaktır. İttifak içerisinde de politik ve pratik olarak organize eden, yürüten, yönlendirenin ABD olduğu biliniyor. ABD'nin bunu planlı bir biçimde yürüttüğü de biliniyor. Dönemin ABD başkanı Bill Clinton'ın danışmanı, komployu planlayıp yürütmekten sorumlu olan danışmanı bunu açıkça ifade etti. Planı kendilerinin hazırladığını söyledi. Hazırladıkları planı götürüp Başkan Clinton'a imzalatmışlardı. Böylece komplo, bir başkanlık kararı olarak ABD'nin bütün devlet organları tarafından yürütülen bir saldırı oluyor. Bunu böyle bilmemiz ve anlamamız gerekir.

O zaman ABD bu komployu planlayıp yürüttüğüne göre, komplo küresel sermaye siyasetinin bir parçası olduğuna göre, bununla ne yapılmak istendi? ABD PKK'ye karşı niye böyle bir uluslararası komplo örgütledi? Bununla neye ulaşmak istedi? Hangi stratejiler ve po-

litikaları böyle bir olayı ortaya çıkardı? Bununla neyi amaçladı? Günümüzde ulaşılan nokta nedir? Bundan sonra muhtemel yönelimler, politikalar nasıl olacak? Bunları bilmemiz gerekiyor. Bunun için de en azından, en dar anlamda, son yirmi yılın olay ve olgularını iyi bilmek, anlamak gerekir. Dünyadaki gelişmelerin nasıl olacağına dair yorum geliştirebilmek için, Ortadoğu'daki çatışmanın nasıl sonuçlanacağını biraz anlayabilmek için, Kürt sorununun çözümü konusunda düşünce üretip ortaya koyabilmek için, bu yirmi yılın derslerinin iyi çıkartılması çok önemlidir.

Bloklar arası çatışma sürecinden ABD kazançlı çıktı

Son yirmi yıl neyi ifade ediyor? Sovyet sisteminin çözüldüğü, dünyada süper hegemon güç olarak ABD'nin tek başına kaldığı bir süreci ifade ediyor. Daha önceki dünya sistemi iki bloklu dünyaydı. Sovyetlerin sosyalist olup olmadığı ayrı bir konu, ama hegemon olmak isteyen, dünyayı ele geçirmek isteyen iki güç vardı ve çatışıyorlardı. Bunlar da ABD ve Sovyet Rusyası'ydı. Hem Sovyet Rusya, hem de ABD bütün dünyayı kendi sistemi içine katmak istiyordu. Bu büyük bir çatışmaydı. Bu çatışma 1990'da bir çözüme kavuştu. Sovyet Rusya bloğu çözüldü, iddiasından vazgeçti. ABD öncülüğündeki sisteme entegre olmayı kabul etti. Dolayısıyla bloklar arası çatışma sürecinde ABD kazançlı çıktı. Sovyet bloğu çözüldü, ortaya çıkan süreci ABD yönetimi YDD (Yeni Dünya Düzeni) adıyla tanımladı. Ekim 1917 Rus Devrimi'yle ortaya çıkan ve 1990'a kadar dünyanın değişik alanlarında ortaya çıkmış bulunan ABD öncülüğündeki sisteme karşı güçleri tasfiye etmeyi öngören ve bütün dünyayı ABD öncülüğündeki küresel sistemin hegemonyası altına almayı hedefleyen bir stratejiydi Yeni Dünya Düzeni. ABD, YDD stratejisi temelinde bütün dünyada bu son yirmi yıl boyunca bir savaş yürütüyor. Kimisine karşı ekonomik ambargolarla bu savaşı sürdürüyor, kimi yerlerde siyasi baskılarla, kimi yerlerde diplomatik yöntemlerle bu savaşı yürütüyor, kimi yerlere de doğrudan askeri müdahalelerde bulunuyor. Birçok yerde bu geçen yirmi yıl içerisinde askeri müdahaleler oldu. Var olan yönetimler silah zoruyla yıkıldı. Yerlerine yeni yönetimler ortaya çıkarıldılar. Birçok alanda ABD'ye karşı olan, ABD sisteminden kopuk olan devletler yönetim değişikliğine uğratılarak ABD sisteminin içine çekildiler, ABD'nin uydusu haline getirildiler. Balkanlarda, Kafkaslarda, Asya'da, Amerika'da, Afrika'da, dünyanın dört bir yanında böyle bir süreç yaşandı.

Dikkat edilirse, Sovyet sistemi çözüldü ABD yeni bir dünya hegemonyası kurmaya yönelirken, ilk denetlemek istediği, denetim altına almak istediği alan Ortadoğu oldu. Yeni Dünya Düzeni stratejisinin bütün dünyada uygulanabilmesi, dünyanın değişik alanlarında siyasi-askeri yöntemlerle hayata geçirilebilmesi için ABD Ortadoğu'da belli bir kontrol sağlamayı zorunlu gördü. Niye? Çünkü Ortadoğu denetimden çıkabilir, kendine karşıt bir yapı kazanabilir diye korkuyordu. Zaten dünyanın birçok yerinde karşıtlıklar vardı. Onlarla uğraşırken Ortadoğu'da daha büyük bir karşıtlık ortaya çıkabilirdi. Ortadoğu'nun tarihsel geçmişi, toplumsal yapısı, maddi zemini buna uygundu. Siyasi olarak da ABD sistemiyle çelişen bir duruşu vardı. Birçok devlet ABD ile karşıtı. ABD çok etkili, güçlü pozisyonda değildi. İdeolojik olarak Ortadoğu'nun duruşu ABD sistemiyle başka her yerden fazla çelişki,

karşıtlık oluştuyordu. Milliyetçilik belli düzeyde Ortadoğu'ya sokulmuş olsa da, dünyanın diğer yerlerindeki kadar Ortadoğu'da tek başına hâkim bir ideoloji haline gelememişti. Kapitalist modernite dünyanın hiçbir yerinde olmadığı kadar Ortadoğu'da henüz içselleşmemiş, benimsenmemişti. Bununla çelişki ve çatışma içinde olan bir Ortadoğu gerçeği tarihten gelen bir yapı olarak varlığını sürdürüyordu. İşte ABD, bunun yeni bir karşıtlık olarak kendi sisteminin karşısına çıkabileceğinden korktu. Buna fırsat vermemek için de, önce Ortadoğu'da belli bir kontrol sağlamayı, ardından Ortadoğu'nun denetimde tutulmasına dayanarak dünyanın diğer alanlarında Sovyet sistemi çerçevesinde oluşmuş kendine karşıtlıkları tasfiye etme, etkisizleştirme mücadelesini yürütmeyi öngördü.

İşte 1991 Körfez Savaşı böyle ortaya çıktı. Saddam Hüseyin yönetiminin Kuveyt saldırısı böyle gündeme geldi. Zaten Saddam Hüseyin yönetiminin Kuveyt'e saldırısının birçok çevre tarafından, esas olarak da ABD'liler tarafından teşvik edildiği söyleniyor. On dan daha fazla ne tür ilişkiler var bilinemiyor. Fakat komplo teorisi her şey için çok açıklayıcı bir teori değildir, ama Saddam'ın Kuveyt'e saldırısının ABD tarafından teşvik edildiği, yönlendirildiği tartışma götürmez bir gerçektir. Neden? Çünkü bu saldırının sonuçlarından en fazla yararlanan güç ABD oldu da ondan. Bir olayın sonucundan kim en fazla yarar sağlıyorsa, elbette ki o olayı o gücün üzerine yüklemek hatalı değildir. Burada şunu görmek lazım: Saddam Hüseyin yönetiminin de Kuveyt'i işgal etme konusunda eğilimi ve istemi vardı. Neden? Çünkü savaştan çıkmıştı, paraya ihtiyacı vardı. Yine savaş sürecinde Kuveyt Irak'a istediği desteği vermemişti. Diğer yandan İran ile arasındaki savaş durmuştu, buradan hareketle Arap alemi üzerinde etkinlik kurmak istiyordu. Bir de Irak Kuveyt'i her zaman kendi toprağının bir parçası sayıyordu. Kendi sınırları dışında görmüyordu. Zorla kendi elinden alınmış sayıyordu. Bütün bunlar her zaman Irak yönetimini Kuveyt'i ele geçirmeye teşvik ediyordu, yönlendiriyordu. Önemli bir husus ise, sekiz yıllık İran-Irak savaşı içerisinde adeta devlet ordu olmuştu, büyük bir ordu ortaya çıkmıştı. Ateşkes ilan edilip savaş durunca, bu orduyu bir yerde kullanmak gerekiyordu. Bütün bunlar ABD'nin de ön açmasıyla birleşince, 2 Ağustos 1990'da Saddam orduları Kuveyt'e girdi. Kuveyt'i kısa sürede işgal etti. Bu işgali Önder Apo, *"Sovyet sisteminin çözümlüşüyle birlikte dünya yeniden savaş alanı haline geldi. Üçüncü Dünya Savaşı başladı"* dedi. İşte Üçüncü Dünya Savaşı Saddam ordularının Kuveyt'i ele geçirmesiyle başladı. I. Dünya Savaşı'nın Avusturya veliahdının Sırp bir militan tarafından öldürülmesiyle başladığını söylerler. İşte Üçüncü Dünya Savaşı denen ve günümüzde yaşanan sürecin de Saddam ordularının 2 Ağustos 1990'da Kuveyt'i ele geçirmesiyle başladığını kabul etmemiz lazım.

Bu savaş, bu işgal neye hizmet etti? ABD bir yandan ön açıcı teşvik ettiği Saddam yönetiminin Kuveyt'i ele geçirmesini sağladı. Bu gerçekleşince, bu sefer Saddam Hüseyin yönetimini Kuveyt'ten çıkartmak üzere geniş bir askeri harekât planlamayı öngördü. Saddam'ın ne büyük diktatör olduğunu, insanlık için nasıl bir tehlike olduğunu, Halepçe'de, diğer yerlerde Kürtlere karşı soykırım yaptığını, Şiilere karşı bunu yaptığını, kendi halkını katlettiğinin yoğun propagandasını yaptı. Buna

karşı geniş bir dünya cephesi, karşıt cephe oluşturmaya çalıştı. Saddam Hüseyin yönetimini o kadar abarttı ki, Saddam da bundan biraz hoşlandı, dünya gücü olduğunu sandı. O da biraz yangına körükle gider gibi, ne olduğunu anlamadan, bu atmosfer içinde hareket etti; dolayısıyla ABD Ortadoğu'ya büyük bir askeri güç yerleştirmenin fırsat ve imkânını yakaladı. O zamana kadar Ortadoğu'da bu kadar askeri gücü yoktu. İsrail vardı, zayıf bir güçtü. Türkiye NATO gücüydü. Bunlarla sınırlıydı. İran'ı yeşil kuşak projesi içerisinde kullanıyordu. İran İslam devrimiyle birlikte Şahlığın yıkılmasıyla bu imkân da elinden gitmişti. Dolayısıyla Ortadoğu'da ABD'nin gücü, etkinliği yoktu. Oysa dünya üzerinde hegemonya kurabilmesi için Arap alemine, petrol kaynaklarına, Körfeze yönelmek, buralarda denetim kurmak zorundaydı. Bu alana asker koyması, askeri denetim sağlaması için de Körfez Savaşı, Irak'ın Kuveyt'i işgali bir fırsat oldu. On dan yararlanarak Suudi'yle, diğer birçok Arap gücüyle ittifak yaparak, Avrupa Birliğinin de desteğini alma temelinde, on binlerce askeri gücünü Ortadoğu'ya, Körfez'e, Suudi'ye çıkardı. Hem kara, hem deniz, hem hava gücü olarak kısa sürede kendisini Ortadoğu'nun en güçlü ordusu haline getirdi. Diğer yandan, ABD'nin bu Ortadoğu çıkartmasına dünyanın değil ses çıkarması; adeta neredeyse bu Saddam belasından bizi kurtar diye ABD'ye el açar, ABD ordusunun Ortadoğu'ya yerleşmesine çanak tutar bir durumu yaşadı.

Saddam Hüseyin'in ABD'ye hizmeti gerçekten büyük oldu

ABD bunun ardından bir harekâtla Saddam güçlerini Kuveyt'ten çıkardı. Büyük bir gövde gösterisi de yaptı. '91 Ocak ve Mart'ı arasında yaşanan savaşla hem Saddam Hüseyin yönetiminin gücünü kırdı, bir saldırıyla ordusunu ezdi, hem de Kuveyt dahil körfez ve çevresine, Ortadoğu'nun kalbine büyük bir askeri güç olarak yerleşti. Fakat Saddam yönetimini yıkmadı. Saddam yönetimini Bağdat etrafında tuttu. Kuzey ve Güney Irak'ı birbirinden kopardı. Dolayısıyla Saddam'ın gücünü çok daralttı. Böylece hep bir tehdit olarak kalmasını sağladı. On yıldan fazla bu biçimde yaşamaya razı oldu. Saddam'ı hep bir tehdit olarak kullandı. Bütün o birçok güce dönük askeri faaliyetinde, saldırısında bir vesile yaptı. Tehdit, tehlike olarak gösterdi. İşte Saddam tehlikesi var dedi, başka yerlere saldırdı. Kendini insanlığın kurtarıcısı, diktatörlüğe karşı özgürlük ve demokrasi mücadelesi yürüten güç olarak insanlığa sunma imkân ve fırsatını buldu. Saddam Hüseyin'in ABD'ye hizmeti gerçekten büyük oldu. ABD O'nu idam ederek haksızlık yaptı aslında. Saddam da ona güveniyordu. Önderlik bunu net değerlendirdi. Saddam Hüseyin, ABD'nin istekleri doğrultusunda hareket etmiş, fiilen ABD'ye bu kadar hizmet etmiş bir kişiyi idam etmez sanıyordu. Onun için de yüksek perdeden konuşuyor, sert çıkıyordu. Fakat ABD çıkarları Saddamsızlığı gerektirince, kendine şu kadar hizmet etmiş, etmemiş olduğuna bakmadan, gözünü kırpmadan, bir anda Saddam Hüseyin ve arkadaşlarını idama götürmekten de geri durmadı.

Buradan böylesi bir sonuç çıkıyor: Demek ki küresel hegemonya peşinde koşan güçlerin kendi çıkarlarından başka hiçbir şeyi görmeleri olmaz. O güçlerin hukuku, demokrasisi, insan hakları olmaz. Orada adalet olmaz. Orada tek bir ölçü vardır: Hegemon olmanın, ele geçirmenin gerekleri.

ABD de tamamen böyle hareket etti ve ediyor. Dolayısıyla herhangi bir ilkesi yoktur. Şu ilkesi bu ilkesi, demokrasisi, özgürlüğü, adaleti olamaz. Tek ilkesi var: Küresel sermaye hegemonyasının kurulması, ABD çıkarlarının korunması. ABD'ye yön veren, ABD'nin esas aldığı tek ilke budur.

ABD Körfez Savaşı'yla Ortadoğu'da güçlü bir hamle yapmış oldu. Siyasi ve askeri olarak önemli bir denetim gücü haline geldi. On binlerce ordusuyla en stratejik alanlara yerleşti. Batıda İsrail, kuzeyde Türkiye var. Güneyden de Suudi, Körfez, Kuveyt, Emirliklerden de asker girdi. Böylece bölgeyi üç taraftan ordularıyla kuşatan bir güç haline geldi. Siyasi olarak daha önce kendisine karşı bulunan birçok gücü kendi safına çekti. Dikkat edelim, Körfez Savaşı'nda Saddam Hüseyin yönetimine karşı oluşan ittifak içerisinde başta gelen bir güç Suriye yönetimiydi. O zamana kadar Sovyetlerle ilişki içerisinde en fazla ABD karşıtı olan Suriye hükümeti, Körfez Savaşı'nda Saddam Hüseyin karşısında ABD'nin en sağlam müttefiklerinden biri olarak yer aldı. ABD, kendine karşıt olan birçok gücü kendi safına çekti. Kendi karşıtlarını da iyice yalnızlaştırdı. ABD karşısında yer alan güç olarak Saddam yönetimi, Arafat önderliğindeki Filistin yönetimi, bir de kendi denetimine girmeyen güç olarak PKK kaldı. Körfez Savaşı'nda ABD cephesine karşı Irak-Filistin cephesi oluşmuştu. Sadece bu kadardı. Diğer bütün alanlar üzerinde ABD'nin bir denetimi vardı. En çok karşıt olduğu güçlerden biri olan İran'ı bile, Irak'la savaş içinde olması nedeniyle, kendi safına çekmese de nötrleştirdi. Saddam yönetimine asla destek vermeyen bir pozisyonda tuttu. Böylece Saddam'la savaşıırken en azından kendisiyle ittifak içinde olan güç yaptı.

Körfez Savaşı sonrasında ABD, Yeni Dünya Düzeni stratejisi temelinde dünyanın dört bir yanında benzer çatışmalar yürüttü. Ortadoğu'da yaptığı hamleye dayanarak, Körfez Savaşı'yla Ortadoğu'da sağladığı güç ve denetime dayanarak diğer planlarını yürüttü. Çünkü artık kendine güvendi. Ortadoğu'dan kendisine karşıt bir gücün gelmeyeceğini öngördü. Buna dayanarak dünyanın birçok alanında siyasi-askeri mücadele yürütebilme gücünü kazandığını değerlendirdi ve buna göre hareket etti. Yeni Dünya Düzeni'ni bu biçimde oluşturmaya çalıştı. Körfez Savaşı'nın sonucu temelinde Balkanlarda çatışma yürüttü. Örneğin, Yugoslavya'yı çözdü. Doğu Avrupa ülkelerindeki yönetimleri düzenledi; hatta NATO'ya bağladı. Yugoslavya'yla, Sırbistan'la yürütülen savaşla bunları sağladı. Savaş yapmaktan geri durmadı. '90'lı yıllarda bunu yaptı. Kafkasya üzerinde durdu. Orta Asya ülkelerini, Türkiye'deki yönetimi değerlendirek, mümkün olduğu kadar kendine bağlamaya, sistem içine çekmeye çalıştı. Kafkasya'da bir denge yaratmaya çaba harcadı. En sorunu bölgeleden biri olarak Gürcistan'ı kendisine yeniden bağlı ve önemli bir dayanak haline getirdi. Karabağ çatışmasıyla Ermenistan-Azerbaycan arasındaki dengeyi yeniden oluşturdu. Rusya üzerinde operasyonlarını yürüttü. Yeltsin yönetimini tamamen kendisine, hizmet eden, bağlı bir yönetim haline getirdi. Basit maddi imkânlar vererek adeta satın aldı. Amerika'da, Asya'da, Afrika'da var olan pürüzleri kolaylıkla aştı, düzenledi. Yeni Dünya Düzeni'ni geliştirdi. Sovyetler Birliği temelinde ortaya çıkan ve karşı blokta yer alan ulus-devlet yapılarını çeşitli operasyonlarla küresel sistemin içine çekip yeniden yapılandırdı. Aynı dönemde Ortadoğu'da ise daha güçlü bir operasyon için hazırlık yaptı. ABD

Körfez Savaşı'yla birlikte hem dünyada genel operasyonu yapabilmesi için, hem de Ortadoğu'da daha büyük bir operasyon için hazırlık yapabilmek üzere bir temel attı, belli bir denetim oluşturdu. Ondan sonraki süreçte Ortadoğu'da yeni ve daha güçlü bir hamle için hazırlık yaparken, dünyanın diğer birçok alanında da operasyonlarını yürüttü. Yeni Dünya Düzeni'ni hayata geçirdi.

ABD yönetimi Saddam Hüseyin'i destekleyen Arafat'tan intikam aldı

'90'lı yıllarda Ortadoğu'da yeni bir hamle için ABD'nin yaptığı hazırlıklar nelerdir? Bir tanesi, Filistin Kurtuluş Hareketi'ne dayatılan tasfiye planıdır. Bunun adına Ortadoğu Barış Planı dediler. ABD Arafat yönetimine karşı bir operasyon düzenledi. Arafat öyle katledildi. Ölmediği, öldürüldüğünü Filistin yönetiminin kendisi de söylüyor. Arafat da söyledi, *"bana da ulaştırıl"* dedi. Evet, hastalıktan öldü de, ama Allahın emriyle hasta olmadı. ABD ve İsrail'in müdahaleleriyle hasta oldu. ABD yönetimi, Körfez Savaşı'nda Saddam Hüseyin yönetiminin desteklemiş olan Arafat yönetiminden intikam aldı. Önce Arafat'ı işbirliğine zorladı. İsteddiği gibi işbirliğine gelmediğini görünce de tasfiye etti. Geliştirilen Ortadoğu Barış Planı'yla sözde Filistin-İsrail sorunu çözümlüyordu. Ortadoğu Barış Planı yürüyordu. Böyle bir süreç başlatıldılar, bu günümüze kadar geldi. Peki, ortaya çıkan sonuç nedir? Filistin Kurtuluş Hareketi'nin, tasfiye denecek kadar zayıf duruma düşürülmüş olmasıdır. Sorun halen ortadadır. Bir çözüm yok. Dikkat edilirse, Filistin sorunu çözülmedi; Filistin Kurtuluş Örgütü çözüldü. Şimdi iki parçadır. Bir tarafta Hamas yönetimi, bir tarafta El Fetih yönetimi. Ve bunlar birbiriyle çatışıyor. Bir dönem Ortadoğu siyasetini yönlendiren Filistin Kurtuluş Hareketi, şimdi Filistin toplumunu bile birlik içinde yönetemiyor. Bu bir operasyondur; Ortadoğu Barış Planı adı altında Filistin Kurtuluş Hareketi'ne dayatılan proje buydu. Belki 1991'nda Saddam Hüseyin yönetimini Arap alemi içinde bir tek Arafat yönetimi, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ) desteklemişti, ama o desteğin çok büyük bir etkisi olmuştu. Karşıtlarının üzerinde hep bir etki bırakmıştı. Şimdi artık öyle bir Filistin yok ortada. Bırakalım dünyada etkisi olsun, Arap alemi üzerinde bile etkisi yok. İsrail karşısında herhangi bir gücü olmayan bir Filistin ortaya çıkartıldı. Yani bir yandan intikam alındı, bir yandan etkisizleştirildi. ABD güdümüne girmeyen tasfiye edildi. Şimdi ise bir tarafta Hamas, diğer tarafta Mahmut Abbas yönetimi olarak, tümüyle ABD'ye bağlı hale gelmiş çok zayıf bir güç ortaya çıkartıldı. Bu önemli bir durumdu tabi.

Diğer yandan PKK operasyonunu saymamız gerekiyor. Aslında buna Kürt operasyonu diyelim. ABD, Körfez Savaşı ardından Filistin Kurtuluş Hareketi'ne dönük Ortadoğu Barış Projesi adı altında bir tasfiye planı dayattığı gibi, Kürdistan'a da; bu alanda denetimini güçlendirecek, kendine karşıt gelişmeleri engelleyecek, ortadan kaldıracak bir plan dayattı. Bağdat etrafında Saddam Hüseyin yönetimini ayakta tuttu. Irak'ın üzerinde, Güney Kürdistan'da Irak ordularının çekilmesini sağlattı. Saddam yönetimini ayakta tutarak, her an Kürdistan'a saldırılabileceği ihtimalini yaratıp, Kürdistan üzerinde kendi egemenliğini, hakimiyetini sağlayacak bir sistem oluşturdu. ABD Saddam yönetimini niye ayakta tuttu? Niye 1991'de Kuveyt'te geliştirdiği saldırıda Bağdat'a girip almadı? Bu çok önemli bir konu. Alamaz mıydı? Saddam zaten yenilmişti, herhangi bir gücü kalmamıştı. 2003'te olan savaştan çok daha kolay

bir biçimde alabilirdi. Ama kendisi almadı. Saddam'ın yaşamasına fırsat, izin verdi. Demek ki Saddam'ın biraz daha Bağdat'ta kalmasından fayda sağlıyordu. Peki, hangi faydayı sağlıyordu? Öncelikle, Bağdat'ı yıksaydı, ABD'nin Kürdistan üzerinde denetim sağlamasının imkânı kalmazdı. PKK yeni gelişen bir güçtü. Kuzey'de, Batı Kürdistan'da, yurt dışındaki Kürtler üzerinde etkinlik kurmuştu ve Güney'e doğru yöneliyordu. ABD Bağdat'ı ele geçirseydi, Irak'ta istikrarsız bir ortam olsaydı, en azından Güney Kürdistan'ı da PKK ele geçirirdi. Belki de Arap alemine de yayılırdı. Bu ihtimal vardı. İşte bu ihtimalin önünü kapatmak istedi. *İkincisi* ise, Saddam yönetimini, Güney Kürdistan'da oluşturduğu egemenlik sistemi için bir gerekçe olarak tuttu. Saddam tehdidi var, Kürtler tehdit altında diyerek, Çekiç Güç operasyonu adı altında bir sistem oluşturdu. Güney Kürdistan'ın hava savunmasını, kara savunmasını üslendi. Böylece bunu Türkiye ile ittifak halinde de yürütmeyi öngördü. Türkiye ile anlaşma yaptı. Bu biçimde bazı sonuçlar elde etti. Bu Çekiç Güç Operasyonunu önemseyelim. Aslında komplo orda başladı. Saddam'ın Bağdat'ta ayakta tutulması ve ona dayalı olarak bu Çekiç Güç Operasyonunun örgütlenmesinin amacı şuydu: PKK'nin Güney'e girişini engellemek, Önder Apo'nun Kürt halkı üzerindeki otoritesini sınırlandırmak, Güney Kürdistan'da ABD ile işbirliği içerisindeki örgütleri güçlendirip hâkim

Kuzey'de gerilla ikili iktidar kurmuştu. İkiliden de öte, Türk devleti —ki bunu yöneticileri de söylüyordu- Kürdistan'ı kaybetmişti. Fakat Gerillayı askeri operasyonlarla, yine köyleri boşaltıp halkı göçerterek dar, dağda sıkışmış, etkisi az bir güç haline getirdi. Bunlar önemli operasyonlardı. Doğan Güreş-Tansu Çiller-Süleyman Demirel-Mehmet Ağar çetesinin topyekûn savaş konsepti temelinde yaptıklarının hepsi aslında bu operasyonunun bir parçasıydı. Tamamen ABD politikaları gereği idi. Zaten Doğan Güreş de bunları İngiltere'nin yapın demesiyle yaptıklarını açıkça söylemişti. NATO'nun bütün devletleri her türlü askeri gücü, desteği, son model silah tekniklerini Türkiye'ye verdiler. Türk ordusu bütün bunları PKK gerillasına karşı kullanarak belli bir etkinlik kazandı. '90'ların sonuna gelindiğinde bu operasyonda önemli bir düzey kazanılmıştı. Bunu bilmemiz, görmemiz lazım. '90'ların başında Kuzey'de serhıldanla birlikte büyüyen halk hareketi, yine gerillalaşmanın önü kesildi, sınırlandırıldı. Bunun Güney Kürdistan'a taşması engellendi. Halka dönük operasyonlarla da dayanakları ortadan kaldırıldı. Gerilla dağda daraltılmış bir güç haline getirildi. Böylece Kürdistan üzerinde de ABD belli bir etkinlik kurmuş, karşıtlarını sınırlandırmış oldu. Bunlar sağlandıktan sonra, Yeni Dünya Düzeni temelinde ABD'nin Ortadoğu'ya dönük ikinci hamlesi ortaya çıktı. Bu ikinci hamleyi geliştirirken, Ortadoğu'da yeni

olan sorunlarını çözdürtecekti. Kıbrıs sorunu çözülecekti. Yine Önder Apo imha edilince Kürtler Türkiye'ye düşman olacaktı. Çünkü Önderlik kim vurduya getirilseydi, elbette Kürt halkı doğal olarak bundan Türkiye yönetimini sorumlu tutacaktı. Fakat 9 Ekim Komposu, yani kim vurduya getirerek imha etme planı gerçekleştirilemedi.

Önder Apo'nun imhası ve PKK'nin tasfiyesi planı boşa çıkartıldı

Daha sonra 15 Şubat Komposu, yani idam yöntemiyle imha etme planı devreye konuldu. Dolayısıyla idam Türkiye eliyle yapılacaktı. Bunun sonucunda ölü alınmaz bir Kürt-Türk çatışması ortaya çıkacaktı. Kürtlerin bir bölümü sürekli Türkiye'yi sıkıştırıracaktı. Kürtler tarafından sıkıştırılan Türkiye ABD'ye daha rahat bağlanacak, ABD'nin her istediğini yerine getirir hale gelecekti. Diğer yandan kendine bağlı olarak geliştirdiği Kürtlerle de Türkiye'yi ittifak haline koyarak, bu muhalif olan Kürt topluluğunu kontrol edebilecekti. Yani büyük bir tehlike olmasını önleyecekti. Dikkat edilirse, hem PKK'yi tasfiye ederek özgür ve demokratik Kürt duruşunu ortadan kaldıracaktı, hem de Kürtlerin tepki halinde Türkiye'yle, İran'la, Suriye'yle gerginliğini, çatışmasını ve Kürtlerin onlara olan karşıtlığını KDP ve YNK'yle kontrol edecek ve bu örgütleri de bu Kürt gücünü kendine bağlamakta kullanacaktı. Böylece Güney'de küçük bir Kürt devletçisine dayanarak bunu yaratıp -zaten bu öngörülüyordu- buna dayalı olarak Kürtleri kontrol edebilecekti. Daha ötesi, Türkiye yönetimiyle Kürt yönetimini ittifak haline getirip, bunu Irak'la birleştirip bütün Ortadoğu'da Büyük Ortadoğu Projesi adını verdiği projenin hayata geçirilmesinin çekirdeği yapacaktı. Nitekim şimdi bunların hepsi var. Dikkat edilirse, Türkiye-ABD-Irak üçlü sistemi var. Güney Kürdistan yönetimi de buna katılıyor. Onlar Güney Kürdistan yönetimini bu üçlünün içinde sayıyorlar. Türkiye halen Güney Kürdistan yönetimini etkili bir yönetim olarak görmüyor. Güney Kürdistan yönetimi ise dörtlü ittifak olsun istiyor. Biraz daha bağımsız olarak bu ittifaka katılmak istiyor. Bütün bunların hepsi PKK'ye karşı oluşturulan ittifaktır. Aynı zamanda da bu ittifak Büyük Ortadoğu Projesi'nin çekirdeği olarak görülüyor. ABD'nin Ortadoğu stratejisini hayata geçiren, uygulayan güç olarak görülüyor. ABD'nin Kürtleri denetleme ve Büyük Ortadoğu Projesi doğrultusunda Türkiye'ye bu temelde rol oynatma istemi vardır. Politikası bu temeldedir. Komplo esas olarak bu temelde gelişti. Komplo amacına ulaşıyadı, Önderliğin ve PKK'nin imha ve tasfiyesi gerçekleşeydi, belirtilenler ortaya çıkacaktı. Yani Türkiye'yi ABD'ye bağlayan bir Kürt-Türk çatışması olacaktı. Türkiye'nin Kıbrıs sorununu, Yunanistan'la Ege sorununu, Ermenistan sorununu, Ermenistan sorununu, Yunanistan'la Ege sorununu, Ermenistan sorununu çözecekler, Türkiye'yi biraz daha etkili hale getireceklerdi. Önder Apo'nun geliştirdiği barış ve demokratik çözüm stratejisi olmasa ve PKK bu stratejiye uymayıp Türkiye'yi yok edeceğiz diye şiddet eylemi kullanıyor olsaydı, Türkiye daha fazla ABD'ye muhtaç kalacaktı, daha çok ABD'ye bağlanacaktı ve ABD de Türkiye'yi Ortadoğu projesi doğrultusunda daha rahat kullanacaktı.

Fakat bu plan gerçekleşmedi. Önder Apo'nun imhası ve PKK'nin tasfiyesi planı boşa çıkartıldı. PKK'nin, Türkiye'yle birbiri yok etme karşıtlığından vazgeçerek, Kürt sorununun demokratik siyasi çözümünü öngören bir siyasi güç haline gelmesi, bu temelde stratejik

değişim ve örgütsel yeniden yapılanmayı başarması Türkiye'nin biraz daha bağımsız hareket etmesine yol açtı. PKK'nin stratejik değişimi ve örgütsel yeniden yapılanması ABD'nin bir bütün bu oyun ve beklentilerini bozdu. Eğer Türkiye 2003'te Irak savaşına ABD'nin istediği gibi katılmadıysa, bu nedenle katılmadı. Oysa uluslararası komplo sırasında pazarlık yapılmıştı. Önder Apo'nun 15 Şubat'ta Türkiye'ye verilisi tamamen Irak pazarlığı üzerindedir. 15 Şubat günü saat 12:00 de Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit CIA yetkililerine, ABD'nin Irak politikasını destekleyeceğiz sözü veriyor ve bundan 5 saat sonra Önder Apo Türk özel timlerine teslim ediliyor. 15 Şubat Komposu'nun gerçekleşmesi bu temeldedir. ABD bu sözü aldığı için, daha sonra 2003'te Irak savaşına girerken, rahatlıkla Türkiye'nin desteğini alacağını sanıyordu. Onun için ABD, hiç karar bile beklemeden, gemilerini getirdi İskenderun'dan çıkardı. Silopi'ye doğru harekete geçti. Çünkü Türk devleti ABD'yi destekleme sözü vermişti. Fakat Türkiye bu sözü yerine getirmede. Mecliste 1 Mart'ta bunun karşıtı bir görüş çıktı. Bu durum var olan planı bozdu, ABD'yi ciddi biçimde zorladı. ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesi'ni hayata geçirmek için yaptığı hazırlıkların tutmadığını ortaya çıkardı.

Peki, bu gelişmeler neyle sağlandı? Elbette ki uluslararası komplo nun başarısız kılınmasıyla, boşa çıkartılmasıyla sağlandı. Türkiye'nin bu tarzla hareket edişi kesinlikle Önder Apo'nun ve PKK'nin varlığıydı. Komplo nun boşa çıkartılmasıydı. Komplo başarılı olsaydı böyle bir durum olmayacaktı. Ne olacaktı? Kürt halkı Türkiye'yi her bakımdan tehdit edecekti; Türkiye de buna karşı tüm varlığıyla ABD'ye yamanacak, dolayısıyla da ABD ne isterse onu yapacaktı. Haydi Bağdat'a savaşa gidiyoruz dediği zaman savaşa bile gidecekti. Değil kuzeyden ABD'nin cephesine izin vermek, ordularını ABD'yle birlikte Saddam güçlerinin üzerine de saldırtacaktı. KDP ile YNK ile ittifak kur deyince, hemen ittifak kuracaktı. Türkiye-Irak ittifakı çok öncesinden oluşacaktı ve İran'a, Suriye'ye, Ortadoğu'nun diğer ulus-devletlerine karşı ABD'nin hegemonya mücadelesi çok daha etkili gelişecekti. Dikkat edilirse bütün bunlar olmadı. Zayıf kaldı ve kısım işledi. Elbette ki hiç olmadı dene mez. Uluslararası komplo kısmen gerçekleşti. 15 Şubat Komposu oldu. 15 Şubat Komposu, Önderliğin imhası, PKK'nin tasfiyesini öngörüyordu. Bu gerçekleşmedi, ama İmralı sistemi ortaya çıktı. PKK belli bir zorlanma ve güç kaybı yaşadı. Kendini stratejik değişime ve yeniden yapılandırmaya götürmesi zaman aldı; hatta bu zorlukla oldu. Süreç biraz zayıf işledi. Bu bakımdan komplo nun bazı şeyleri gerçekleşti. Her şeyden önce Türkiye'yle bir ittifakı var. Yine Güney Kürdistan'da çekiç güçle başlayan süreç Saddam yönetiminin düşüşü ardından federe bir devletçiğe de dönüştü. Fakat dikkat edilirse sorunlar çözülebilmemiş değil. ABD bu gelişmeleri sağladı, ama Irak'ta henüz bir sistem kuramadı. Suriye ile anlaşmak zorunda kalıyor. İran'ı şer ekseni ilan etmişti, ama ona dönük hamle yapmakta zorlanıyor. Afganistan savaşında çıkmaz içerisinde. Yani ABD Büyük Ortadoğu Projesini belli düzeyde yürütmüştür. Fakat bu düzey de hem uzun zamana yayıldı, hem de öngörülen sonuçlar henüz alınamadı. Dolayısıyla tam başarı elde edememiş, kısmi bir gelişme yaratmış ve birçok noktada da başarısız kalmıştır. Kısacası ABD Ortadoğu hamlesini yürütmekte zorlanıyor.

“ABD’nin Kürtleri denetleme ve Büyük Ortadoğu Projesi doğrultusunda Türkiye’ye bu temelde rol oynatma istemi vardır. Politikası bu temeldedir. Komplo esas olarak bu temelde gelişti. Komplo amacına ulaşıyadı, Önderliğin ve PKK’nin imha ve tasfiyesi gerçekleşseydi, belirtilenler ortaya çıkacaktı. Yani Türkiye’yi ABD’ye bağlayan bir Kürt-Türk çatışması olacaktı. Türkiye’nin Kıbrıs sorununu, Yunanistan’la Ege sorununu, Ermenistan sorununu çözecekler, Türkiye’yi biraz daha etkili hale getireceklerdi”

hale getirmek. Yani PKK'ye ve Önder Apo'ya karşı ABD müttefiki olan yeni Kürt hareketleri örgütlemek. Başta da belirttiğimiz gibi, KDP yönetiminde küçük bir Kürdistan ulus-devletçiği oluşturarak bütün Kürtleri denetleme stratejisini hayata geçirmek. KDP ve YNK önderliklerini bu düzeyde Güneyde hâkim hale getirip Kürdistan'ın diğer parçalarını da etkiler, kontrol eder bir güce ulaştırmak. İşte Çekiç Güç Operasyonunun amacı buydu. Fiiliyatta bu rolü oynadı. Dolayısıyla komplo nun birinci aşaması oldu. Neydi bu aşama? PKK'nin Güney Kürdistan'da etkinlik kurmasını engellemek, Kuzey Kürdistan'da kontrol ve denetimi sağlamak, yani PKK'yi sınırlandırmak, Güney'de PKK karşıtı önderlikleri güçlendirip bütün Kürtler için hâkim Önderlik düzeyine ulaştırmak. '90'lı yıllar boyunca bu temelde hareket edildi. 1991 Körfez Savaşı bu projenin hayata geçirilmesini sağlayan adımların önemlilerinden bir tanesiydi. Nitekim Türkiye'yle birlikte Güney'de ve Kuzey'de yürütülen askeri operasyonlarla, daha doğrusu Çekiç Güç Operasyonu'na dayalı olarak Türk ordusunun Kuzey'de ve Güney Kürdistan'da yürüttüğü kapsamlı ve rahat askeri hareketlerle PKK'nin Kuzey Kürdistan'daki askeri egemenliği zayıflatıldı. Gerilla gücünün büyümesi engellendi. Ortaya çıkan gerilla gücü ezildi. Dikkat edelim, Önderlik Botan-Behdinan Savaş Hükümeti düzeyinde bir siyasi gelişme öngörüyordu. Bu boşa çıkartıldı, ezildi.

dünya düzeni stratejisi temelinde geliştirmek istedikleri sistemin adını Büyük Ortadoğu Projesi (BOP) koydular. ABD yönetimi 1991-98 arasında PKK'ye dönük geliştirdiği Kuzey'de daraltma-sınırlandırma operasyonunu ve Güney'de KDP-YNK önderliklerini güçlendirme operasyonunu 1998 sonunda PKK'yi tasfiye etme amaçlı bir saldırıya dönüştürdü. Artık '91'den '98'e kadar yürüttüğü operasyonla PKK'yi imha ve tasfiye etmek için yeterli bir etkinlik sağladığına inanıyordu. Böylece birinci aşama, Güney'e yayılmanın engellenip Kuzey'de sınırlandırılması olmuştu. İkinci hamle olarak da, PKK'yi imha ve tasfiye etmeyi öngörüyordu. Bu da sağlanırsa, Filistin Hareketi de etkisiz kılınarak, 2000'li yıllarda geliştirdiği Irak'ı ele geçirme operasyonu için gerekli hazırlıkları yapmış olacaktı. Böyle bir operasyona girdiğinde kendisini zorlayacak, kendisine sorun çıkartacak herhangi bir karşıt güç kalmamış olacak. Uluslararası komplo işte burada doğdu. Önder Apo'ya ve PKK'ye dönük komplo düzeyinde imha ve tasfiye operasyonu böyle gündeme geldi. Dolayısıyla komployu bu temelde ABD baştan itibaren örgütledi, planladı, yürüttü. Temel amacı Önderliğin imhası, PKK'nin tasfiyesiydi. Böyle olursa Kürtleri denetim altına alabilecekti. Kendisine bağlı olan Kürt hareketlerinin bütün Kürt toplumu üzerinde etkinlik kurmasının önü açılacaktı. Bu gerçekleşirse, ondan sonra Türkiye'nin Yunanistan ve Ermenistan ile

ABD 2001'den itibaren Ortadoğu'ya ikinci hamlesini gündeme getirdi

İşte bu zorlanmaların merkezinde uluslararası komplo'nun başarısızlığı, sonuçsuzluğu yatıyor. Önder Apo'ya ve PKK'ye dönük geliştirilen bu imha ve tasfiye operasyonunun başarısız olması yatıyor. Bilindiği gibi, tüm bu gelişmelerden sonra ABD Ortadoğu'ya dönük ikinci hamleyi gerçekleştirdi. Birinci hamle 1990-91 Körfez Savaşıydı. ABD bu hamleyle Ortadoğu'da ilk denetimini kurdu ve ona dayanarak 90'lı yıllarda Filistin ve Kürdistan operasyonlarını yürüttü. ABD, bunlarda belli bir düzeye ulaştıktan sonra; yani Ortadoğu barış projesiyle Filistinlileri iyice zayıflattıktan sonra, Kürdistan'da da uluslararası komployla, imha ve tasfiyeyi başarmasa da, İmralı sistemini ortaya çıkartıp Önder Apo'yu İmralı işkence sisteminde rehin altında tutarak PKK'yi belli bir kontrol altında tutma noktasına ulaştıktan sonra, belli bir hazırlık yaptığı, sonuç aldığı değerlendirmesini yaparak, 2001'den itibaren Ortadoğu'ya dönük ikinci hamlesini gündeme getirdi. Cumhuriyetçi Bush yönetiminin 2000 sonunda iktidara getirilişi bu amaçlaydı. Baba Bush Körfez Savaşı'nı yapmış, ABD'nin Ortadoğu'ya dönük birinci hamlesini sağlamıştı. Oğul Bush da iktidara getirilerek, ABD'nin bölgeye dönük ikinci hamlesinin gerçekleşmesi öngörüldü. Bush yönetimi belli bir planlama içindeyken 11 Eylül 2001 de İkiz Kuleler saldırısı gündeme getirildi. Bu saldırı tamamen bu projenin bir parçasıdır. Bu planın içinde gerçekleşen bir olaydır. Bütünyle ABD'nin Ortadoğu'ya ikinci büyük hamlesini yapmasının önünü açmak, zeminini döşemek için geliştirilmiş bir provokasyondur. Saddam Hüseyin yönetiminin 2 Ağustos 1990'da Kuveyt'i işgali neydiyse, El Kaide'nin 11 Eylül 2001'de İkiz Kuleleri vurma da aynı anlama ve role sahiptir. Her ikisinden de yararlanan ABD yönetimi oldu. Her ikisinin üzerinden de ABD yönetimi Ortadoğu'ya dönük yeni bir savaş hamlesi geliştirdi. Bunların küresel sermaye sisteminin planlı operasyonlarının bir parçası olduğundan kuşku duymamak gerekir. Bu iki saldırı da var olan strateji içindedir. Hem ABD'nin Ortadoğu'ya dönük müdahalesi, saldırısı, hem de El Kaide'nin İkiz Kuleleri vurma operasyonu bu planın bir parçasıdır. Bunlar bu planın iki ucu olarak gerçekleştiriliyor, hayata geçiriliyor. Bunu el altından yönlendiren çeşitli güçler var. Nitekim dikkat edelim, hiçbir olay Kuveyt işgali kadar ABD'nin Ortadoğu'ya askeri müdahalede bulunmasının zeminini oluşturma-

maz, önünü açamazdı. ABD böylesi bir desteği hiçbir yerde bulamazdı. Öyle bir durum oldu ki, ABD işgal yaparken, askeri saldırıda bulunurken, bırakalım ona karşı çıkılmasını, herkes ondan yana oldu, ona destek verdi. Aynı durum 11 Eylül 2001 İkiz Kule saldırısı sonrasında da oldu. ABD'nin bunu vesile yaparak önce Afganistan'a, ardından Irak'a yönelttiği savaşa değil karşı çıkmak, herkes bu savaşın ne kadar haklı, ne kadar doğal olduğunu söyledi. ABD'ye şükran duyar hale geldi. ABD'nin daha fazla bu operasyonu yürütmesini, saldırılarda bulunmasını istedi. ABD de rahatlıkla bu operasyonlarını yürüttü.

Öyle ki, ABD 11 Eylül olaylarından sonra Afganistan'a dönük saldırılarını çok rahat yürüttü ve bu saldırılar belli bir düzey kazandı. Ardından 2003 başında Irak'a dönük operasyonu hazırlarken de bir engel olmadı. 20 Mart 2003'te Irak savaşını başlattığında kimse karşı çıkmadı. Karşı çıkanlar, ABD'ye ne yapıyorsun, niye yapıyorsun diyenler olmadı. ABD çok rahat bir savaş yürüttü. Eğer istediği gibi başarılı olamadıysa, öngördüğü sonuçları tam alamadıysa, günümüze kadar yedi yıldır bu süreç devam ettiyse, bunda birçok çevrenin ABD'ye karşı çıkması değil de, ABD'nin hazırlık olarak yaptığı çalışmaların yetersizliği, etkisizleştirdiği sandığı güçleri yeterince etkisizleştirememesi rol oynadı. Çünkü Saddam Hüseyin hükümetini rahatlıkla düşürdü, ama Irak'ta denetimi sağlayamadı. Taliban yönetimini düşürdü, ama Afganistan'ı denetime alamadı. Irak ve Afganistan'ı denetime alacak desteği, başta Türkiye olmak üzere Ortadoğu'daki ve Avrupa'daki müttefiklerinden bulamadı. Dolayısıyla da zorlandı, darbe yedi, istediklerini tam başarıyla ve öngördüğü zamanda yapamadı. Yoksa ABD, PKK'yi de tasfiye etme temelinde Türkiye'yi kendisine tam bağlayacağını hesap ediyordu. Bunu sağladıktan sonra, zaten Güney Kürdistan'da KDP ve YNK eliyle bir özerk alan oluşturmuş, Türkiye'yi bunlarla ittifak haline getirecek ve Türkiye'nin aktif desteğini alma temelinde Irak'a saldırarak Saddam Hüseyin hükümetini devirip Irak'ta yeni bir sistem kuracaktı. Buna dayalı olarak da, ardından İran'ı etkisizleştirecek biçimde operasyonu devam ettirebilecekti. Aslında 11 Eylül olaylarından sonra ABD Ortadoğu'ya yeni bir sefere çıkarırken hedefi buydu. Bush yönetiminin tamamen böyle bir hedef doğrultusunda hareket ettiği somuttu, açıktı. Bush yönetiminin çeşitli sözcüleri amaçlarının bu olduğunu söylüyorlardı. Başta İran ve Suriye olmak üzere birçok devletin

kendilerinin düşmanı olduğunu açık ilan ediyorlardı. Düşman ilan etmek demek, savaş başlatmak demektir.

Irak'ta halen tam bir denetim düzen ve istikrar yok

Demek ki ABD'nin 11 Eylül olaylarından sonraki Ortadoğu'ya müdahalesi sadece Irak'a ve Afganistan'a dönük bir savaş müdahalesi değil, İran, Suriye, Türkiye, tüm Ortadoğu'ya dönük bir müdahaleydi. Bu müdahalenin başlangıcı 1990 Kuveyt işgali, '91 Körfez Savaşıydı. ABD'nin müdahalesi o zaman başlamıştı. İkinci aşama olarak, 11 Eylül olaylarından sonra Afganistan ve Irak savaşları olarak gerçekleşti ve günümüze kadar geldi. Bu savaş içerisinde kendine en çok hizmet etmiş olmasına rağmen, Saddam Hüseyin yönetimini idama götürdü. Irak'ta mevcut yönetim yıkılıp yeni bir yönetim kurdurulmaya çalışılsa da, halen bir istikrar ve düzen, tam bir denetim yok. Buna karşı silahlı direnişler de var. Henüz bir siyasi yapı, siyasi sistem oluşmuş değil. ABD bir model olarak Irak yönetimini ve Türkiye'deki AKP hükümetini sunmak istiyor, ama dikkat edilirse Irak'ta bir sistem kuramamış ki Ortadoğu için bir model olsun. Diğer yandan demokrat Obama yönetimi altında Afganistan savaşını yeniden gündeme getirdiler. Operasyonlara şimdi daha fazla hız vermiş durumdalar. Açığa çıkıyor ki, Kabil'de hükümeti düşürmüşler, ama Kabil'in hepsine bile hâkim değiller. Yine ABD'nin ve işbirlikçisi olan hükümetin Afganistan'ın diğer yerlerinde askeri-siyasi etkinlikleri yok. Buralarda muhalif güçler, Taliban güçleri daha çok hâkim. Bu anlamda Afganistan savaşından da sonuç alabilmiş değil. Onun için ABD Ortadoğu'ya yönelik operasyonu devam ettiremedi. Mesela İran'la çelişkiler, gerginlikler sürüyor, ama şimdiye kadar çatışmaya dönüşmedi. Hâlbuki zaman zaman neredeyse çatışmaya girilmesi an meselesi oluyordu. ABD saldırdı, saldıracak deniliyordu, ama yıllar geçti halen saldırmadı; saldıramıyor. Şimdi de halen saldırıdan çok, uzlaşma arayışları, gizli gizli görüşmeler, uzlaşma çağrıları sürüyor. Suriye'yle zaten Türkiye üzerinden belli bir işbirliği geliştirdiler. Suriye'yi de İsrail'le ilişki ve ittifak içine çekerek bir sonuca ulaşmak istiyorlar. Geline nokta budur.

Bu bakımdan komplo'nun başarısızlığı, sonuçsuzluğu, komploya bağlanan siyasi hedeflerin gerçekleşmesini engellemiştir. Dikkat edelim, Türk-Ermeni sorununu çözmeye çalışıyorlar. ABD bütün gücüyle yüklendi. Bazı görüşmeler

de yaptırıldılar, ama bir çözüm yoktur. Türkiye-Yunanistan sorunlarını çözüp NATO'nun güneydoğu kanadını tam bir ittifak düzeyine ulaştırmak istiyorlardı; bunu da Kıbrıs sorununu çözerek, Türkiye'yi Avrupa Birliği'ne koyarak yapmak istiyorlardı. Fakat bunlar gerçekleşmemiştir. Kıbrıs sorunu çözülemedi. Türkiye Suriye'yle, İran'la, Arap alemiyle ilişkiler kuruyor. Komployla birlikte Türkiye'nin içine çekilmek istendiği tuzak bozulmuştur. Türkiye bütün gücünü, enerjisini iç çatışmaya seferber eden, dolayısıyla da NATO'nun, ABD'nin tümüyle hizmetine giren bir duruma düşürülmemiştir. Oyun buydu, tuzak buydu aslında. Elbette ki Türk devletinin kendi içinde ciddi sorunları, çelişkileri var. Eskiden özel savaş kapsamında geliştirdikleri, NATO'yla ilişkiler içerisinde ortaya çıkardıkları yapılanmalar var. Bunlar çok kirli işler yapmışlardır. Bütün bunlar iç çelişkileri derinleştiriyor, körüklüyor, çatışmalara yol açıyor. Belli bir iktidar çatışması, mücadelesi de var. Farklı görüşte olanlar var. Tam bir görüş birliği sağlamıyorlar. Bütün bunların hepsi bir gerçek. Fakat bu çelişki ve çatışmalar, komplo'nun başarıya gitmesi durumunda Türkiye'nin içine sürükleneceği savaş durumunun, çelişki ve çatışmanın düzeyiyle karşılaştırıldığında çok hafiftir, yüzeyseldir. Bunun böyle bilinmesi lazım. 1999 sonunda 2000 başında idam uygulanmalı mı, uygulanmamalı mı konusunu netleştirebilmek için Türkiye'nin bütün dinamikleri, yönetimi aylarca tartıştı. Sayısız toplantılar yaptılar. Hesap üstüne hesap koydular. İdam etme gücünü kendilerinde bulamadılar. Niye? Çünkü idamın kendilerine daha fazla zarar vereceğini öngördüler. En karşıt olanlar bile, idamın PKK'yi daha da güçlendireceğini, dolayısıyla Kürt direnişinin daha da büyüyeceğini, Türkiye'yi zora sokacağını değerlendirdiler. Doğru olan, gerçek olan buydu. Komploya karşı mücadelenin devam etmesi, komplo'nun boşa çıkartılması, başarısız kılınması, imhanın önlenmesi, PKK'nin tasfiyesinin engellenmesi, Kürt ulusal demokratik direnişini hep böyle bir güç durumunda tuttu. O durumda idam için adım atsalardı, Türkiye, tarihinin en ağır durumunu yaşardı. En ağır çelişki ve çatışma ve çıkmazın içine girerdi. İşte tüm bunları değerlendirerek idamı gerçekleştirmediler. Hatırlanacağı gibi, o zaman sorunu çözmek istemeyen, en karşıt olan, en faşist-milliyetçi olanlar da hükümet içindeydiler. MHP hükümet ortağıydı. O da bu anlaşmayı imzaladı. Biraz demokratik yaklaşımı olduğu için mi, Türkiye'nin demokratikleşmesi, Kürt sorununun çözümüne eğilim duyduğu için mi bunu yaptı? Hayır. Idamsız, siyasi yöntemlerle PKK'nin tasfiyesinin daha kolay olacağını düşündükleri için, bunu daha fazla kendi yararlarına gördükleri için yapmadılar. Fakat bu öngördükleri tasfiyeyi kendileri de gerçekleştiremediler. Mevcut durumda komplo başarıya gitmediği için ABD Türkiye'yi Ortadoğu'da istediği gibi kullanamıyor. Aynı biçimde, PKK'yi imha ve tasfiye edemediği için de mevcut Türkiye yönetimi çelişkisiz ve çatışmasız sağlam duramıyor.

Dikkat edilirse, komplo'nun boşa çıkartılması, başarısız kılınması olması hem ABD'nin Ortadoğu müdahalesini zorluyor, hem de Türkiye'deki faşist askeri yönetimi zorluyor. Dolayısıyla Türkiye'nin demokratikleşmesini dayatıyor, demokratik Türkiye'nin oluşmasını istiyor. Türkiye'nin demokratik güçlerini, halk güçlerini, emekçilerini canlandırıyor, onlara güç destek veriyor. Diğer yandan ABD'nin tamamen Ortadoğu üzerinde hegemonya kurmasını zayıflatarak, zorlayarak, ABD'nin de Ortadoğu'daki siyasi güçleri, halkların iradelerini biraz

daha yakından görür ve dikkate alır bir siyasete yönelmesini zorluyor. Barak Obama geldi Ahmet Türk ile de görüştü. Gidip Mısır'da birçok çevreyle görüştü. Birlikte Ortadoğu'yu kuralım diye Ortadoğu'nun bütün siyasi güçlerine çağrı yapıyorlar. Dikkat edilirse, İran'a, Suriye'ye saldıramıyor. Afganistan ve Irak'ta yaptığı gibi buralara da savaş açmak yerine, uzlaşma arıyor. Bütün bunlar ABD'nin Büyük Ortadoğu Projesini uygulamadaki zorlanması sonucunda ortaya çıkıyor ve Ortadoğu'yu biraz rahatlatıyor. En azından bir uzlaşma arayışını gündeme getiriyor. Tümüyle ABD'ye işbirlikçilik yapan, ABD işbirlikçisi diktatörlüklerin hâkim olduğu bir Ortadoğu'yu engelliyor. Ona karşı demokratik Ortadoğu alternatifini geliştiriyor. Diğer yandan Türkiye'deki faşist askeri despotizmi zorluyor, zayıflatıyor. Buna karşı demokratik Türkiye alternatifini güçlendiriyor. Komplo'nun başarısız kılınmış, boşa çıkartılmış olması kesinlikle bunu dayatıyor. Böyle bir rol oynuyor.

PKK'nin yarattığı imkânı değerlendirmeyen tek güç sol demokratik güçler sosyalistlerdi

Fakat bunda tam başarı var mıdır? Muhataplar bu desteği, imkânı, fırsatı yeterince değerlendiriyorlar mı? Tabi orası tartışma konusu. Dikkat edilirse, biz de yeni çizgi temelinde toplumsal örgütlenmeyi geliştirmede zorlanıyoruz. Önderliğin yaptığı en son değerlendirmeleri de okuduk. Önderlik artık söylenmemesi gereken sözleri de söyledi. Başka çareniz yoktur diyor. Niye daha zayıf yaklaşıyorsunuz, görmezden geliyorsunuz veya kıyısında, köşesinde duruyor, işin içine girmiyorsunuz diye soruyor. Gerçekten de toplumun demokratik komünal örgütlenmesini sağlamaktan başka, sol demokrasinin gelişme imkânı, sosyalizmin şekillenme imkânı var mı? Yok. Kürt sorunun çözümleri imkânı var mı? Yok. PKK'nin ortaya çıkarmış olduğu yüzde beşlik oy oranı var, onun üzerine oturup yaşamak marifet değildir. Kürt sorununu çözmek de değildir. Sen o oranı yüzde on beşe, yirmi beşe çıkarabiliyor musun? Eğer çıkarabiliyorsan başarılısın; yok eğer çıkaramazsan olmaz. Sen onu yeni bir demokratik toplum örgütlenmesine dönüştürüyor musun, yoksa devlet memurluğu statüsünde mi tutuyorsun? Demokratik komünalizme dönüştüremiyorsan, bu elbette ki olmaz, bu bir çözüm üretmez. Bu sadece, bu kadar kahramanca mücadelenin ortaya çıkardığı değerlerin heba edilmesi, yenilip tüketilmesi olur.

Bu noktada PKK'nin komplo'yu boşa çıkartarak Türkiye ve Ortadoğu için oluşturduğu demokratik imkânın da muhatapları tarafından hiç mi hiç anlaşılmadığını ve değerlendirilmediğini söylememiz lazım. Aslında PKK'nin direnişinden, komplo'yu boşa çıkartmasından, komplo'yu başarısız kılması olmasından bütün gericiлик yararlanı. MHP onun üzerinde iktidar oldu. Sosyal demokratlar ona dayandı iktidar oldular. DSP böyle iktidarda kaldı. İslamcılar, liberaller ona dayandı iktidar oldular. Demirel'i, Ecevit'i, Erdoğan'ı, Abdullah Gül'ü bunun üzerinden cumhurbaşkanı ve başbakan oldular. Bütün eğilimler; sosyal demokratlar, liberaller, milliyetçiler, islamcılar bu direnişin siyasi etkisini Türkiye'deki iktidar mücadelesinde değerlendirdi. PKK'nin yarattığı bu imkânı değerlendirmeyen tek güç sol demokratik güçler, sosyalistlerdi. Hâlbuki birinci muhatap onlardır. Esas olarak birleşip değeren-

direcek, gerçek demokratik Türkiye'yi kuracak, buna öncülük edecek olanlar onlar. Ama değerlendirememişlerdir. Değerlendirmiyorlar. Nedense bu kesimler siyaset içine girmiyorlar. Demokratik siyasal hareketini geliştirmiyorlar, birlik olamıyorlar. Gerici güçler kendi bireysel çıkarları, zümresel çıkarları için değerlendiriyorlar. Halk üzerinde despotizm kurarak değerlendiriyorlar. Sol demokratik güçler elbette kendi çıkarları için, bir despotik yönetim kurmak için yapmayacaklar. Halkın komünal demokrasisini geliştirmek için yapacaklar. Halkın kazanması için yapacaklar. Bu daha farklı bir yaklaşım gerektiriyor. Zaten o güçlerin hedefleri, amaçları da bunlardır. Başka da amaçları yok. Eğer gerçekten solculukta, demokratlıkta, sosyalizmde tutarlılarsa, ciddiyeseler, o zaman yapmaları gereken kesinlikle budur.

Diğer yandan benzer durum Ortadoğu'da da yaşanıyor. Aslında Ortadoğu'da kim ne kadar muhalif, kim kimin muhalifi çok belli de değildir. Kim kiminle müttefik, kim kime karşıt çok netleşmemiş. Bir aydın gücü, bir kültürel, ideolojik-teorik birikim var. Bir tartışma da var. Fakat öyle anlaşılıyor ki, Türkiye'deki durumun bir benzeri Arap aleminde de, İran aleminde de yaşanıyor. Yani belli bir düzeyleri var, bir tartışma yürütüyorlar, fakat Önderliğin de belirttiği gibi, otuz yıldır hep yazıyorlar, hep konuşuyorlar. Pratiğe gelmiyorlar, eyleme geçmiyorlar, siyaset alanına girmiyorlar. Demokratik güçler, halkçı güçler siyasetten dışlanmışlar, siyasetin dışına itilmişler, atılmışlar. Siyaset alanı milliyetçi, dinci, liberal güçlerin eline geçmiş. Bu bir sınıf hâkimiyetidir. Ortadoğu'da katı bir sınıf hâkimiyeti yaşanıyor. Mevcut akımların hâkimiyeti; milliyetçiliğin, dinciliğin, bilimciliğin, cinsiyetçiliğin bu kadar hâkim olması bu katı sınıf egemenliğini gösteriyor. Fakat bu güçler elbette ki tek hâkim olmak isterler. Kendi dışında siyasal güç bırakmak istemezler. Halkı siyasetten uzak tutmaya çalışırlar. Bunu beş bin yıllık tekelci uygarlık süreci içerisinde hep yaptılar, bugünde yaparlar. Bu doğaldır. Fakat onlar böyle yapıyor, istiyor diye kendine solcu, demokrat, sosyalist, halkçı diyen güçlerin bunu kabul etmiş olmaları, buna razı olmaları anlaşılır gibi değil. Burada bir içselleştirme, razı olma var. Kendi kendilerini siyaset dışına itme var. Tabi başlangıçta egemen despotik güçler bunları bastırmışlar, tutuklamışlar, katletmişler, idam etmişler, zor uygulamışlar. Ama şimdi zordan da öteye biraz da sanki bu durumu bir içselleştirme yaşanıyor. Bu ise çok kötü ve tehlikeli bir durumdur. Önder Apo bunu "toplumkırım" olarak, beyinsel sömürgecilik olarak da değerlendirdi. Toplum kırım nedir? İradenin yok edilmesi demektir. Besbelli ki halk güçleri düşünce ve eylem alanında iradeden düşürülmüşler, iradesizleştirilmişler. Toplumkırım etkili olmuş. Diğer yandan elbette yaşanan soykırımlar, ulusal kırımlar da var. Anadolu'da bunun nasıl gerçekleştiğini Önderlik değerlendiriyor. 1915 ile '20 arasında hem Ermenilere, hem Rumlara, hem Asurilere dönük saldırılar var. Yine bu dönemde, Mustafa Suphi örneğinde olduğu gibi, sol güçlere dönük geliştirilen komplolar var. Bunların doğru anlaşılması, çözümlenmesi bu tür toplumkırımcı ve soykırımcı saldırı karşısında doğru ve yeterli duruş almayı engelliyor.

Önderlik komployu, benzer bir biçimde Kürtlerin de yukarı Mezopotamya'dan, Türkiye sınırları içinden, Anadolu'dan kovulma girişimi olarak değerlendiriyor. Önderliğe imha,

PKK'ye tasfiye dayatılmış olsaydı, bu büyük bir çatışmaya yol açacaktı ve Kürtlere topyekûn imha dayatılacaktı. Önderliğe dönük dayatılan imha -ki uluslararası komploğun tek hedefiydi- gerçekleşmiş olsaydı, bu, PKK'ye ve bütün Kürt halkına topyekûn imhanın dayatılmış olması anlamına gelecekti. Bu temelde bir çatışma çıkacaktı. 1915 ile 1925 arasında solculardan tutalım da Ermenilere, Rumlara, Süryanilere dayatılan göçertme, tehcir, soykırım benzeri bir girişim Kürtlere dayatılacaktı. Nasıl ki Erivan Mezopotamya'dan kovulan Ermenilerin toplanıp denetlendiği bir yer haline getirildiyse, Güney Kürdistan'daki Duhok, Hewlêr, Süleymaniye şehirleri de yukarı Mezopotamya'dan, Kuzey Kürdistan'dan kovulan Kürtlerin bir bölümünün toplandığı bir yer haline getirilecekti. Kürtlerin bir bölümü dünyanın dört bir yanına savrulacaktı. Bir bölümü de katı bir asimilasyonla hegemonya altına alınacak, yok edilecekti. Böylece Kürt soykırımı gerçekleştirilecekti. Komploğun başarısının göstereceği süreç bu olacaktı. Komplo bunu sağlaması için planlanıp yürütülmüştü.

On ikinci mücadele yılına her zamankinden daha güçlü giriyoruz

Dikkat edelim şimdi bunun tersi bir durum söz konusudur. Tehlike tümenden ortadan kaldırılmış değil. Halen tehditler var. Sorun halen çözülmüş değil. Çelişki ve çatışma devam ediyor. Ama en azından tehlike ve tehdit eskisi kadar büyük değil. Daha aza indirilmiş durumdadır. Çelişkiler, çatışmalar var, ama bu çözüm arayışı temelinde sürüyor. Mücadele sürüyor. Kürtler örgütlü haldeler. Mevcut olanı daha iyi anlıyorlar. Kürt sorununun çözümünü Türkiye'nin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesiyle birleştirmiş durumdalar. Genel bir demokrasi hareketi halinde bulunuyorlar. Dolayısıyla birçok çevreyi etkiliyorlar, harekete geçiriyorlar. Bir de önemli bir örgütlü güçleri var. Komployu çözme, anlama, komploya karşı stratejik değişim, ideolojik yenilenme ve örgütsel yeniden yapılanmayı tamamlamış durumdalar. Bu çizgiyi pratiğe geçirmek için seferberlik halinde çalışıyorlar. İdeolojik mücadele yürütüyorlar. Halk ayakta, gece-gündüz demeden serhıldan halinde haklarını arıyor, özgürlük mücadelesi yürütüyor. Toplumun demokratik komünal örgütlülüğünü geliştirmek için bütün kesimler; başta kadınlar ve gençler olmak üzere, yoğun bir örgütsel çalışma içerisinde. Dolayısıyla yeni bir toplum inşa ediliyor. Öz savunma bilinç ve örgütlülük olarak geliştiriliyor. Gerilla, bütün saldırılar karşısında çizgiyi ve halkı savunacak bir güce sahip. Meşru savunma çizgisinde savunma görevlerini yerine getiriyor. Artık öyle Kürtlere dışarıdan bir irade dayatmak mümkün değil. Bu temelde *Kürt halkı 'Özgür Önderlik, Özgür Kimlik ve Demokratik Özerklik'* ilkeleri temelinde aktif ve etkin bir mücadele halinde bulunuyor. Bu önemli bir düzeyi ifade ediyor. Komplo ve komploya karşı mücadele çerçevesinde on ikinci yıla girerken ortaya çıkan düzey, durum budur.

Ancak Komplo devam ediyor. Komplo çözülmüş değildir. Çünkü İmralı sistemi devam ediyor. Çünkü Kürt sorunu çözülmemiş. Çünkü Türkiye'de ve Ortadoğu'da demokrasi yok. Komploğun tam yenilmiş olması demek, İmralı sisteminin yok olması, Önder Apo'nun özgür olması, Kürt sorununun barışçıl-siyasi çözümünün sağlanmış olması, Türkiye'nin ve diğer Ortadoğu ülkelerinin demokrasiye kavuşmuş olması demektir.

Böyle bir durum gerçekleşmemiştir. Bu halen komploğun devam ettiği anlamına geliyor. Fakat en azından şunlar var: Komplo zayıf düşmüş, parçalanmış, komploya karşı Kürt halkının bilinci, örgütlülüğü ve mücadelesi çok güçlü bir düzeye ulaşmıştır. Bu gücün tasfiye edileceğine dair şimdiye kadar var olan umut ve inançlar kırılmıştır.

Dikkat edilirse komploğun temel amacı PKK'nin tasfiye edilmesi, Kürtler üzerindeki inkâr ve imhanın başarıyla sürdürülmesiydi. Bütün komplocu güçler bu amaç doğrultusunda birleştiler. Buna inandılar ve bu temelde saldırdılar. Şimdi onlar bile büyük çoğunlukla buna inanmıyorlar. On bir yıldır yürüttükleri saldırıda sonuç alamadılar; tersine, iyice zayıf düştüler. Şimdi on ikinci yıla girerken öyle başarılı olacaklarına dair herhangi ciddi bir iddiada bile bulunamıyorlar. Türkiye yönetiminin durumu bu konuda çok açık bir örnektir. Tayyip Erdoğan "teröre karşı mücadelemez süreç" diyor. Eskiden öyle miydi? Terörü şöyle bitireceğiz, gözünü oyacağız, kafasını keseceğiz diyorlardı. Şimdi sadece mücadelemez süreç diyorlar. Terörü bir biçimde yok ederiz diyorlar. Belli ki imha ve tasfiye etme umudunu, inancını kendileri de kaybetmiş durumdalar. Komploculuğun esas aldığı yöntemlerle işleri yürütmüyor, başarılı olamıyorlar. Fakat başka bir çözüm yöntemine de yönelemiyorlar. Niye? Çünkü zihniyetleri faşisttir, milliyetçidir. Çünkü çok çıkarıcıdır. Ağır sömürücü güç konumundalar. Beş bin yıldır yiye yiye semirmiş, şişmişler, dolayısıyla paylaşmayı kabul etmiyorlar. Demokratik zihniyette değiller. Onun için çok kolay olabilecek ve var olabilen çözüm yöntemlerine yönelemiyorlar. Ama dikkat edilirse daha fazla zorlandıkça, başka çare bırakılmadıkça, yapacakları farklı bir şey de yoktur. Halk direnişinin gücü karşısında, istemeseler de, onunla uzlaşmak ve demokrasiye açık davranarak bazı çözümler aramak zorunda kalıyorlar, kalacaklardır. En azından 2009 yılında bu yönlü bir tartışma yaşandı. Komploğun on birinci yılında, komploya karşı mücadele içerisinde bu yaygınca tartışıldı. Önder Apo'nun muhataplığı ve PKK'yle sorunun çözülmesi gerektiği tartışıldı. Önder Apo, Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümünü için yol haritası hazırlayıp sundu. Resmen olmasa da, zımnen, gayri resmi, uzaktan da olsa bir müzakere sürdü, karşılıklı tartışma yürüdü. Biz muhatap almıyoruz deseler de, resmen olmasa da, fiilen Önder Apo'yu

muhatap almak zorunda kaldılar. ABD de, Türkiye yönetimi de muhatap aldı. 2009 bu temelde bir tartışmayla geçti. Önder Apo'nun imhası üzerine başlayan komplo, Önder Apo'yla sorunu nasıl çözeceğini arar hale geldi.

Saldırlara karşı en etkili direnmeyi gösterme noktasında hazırlıklyız

Önder Apo uluslararası komplo başarısız kılınmıştır, boşa çıkartılmıştır derken bunu kastediyor. Ama tam yenilgiye uğratılamamıştır. Dolayısıyla on ikinci yılda da mücadele sürecektir. Dolayısıyla bu sözleri yanlış anlamamak lazım. Belki de mücadele daha sert sürecektir. Komplocu güçler kendilerini ayakta tutmak için son nefeslerine kadar saldırıyorlar, saldıracaklar. Bizim de bu gerçekleri iyi görmemiz gerekli. Zaten kendimizi buna göre değerlendirdik, böyle ele aldık. Dolayısıyla on ikinci yıl mücadelesine her zamankinden daha çok hazırlandık. Halkımız daha bilinçli ve on birinci yıl dönümünün protesto olayları her zamankinden daha güçlü bir biçimde geliştirdi. Toplumun öfkesi; gençlerin, kadınların öfkesi her şeyiyle görülüyor, dışa vuruyor. Toplum çok öfkeli. Artık özgürlük, demokrasi istiyor. İmralı sisteminin yok olmasını istiyor. Diğer yandan örgütsel duruşumuz güçlü. Savunma güçlerimizin eğitimi, büyütülmesi, hazırlıkları güçlü. Dolayısıyla on ikinci mücadele yılına her zamankinden daha güçlü bir biçimde girdiğimizi ve hazırlıklı olduğumuzu rahatlıkla söyleyebiliriz. Bunun için de bize yöneltilcek her türlü siyasi engele cevap verecek durumdayız. Her türlü saldırıyı göğüsleyip boşa çıkartacak güçteyiz. Ne tür siyasi yaklaşımlar olursa olsun onlara cevap verecek bir siyasi çerçevemiz, açılımımız var. Kürt sorununun barışçıl ve demokratik siyasi çözüm çizgisinde ısrarlıyız. Ama imha ve tasfiye amaçlı yürütülecek her türlü siyasi ve askeri saldırılara karşı da sonuna kadar direnecek ve onları kırarak gücümüz var. Meşru savunma savaşına da hazırız, siyasi alanda halk olarak her türlü baskıya, işkenceye karşı direnmeye de hazırız. Bu, sokaklardaki eylemlerle, zindanlardaki direnişle ortaya çıkıyor. On ikinci mücadele yılının bu temelde daha güçlü gelişeceği anlaşılıyor.

Gelişmeler nasıl olur, hangi adımlar atılır hususlarında bir şey belirtme durumunda değiliz. Kehanette de bulunamayız. Yine insan Türkiye'nin durumunu siyaset biliminin ilkelerine göre de değerlendiremiyor. Çünkü karşı-

mızdaki gücün durumu hastalıklıdır. Öyle çok siyasete, mantığa ve bilime uygun değil. Bir histeri durumu var. Adeta cinnet geçiriliyor. O faşist şoven ruh normal bir düşünme gerçeğini ortadan kaldırıyor. O nedenle insan bir şey diyemiyor. Normal bir ortamda doğru şudur, şunun çıkarı bunadır diyebilirsin, ama karşıdaki güç böyle bir mantık silsilesini de kaybetmiş durumda. Ne kadar buna gelebilir, ne kadar gerçekleri anlar, görür, komployu anlar, nasıl uluslararası komploğun Kürtlere saldırı olduğu kadar Türk halkına karşı da bir saldırı olduğunu görüp çözüm bulmaya çalışır bilemiyoruz. Böyle olduğu müddetçe tabi ki çözüm daha kolay olur. O zaman demokratik siyaset işler ve her türlü soruna çözüm bulunur. Ama böyle olmaz da, tersinden, ben ezeceğim, yok edeceğim, imha edeceğim tutumu sürdürülür, bunda ısrar edilir, bu temelde saldırılar olursa, o zaman da biz bu tür saldırılara karşı sonuna kadar direniriz. Biz şimdiye kadar daha ağır saldırılarla karşılaştık. 2007-2008 saldırısı ABD-Türkiye ve İran'ın ortak saldırısıydı. Dikkat edilirse dünyada birbirine karşı olan ABD ile İran, PKK'ye karşı savaşta birleşmişti. Hepsini bir oldular, üzerimize geldiler. Biz yine onlara karşı direndik ve çok fazla da zorlanmadan bütün saldırıları kırdık, boşa çıkardık. Bundan sonra gelecek saldırıları boşa çıkartma gücümüz de her zamankinden daha fazla vardır. Bizim tercihimiz demokratik siyasetin işlemesidir. Bu çizgiyi Önderliğimiz yürütüyor. Biz de Hareket ve halk olarak bunu takip ediyoruz. Fakat alternatifimiz değiliz. Saldırıları karşısında en etkili direnme gösterme noktasında hazırlıksız değiliz. Eğer bu yöntemler devam ettirilmek istenilirse, onlara karşı da çok daha güçlü, etkili direniriz. On ikinci yılı daha büyük bir mücadele yılı haline getiririz. Elbette olumlu yaklaşımlar olursa demokratik çözümün önü daha çok açılır.

Sonuç olarak, on ikinci yıl her bakımdan biraz daha çözüme yakın, sonuca doğru giden bir yıl olacaktır. İster sert mücadele olsun, isterse demokratik siyasi yöntemler işlesin, hangi biçimde olsa da on ikinci yılda komploğun yenilgiye doğru gidişi, Kürt sorununun demokratik çözüm sürecinin gelişmesi, Önder Apo'nun özgürlüğünün daha da gerçek haline gelmesi yönünde gelişmelerin daha güçlü olacağı, daha büyük bir ilerlemenin olacağı şimdiden rahatlıkla görülüyor.

ÖNDERLİK GERÇEĞİ VE ULUSLARARASI KOMPLO

Tarihe dönüp baktığımızda önder kişiliklerin halkların ve ezilenlerin özgürlük mücadelelerinde tartışılmaz bir yere sahip olduklarını görürüz. Tarih içinde herhangi bir zaman ve mekânda ortaya çıkan ve çözümünü dayatan bir toplumsal sorun öncelikle önderler kişiliklerce sahiplenilir. Toplamlar ya da toplulukların yaşanmaya değer bir dünyaya yönelik talepleri, özlemleri ve umutları en yoğun haliyle ilkin önderliklerde yaşanır. Önderler kördüğüm halini almış sorunları çözme perspektifine sahip insanlardır. Öngörü ve duyarlılık onların en belirgin özellikleridir. Onun için günümüzde de halk önderliği kurumunu doğru değerlendirmek ve bu tür çıkışları yaşamsal önemde görmek gerekir. Halkların ve ezilenlerin kaderinin yine kendi ellerinde olduğunu söylemek belki doğru bir belirleme olabilir. Ancak her şeye rağmen tarihsel gelişme süreçlerinin kimi dönemlerinde ortaya çıkan ve birey gibi görünmelerine rağmen var olan tüm toplumsal çelişkileri kendi kişiliklerinde yaşayarak çözme yöntemine kavuşturan önderliklere insanlık çok şey borçludur.

Önder büyük inanç ve bağlılıkla izlenen insandır

Bugün birçok Batı ülkesinde devlet başkanları, başbakanlar ya da üst düzey devlet görevlilerinin fazla tanınmamasından ya da fazla ciddiye alınmamasından yola çıkılarak, önderlikler ya da liderlikler daha çok antidemokratikmiş gibi ele alınır veya değerlendirilir. Ancak bu değerlendirmeyi yapan kurum, topluluk ya da bireyler, sıra kendi geçmişlerini değerlendirmeye gelince, kendi toplumlarının geçmişinde lider ya önder düzeyine ulaşmış tarihsel kişiliklerin oynamış oldukları rolü anlatmaktan geri durmazlar.

Tabii bu durum tüm önderlikler ya da liderliklerin toplumsal çıkarları esas aldığı anlamına gelmez. Onun için tarihte yaşamış olan, halen yaşayan, liderlik ve önderlik konumunda görülen kişileri iki kategoride ele almak mümkündür. *Birinci* kategoridekiler demokratik uygarlığın veya demokratik komünal geleneğin temsilcileridir; *ikinci* kategoridekiler ise devletçi uygarlığın devamlılığının sağlanmasında rol oynayanlardır. İbrahimi gelenek kapsamındaki tüm peygamberler, Kawa, Mazdek, Babek ve Spartaküs gibi halk önderleri ya da devrim liderleri veya bağımsızlıkçı önderler çıkış itibarıyla birinci kategoride yer alırken, Sargon, Hammurabi, İskender, Napolyon gibi komutanlaşmış liderler de ikinci kategoride yer almaktadır. Tarihin hangi zamanında ya da nerede yaşamış olursa olsunlar, böylesi önderliklerin etkisi günümüze kadar tüm insanlığı etkileyecek boyutlarda olmuştur.

Ortadoğu'da tarih boyunca ortaya çıkan önderliklerin esas olarak zihniyet yanı ağır basan peygambersel çıkışlı önderlikler olduğu bir gerçektir. Bu önderliklerin etkisinin sadece bağrından çıktıkları topluluklarla sınırlı kalmadığı, aynı zamanda tüm insanlığın kaderini ilgilendirmiş olduğu bilinmektedir. Bu durum demokratik ya da devletçi anlamında uygarlık nehirleri ya da kaynaklarının doğuş yerinin aynı bölge olmasıyla ilgilidir. Bu

gün bile insanlığın geleceğinde hala rol oynayan peygambersel çıkışlar ve 'semavi dinler' bu bölgeden çıkmıştır. Şehir, devlet, iktidar, ordu, savaş ve sınıflar bu bölgede ortaya çıkıp kurumlaşmıştır. Bugün kapitalizmin kutsadığı para ve ticaret yine bu bölgenin ürünü olmaktadır. Sanat, edebiyat, bilim, hukuk vb ilk kez bu bölgede tarih sahnesindeki yerini almıştır. Toplum mühendisliği Sümer rahipleri şahsında bu bölgede tarihe ilk girişi yapmıştır.

Tabii bunların yanı sıra sanki kaybolup gitmiş gibi sanılan, ama halen yaşayan demokratik komünal gelenek ilk kez bu bölgede yeşermiştir. Neolitik devrim ve toplum sisteminin önderliği olan ana tanrıça kültürü ve tanrıçalar da bu bölgenin kutsallık derecesindeki ürünü olmaktadır. İlk avcı ve toplayıcı, ilk tarımcı ve zanaatçı, ruhani temsil anlamında ilk büyücü ve filozof olan bilge insan da bu bölgenin yaratmış olduğu olgulardır.

Kısacası Ortadoğu, insanlığı var eden toplumsallığın ve bu toplumsallığı tüketmek isteyen devletçi uygarlığın ana merkezi olmuştur. Onun için de bu bölge önderleri hem maddi dünyanın hem de manevi dünyanın temsilcileri olma iddiası ile şekillenmişlerdir. Bu anlamda bu bölge önderleri kendilerini tanımlarken, kendi sıfatları ile tanrısalılık arasında mutlaka bir bağ kurmuşlardır. Tanrı-kral ya da tanrının elçisi peygamber veya peygamberin ardılı olarak halife... Ziggurat kültüründen kent devletlerine, hanedanlıklardan dev imparatorluklara kadar tüm süreçlerde bu hep böyle olmuştur.

Önderler iktidar koltuğunu devralmak değil, halkının ve insanlığın sorunlarına cevap bulmak için yola çıkarlar. Bu açıdan önderler insana ve insanlığa adanmışlığın en soylu temsilcileridir. Nemrutlar ve firavunlar sistemine karşı mücadelede başka türlü davranmanın mümkünatı yoktur. Önder olmak Hz. İbrahim gibi ateşe atılmak, Bruno gibi ateşlerde yakılmak, İsa ve Spartaküs gibi çarmıha gerilmektir; Babek gibi başı uçurulmadan önce bedeninin birçok parçasının koparılmasıdır; Hallacı Mansur gibi derisinin yüzülmesine hazır olmak ve hatta diri diri toprağa gömülmektir; Pir Sultan Abdal, Seyit Rıza ve Deniz Gezmiş gibi darağacını çekilmektir; işkence tezgâhlarında ve mücadele meydanlarında can vermektir. Önder kendi çarmihini sırtında taşıyan insandır.

Gerçekte bir önderin en belirgin özelliği, en yüksek anlam gücünü yakalamış olmasıdır. Önder öncelikle büyük düşünce gücü ve bu düşüncenin aydınlattığı özgür yaşam çizgisidir. Bu çizgideki önderlik tüm evreni, insansal varoluşu, toplumsal gerçekliğimizi, halkın demokratik özgürlüğünü bağrında taşımaktadır. Sadece ulusal değil evrenseldir. İlgi duyanlara öncelikle düşen görev kavramasını başarmaktır. Görünüşte katılım gösteriyormuş gibi davranıp pratikte başka konular arz eylemek, eski tabirle münafıklıktır. Önder büyük bir inanç ve bağlılıkla izlenen insandır. Bu inanç ve bağlılık muazzam bir bilinçle beslenmediğinde en çirkin ihanetlere de götürebilir. Toplumun tarih bilincini temsil eden önder kişiliklere gerçek bağlılık, bilgelik düzeyinde seyreden bir bilinçle donanmayı ve bunun eylemcisi olmayı gerektirir.

“Önder olmak Hz. İbrahim gibi ateşe atılmak, Bruno gibi ateşlerde yakılmak, İsa ve Spartaküs gibi çarmıha gerilmektir; Babek gibi başı uçurulmadan önce bedeninin birçok parçasının koparılmasıdır; Hallacı Mansur gibi derisinin yüzülmesine hazır olmak ve hatta diri diri toprağa gömülmektir; Pir Sultan Abdal, Seyit Rıza ve Deniz Gezmiş gibi darağacını çekilmektir; işkence tezgâhlarında ve mücadele meydanlarında can vermektir.

Önder kendi çarmihini sırtında taşıyan insandır”

Önderliğin alternatif olması komplonun esas nedenidir

Bugün Önder Apo için 'Kürt Halk Önderi' ya da 'PKK Lideri' diye bir tanımlama yapılmaktadır. Önderliği bir bakıma mensubu olduğu etnik kimliğin sınırlarına hapseden bu tanımlama onun evrensel karakteriyle çelişir. Halbuki bölgenin tarihsel-kültürel karakterinin de gereği olarak, bu coğrafyada ortaya çıkan önderlikler, kendilerini tüm insanlığı kapsayacak duruma getirmek için çaba harcamışlar ya da bunun bilinciyle çıkış yapmışlardır. Tarihte iz bırakmak ya da sorunların çözümünde kalıcı etkiye bulunmak ancak böyle mümkün olabilir. Onun için Önder Apo'yu sadece Kürt Halk Önderi diye tanımlamak, Önderlik felsefesini yeterince anlamamak demektir. Kaldı ki, Kürt sorunu bir dünya-sistem sorunu ise, bu sorunun çözümüne önderlik etmek dünyanın geleceği üzerinde etkiye bulunmak anlamına gelir.

Uluslararası komplocular Apocu Önderliğin bu özünü fark ettikleri için dünyanın geleceğinin demokratik uygarlık doğrultusunda şekillenmemesi açısından el ele verip bilinen komplo geliştirdiler. Bunun adına da uluslararası kompo denildi. Sistemin hegemon gücü ABD ve aynı kapsamda değerlendirilmesi gereken İsrail öncülüğünde gelişen bu komplo nun en temel amaçlarından biri Kürt gerçeğinde işbirlikçi önderliklerin önünü açmaktır. Nitekim kendilerine komplo yapılması bir yana, halen yaşayan bazı Kürt liderlikleri aynı güçlerin büyük desteğini görüyor. Dolayısıyla Önderlik değerlendirilir ve sıfatlandırılırken, paradigmasına uygun ola-

rak ele alınması gerekir. Önder Apo'nun paradigması toplulukların demokratik konfederal örgütlenmesini esas alırken, komünal demokratik değerlerin güncelleştirilmesini hedefler. Bu hedef devlet sınırları içinde halklar arası birlik ekseninde tüm bölgeyi esas alma temelinde şekillenmiştir. Bu anlamda Önder Apo salt Kürt Halk Önderliği olarak nitelendirilemez. Elbette Apocu Önderlik gerçeği bunu da kapsar. Ancak bu tanımın Önder Apo'yu anlatmada çok yetersiz kaldığı kesindir.

Bu temelde Önder Apo'nun öteki önderliklerden farkını ortaya koyabiliriz. Kuşkusuz Önder Apo da diğer önderlikler gibi örgütlenerek mücadele eden bir halk gerçekliğinin kendi özünü buluşmasına öncülük etmiştir. Ama diğer önderliklerden farklı olarak, Apocu Önderlik mücadelesinin belli bir aşamasında, hem de en kritik bir noktada paradigmasal değişime gitmiş, böylece Özgürlük Mücadelesi'nin sürekliliğini sağlamış, demokratik toplum iddiasında ısrarlı davranmıştır. Öncülük ettiği hareketi hiyerarşik, sınıflı ve devletçi toplum paradigmalarının esaretinden kurtararak, PKK hareketini özgürlük koşusunda alabildiğine özgürleştirmiştir. Bu durumuyla Önder Apo, zihniyet düzeyinde devrimsel bir çıkış gerçekleştirerek, seleflerini aşma gücünü göstermiştir.

Bu çerçevede öncelikle gerekli olan Önderlik paradigmasını doğru anlamak ve anlatmaktır. Reel sosyalizmin kendisini liberalizme tutsak eden pozitivist yanlarını çözümleyen Önder Apo, dünya demokratik konfederalizminin önderi düzeyine yükselme gücünü göstermiştir. Bu yanıla böylesi bir çıkış, bölgenin tarihsel konumuna uygun olarak, kendisini

bir halk ya da ulusla sınırlamayan peygamberlerin çıkışını anımsatmaktadır. Bir yanıla bilimselliği esas alan, diğer yanıla inanç ve ahlak yüklü olan paradigmasıyla Önder, özgürlük felsefesinde yeni bir açılım sağlayan bir sentez rolü oynamıştır. O salt bir ideolojik önder ya da ulusal lider olma boyutlarını aşmış; evrensel canlılık anlayışını insanlığın gündemine koyarak, makineleştirilmek istenen insan ve toplum gerçeğine karşı görkemli bir direniş simgesi haline gelmiştir. Apo kişiliği insana ait her şeyin maddileştirilerek metalaştırılmasına karşı özgürlükteki iddianın adı halini almıştır. Onun için Önder Apo'yu verili zaman dilimi içinde herhangi bir liderlik ya da önderlikle kıyaslamak yerine, demokratik uygarlık yolunda yapılan tüm çıkışların sentezi olarak görmek daha yerinde olur.

Bu anlamda Önder Apo gerçeğinde peygambersel çıkışlardan felsefi yorumlara, askeri yeteneklerden sosyolojik değerlendirmelere kadar birçok olguyu görmek mümkündür. Böylesi bir önderliğin açmış olduğu ışıklı yolda yürüyen Kürt halkı ve PKK'nin bugün halen uluslararası bir tasfiye planı ile karşı karşıya bulunması bu nedenledir. Belki tarihin belli aşamalarında uluslararası güçler bir araya gelerek halk mücadelelerini ve önderliklerini tasfiye etmek istemişlerdir. Ama bugün kapitalist modernitenin yaşamış olduğu kaos ortamından kurtulmak için Kürt Özgürlük Mücadelesi'ne ve Önderliğine bu denli saldırması benzer saldırılardan çok daha farklıdır. Fransız ve Bolşevik Devrimleriyle bu devrimlerin önderliklerinin başına getirilmek istenen felaketlerden daha kapsamlısının Önderliğimiz ve Özgürlük Mücadelemiz üzerinde de-

nenmesi, esas olarak kapitalist modernite ve demokratik uygarlık arasındaki mücadelenin son raundu gibi görünmektedir. Onun için bu son rundda hazırlık anlamında Önderlik donanımı her yönüyle mükemmel olurken, küresel güçler de aynı düzeyde hazırlıkla komplolarını hayata geçirmeye çalışmaktadır.

Komploya ilişkin bilinç en büyük özgürlük bilincidir

Önder Apo deyince ilk akla gelen şey, nasıl yaşamalı ve nereden başlamalı sorularına doğru yanıt temeline bir yaşam olmalıdır. Felsefi olarak bu sorulara doğru yanıt vermiş olan bir insanın yaşamı da doğru temeller üzerine oturmuş demektir. Nasıl yaşanacağına ve nerden başlanacağına doğru yanıt vermek, özellikle kapitalist modernite çağında oldukça güç bir iştir. Liberalizmin -toplumları ve bireyleri bir yana bırakalım- neredeyse insan hücrelerini tek tek fethettiği bir çağda nasıl yaşanacağına dair doğru yanıt ulaşmanın son derece zor olduğu kesindir.

Bu zorluğu reel sosyalizm ve ulusal kurtuluş hareketleri gerçeğinde daha yakıcı bir şekilde görmekteyiz. 20. yüzyılın aynı zamanda bir kahramanlık yüzyılı olduğu asla inkâr edilemeyecek bir durumdur. Ama bu gerçekliğe rağmen, en soylu kavgaların emsalsiz fedailerinin bile farkında olmaksızın bir tuzak içine düşerek nasıl düşmanlarını besler hale geldiklerini görmek oldukça acı verici bir durumdur. İşte Önder Apo bir anlamda bu acı gerçeğin itirafı ve özeleştirisi anlamında yanlış kurgulanmış hayatların doğru temellerde yaşanamayacağını ortaya koydu. Elbette bu ortaya koymuşta, kahramanların yaratmış olduğu demokratik değerlerin de sonuna kadar savunuculuğunun önderliği olmadaki kararlılığını her seferinde belirtme gereğini duydu.

Yaşamını, esas olarak özgür kimlik edinme üzerine kuran Önder Apo, özgücün böyle bir kimlik edinme mücadelesinde temel unsur olduğunu tüm yaşamı boyunca savundu. Bu konuda hiçbir koşul altında inançsızlığa düşmemenin örnek tutumunu sergiledi. *“Bütün dünya birleşip üzerimize gelse de direneceğiz”* diyerek, aynı tutumunu uluslararası komploya karşı mücadelede de ortaya koydu. Henüz mücadelenin başındayken Kürt ve Kürdistan sorununun sadece bir ulusun ya da devletin değil dünyanın kaderini belirleyen bir sorun olduğunu fark etti. Bu temelde bir önderin sahip olacağı öngörünün nasıl olması gerektiğini gösterdi. Bu aynı zamanda uğruna yola çıkılan mücadelenin bütün zorluklarına karşı her düzeyde hazırlıklı olmak anlamına geliyordu. Her an her şeye karşı hazırlıklı olmak, bir Önderlik felsefesi olarak PKK’de de hayat buldu. Yaşamının her anında duygularının merkezine toplumsallığı koyan Önder Apo, kadının içinde bulunduğu durumun toplumsallığın parçalanmasındaki rolünü görerek, kadın özgürlüğü ile toplumsal özgürlük arasındaki bağa büyük önem verdi. Bu temelde dünyayı ve insanlığı felakete sürükleyen tüm sorunları nedenleriyle birlikte ortaya koyarak, reel sosyalizmi şekillendiren pozitivist dünya görüşünden kendini kurtarmayı başardı. PKK ve Kürt halkına olduğu kadar insanlığa da bunu başarmanın yolu olarak ekolojik, demokratik ve cinsiyet özgürlüğü toplum paradigmasını gösterdi.

Aslında Önderlikten söz edildiğinde ve Önderlik gerçeği irdelenmek istendiğinde ilk akla gelmesi gereken, Önderliğe karşı düzenlenen uluslararası komplo olmalıdır. Tarihin bu vaktinde, bir ulusun dokunulmaz ve devredilmez haklarının uluslararası güvencelere bağlandığı bir dönemde, Kürt ulusunun sahip olması gereken en doğal haklarına kavuşması talebinde bulunan bir hareketin ve bu hareketin önderliğinin komplolarla karşılanmak yerine destek bulması gerekirdi. Komplo ile birlikte komplocu

nun birçok örneğine rastlanmıştır. Örneğin Hz. İsa yeni bir inancın lideridir. Küçük bir grubu da vardır. Halk içerisinde propaganda yapmakta, mucizeler göstererek örgütlenmektedir. Bir önderdir ve kurulu düzeni zihniyetiyle birlikte tehdit etmektedir. Düşmanları İsa’nın havarilerini ya da örgütlediği toplulukları değil, öncelikle Hz. İsa’nın kendisini ele geçirmişler ve çarımha germişlerdir. Neden? Çünkü İsa ölür ya da pişmanlık gösterirse tehdit ortadan kalkacaktır. Çünkü herkes İsa’ya inanmaktadır. Evet, İsa yakalandı ama

mez yakalandığında, *“Apo sağ ya da serbest olursa, bir PKK değil binlerce PKK kurar”* demişti. Benzer bir değerlendirmeyi Şemdin Sakık da yapmıştı. Buradan hareketle Türk devlet yetkilileri, *“Apo giderse PKK’liler bir köyü bile yönetemezler”* diyorlardı. Yani tüm oklar Önderliğe yönelmişti. Önderlik bunun nedenini yetmez yoldaşığa bağladı.

Görülüyor ki, önderliklerin hem tarihte hem de güncel planda oynamış oldukları belirleyici rol halen devam etmektedir. Ama İsa’nın çarımha gerilmesi nasıl

derনের on a biçtiği rol, Türk halkı da dahil, tüm Ortadoğu halklarının kapitalist sistemin baskı ve sömürsüne açık hale getirilmesinde kaba bir jandarma rolünü oynamak, bekçilik ve gardiyanlık yapmaktır.”

Bu sistem otuzun üzerinde devletin el birliği ederek Önderliğimize karşı yürüttüğü tarihsel komplo sonucunda oluşmuş bir sistemdir. Dolayısıyla amaçları vardır. Proto-Guantanamo olarak da adlandırılan İmralı sistemine sadece bir güvenlik sorunu olarak bakmak çok büyük yanılığlar taşır. Komplonun amacı egemenlerin tüm çabalarına karşılık bir türlü sistem-içileşmeyen, hep ayrı duran ve bağımsız kalabilen Önderliğimizi esir almakla sınırlı değildi. Amaç esasında Önderliğimizi fiziki olmasa bile, işlev ve anlam itibarıyla bitirmektir. Hegemonik güçler komployla Önderliğimizi Türk devletine teslim etmekle ilk hedeflerine ulaşmış oldular. Ancak daha da önemli olan, Önderliğimizi siyasi ve felsefi olarak bitirmektir. Bu karar sadece başlangıç dönemiyle sınırlı bir karar değildi; şu anda da işleyen ve pratikleştirilmeye çalışılan karar budur. İşte güncel planda Önderliğimize dönük gerçekleştirilen her saldırının altında bu gerçeklik vardır.

Dolayısıyla hakkında tasfiye kararı alınmış bir Önderliğe herkese yaklaştıkları gibi yaklaşımları beklenemez. O nedenle sistemin sahipleri her şeyi gerekçe yaparak tecrit içinde tecrit, hücre cezası, haklardan mahrum bırakma vb yaptırımları hiç eksik etmemektedirler. Hatta yaptırımlar zamana yayarak öldürme durumunu da aşip direkt yok etmeyi hedefleyen fiziki şiddet kullanma ve zehirleme girişimlerine kadar gitti. Açık ki bütün bunların amacı Önderliğimizin iradesini kırmak, Önderliğimizi teslim almak ve bundan hareketle kendilerine direnen tüm Kürtleri tasfiye etmektir. Zaten bunu açık açık Önderliğimize de söylemekte, Önderliğimizin onların istediği gibi olması halinde kendisine TV vb olanaklar sunacaklarını, zindan koşullarını düzeltceklerini belirtmektedirler.

Özü itibarıyla devletlerin meşruiyetini sağlamaya yarayan hukukun İmralı sisteminde işlemesi pek mümkün görünmemektedir. Çünkü sistemin yürütücüleri aynı zamanda hukuk yapıcıları oldukları gibi, hukuk kurallarına uymama hakkını da kendilerine tanımışlardır. Buna bir de Önderliğimizin özgün konumu eklenince, uluslararası komplonun kendisinin ve sonrasındaki yargılama sürecinin hukuk dışılıkları eklendiğinde, İmralı’da işleyen şeyin devletçi hukuk bile olmadığı, tamamen yürütücülerin inisiyatifinde cereyan eden bir durum olduğu rahatlıkla anlaşılır. Önderliğimiz bir rehinedir, rehine her yerde hukuki kapsamın dışındadır.

Tüm bunlar Önderliğimiz hakkında alınmış kararı net olarak ortaya koyduğu gibi, uluslararası komplonun tasfiye hedefinden bir an için bile olsa vazgeçmediğini ortaya koyuyor.

Bunlara karşılık da Halkımız ve hareketimiz her zaman Önderliğe olan yaklaşımı kendisine yaklaşım olarak belirledi. Kürt halkı Önderliğimize yapılanlarla kendisine yapılanları hiçbir zaman birbirinden ayrı görmedi. Devletin veya uluslararası hegemonik güçlerin Kürtlere nasıl baktığını pek merak etmedi. Çünkü Önderliklerine olan yaklaşımın kendilerine olan yaklaşım olduğu gerçeğinden hareket ederek onları iyi tanıdı. Bu anlamda İmralı sisteminin kendisi Kürtlerin imha fermanı olduğundan, bu sistem var oldukça Kürtler de hep o hassasiyetle sürece ve Önderliklerine yaklaşacaklardır.

“Kürt halkı Önderliğine yapılanlarla kendisine yapılanları hiçbir zaman birbirinden ayrı görmedi. Devletin veya uluslararası hegemonik güçlerin Kürtlere nasıl baktığını pek merak etmedi. Çünkü Önderliklerine olan yaklaşımın kendilerine olan yaklaşım olduğu gerçeğinden hareket ederek onları iyi tanıdı. Bu anlamda İmralı sisteminin kendisi Kürtlerin imha fermanı olduğundan, bu sistem var oldukça Kürtler de hep o hassasiyetle sürece ve Önderliklerine yaklaşacaklardır”

güçler bir anlamda kendi güvencelerini de inkâr etmiş oluyorlardı. Onları kendilerini inkâr etme noktasına getiren şey neydi? Bu soruya verilecek yanıt, Önderlik ve PKK gerçekliğinin özünü ortaya koyacaktır. Komplocu güçlerin başını kimler çekiyor? ABD, İngiltere ve İsrail. Oysa PKK bu güçlerden hiçbirleriyle savaş halinde değildi. Peki, Türk devletinin birçok komplosu boşa çıkarken, bu güçleri bir araya getiren neden neydi? Bu neden önder kişilik olarak bizzat Abdullah Öcalan’ın kendisidir. Abdullah Öcalan bu güçleri neden bu kadar öfkelenmişti? Bu sorunun yanıtı Önderliğin yaşam ve mücadele felsefesini ortaya koyacaktır. İnsanlığın başında alıcı kuş gibi dolaşan bu güçleri ne kadar doğru tanırsak, onların komplosuyla esaret altına alınan Önderliğimizi de o denli tanımış oluruz.

Önderlik komploya boşa çıkardı

Önderlikler ya da liderler tarih içinde sıradan bir rol oynamamışlardır. Onların rolleri sıradan olsaydı, önder ya da lider diye kabul görmezlerdi. Unutulmamalı ki, önderlik bir kişinin kendi yaşamıyla sınırlı bir olgu değildir. Önder neyin ya da hangi toplumun önderliğini yapıyorsa, onların kaderinde belirleyici bir yere sahiptir. Tarihte bu-

pişman olmadı. Bu yüzden katledildi. Buna rağmen İsa’yı katledenlerin beklentileri gerçekleşmedi. Hristiyanlığın gücü çığ gibi büyüdü. İsa’nın örgütlediği zihniyet zulüm ve zorbalığa karşı savaşıma devam etti.

Bir başka tarihsel örnek olarak Spartaküs, köle ayaklanmasının lideriydi. Köleydi ama gladyatördü. Özgürlük düşüncesi ile köleleri örgütleyerek köleciler Roma’ya karşı savaştırıyordu. Romalı komutanların esas hedefi Spartaküs’tü. Çünkü o yakalanır ya öldürülürse, köle ordusu dağılacaktı. Ordu emir-komuta zincirinden oluşur. Dolayısıyla komutan gitti mi ordu dağılır. Bu nedenle Kapua’dan Roma’ya kadar altmış kilometre boyunca binlerce çarımha kuruldu; Spartaküs ile birlikte binlerce direnişçi çarımha gerildi. İsyan bastırıldı. Ama yine de Roma yıkılmaktan kurtulamadı.

Öte yandan genel önderliklerin dışında, PKK ve Özgürlük Hareketi başından bugüne kadar stratejik ve taktik her alanda Önderliğin damgasını taşımaktadır. Bu durum *“PKK bir önderlik hareketidir”* deyişiyle ifadelendirilmektedir. Bundan dolayı PKK içinde çıkan tüm tasfiyeciler eğilimler Önderliği hedef alıp tasfiye etmeyi başarmak istemişlerdir. Bunun için *“Abdullah Öcalan’a hayır, PKK’ye evet”* şeklinde belirlemeler yapılmış ya da sloganlar atılmıştır. Şahin Dön-

Hristiyanlığın gelişimini durduramadıysa, Önder Apo’nun esaretiyle oynanmak istenen oyunlar da tutmadı. Belki Hristiyanlıkta havariler üzerlerine düşen görevleri yerine getirerek Roma’nın yıkılışında rol sahibi oldular. Buna karşılık Önder Apo, esareti sonrasında İsa örneğinde havarilerin oynadığı rolü de üstlenerek bütün hesapları altüst edip komploya boşa çıkardı.

Önder Apo bir rehinedir

İmralı sisteminin güncel uygulamalarının ve devletin orada kendi hukukunu bile ayaklar altına almasının nedeni tamamen İmralı sisteminin oluşturuluş biçimiyle bağlantılıdır. İmralı sistemi Önderliğimizi, Onun şahsında da Özgürlük Hareketi’ni ve Özgür Kürt’ü yok etme sistemidir. Bu sistem bu amaçla uluslararası bir proje olarak hazırlanmış ve pratikleştirilmiştir. Sınıldığının aksine, Türk devletinin bu projedeki rolü hem oluşum aşamasında hem de günlük uygulamalarda çok daha azdır. Sadece hazırlanma aşamasında değil, şu anda bile bu sistemin asıl sahibi kapitalist modernitenin hegemonik güçleridir. Önderliğimizin şu belirlemeleri İmralı sisteminde Türk devletinin rolüne de büyük oranda ışık tutmaktadır. *“...Şunu da çok iyi algıladım ki, Türklük ne kendi adına savaşabilir, ne de barışabilir. Kapitalist mo-*

Önderliğimiz yer değişikliğinin ardından kendisinin 'ölüm çukuru'na atıldığını belirtti. Ancak bu belirleme Önderliğimizin daha öncesinde 'ölüm çukuru'nda olmadığını göstermez. Bugüne kadar Önderliğimiz her günü birkaç ölüme bedel koşullarda tutuldu. İmralı sisteminin kendisi Önderliğimizi ortadan kaldırmak, tasfiye etmek için kurulmuş bir sistemdir. Dolayısıyla İmralı'da geçen her an, ölüm çukurunda geçen andır. Dolayısıyla öncelikle İmralı gerçeğinin doğru anlaşılması gerekir.

AKP kendi varlığını PKK'nin tasfiyesine bağlamıştır

17 Kasım Darbesi'nin özel olarak dillendirilmesinin nedeni, yer değişikliğinin büyük kandırmacalar içermesiydi. Daha önce de belirttiğimiz gibi, Hareketimiz ve halkımız Önderliğinin yaşamı konusunda hep çok duyarlı oldu. Komplonun gerçekleştiği dönemden günümüze kadar bu hassasiyetini hep sürdürdü. Sürekli eylemsellik halinde olarak Önderliğini bir bakıma korumaya aldı. Şunu hiç unutmamalıyız ki, Önderliğimizi fiziki olarak yok oluştan kurtaran güç halkımızın ve Hareketimizin Önderliğine olan bağlılığıdır. Halkımız hem komplonun gerçekleştiği dönemde hem de İmralı'da kritik dönemlerde hep Önderliği etrafında kenetlendi. Böylece yapılan tasfiye planlarını boşa çıkardı. Denilebilir ki, Önderliğimizin yaşamı, koşulları ve İmralı gerçekliği on yıldan fazla bir süredir Kürtlerin gündemini en fazla meşgul eden bir konu oldu. Kürtler devletten hep Önderlerinin yaşam koşullarının düzeltilmesini ve özgürlüğünü istediler.

Ayrıca uluslararası hukuk normlarına göre, bir tutsak en fazla on yıl tek başına bırakılabilir. Bu zamanın sonunda üzerindeki tecridin kaldırılması gerekiyordu. TC de bu süreyi fazlasıyla kullanmıştı ve Önderliğimizin yaşam koşullarında bir değişikliğin yapılması artık bir zorunluluktur. Halkta bu yönlü önemli ölçüde bir

beklenti de oluşmuştu. Ancak AKP halkta ve kamuoyunda oluşan bu beklentiye cevap vermek yerine, Önderliğimizin yaşam koşullarını daha da zorlaştırdı. Önderliğimiz de gerçekleştirilmek istenenin çözüm değil tamamen bir tasfiye olduğunu belirtmek için 17 Kasım Darbesi tabirini kullandı. Kürt halkı da Önderleri hakkında ölüm fermanı veren bir hükümetin demokratikleşmeye ve Kürt sorununun çözümüne dair olumlu bir karar alamayacağı gerçeğini görerek tepkisini en üst düzeyde gösterdi.

İmralı sisteminde gerçekleşen 'ölüm çukuru' veya 17 Kasım Darbesi şeklindeki değişimler tamamen AKP ile bağlantılı hususlardır. AKP kendi varlık koşulunu PKK'nin tasfiyesine bağlamış bir partidir. Kuşkusuz sistemin her partisinin iktidara ortak olmak, hatta onu tamamen ele geçirmek ve devlete sahip olmak gibi hedefleri bulunmaktadır. Ama AKP'ye bunun yolunun PKK'yi ortadan kaldırmaktan geçtiği söylenmiştir. Bir iktidar koalisyonu olan devletin diğer sahipleri PKK'ye karşı savaşta en fazla AKP'yi kullanabildikleri için kendisine alan açmışlardır. Bunun yanı sıra ABD'nin Ortadoğu Projesinde Kuzey Kürdistan'da gerekli olan işbirlikçi Kürt, AKP eliyle yaratılmak istenmektedir. AKP'nin en temel görevlerinden biri de kapitalist sisteme alternatif bir çizgideki Apo Kürt'ü yerine işbirlikçi Kürt'ü yaratmaktır. Bu nedenlerle AKP'nin Önderliğimiz, Hareketimiz ve halkımız karşısındaki tavrı çok keskindir ve tamamen tasfiyeyi amaçlamaktadır. Ama bunu yaparken, geçmişteki gibi çok katı bir şekilde inkâr ederek değil, tanıyormuş gibi gözükerek ama aldatarak imhayı amaçlamaktadır. Yöntemindeki bu sinsilik nedeniyle AKP Kürtler için geçmiştekinden çok daha tehlikeli bir oluşumdur.

Önderliğimizin yaptığı değerlendirmelerle gerçeğin ortaya çıkması en çok da AKP'yi zorladı. Çünkü ne pahasına olursa olsun Kürt sorununda demokratik açılım yapacaklarını söy-

leyen AKP'nin açılımından tamamen bir tasfiye konseptinin çıktığı Önderliğimize yaklaşımda çok net bir şekilde anlaşıldı. Bu nedenle mevcut durumda AKP Kürtler açısından Kürt sorununun çözümünde engel olan 'son kale' görünümündedir. Kürtlere karşı adeta alternatifsiz bir şekilde kullanılan bir parti olan AKP'nin aşılması esasında sistemin aşılması anlamına gelecektir ki, bunun da bölgesel çapta etkilerinin olması kaçınılmazdır.

Önder Apo varlığını halkının ve bölge halklarının çıkarına ve özgürlüğüne adadı

Önderliğimizi Kürdistan halkından ayrı değerlendirmek mümkün değildir. Önderlik ve halk bir bütündür. Önder Apo'nun on bir yıl boyunca dayanılması olağanüstü bir sabır ve metanet isteyen koşullarda tutulması da özünde bu kopmaz ilişkinin bir sonucudur. Önder Apo varlığını halkının ve bölge halklarının çıkarlarına ve özgürlüğüne adadı. Böyle davrandığı için de daha ilk günden bu yola çıkarken kendi çarmihini sırtında taşıdı. Gözeneklerinden kan ve çamur fışkıran bir sistem olan kapitalizme karşı çıkıyor ve onun çıkarlarına saldırıyorsanız, elbette başka türlü bir davranış içine giremezsiniz.

Önderliğimiz ve Kürt halkı birbirinden ayrı olgular değildir. Her ikisi bir bütündür. Önder Apo'nun on bir yıl boyunca dayanılması olağanüstü sabır isteyen koşullarda tutulması da yine onun kendi halkıyla olan ilişkisinden kaynaklanmaktadır. O varlığını özelde Kürt halkının, genelde bölge halklarının özgürlüğüne adadı. Böyle olduğu için de daha ilk günden bu yola çıkarken kendi çarmihini omuzlarında taşıdı. Bilindiği üzere İsa'nın canını almak isteyenler onu öldürecekleri yer olan Golgota Tepesine çıkarırken gerileceği çarmıhı da sırtına yüklemişlerdi. İsa dirim'in sembolüydü ve insan onuruna yaraşır bir yaşamın

peşindeydi. Buna rağmen kişisel geleceği açısından böylesi bir akıbeti dışlamamış, en acı verici ölüm biçimlerine hazır olmadan zulüm ve zorbalığın ortadan kaldırılamayacağını bilinciyle hareket etmişti. Elbette aynı durum Önder Apo için de geçerliydi. egemenlerin kılınmış olan halkı hem iç hem de dış egemenlere ait olmaktan çıkardı. Halkı kendine sahip çıkacak ve kendisinin olacak bir konuma getirmeyi başardı. Bu yönüyle halkı iradeli kıldı, halka güç ve cesaret verdi. Özellikle Kürt egemenlerinin Önderliğimize karşı bu kadar saldırgan olmalarının altında yatan temel neden, halkımızın sonuna kadar özgür yaşamakta kararlı bir halk haline gelmesidir. Önderliğimizi özellikle 19. ve 20. yüzyıllarda ortaya çıkan diğer önderliksel çıkışlardan ayıran en temel farklılık da yine budur. Halkın içinden çıkan ve halktan olan bir Önderlik gerçeğimiz vardır. Bunun bilincinde olan halkımız bu nedenle Önderliğimiz konusunda çok hassas bir duruşun sahibidir.

Halk ve Hareket olarak Önderlik konusunda son derece duyarlıyız

İmralı sürecinden önce de Önderliğimize karşı geliştirilen komplolara karşı halkımız ve gerilla çok etkili cevap vermiştir. Bu konuda en destansı bir yaklaşım içinde olan kişi Zilan yoldaş olmuştur. Bilindiği üzere Önderliğimize karşı düzenlenen suikaste Zilan'ın cevabı kendini düşmanın beyinde patlatmak biçiminde gerçekleşmiştir. **"Güneşimizi Karartamazsınız"** şiarıyla gerçekleştirilen eylemler de aynı destansı özellikleri taşır. Özcesi halkımız ve Hareketimiz Önderliği konusunda son derece duyarlıdır. Dolayısıyla Önderliğe karşı baskıların arttığı dönemlerde, 17 Kasım Darbesi döneminde de görüldüğü gibi çok sert karşılık vermektedir. Böylesi durumlarda halk eylemliliği iki katına çıkmaktadır. Önderliğimiz zaman zaman kendisine endeksli eylemlilikleri eleştirse de, halkımız Önderliği karşısındaki sorumluluğu gereği bu duyarlılığı göstermektedir.

Ancak şu da bir gerçektir ki, sadece Önderliğimizin sağlık sorunlarının gündemleştiği veya Önderliğimize karşı çeşitli yaptırımların uygulandığı dönemlerde eylemsellik içinde olmak Kürt sorununu çözmek ve Önderliğimizin durumunu düzeltmek için yetmez. Çünkü halkımız şu an büyük bir tasfiye planıyla karşı karşıyadır. İçeride 12 Eylül faşizmine denk bir saldırıyla Kürtlerin üzerine gelinirken, dışarıda da Hareketimizin tasfiyesi için tüm güçler bir seferberlik ruhuyla görev başındadır. Kapitalist modernitenin yürütücülerine göre, karşılarında kendi sistemlerine dahil olmayan, onların sisteminin dışında devlet dışı bir sistemi kurulaştırmaya çalışan, bölgesel ve hatta küresel çapta alternatif olma potansiyeli taşıyan, bu nedenle tehlikeli olan ve tasfiye edilmesi gereken bir Önderlik, bir parti ve Önderliğine bağlı bir halk bulunmaktadır.

Önderliğimiz, yürütücüleri hayli fazla olan bu tehlikeli tasfiye konseptini boşa çıkarmak amacıyla yürüttüğümüz mücadelenin yeterli olmamasından dolayı eleştiriler yöneltmektedir. Mücadelemizin Kürt sorununu demokratik temelde çözmeye ve devleti diyaloga çekmeye yetecek denli güçlü olmaması nedeniyle eleştirilmektedir. Halktan ve Hareketten tasfiye planlarını alt-üst edecek ve tıpkı Fransız ve Rus Devrimlerinde olduğu gibi mevcut sistemi değiştirecek bir performans beklemek-

tedir. Koşullar uygun olmasına karşılık, bunların yeterince değerlendirilmemesine öfke duymaktadır. Özellikle son derece açık olan halk düşmanlığına rağmen, AKP'nin hala birinci parti olmasına ve halkı aldatmadaki başarısına öfke duymaktadır. Halkı daha uyanık olmaya, bilinçli davranmaya, 'ölümü gösterip sıtmaya razı etme' politikalarına rıza göstermemeye ve AKP'ye oy vermemeye çağırılmaktadır. Kürtlere karşı oyun oynayan, halkı aç bırakarak kendine bağlayan, halkın dini duygularını istismar ederek halkı göbekten devlete bağlayan AKP'ye karşı çok net tavır alınması gerektiğini belirtmektedir.

Her şeyden önce gerçekten de Fransız ve Rus Devrimlerine benzer bir süreci yaşadığımızı bilmemiz ve böylesi bir sürecin aktörü olduğumuza inanmamız gerekir. Toplumsal sistemlerin krizli dönemlerinin en temel özelliği küçük girdilerin büyük çıktılar yaratmasıdır. Bu özellik çok basit bir müdahalenin cambazı ipten düşürmesini andırır. Dünya çapında PKK belki yalnız bir harekettir, karşısında mücadele yürüttüğü güçler fazladır. Ancak kapitalist modernitenin öncülüğünü yaptığı hiyerarşik ve devletçi sistem çok ciddi yapısal sorunlar yaşamaktadır. Köleleştirmeyi derinleştirmek ve doğayı yok etmekten başka yapacağı bir şey yoktur. Sistem her tarafından dökülmektedir. Az sayıdaki sermaye ve iktidar sahiplerinin dışında kalan toplumun tüm kesimleri sistemden rahatsızdır. İnsanlık köleliği derinleştiren bu düzenden kurtulmak için hem teorik hem de pratik açıdan yoğun bir arayış içindedir.

Tam da bu noktada Önderliğimizin Savunmalarıyla ortaya koyduğu teorik düzey, kaynağında uygarlığın bulunduğu tüm toplumsal sorunlara devlet ve iktidar dışı çözümler geliştirmede büyük bir değer ifade etmektedir. Önderliğimizin düşünceleriyle aydınlanan beyinler bunu pratikleştirdikleri ölçüde, iktidar odaklarının olmaktan çıkarak kendilerinin olmayı başaracaklardır. Mevcut durumda halklar devletlerin kılınmıştır. Kürt halkı da dıştan gelen sömürgeci egemenlere tabi kılınmış bir halktır. Varlığı bile inkâr edilen bir gerçekliği yaşamaktadır. Dahası kendisinden bunu kabul etmesi, buna rıza göstermesi istenmektedir. Bu kölelik zincirini kırmaya çalışan Önderliğimiz ve Özgürlük Hareketi bu nedenle küresel bir saldırıya maruz bırakılarak tasfiye edilmeye çalışılmaktadır. Bu çabaların karşısında yapılacak bellidir: Kendini sömürgeci devletlere ait olmaktan çıkarmak, bunun için kendini savumak ve kendi kendine yetmeyi esas alan yaygın bir örgütlülük geliştirmek.

İnsan için toplumsallık varoluş şartıdır. Bu şart Kürt halkı açısından örgütlenmek anlamına gelir. Çünkü egemenlikçi sistem Kürt toplumunu adeta lime lime etmiş, böylelikle halkı güçten düşürerek kendine bağımlı ve ihtiyaç duyar hale getirmiştir. Güncel olarak AKP'nin aç bıraktığı halkı mikro kredilerle, sözde yardımlarla kendine bağımlı hale getirmesi böylesi bir geleneği ifade eder. Halkımızın artık iyiden iyiye bir yük olmuş bu devletçi ve iktidarcı sistemden kurtulması için kendi devlet dışı örgütlülüklerini kurmanın yanında tasfiye konseptini boşa çıkaracak ve Kürt sorununu gerçek anlamda çözecek bir eylemselliğe hazır olması gerekir. Halkımız günlük olarak maruz kaldığı devlet terörünü ve tasfiye konseptini ancak çok etkili bir eylemsellik ve örgütlülükle boşa çıkarabilecektir.

"Kürt halkı varlığı bile inkâr edilen bir gerçekliği yaşamaktadır. Dahası kendisinden buna rıza göstermesi istenmektedir. Bu kölelik zincirini kırmaya çalışan Önderliğimiz ve Özgürlük Hareketi bu nedenle küresel bir saldırıya maruz bırakılarak tasfiye edilmeye çalışılmaktadır. Bu çabaların karşısında yapılacak bellidir: Kendini sömürgeci devletlere ait olmaktan çıkarmak, bunun için kendini savumak ve kendi kendine yetmeyi esas alan yaygın bir örgütlülük geliştirmek"

Abdullah Öcalan

Komplonun 12. yılında komplo boşa çıkarılmıştır

■ “Halkımızın gösterdiği direniş komployu boşa çıkarmıştır. Komployla amaçlanan benim imhamdı. Bunun gerçekleşmesi durumunda bir kaos ortamı ve kanlı bir süreç olacaktı. Ben burada zorbela komployu boşa çıkarmak için kendimi yaşatmaya çalıştım”

■ “On bir yıllık duruşumun esası budur. Artık şunu da rahatlıkla söyleyebilirim. Halkımızın muazam direnişi, sahiplenmesi sonucunda Kürtlerin imha tehlikesi ve siyasi soykırım tehlikesi ortadan kalkmıştır. Halkımızın gösterdiği duyarlılık nedeniyle şükranlarımı sunuyorum”

Basında bazı Kürt kızlarının kaçıırılması ve öldürülmesi olaylarını okudum. Arkasında ne olduğu açığa çıkarılmalıdır. Bunu ilginç buluyorum. Bu tür olaylar Kürdistan'da son dönemler yaygınlaştı. Daha önce de Iğdır ve Nusaybin'de olmuştu. Bunun arkasında bir şey var, bunun açığa çıkması gerekiyor. Bunu yapanlar kötü oynuyorlar. Bunun sonuçları kötü olur. Üzerinde durulması gerekiyor. 13-14 yaşındaki Kürt kızlarını kaçııyorlar. Ne olup bittiğini bilmek gerekiyor.

AKP Kürt siyasetçilerine siyasi operasyonlar yaparak kendince önlem alıyor. Demokratik kalkışma ve halkın demokratik eylemliliklerinin önüne geçmeye çalışıyor.

BDP'nin Kongresi ne zaman? Demokrasi ve Barış Partisi değil Demokratik Barış Partisi olmalı. Doğrusu da bu, Türkçe dil kurallarına daha uygundur. Partinin amblemi olarak hani önceden güldü ya ona yeşil bir dal da ekleyerek işte yine kırmızı gül ve yeşil dal ekleyerek yeni bir simge yapabilirler. Meşe ağacı da olabilir. Dediğim gibi gül ya da ters lale de olabilir. Biliyorsunuz bunlar Kürtlerin simgesi. Sanırım bir tüzük değişikliğiyle Kongre'de bunu yapabilirler ama çok önemli değil sadece ben öneriyorum, bu bir öneridir. Demokratik çevrelerin kendi çalışmaları olabilir ama gene de BDP'ye değişik çevrelerin katılmasını önemli buluyorum. 1 Şubat'taki Kongre'den sonra bu çatı partisi benzeri çalışmalara hız verilebilir. Bu çalışmalar önemlidir. Daha önce birçok parti kapatıldı. Bu yenisi olmalıdır. Uyarıştım, önerilerimi de yaptım, tekrar ediyorum ve uyarıyorum; aynı hatalara düşmemek önemlidir. Şunu da belirtmek istiyorum; işte “PKK'nin sözcüsü olmak” falan deyip partiyi kapatıyorlar. PKK yasa dışı silahlı bir örgüttür. PKK der ki “ben devletle sorunlarımı silahla çözüyorum”. PKK'nin kendi gücü, oluşumu, daha ağırlıklı olarak dağda ve kırsalda bir yapılanması var. Ama Barış ve Demokrasi Partisi der ki “biz sorunlarımızı Meclis aracılığıyla yasal zeminlerde tartışmak ve çözmek istiyoruz”. Bu ayrımı iyi koymak gerekir. PKK'nin sözcülüğü söz konusu değildir. Kaldı ki PKK kendi sözünü söyleyebilir. Eğer süreç gelişirse ve tarafların tartışma noktasında bir aracıya ihtiyacı olursa ve gerekli görülürse BDP bu aracılığı üstlenebilir. Ancak şimdiden bu biçimiyle kimsenin sözcüsü değildirler. Bu “PKK terörist bir örgüttür” tartışmasına da gerek yok. PKK'yi terörist ilan etmek BDP'nin görevi ya da işi değildir. Bu konuda lafı evirip kıvrırmaya, dolandırmaya gerek yok, “PKK'yi terörist ilan etmek benim işim değil” denilebilir. PKK'nin devletle olan sorununu silahla çözmeyi tercih eden yasa dışı bir örgüt olduğunu herkes bilir. Sonuçta PKK ile BDP arasında bir ağ olması mümkün de değil, mantıklı da değil. Barış ve Demokrasi Partisi'nin örgüt-

lenmesi de bu çerçevede düşünülmelidir. Daha önceki partiler biraz bu sebeple kapatıldı. Yeni parti bu hususlarda dikkatli olmalıdır.

Parti açıp kapatmakla nereye varılacak? Sonuçta bunu kırmak gerekiyor. Kaldı ki BDP sadece Kürtlerin partisi değildir. Milliyetçi temelde örgütlenen bir parti değil. Milliyetçi temelde örgütlenen partiler var. İşte Türkiye'de de MHP onlar milliyetçi temelde örgütleniyorlar. Ama ben milliyetçiliğin ideolojik olarak ulus-devletin dini olduğunu açıklamıştım. Bu savunmalarında genişçe görülebilir. Kürtlerin devlet temelinde örgütlenen bir halk olmadığını söylemiştim. Bu yönüyle Türklerle Kürtler farklıdır. Türkler daha çok devlet temelinde örgütlenmiş bir halktır ve devlet desteğini almaktadır. Kürtler örgütlenmelerini demokratik temelde gerçekleştirirler. “Devletsiz demokratik halk kavramı”nı daha önce kullanmıştım. Bu konudaki düşüncelerimin merak edildiğini ve tartışıldığını düşünüyorum.

Ulus-devlet özgürlüğün ve demokrasinin sonu olmuştur

Ulus-devlet, kapitalizmin var oluş sebebidir. Kapitalizm ulus-devletsiz olmaz, ulus-devletsiz kendini var edemez. Buna karşı ben demokratik modernite kavramını geliştirdim. Ulus-devlet özgürlüğün ve demokrasinin sonu olmuştur. İşte anarşistler bu devlet kavramını tartışmaya çalıştı. Bakunin, Kropotkin ve diğerlerinin devlete yönelik eleştirileri yoğun, ancak devletin yerine neyi koyacaklarını sistematize edemediler. İşte daha önce de belirtmiştim; Marks ve Lenin ise devleti çözmek yerine; kapitalist devlet yerine sosyalist devlet getirebileceklerini böylelikle sosyalizmi kurabileceklerini düşünüyorlardı. Ulus-devlet kapitalizm doğurur. Devlet sosyalist olamaz. Ulus-devletin doğuracağı şey kapitalizmdir. Bununla nasıl bir sosyalizm ortaya çıkardıklarını gördük. Sonuçta bu sosyalizm anlayışı kapitalizme hizmet etmiştir. Çin'in durumu ortada. Kürtlerin de milliyetçi temelde örgütlenen partileri var. Mesela Şerafettin Elçiler, YNK ve KDP bunlar milliyetçi temelde örgütleniyor. İşte federasyon talepleri ortada. Bu hususlar onların bileceği şeylerdir. Zaten bu temelde örgütlenen partiler var ama bizim anlayışımız böyle değildir.

Demokratik siyaset akademilerini de bu temelde önermiştim. Nasıl siyaset yapacaklarını anlamaları için demokratik siyaset akademilerinin varlığı önemlidir. İşte AKP ve diğer partiler bunu iyi yapıyorlar. AKP'nin bir tane de değil, birçok siyaset akademisi var. Kürtlerin de bu demokratik siyaset akademileri aracılığıyla nasıl bir siyaset, nasıl bir örgütlenme yapacaklarını tartışmaları gerekiyor. Bunu gerçekleştiremezlerse daha önce de söyledim onları eleştireceğim.

Kürtlerin bütün Türkiye genelinde örgütlenmeleri önemlidir. BDP, DTK değil, BDP'nin daha farklı, bütün Türkiye'yi kapsayan bir parti olması gerekiyor. BDP, sonuçta bir siyasi partidir. Bunun gereklerini yerine getirmesi, demokratik temelde siyaset yapması gerekiyor. Bunun ilkelerini daha önceleri ortaya koydum. Çatı partisi ya da bir araya gelebilecekleri platformlar, demokratik siyasetin gereklerini yeterince yerine getiremediler. Eğer bir araya getirebilirlerse oy oranları yüzde 10'lara varır. Diğer önceki partiler bu konuda biraz dar kaldılar. “Sadece Kürtleri örgütleyelim”, “her yerdeki Kürtler” mantığıyla yaklaştılar, BDP'nin bu anlayışı aşması gerekiyor. Elbette ki Kürt sorunu çözülmesi gereken çok önemli bir sorundur. Ancak sadece milliyetçi temelde dar kalan bir anlayışla Kürt sorunu çözülemez. O yüzden diğer çevrelere tekrar tekrar gidilebilir. Ne yapmak istediğimiz iyi anlatılmalıdır. Bu konularda temel siyasetlerini içerir bir broşür düzenlenip dağıtılabilir. Bu broşür üzerinden çeşitli çevrelere gidilerek kendileriyle görüşülebilir. Ben de bu hususlarda üzerine düşeni yapmaya çalışacağım. Geçenlerde Ahmet İnsel'in bir yazısını okudum. Kürtlerle Türklerin birlikte siyaset yapmasından ve ortak alanlardan, ortak siyasal alanlardan bahsediyordu. İşte bunu yaratmaları, Türklerle Kürtlerin birlikte siyaset yapabilecekleri alanları yaratmaları gerekiyor. Herkese de bu temelde gidilmelidir. Kürtler örgütlenmelerini de siyasal parti olarak bu çerçevelerde ortaya koymalıdır. Benim daha önceki dönemlerdeki önerilerimi de ele alarak siyaseti böyle yönlendirmeleri gerektiğini düşünüyorum.

Grup için de şunu söylemek istiyorum: diğer partiler gibi davranılmamalıdır. Grup içi bir demokrasi anlayışları olmalıdır. Diğer partilerin grup toplantılarında sadece parti başkanları çıkar konuşur. Mesela AKP'de sadece Tayyip Erdoğan, CHP'de sadece Deniz Baykal çıkar konuşur. Bir başkanlık hiyerarşisi vardır. Kürtlerin ise farklarını, demokratik duruşlarını açığa çıkarmaları gerekiyor. Sadece başkanlar değil diğerlerinin de sözünü söyleyebilmesi önemlidir. Böylece bir tartışma ortamı, tartışma platformu olur. BDP mevcut partilerden farkını ortaya koymalıdır. Meclis kürsüsü çok iyi kullanılmalıdır. İyi hitap etmeleri çok önemlidir. Hitabet çok önemlidir. İyi hitap edebilirler, ortaklığı ayağa kaldırabilirler, hitaplarıyla çok etkili olabilmelidirler.

Bu son tutuklanmalar işte KCK, DTK falan diye yapıyorlar. Ama KCK'nin DTK yani Demokratik Toplum Kongresi ile ilişkilendirilmesi mümkün değil. Daha önce de söyledim. DTK bütün Kürtleri örgütler, yasalıdır. İşte Kürtlerin tüm alanlardaki örgütlenmelerini sivil toplum alanındaki örgütlenmesini oluşturur. Kürtlerin demokratik temelde örgütlenmeye büyük bir ihtiyacı var. Kürtlerin

toplumsal olarak da demokratikleşmesi gerekiyor. DTK her alanda Kürtlerin toplumsal demokratikleşmesini sağlamak için çalışır. Bunun birçok yolu ve tarzı var. Ekonomik örgütlemeler, spor, sanat, dil alanlarında Kürtlerin örgütlenmelerini sağlar. Yatay olarak toplumun örgütlenmesini sağlar. İşte kır, kent kooperatifleri demiştim, bunun gibi şeyleri sağlar. Yatay örgütlenme modeli, demokratik yönetim, demokratik kültür çok önemlidir. Demokratik sistem budur. BDP siyasi bir partidir. DTK ise Kürtlerin kendini demokratik temelde devlet dışı bir topluluk olarak örgütlenmesinin aracıdır. İkisi aynı şey değildir. DTK toplumu örgütleyebilir, Demokratik halk kitlelerini arkasına alabilir.

Açılım falan yok açılım dedikleri safsatadır

AKP de sivil toplum deyip duruyor, sivil toplum örgütlenmeleri diyor ama onların sivil toplumdan anladıkları sivil toplumun devlet eliyle tasfiyesidir. Bunu şundan anlıyoruz; Tayyip Erdoğan demokratik açılım, demokratik açılım deyip duruyor, oysa dediği şey anlaşıldı. Dikkat edilirse bunu partide sadece Erdoğan söylüyor, onun dışında kimse çıkıp bunu savunmadı, hiç bir partili bunu dillendirmede. Oysa Tayyip Erdoğan parti içinde etkin biridir, etkili bir isimdir ama bu konuda hiç kimseyi ikna edememiş, hiç kimseyi kendisine inandıramamıştır. Çünkü kendisi inanmıyor. Kendisi inanmamış ki birilerini demokratik açılıma ikna etsin. Eğer demokratik açılımda samimi olsaydı, partisine demokratik

açılımda neler yapacağını açıklıkla izah etseydi, AKP'nin yüzde doksanının demokratik açılımı destekleyeceğini düşünüyorum. Oysa şimdi hiç kimse demokratik açılım hakkında tek bir laf bile etmiyor. Erdoğan demokratik açılım, demokratik açılım diyerek bizim sorunun çözümü için yarattığımız alternatifini yok etmeye çalışıyor. Demokratik açılım diyerek gerçek anlamda demokratik açılımı tasfiye ediyor, bu açığa çıkmıştır. Davutoğlu dışarıda sıfır problem diyerek bizim Ortadoğu'da Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu ile yaratmaya çalıştığımız çözüm ihtimalini ortadan kaldırmaya çalışıyor. Bizi kapitalist modernitenin hizmetinde tutmak istiyorlar. AKP'nin tasfiye politikası olduğu kesinlikle anlaşıldı, bu çok nettir. Açılım falan yok, açılım dedikleri safsatadır. Zaten “demokratik açılım” demiyorlar artık, milli birlik projesi diyorlar. Tayyip Erdoğan Ortadoğu'yu karış karış geziyor, Davutoğlu'nun söyledikleri “sıfır sorun politikası”, bütün bunlar benim yol haritasında açık tartıştığım meselelerdi. Eğer açıklanmış olsaydı orada demokratik bir çözüm isteniyorsa yapılabilecekleri tartıştığım görülecekti. Bunu bildikleri için bana yükleniyorlar. İşte AKP'nin demokratik açılımla ilgili bir broşürü varmış, orada ilk sayfada hemen “Apo'ya af yok” falan diyorlar, işte bu ip mip meselelerini tartışıyorlar, faşizan bir yaklaşımdır. Ben onlardan kendim için bir şey istemedim. Biz “barış, halkların sorunlarının çözümü” dedik. Öncelikle halkımın sorunlarının çözümünü tartışıyorum. Ben kimseden kendim için af maf dilemedim. Ben

burada halkım için yaşamaya çalışıyorum, işte arkadaşlarımız vardı, onların direnişi benzeri bir direniştir. Oysa AKP'nin bu yaklaşımı MHP'nin yaklaşımıdır. CHP ve MHP milliyetçi bir tarzda yaklaşıyorlar. Onların mantığı Kürt gerçekliğini Türk milliyetçiliği içinde eritmek, tam da beyaz soykırım, asimilasyon dedikleri budur. AKP demokratik açılım, Kürt sorunun çözümü diyerek yedi yıldır herkesi oyalıyor. Bununla muazzam oy da aldılar. Hem Kürtleri hem Avrupa'ya ve ABD'yi böyle oyaladılar. Ama artık bunun bir tasfiye ve oyun olduğu açığa çıkmıştır. Kürtlerin de bunu böyle iyice anlaması gerekir. AKP'nin bu politikaları artık sonuç vermez.

CHP ve MHP'nin tutumu da topluma yeni bir şey getirmiyor. Zaten CHP bu haliyle yürüyemez. Ya Deniz Baykal aşılarak CHP yeni bir yola girecek ya da aşıllacaklar, tasfiye olacaklar. Sarıgül'ü hazırlıyor olabilirler. Ama AKP böyle giderse sağ bir ittifak-koalisyon düşünebilirler. 1977'de böyle bir milliyetçi cephe hükümeti vardı. MHP yüzde onları bulursa buna benzer bir ittifak ortaya çıkabilir. AKP-MHP ittifakı düşünüyor olabilirler ama bu kadar sağ bir ittifak işte faşizm gibi neler getirdi, biliniyor. BDP diğer demokratik kesimlere, işte sol örgütlere, iyi anlatabilmelidir. Bir araya gelirlirse bir alternatif oluşturabilirler. Güç olabilir, siyaset yapabilirler.

Bu hafta arkadaşlarla görüştüğümde o diğer arkadaş da söyledim işte böyle böyle parçalanarak bir yere varılamaz. Bir araya gelmenin, ortak alanlar yaratmanın, siyaset yapmanın zorunluluğunu görmeleri gerekiyor. Demokratik Türkiye, Demokratik Ortadoğu Konfederasyonu derken Kürtlerin bir bütün olarak, bütün parçalarda bir araya gelebilecekleri bir çeşit ortak platformdan söz ediyorum. Kürtlerin bunu Ortadoğu'da başarabileceğini düşünüyorum. Bütün Ortadoğu'nun işte Arapların durumu da ortadadır bu temelde örgütlenmek gereklidir.

Kadın konusunda şunu belirtmek istiyorum; benim kadınla ilişkilenecek farklıdır. Kendini özgürleşmeye, özgürlük mücadelesine adanmış insanlar için ne olursa olsun iki kişi arasındaki tutku, kimseyi hiç bir yere götürmez ancak hiyerarşiye, patriarkal tutuma, baskıya, tecavüz kültürüne götürür. Kadınla erkek arasında ancak felsefik temelde bir buluşma olabileceğine inanıyorum. Geçende Taraf'ın yirmi soruluk anketine felsefeci Zizek bir cevap veriyor. Sizin için güzellik nedir diye soruyorlar, "benden güzel ve akıllı bir kadınla felsefe tartışmak" diyor. İlginçtir ama ben de aynen böyle düşünmüştüm. Benim kadınla buluşmam da tabii yeterince anlaşılmıyorsa da ama bu temeldedir. Kadınla felsefi buluşma dışında bütün buluşmalar, doğru bir buluşma değildir. Kadınla felsefi buluşma dışındaki bütün ilişkilerin, evliliklerin geleceği yer patriarkal, hiyerarşik ilişkidir ve bu tür ilişkiler eninde sonunda ilişkiyi tüketir, bitirmeye götürür. Felsefik buluşma dışında hiç bir buluşma bunu kurtarmaz.

Darbe planlarını basında dinledim. "Darbe senaryoları" diyenler de var. "Darbe ticareti yapıyor" diyorlar AKP'ye. Aslında danişıklı doğuştun. Balyoz darbe planı 2003'te yapılmış, Madem AKP bunu biliyordu neden o zaman üzerine gitmedi, o zaman neden Tayyip Erdoğan bunu tartışmadı? Demek ki bir pazarlık söz konusudur.

İslamiyet'e dair şunu tekrar söylüyorum; bugünkü Müslümanlık gerçek Müslümanlık değil. Gerçek Müslümanlığı, ümmet anlayışını tartışmak gere-

kiyor. Müslümanlığı halkın benimsediği tarzda modern Müslümanlık olarak yeniden tartışmaya açmak, diğer dinlere de bunu uygulayarak demokratik niteliğini öne çıkarmak gerekiyor. Demokratik İslam ve İslam'ın demokratikleşmesi tartışılabilir.

CPT heyetiyle de görüştüm. Altı kişiydiler. Onlara işte buranın koşullarını, yeniden yargılamanın önemini, AIHM'deki davamı konuştum.

Burada bu hafta diğer arkadaşlarla bir saat görüştüm. Diğer cezaevlerinde arkadaşlara bir şey demiyorum. Ancak kendilerini hırpalamasınlar, kendilerine fiziki zarar verecek eylemlerden kaçınmalarını öneriyorum. Cezaevlerinden gelen mektuplar var, otuz adet kadarı verilmedi. Son dönem tutuklanan bütün arkadaşlar için özellikle şunu söylemek istiyorum. Cezaevinde tek başına kalmak yalnız olup etkisizleşmek anlamına gelmez. Kişi tek başına da kalsa cezaevinde kendini koruyabilir, geliştirebilir. Dışarıda da içeride de bir birey çok iyi yoğunlaşır

ve kendini çok iyi programlarsa birçok şeyi açacağına ve güçleneceğine inanıyorum. Kendilerini bu temelde geliştirmelerini diliyorum.

KCK ile DTK ve BDP kesinlikle birbirine karıştırılmamalıdır

Demokratik komünalizm ya da komünler demokrasi mantığında şu vardır: Küçük küçük komünler oluşturarak bütün toplumun örgütlenmesi gerekir. En tepeye kadar bu böyle örülmelidir. Mesela bir köyde üç beş tane dürüst demokrat insan yok mudur? İşte bunlar bir araya gelip bir komünü oluştururlar. Ortak karar alırlar, bütün sorunlara ortak çözüm ararlar. Aynı zamanda şehirdeki mahallelerde de bu tür komünler oluşturulur. Ve bunlar en üste kadar böyle gider. Diyarbakır'daki DTK'nın amacı budur. Bu komünleri bir an önce oluşturmalılar. Halkımız buna müsait. Binlerce köy, onlarca belediye var. Bu imkânlar kullanılmalı. Mesela Diyarbakır'da yüzlerce bu şekilde komünler oluşturulabilir. Tutuklananların cezaevlerinde olmaları bir şey yapamamaları anlamına gelmez. Morallerini yüksek tutsunlar.

Bakin bir noktayı ayırmak gerekiyor. DTK farklıdır, BDP farklıdır. KCK'nin ise bunlarla hiç bir alakası yoktur. KCK'nin örgütlenmesi farklıdır. KCK dağda örgütlenmiştir, şehirde de örgütlenebilir. BDP ile aynı bölgelerde örgütlenmeleri gerekiyor, olabilir ama bu tamamen farklı oluşumlar oldukları

gerçeğini değiştirmez. KCK dört parçada örgütlenmiştir. KCK'nin kendi birimleri var. Ama KCK ile DTK ve BDP kesinlikle birbirine karıştırılmamalıdır. BDP kimsenin legal uzantısı değildir. Bunu açıkça söylemelidir. Onlara düşman da değiliz ama hiç bir alakamız yoktur, demeliler ki bu böyledir. Yani karşı da değildir ama ben ayrı bir örgütlenmeyim onlar ayrı bir örgütlenmedir, demelidir.

Demokratik Toplum Kongresi, Kürt halkını komünal olarak örgütlemek için vardır. Legal bir çalışmadır. Bu çalışmaya gereken önem verilmelidir. BDP ise bir Türkiye partisidir. Bu gerçekten böyledir, böyle olmalıdır. Bunun doğru olduğuna yürekten inandığımız için, başka çare olmadığını bildiğimiz için bu böyledir. Tek doğru yolun bu olduğunu bildiğimiz için böyledir. Bu çok önemlidir, BDP bütün çalışmalarını buna göre yapmalıdır. Ben Sol'u anlamıyorum. Artık kendisine gelmelidir. Sol hala 1920'de Mustafa Suphilerin katledilmesini bile aydınlatamadı, açığa

çıkaramadı. Sol hala bu darbenin etkisindedir. Artık kurtulmalıdır. Türkiye'nin bu alternatif ihtiyacı var.

Soldaki arkadaşlar artık yazmaktan öteye pratiğe de dönmeliler, halkı örgütlemeliler. Ben anlamıyorum bunlar böyle sonsuza kadar sadece yazacaklar mı? Otuz yıldır yazıp çiziyorlar, hala somut bir şey yok. Neden pratiğe, bir harekete, bir partiye dönüşmüyorlar? Bu çalışmalar, BDP içinde de olabilir, çatı partisi şeklinde de olabilir. Artık harekete geçilmelidir. Artık kaybedecek zaman yok. Mahir Çayanlar, Deniz Gezmişler boşuna hayatlarını kaybetmediler. Onlar benim de yoldaşlarımdı. Onların anılarına sahip çıkılmalıdır. Ben bu anılara bağlı olarak sosyalist hareketin içinde kırk yıldır mücadele veriyorum. Ben Mahir'den etkilendiğimi hep söyledim. Mahir olmasaydı ben ve arkadaşlarım olmazdı. Ben olmasaydım PKK olmazdı, BDP olmazdı. Yani bunlar hepsi birbirini tetikliyor, birbirine bağlıdır bu hareketler, aynı mirastan geliyorlar. İbrahim Kaypakkaya da hakeza öyledir. O da böyle olmasını ister. Buradaki TİKKO'cu arkadaşlara da anlatıyorum bu konuları tartışıyoruz. Geçmişte Dev-Yol'un içinde meydana gelen olumsuz süreçleri de iyi biliyorum.

Bizim temel paradigmamız şudur: Halkı komünler halinde en tabandan en tepeye kadar her yerde örgütlemektir. Pratik, günlük ihtiyaçlara da çözüm üretecek bir şekilde yapılmalıdır

bu. Sosyalizmi ancak bu şekilde hayata geçirebiliriz. Paris komünü iyi bir deneyimdi ama iyi anlaşılamadı. Başarılı olunsaydı Marks'ın da hedeflemiş olduğu sosyalizme ulaşılabilirdi. Ancak daha sonra devlet eliyle sosyalizm anlayışı hâkim hale geldi. Oysa devlet sosyalizmi olmaz, devlet sosyalist olmaz, toplum sosyalist olur. Toplumu sosyalistleştirmeliyiz. Bu yüzden demokratik toplum diyoruz. Biz Marks'ı tam anlamıyoruz. Aslında o da sosyalist devlet olamayacağını söyler. Bu konuda doğru tespit yapmıştı ama Lenin bu konuda yanlışla düştü. Proleterya diktatörlüğü, ulus-devlet eliyle sosyalizmi gerçekleştirebileceği yanılgısına düştü. Ulus devlet aslında iki yüz yıllık bir kavramdır. Fransız devrimi aslında demokratik temelde gelişti fakat daha sonra jakobenlerin müdahalesiyle ulus-devlet olarak sonuçlanmış oldu. İnsanlık tarihiyle kıyasladığımızda devlet, vatan gibi kavramlar çok yeni kavramlardır. Artık devlet ve vatan kavramlarını kutsal olmaktan çıkarmak

gerekıyor. İnsanlar bu kavramlar için değil, bunlar insan için olmalıdır. Bu nedenle demokratik vatan diyoruz.

MHP ve CHP'nin paradigması milliyetçi, laikçi, ulusalcı faşizmdir. Öte yandan AKP'nin paradigması milliyetçi-İslamcı paradigmadır. Bunların Türkiye'yi getirdiği nokta ortadadır. Bunlara karşı demokratik vatan, demokratik ulus ve demokratik cumhuriyet esas alınmalıdır. Aslında devletin demokrasi da olmaz, demokrasi halk içindir. Halk devlete karşı demokrasi ve hak mücadelesi verir. Demokrasi olmadan sosyalizm, komünizm olmaz. 1917'deki Ekim Devrimi'nden sonraki iç savaşta Troçki de bunun böyle olmayacağını söylüyordu. Bakunin ve Proudhon da öncesinde bu yolun yanlış olduğunu söylüyorlardı. Sovyetler dağıldıktan sonra halkın düştüğü durum ortada. Çin'i de görüyoruz, ABD kapitalizmini besliyor. Bu sosyalizm mücadelesinde, devrimlerde milyonlarca insan bugüne kadar hayatını kaybetti ama geline noktada ne yazık ki klasik sol yenildi, kaybetti. Bunun sebepleri iyi tahlil edilmelidir. Artık bunu anlayıp bahsettiğim yeni paradigma etrafında bir araya gelmek gerekiyor. İşte Güney Amerika'da bu anlamda olumlu gelişmeler var. Türkiye'de de ortam, koşullar müsait. Bu paradigma etrafında bütün sol, demokrat, sosyalist, liberal hatta demokrat samimi dindar kesimler bir araya gelirlirse milyonları harekete geçirebilirler, çok da başarılı olurlar. Sol metafizik konusunda da biraz daha

esnek olmalıdır. Bununla bağlantılı olarak ahlakın toplumsal yaşamdaki rolünün ne kadar önemli olduğu ortadadır. Bu anlamda metafizik alan sadece milliyetçi ve muhafazakâr kesimin tekeline bırakılamayacak kadar önemli bir konudur. İşsizlik oranı çok yaygın, yüz binlerce, milyonlarca insan işsiz. İşte Tekel işçilerinin durumu ortada. Hak mücadelesi veriyorlar.

Ortak mücadele artık kaçınılmazdır, ekmek kadar su kadar gereklidir. Sol için söylüyorum. BDP'nin içinde yer almak zorunda değiller, kendi çalışmalarını da yürütebilirler ama çatı partisi şeklinde ya da başka bir şekilde ortak bir platformda buluşmak zorunludur. Tekrar ediyorum BDP Türkiye partisidir, böyle olacak. Demokratik Barış Partisi'nin Türkiyeleşmesi Türkiye için hayati önemdedir. Söylediğim gibi soldaki arkadaşlar kendi çalışmalarını yürütebilirler ama bir çatı partisi etrafında mutlaka bir araya gelebilmelidirler. Buna benzer başka çalışmalar da olur, hepsi birleştirilebilir. Samimi demokrat Müslümanlar da bu çalışmalar içinde yer alabilir.

Bütün bu komploya ve tasfiye girişimlerine rağmen sonuçta Hareket ve halkımız güçlenerek çıkmıştır

Komponun 12. yılına girerken şunları belirtebilirim. Nasıl ki 1920'li yıllarda, öncesinde 1915'lerde Ermenileri önce destekleyip onları öne sürüp daha sonra Anadolu'dan tamamen tasfiye olmalarına neden oldularsa aynı şekilde Yunanlılar nasıl önce desteklenip sonra Anadolu'dan tamamen tasfiye edildilerse aslında 15 Şubat 1999'da gerçekleştirilen komployla amaçlanan nihai şey de buydu. Türkiye'den daha sonra komünistler ve diğer muhalifler de tamamen tasfiye edildiler. Ve bu şekilde Türkiye tamamen Batılı kapitalist devletlerin istediği özelliklere sahip, onların amaçlarına uygun bir devlet haline getirilmiş oldu. Bu önemli bir tespittir. Sol'un da artık bu tespiti yapması lazım. İşte Mustafa Suphi'nin tasfiyesiyle Solun almış olduğu ve halen devam eden darbe de bundan bağımsız değildir. Halen Mustafa Suphi olayının arkasında yer alan gerçek failer ortaya çıkarılmış değildir. Yakınlarını kaybeden aileler bir araya geldiler. İçlerinde Sebahattin Ali'nin yakınları da var, gerçek katillerin açığa çıkarılmasını istiyorlar. Bunun Mustafa Suphilere kadar götürülmesi, bu cinayetin de aydınlatılması gerekir. Hakikatleri Araştırma ve Adalet Komisyonu'nu bu nedenle önerdim. Bu komisyonun yapması gereken çok iş var. Bu mutlaka olacaktır ki bu ailelerin bir araya gelmesi de bir başlangıçtır, süreç başlamıştır. Bu şekilde tüm faili meçhuller aydınlatılabilir. Komployla amaçlanan üç şey vardı. Benim teslimimle PKK'nin tasfiyesi karşılığında aynı 1920'lerden Türkiye devletini kendilerine bağladıkları gibi Güney'de kendilerine bağlı, kendi denetimlerinden ve kontrollerinden çıkmayacak bir siyasal Kürt oluşumunun önü açılacaktı. Ki bu kısmen oldu. Ayrıca Kıbrıs'ta Yunanistan'a söz verilmişti. Bir de küçük Ermeni devletine verilen sözler vardı. Türkiye'ye bunlar kabul ettirilecekti. Ama bunların hiç birisi gerçekleşmedi. Ben buradan halkımıza artık müjdeyi verebilirim. Komponun 12. yılına girilirken komplo boşa çıkarılmıştır. Bu kesin olarak anlaşılmıştır. Bu benim buradaki sabırlı duruşum ve halkımızın ortak çabasıyla gerçekleşmiştir. Bunu artık halkımıza açıkça ifade edebiliriz; komployu boşa çıkarmayı başardık. Nasıl bunun için 11 yıl direndiysem 12. yılda da yine

aynı şekilde direnmeye devam edeceğim. Bütün bu komploya ve tasfiye girişimlerine rağmen sonuçta Hareket ve halkımız güçlenerek çıkmıştır.

AKP'nin önümüzdeki dönem yapacağı tercih önemlidir. Ya gerçek demokrasi tarafında yer alacak ve kendileriyle beraber tüm Türkiye -Kürt, Türk, Alevi, Ermeni, Çerkez vb hiç bir ayırım yapmıyorum- kazanacak ya da CHP ve MHP'nin tarafında yani ulusalcı, milliyetçi inkarcı tarafta yer alarak yine tasfiyede ısrar edecek ve bu da Türkiye'nin kaybetmesine neden olacaktır. Ben bunları tespit olarak söylüyorum.

Hüseyin Çelik yaptığı açıklamada “ya bu açılım sürecini sonuna kadar götürürüz ya da bu süreç bizi bitirir” şeklinde bir açıklama yaptı. Bunu anlamaları önemlidir. Sayın Başbakan'ın da bu hususu iyi anlaması önemlidir.

Mevcut boşluğun radikal demokratlar tarafından doldurulması gerekiyor

Sağlık koşullarım her zamanki gibidir. Çok fazla değişen bir şey yok. Geceleri uyuyamıyorum, nefessiz kalıyorum. Geceleri arada uyanma oluyor. Çok terleme oluyor. Pencerenin açılmasıyla biraz daha rahattım tabi, açılmasaydı daha çok zorlanacaktım. Ancak görünür bütün rahatsızlıklarım devam ediyor. Nedeni buranın kuyu gibi bir yer olmasındandır. Kuyu etkisi yapıyor. Herhalde bundan sonra bu koşullarda kalacağım. Pek fazla değişiklik olmayacak galiba. Bu şekilde dayanmaya çalışacağım. Burada bundan sonra koşulların değişeceğini söylediler. Haftada üç gün diğer arkadaşlarla görüşme olacağını söylediler, görüşme günlerimiz üç güne çıktı.

Adıyaman'da 16 yaşındaki bir kızı diri diri gömdüler. Adıyaman Menzil tarikatının merkezidir, yıllardır orada yoğun faaliyetler yürütüyorlar. Kah-ta'da öyle bir şey kurmuşlar ki, bu kızın öldürülmesinin nedeni buradaki tarikatta ilişkili olabilir. Bu ideolojik yaklaşım üzerinde durulabilir. Cezaevindeki arkadaşlar bu olay üzerinden derinleşerek, bu konuları işleyebilirler. Cezaevindeki arkadaşlar hem bu konuda hem diğer konularda roman yazabilirler, öyküleştirirler, makale yazabilirler. Bu tür olaylar roman diliyle daha iyi anlatılabilir, bu konuda anlamlı çalışmalar yapılabilirler. Buna zamanları vardır, koşulları uygundur, yapılabilirler. DTK de bu türden toplumsal sorunlar konusunda çalışmalar yapılabilir. Bu tür sorunlar gerçek birer çalışma alanıdır.

DBH'da yer alan arkadaşlar, ister BDP'ye katılım biçiminde olur, ister ayrı bir parti kurarlar ister çatı partisinde görev alırlar ama önemli olan ortak mücadele hattını örmeleri ve pratik bir şeyler yapmalarıdır. Anladığım kadarıyla bazı çekinceleri var. Yani sanki devlet yeni parti kurmalarına izin vermeyecekmiş gibi, onlara şiddetli yöneleceklermiş gibi bir kaygıları olduğunu hissettim. Bu konuda rahat olmalılar. Türkiye'de bir boşluk var. Kürtler ve demokrasi güçleri bu boşluğu doldurmazsa savaş ve kayıplar şiddetlenir ama bu boşluk bizler tarafından doldurulursa Türkiye'de çok anlamlı ve uzun vadeye yayılan bir barışın önü açılır. Türkiye'de bu konuda ortak bir hattın örülmesi gerekir. Yoksa CHP-MHP gibi ulusalcı faşist güçler bu boşluğu kullanırsa çıkmazı derinleştirirler.

1965-68 döneminde ortanın solu söylemi vardı. O dönem TIP'in muazzam bir yükselişi vardı, bu yükselişi durdurmak için ortanın solu söylemini geliştirdiler. Ben o zamanlar Siyasal

Bilgilerde öğrenciydim. Rahşan Ecevit Siyasal'a geldiğinde devrimci öğrenciler onu protesto ettiler ve o zaman Rahşan'a şunu diyorlardı, “siz solun içini boşaltıp bu değerleri saptırmaya çalışıyorsunuz”. O zamanın devrimci gençliği bu konuda çok sert bir tavır aldı; “devrimci solun ve devrimci gençliğin önünde engelsiniz” dediler. Rahşan Ecevit onları dışarı attırdı. O zamanki devrimci gençliğin bu tavrının iyi anlaşılması gerekir. Şimdiki koşullar o dönemki koşullardan daha uygundur. Şimdiki mevcut boşluğun radikal demokratlar tarafından doldurulması gerekiyor. O zaman ortanın solu, devrimci solu engelliyordu. Şimdi ise aynı şeyi CHP ile yapıyorlar, yapılabilirler. Bunun çok iyi görülmesi gerekiyor. Bu nedenle bir an evvel ortak mücadeleyi örgütlemeleri gerekiyor. Bunu ister BDP'nin içinde yaparlar, ister çatı partisi içinde yer alırlar, nasıl yaparlarsa yapsınlar ama önemli olan bu boşluğu doldurmalarıdır. BDP de daha önceki partiler gibi olmamalı, onların bıraktıkları milliyetçi izlenimden kurtulmalıdır. Yeni dönemde kendisini radikal demokratik bir Türkiye partisi olarak örgütleyebilir. Bu ortak mücadele hattı projesi Kürtler ve radikal demokratların projesidir. Hatta bunun içerisinde muhafazakâr demokratlar da yer alabilir. Her konuda hemfikirlik olmasına gerek yok. Kendi içinde demokratik olunmalı, demokratik usul oturtulmalı, demokrasi işletilmelidir. Demokratik anlayış olmalıdır. Eğer bu yapılamazsa, ortak mücadele geliştiremezse, ben o zaman Ergenekon etkilemesi demek zorunda kalacağım.

“BDP de daha önceki partiler gibi olmamalı, onların bıraktıkları milliyetçi izlenimden kurtulmalıdır. Yeni dönemde kendisini radikal demokratik bir Türkiye partisi olarak örgütleyebilir. Bu ortak mücadele hattı projesi Kürtler ve radikal demokratların projesidir. Hatta bunun içerisinde muhafazakar demokratlar da yer alabilir. Her konuda hemfikirlik olmasına gerek yok. Kendi içinde demokratik olunmalı, demokratik usul oturtulmalı, demokrasi işletilmelidir. Demokratik anlayış olmalıdır”

Bizim çözüm yönünde '93'ten beri çabamız oldu. Ta Özal'dan beri bu konularda çabalarımız oldu. Her şey bitmiş değil, yani çözüm umudumuz devam ediyor, ama burası Türkiye, ne olacağı belli olmaz. Barış gelişirse çok anlamlı olacak. Hatta etkileri ta Pakistan'a, Yemen'e kadar yayılır. Her tarafa örnek bir model olur. Ancak barış gelişmezse çok derin bir çatışma süreci de başlayabilir. Biz bunların olmaması için çabalıyoruz.

Yıllardır Alevilere parti kurduracağız diyorlar kurdurmuyorlar, oy alıyorlar. Yine 10 Aralık Hareketi'ne parti kurdurmuyorlar. Bir türlü örgütlülükleri gelişmiyor; partileşecegiz diyorlar parti kurdurmuyorlar. Geçmişten bu yana bunlar sanki bilinçli oyalanıyor. Bunlardan dolayı bu alanda sürekli bir boşluk yaratılıyor. Böylece bu kesimler oyalanarak eritilmeye çalışılıyor ve bu şekilde siyaseten etkisizleştiriliyorlar. Buna dikkat edilmelidir, bunların farkında olunmalıdır. BDP'nin oy oranının anketlerde yüzde 7,5'larda olduğu belirtiliyor. Ben BDP'nin oy oranının yüzde on, yüzde on buçuklarda olduğunu tahmin ediyordum. Şaşırdım, nasıl bu kadar düşük. Demek ki iyi örgütlenilmiyor. Ortak mücadele hattını geliştirirlerse yüzde on beşlere rahatlıkla çıkabilirler. Yüzde on yüzde on beş oya alırlarsa demokratik çözümümüz daha rahat geliştirebileceklerini düşünüyoruz, daha etkin olurlar. Sarıgül harıl harıl çalışıyor geliştiriyor örgütleniyor. Sarıgül bile bunu yapıbiliyorsa, BDP niye yapmasın? BDP örgütlenmesini Türkiye'nin her yerine yaygınlaştırabilir. Başta Konya, Bursa, İstanbul, İzmir,

Adana olmak üzere diğer bütün batı illerinde örgütlenmelerini geliştirebilir, buna öncelik verebilirler.

Çözüme hizmet eden yaklaşımlar içinde olunmalı

Barış umudumuzu koruyoruz ama her şeye de hazırlıklı olmak gerekir. Yine diyorum, olası gelişmelere karşı PKK kendi kararlarını kendisi alır. Bahara kadar gelişmelerin olması önemlidir. Çatışmalı bir sürecin yaşanması için çabalıyoruz. Tabi tek başına bizim çabalarımızla olacak bir şey değil. Ben burada gerekli katkıyı sunmaya her zaman hazırım, bu güne kadar da sundum. Ancak bundan sonra sağlığım elvermeyebilir. Nefes alıp vermekte bile zorluk çekiyorum, nereye kadar dayanırım, bilemiyorum ama dayanmaya çalışıyorum.

AKP'nin bu konuda yaklaşımı önemli. AKP bir şeyler yapmak zorunda ancak yapısı buna ne kadar müsait? Kendi tabanına bu süreci ne kadar kabul ettirdiğini bilemiyorum. Yine değişime karşı ciddi direnen güçler de var. Ancak AKP'nin bu konuda cesur olması gerekiyor. Bu meselelere kararlı güçlü bir şekilde yaklaşmalılar. AKP'ye de buradan çağrı yapıyorum; tutuklamalara, baskılara derhal son vermelidir, çözüme hizmet eden yaklaşımlar içinde olmalıdır. AKP bir yandan bunu yapıyor öte yandan değişimi de gerçekleştirmek zorundadır. Bunun sancısını yaşıyor.

AKP bir taraftan iktidarını sürdürmek zorunda, bunun kaygısını güdüyor, bir taraftan da değişim için

kendini zorluyor. AKP her şeye rağmen değişimi gerçekleştirme konusunda cesur olmak zorundadır. Biz de Türkiye'de demokratik çözümü geliştirmeye çalışıyoruz. Bu bizim yolumuz. Bu güne kadar Türkiye'de iki hegemonya vardır. Birinci hegemonya İttihat Terakki hegemonyasıdır. CHP ve MHP'yle ulusalcı-milliyetçi güçlerin temsil ettiği İttihat terakki hegemonyasıdır. Bu hegemonya 80-90 yıldır varlığını sürdürmektedir. İkinci hegemonya ise Türk-İslam sentezli hegemonyadır. Bu hegemonyanın temsilini ise şu anda AKP yapmaktadır. Bizim bu iki hegemonya karşısında geliştirdiğimiz üçüncü yol ise demokratik çözüm yoludur. İşte demokratik cumhuriyet dediğim budur. Bu hususu **Özgürlük Sosyolojisi** adlı savunmamda da ayrıntılı olarak işlemiştim. Bizim demokratik çözüm anlayışımızda üç ilke var. *Birincisi* demokratik ulus, *ikincisi* demokratik vatan, *üçüncüsü* demokratik cumhuriyettir. Demokratik ulus, hiç bir ulusun başka bir ulusa tahakküm kurmadığı, üstünde olmadığı, zorla asimile etmediği ulus anlayışıdır. Burada, demokratik ulusta zorunlu asimilasyon yoktur, gönüllü asimilasyon vardır. Halklar, kültürler birbirleriyle gönüllü bir şekilde ilişki kurarlar, iç içe geçerler, birbirlerini yok etmezler, birbirlerinin yaşamsal varlıklarına saygılı, karşılıklı birbirlerini beslerler. Demokratik ülke veya demokratik vatanda ise sınırlara takılmadan, herhangi bir sınır problemi yaratmaksızın birlikte yaşama vardır. Demokratik cumhuriyet ile bu tamamlanır. Bu anlayışımız Ortadoğu'nun

demokratikleşmesi için de geçerlidir. **Ortadoğu Kültürünü Demokratikleştirmek** savunmamda bu işlenmiştir. İran'da faili meçhuller de yaşanmaya başladı. İran'ın durumu Türkiye'nin 90'lı yıllarının sonrasına benziyor. Çok tehlikeli. Oradaki halkımıza idamlardan dolayı başsağlığı diliyorum, sabır ve metanet diliyorum. Direnişlerini saygıyla karşılıyorum. Kendi güvenliklerini alabilirler, Zagros'a çekilebilirler, ama kadın, çocuk, çocuk demiyorum, hedef haline gelenler kendi öz savunmalarını alabilirler, yaşlılar, çocuklar köylerinde kalabilirler ama hedef haline gelenler Zagros'a çekilebilirler.

Yine bu vesileyle Irak'a ilişkin de şunları belirtebilirim. Irak'ta bir demokratik birlik ve barış konferansı yapılabilir. Amerika Irak'tan çekilirse oradaki Araplar Kürtlere saldıracaklardır, adeta bir soykırım tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. O yüzden ben demokratik birlik ve barış konferansı öneriyorum. Bütün oradaki halklar, Araplar, Kürtler ve diğerleri bu konferansta bir araya gelip kendi demokratik birliklerini ve geleceklerini oluşturmaları, bu konuları derinlikli tartışmaları. Aksi taktirde Kürtleri çok büyük tehlike bekliyor. Özellikle Saddam'ın idam edilmesinden sonra Kürtlere yönelik bu tehlike azalmamış, tam tersine daha da artmıştır. Eğer bu demokratik birlik ve barış çalışmaları gerçekleşmezse, bu yönde çabalar sarf edilmezse Hitlerin Yahudilere yaptığından daha beterini Araplar Kürtlere yapacaktır. Ayrıca Suriye için de şunları belirteyim; kendi öz örgütlülüklerini, savunmalarını sağlamlaş-

tırmalılar. Bu temelde İran, Irak ve Suriye'deki halkımızı selamlıyorum.

Komployla amaçlanan benim imhamdı

Ben daha önce hazırladığım 160 sayfalık yol haritasında bugüne kadar Kürtlere olan yaklaşımları üç kategoride değerlendirdim. *Birincisi* Kürtlere 80-90 yıldır uygulanan imha ve inkâr yaklaşımıdır. Bu yaklaşım tutmadı. Bu yaklaşımla Kürtler bitirilemedi. *İkincisi* ise Kuzey Irak'ta küçük bir ulus-devletçik kurup, bütün Kürtleri ve sorunu bu küçük devlete hapsederek boğma yaklaşımıdır. Böyle bir politika, İngilizlerin politikasıdır. Bu politikanın uygulamasında birinci amaç PKK'nin tasfiyesidir. Biliniyor, bazılarını kopardılar. Türkiye'de de DTP'nin üzerine giderek DTP'yi koparmaya çalıştılar. Yine diğer parçalardaki halkımıza baskıyı derinleştirip bu politikayı hayata geçirmeye çalıştılar. İran'daki idam uygulamaları da bu politikaların bir sonucudur. Bu son idamlar Ahmet Davutoğlu'nun İran'a gittiği gün gerçekleştirildi. Bu bir nevi Türkiye'ye sunulmuş bir hediyedir. Ancak şunu rahatlıkla söyleyebilirim, sonuçta bu yaklaşım veya politika da tutmadı. Biz bunun üstesinden de geldik. Bu konuda özellikle halkımıza şükranlarımı iletıyorum. Onların yoğun bağlılığı, mücadelesi, direnişi bu politikayı boşa çıkardı, daha da güçlenerek çıktılar. Eğer bu politikaları tutsaydı, sonuç Iraklaşma, İranlaşma, İsrail-Filistinleşme gibi olacaktı. Bizim buradaki sabırlı duruşumuz ve halkımızın mücadelesiyle bunun böyle

olmasının önüne geçildi. Bizim demokratik çözüm çizgimiz gelişme gösterdi.

Komplo'nun 12. yılı vesilesiyle geçen hafta yaptığım 15 Şubat açıklamalarına şu ekleri de yapabilirim. Halkımızın gösterdiği duyarlılık nedeniyle şükranlarımı sunuyorum. Halkımızın gösterdiği direniş komployu boşa çıkarmıştır. Komployla amaçlanan benim imhamdı. Bunun gerçekleşmesi durumunda bir kaos ortamı ve kanlı bir süreç olacaktı. Ben burada zor bela komployu boşa çıkarmak için kendimi yaştırmaya çalıştım. İmralı'daki koşullara karşı 11 yıllık duruşumun esası budur. Artık şunu da rahatlıkla söyleyebilirim. Halkımızın muazzam direnişi, sahiplenmesi sonucunda Kürtlerin imha tehlikesi ve siyasi soykırım tehlikesi ortadan kalkmıştır.

KCK, DTK, BDP ilişkisine ilişkin de şunları söyleyebilirim. KCK silahlı, illegal, yasa dışı bir örgütlenmedir. Kırdı, şehirde, dört parçada, Türkiye'de, metropollerde, Avrupa'da her yerde kendi örgütlenmesini yapmıştır. DTK ise Kürtlerin sosyal, kültürel, ekonomik, spor, sanatsal alanda örgütlenmesidir. DTK sadece Kürtleri ilgilendiren bir örgütlenmedir. Bir sivil toplum kurumudur. Kendini bu şekilde örgütler, yasaldır, legaliteye dayanır. İşte Adıyaman'da 16 yaşındaki kız çocuğunun dramı. DTK'nin işi bu tür sorunlarla ilgilenmedir. Yine bu kaçırılan kız çocukları var. Kimileri sahte doktorlar falan bunu yapıyor diyor ama işin iç yüzü böyle değildir. Hepsini öldürülüyor. DTK bu türden toplumsal sorunlarla ilgilenmelidir, çözümler geliştirmelidir. Bu vesileyle halkımıza da şunu söylüyorum, kendi öz savunmalarını, öz örgütlülüklerini geliştirmeliler. Kendilerini bekleyen bu büyük tehlikelere karşı sivil savunmalarını kendileri örgütleyebilmeli, geliştirebilmelidir. Herhangi bir devlet tedbirine ihtiyaç duymadan kendileri bu türden sorunlarını halledebilirler.

DTK Kürtlerin sivil toplum alanıdır. BDP ise, tüm Türkiye alanına hitap eden legal siyasal partidir, legal siyasal alanda kendisini örgütler. Siyasal alandaki boşluğu doldurur. Siyasal temsiliyeti sağlar, taleplerini bu şekilde ifade eder. KCK ile organik bir bağı olamaz, olmamalıdır. Ancak onlara da düşmanlık yapmamalıdır; “bizim görevimiz onlara düşmanlık yapmak değildir” diyebilme-liler. Bu konuda net olmalılar. KCK genel tüm parçalardaki örgütlülüğü ifade eder. Bunun içinde illegalitesi vardır, silahlı güçleri vardır. Şimdi KCK yasadışı ele alınıyor ama süreç barışçıl yönde gelişirse demokratik sürece dahil olurlar. DTK ise Kürtlerin sivil toplum kurumu, alanını ifade eder.

15 Şubat komplosunu gerçekleştiren güçler için şunu söylemek istiyorum. Bütün halkımızın da bunu bilmesi gerekiyor. Bunların politikaları halkların yararına değil, kendi çıkarlarındadır. Bunların politikaları kendi çıkarları doğrultusunda kendilerine bağlı küçük ulus-devletçikler yaratarak -İşte küçük Kıbrıs, küçük Yunanistan, küçük Ermenistan, küçük Kürdistan bunlara örnektir- halkların özgürlük mücadelelerini boğmaktır. Eğer bizim söylediğimiz demokratik çerçevede bir çözüm gelişirse o zaman bunlara gerek kalmayacak, onlar da bu politikalarında baskarılı olamayacaklardır.

Mehmet Karasungur KDP-YNK arasındaki bir çatışmada talihsiz ve erken bir şekilde şehit düştü. Kardeşlerinden birisi de şehit düştü. Aileyi iyi biliyorum. Selamlarımı iletıyorum. Tabi Bingöl de bizim için önemli bir yerdir. Burada çok değerli şehitlerimiz vardır. Muş-Bulanık olayında yaşamını yitiren halkımızın iki değerli evladının ailelerine ve halkımıza başsağlığı diliyorum.

Zaferi kazanmanın garantisi partileşmektir

KCK Yürütme Konseyi

ÊDÎ BESE!

Özgür Önderlik, Özgür Kimlik Demokratik Özerklik Şiariyle Siyasal Kültürel Soykırıma Karşı Var Olma Mücadelesinde Birleşelim, Örgütlenelim, Direnelim!

Değerli yoldaşlar;

2010 yılına girerken hem PKK Yürütme Komitesi'nin hem de KCK Yürütme Komitesi'nin toplantısı gerçekleştirildi. Her iki toplantının değerlendirilmesini aktarmaya geçmeden önce, Viyan yoldaş şahsında tüm devrim şehitlerimizi saygıyla anıyor, anılarına Viyan ruhu ve duyarlılığıyla pratikleşerek cevap olacağımız sözünü yineliyoruz. Her iki toplantıda geçen süreçte yürütülen faaliyetlerin değerlendirilmesi ve önümüzdeki süreç tüm boyutlarıyla değerlendirip döneme daha güçlü hazırlanmak temel gündem olmuştur. Her iki toplantımız da birbirini tamamlayan toplantılar olmuştur.

Toplantılarımız sadece periyodik 4 aylık siyasal süreci ve faaliyetleri değerlendirmemiş, bir bakıma 2009 yılının değerlendirmesini de yapmıştır. Gündemler, tartışma ve çözümleme düzeyi, kararlaşma ve planlama bakımından süreci karşılayacak bir düzey yakalanmıştır.

Her iki toplantının da üzerinde yoğunca durup tartıştığı, çözümlediği temel gündemlerden birisi siyasal sürecin değerlendirilmesi olmuştur.

Siyasal koşullar zafer kazanmanın imkânlarını fazlasıyla ortaya koymaktadır

Kapitalist modernitenin yapısal köklü krizleri sürmektedir. Adeta kitleleri aldatmak ve kendilerine göre moralize etmek açısından "kriz aşıldı aşılacak" değerlendirmeleri propaganda etmekle birlikte krizin hafiflediğine ya da aşıldığına dönük herhangi bir ciddi emare bulunmamaktadır. Tüm ekonomik-mali parametreler krizin sürdüğünü ortaya koymaktadır. İşsizlik artarak hala dünyada birinci derecede sorun olmaya devam etmektedir. Kapitalist sistemin siyasal olarak ciddi bir biçimde zorlandığı da günlük olarak yaşanan bir durumdur. İran, Afganistan, Pakistan, Irak, Latin Amerika ve Kürdistan'da sistem ciddi bir ilerleme kaydedemediği gibi adeta bir bataklık içerisinde debelenmektedir. Böyle olmakla birlikte sanki egemenliklerine tartışmasız bir itaatkârlık varmış ve ciddi bir sorun yaşanmıyormuş gibi bir propaganda, basın-yayın araçları üzerinden kamuoyuna empoze edilmektedir. Oysa gerçeklik ise tümüyle bunun tersidir. Çünkü kapitalist modernitenin artık insanlığın temel sorunlarına çözüm üretecek hiçbir yönü yoktur. Karakteri, doğası ve zihniyeti buna terstir. Çözüm adına ileri sürdüğü her şey, sorunları daha da derinleştirmekten öte bir sonuç yaratmamaktadır.

Varlığını en geniş kesimlerin yok-sullaşmasından, gelir kaynaklarının tekelleşmesinden, adil olmayan, eşitsiz bölüşümünden alan ve bunu sürdürdürebilmek için de devletçi, erkek egemenlikçi zihniyete dayalı sistemi kurumsallaştırma bakımından kendisini oldukça sıkı örgütlemektedir. Bu anlamıyla devletçilik daha fazla yabancılaşmayı, bürokratikleşmeyi ve çürümeyi yaşamaktadır. Bu nedenle de

böyle bir sistemin artık çare-çözüm üretmesi mümkün değildir. Ancak sistem sanki hep bir çözüm ve çare varmış gibi kitlelerde beklentiler yaratmaya çalışmaktadır.

Uluslararası alanda da sistem kendi içinde ciddi çelişkiler yaşamaktadır. ABD, İngiliz, İsrail eksenli hegemonya karşısında Çin, Hindistan, Rusya eksenli Doğu güçleri giderek bir ağırlık oluşturmaktadırlar. Her ne kadar Çin'in varlığı ve yapılanması kapitalist sistemi ayakta tutmaya hizmet ediyor olsa da dünyada bir odak olma konumunu sürdürmektedir. Rusya için de benzer şeyler söylenebilir.

Özetle kapitalist modernite dünyada sistem olarak kendisini yürütmekte ciddi bir biçimde zorlanmaktadır. Hem zorlanmakta hem de kendisine karşı gerçek bir alternatifin çıkmaması için kapsamlı bir ideolojik-politik-kültürel ve askeri mücadele yürütmektedir.

Bölgemizde önemli siyasal-askeri gelişmeler yaşanmaktadır. ABD bölgeyi kendi çıkarlarına göre yeniden dizayn etmek istemektedir. Türk sömürgeciliğinin iç-dış ve bölge politikasını oturttuğu eksen, PKK'yi tasfiye etmektedir. Önderliğin Demokratik Ortadoğu Projesi'ni boşa çıkarmaya dönük bir politika izlemektedir. ABD'nin genel olarak dünyada, özel olarak da Ortadoğu'da ve Irak'ta yaşadığı ciddi zorlanma karşılığında kendisini ABD'ye ve uluslararası sermaye güçlerine ciddi bir biçimde dayatmaktadır. Bir NATO üyesi bölge devleti olarak ABD'ye şunu söylemektedir. "sen bölgede zorlanmaktasın, İran, Filistin, Irak ve Kürdistan'da etkili olabilmen için bana ihtiyacın vardır. Benim de bu ihtiyaca karşılık verebilmem için senin öncelikle PKK'yi tasfiye etmede bana eskiyi aşan tarzda yardımcı olman gerekir. Aksi taktirde PKK senin bölge çıkarlarına da zarar verir." demektedir. Böylece ABD'yi daha fazla Hareketimize yöneltmek istemektedir.

ABD gerçekten de bölgede zorlanmaktadır. Irak'tan çekilme gündemdedir. En azından resmi ABD temsilcilerinin açıkladığı kadarıyla 2011'de Irak'tan çekilmeleri gerekmektedir. Ancak bu ne kadar gerçekleşir, bunu şimdiden kestirmek tam olarak mümkün değildir. İran bölgede, bir nükleer güç olarak Rusya, Çin ve Hindistan'ın dolaylı, gizli desteğini almış bir güç odağı olmak istemektedir. Radikal İslam Filistin ve Lübnan başta olmak üzere birçok alanda modernizmin bir Ortadoğu versiyonu biçiminde ortaya çıkmakta olsa da ABD'yi zorlamaktadır. İşte ABD bu sorunları aşmak için de Türkiye gibi Ortadoğu'da belli bir ağırlığı olan bir ülkeye ihtiyaç duymaktadır. Bu temelde daha fazla Türkiye ile ilişkileri geliştirmek istemektedir. Şüphesiz ABD askeri-siyasi destek vermektedir. Ancak Türk devleti ve AKP hükümeti var olan desteği aşan bir dayatmada bulunmaktadır.

Türk devleti 1 Haziran 2004'ten itibaren yürüttüğümüz mücadeleyle önemli oranda sarsılmıştır. Türk devletinin kendisini dayandırdığı politik güç dengeleri daha hareketli ve çatışmalı hale gelmiştir. AKP ve Türk ordusu her ne kadar Hareketimizin tasfiyesi ve halkımızın iradesizleştirilmesi ve örgütsüzleştirilmesi temelinde bir konseptte hem fikir olsalar da esas olarak birbiriyle bir iktidar

"Kapitalist modernite dünyada sistem olarak kendisini yürütmekte ciddi bir biçimde zorlanmaktadır. Hem zorlanmakta hem de kendisine karşı gerçek bir alternatifin çıkmaması için kapsamlı bir ideolojik-politik-kültürel ve askeri mücadele yürütmektedir"

çatışması yaşamaktadırlar. Bu çatışmanın kökleri cumhuriyetin kuruluş yıllarına kadar gitmektedir. Türk ordusu kendisini devletin kurucusu ve kollayıcısı olarak görmekte, kimseyi buna ortak etmek istememektedir. Bununla birlikte ekonomi ve mali sistem üzerinde de OYAK vb kuruluşlar üzerinden ciddi bir ekonomik güce de sahip bulunmaktadır. Devletin temel kurumlarında ve kritik noktalarda ciddi bir örgütlülüğe sahip bulunmaktadır. Ordu bu egemenlik sisteminin yarattığı hem siyasal üstünlük hem de ekonomik avantajlarını kaybetmek istememektedir. AKP ise cumhuriyetin kuruluşundan itibaren bir anlamda iktidarın dışına düşürülen Sünni-siyasal İslamcı kesimleri iktidarda kalıcılaştırmak için yoğun bir mücadele içinde bulunmaktadır. Bu konuda ABD'den de ciddi bir destek gördüğü açıktır. Zaten ABD-İsrail-İngiliz eksenli siyasette böyle bir güç üzerinden bölgede gelişen radikal İslamı barajlamak ve teslim almak istemektedir. Bu aynı zamanda uluslararası güçlerin bölge siyasetiyle de örtüşmektedir.

AKP Türk Devleti'nin Kürdistan'daki son kalesidir

Bu çatışmada ordu-CHP-MHP bir kanadı oluştururken AKP-Fettullah Gülen ve bazı liberal kesimler de diğer cephede konumlanmış bulunmaktadır. Her iki gücün Kürt politikası Önderliğimizin belirttiği gibi birisi tasfiye etmeyi öngörürken diğeri yani AKP'nin Kürt politikası yumuşak bir tasfiye politikasını öngörmektedir. Birisi hemen klasik bastırma yöntemleriyle tasfiyeyi dayatırken, diğeri zamana yayılmış bir biçimde ince ölümle Kürt halkına ulusal-toplumsal yok oluşu dayatmaktadır. Bu nedenle AKP Kürt toplumuna "bakın işte ben olmasam bunlar sizi iki günde yok eder, onun için iyisi mi siz bana teslim olun fazla da sesinizi çıkarmayın, işte televizyon açtım, dil kursları açtım, köy yerlerinin adını değiştirdim, Kürtçe seçmeli ders de olabilir, daha ne istiyorsunuz" derken öte yandan anadilde eğitimi yasaklayıp,

bunu kırmızı çizgi olarak tanımlayarak zamana yayılmış bir ulusal ölümü gerçekleştirme stratejisini gütmektedir.

Bu politika Önderliğimizin belirttiği gibi "ölümü gösterip sıtmaya razı etmek" politikasıdır. Çünkü geline aşamada artık "Kürtler yoktur" demek ayağa kalkan Kürt ulusal-demokratik iradesi karşısında ne bir gerçeği ifade eder ne de siyasal bir sonuç yaratabilir. Bundan hareketle böyle bir dayatma içerisinde bulunmaktadır. Yani artık eski politikanın yürütülemeyeceği, yürütülmesi halinde ters tepeceği gerçeği karşısında AKP sözüm ona açılım adı altında bir değişikliğe gitmek durumunda kalmıştır. Sömürgeciliği ülkemizde yeniden güncellemek istemektedir. Özünde AKP'nin Hareketimize ve halkımıza dayattığı ordu-MHP-CHP şahsında ortaya konulan katliamcı politikardan farklı değildir. Hatta AKP bugün Türk Devleti'nin Kürdistan'daki son kalesidir. Devlet Kürdistan'da ancak AKP ve Fethullah Gülen cemaati aracılığıyla kendisini sürdürebilmektedir. AKP-Ordu arasındaki danışıklı dövüşün temelinde böyle bir gerçeklik yatmaktadır.

Toplantımızda yapılan siyasal değerlendirme bir anlamda geride bıraktığımız 2009 yılı pratiğinin değerlendirmesi de olmuştur. Sömürgeci Türk Devleti'nin 2009 yılına kesin olarak tasfiyeyi gerçekleştirecekleri, bunun için bu yılın çok uygun bir yıl olduğu, hatta bir fırsat olduğuna dair beyanlarda bulundukları hatırlardadır. Yerel yönetim seçimlerine bu anlamda büyük bir rol biçmişlerdi. Bunun için birbiriyle sözüm ona çatışma içerisinde bulunan güçler Kuzey Kürdistan'da Kürdistan Özgürlük Hareketi'nin tasfiyesi için anlaşmışlardı. Konsept şuydu: Amed, Dersim, Batman gibi iller AKP tarafından alınacak, kimsenin aslında PKK'yi ve onun özgürlük çizgisini desteklemediği ortaya konulacak, ardından ulusal bir konferans yapılacak, ulusal konferansta bütün Kürt siyasal güçlerine PKK terörist güç olarak ilan ettirilecek ve böylelikle kapsamlı bir imha savaşı için uygun bir zemin hazırlanacaktı. Ancak hesaplar tutmamıştır.

Tanımama ezme imha etme siyasetinin adı açılım olmuştur

2008'nin sonbaharında Önderliğe karşı gerçekleştirilen fiziksel saldırı ve ölüm tehdidi karşısında Önderliğin sergilediği direnişçi tutum, halkımızın serhıldanları ve gerillanın etkili vuruşlarının sağladığı moral-motivasyonla 2009 yılına girilmiştir. Seçimi bir referandum gibi ele alan Hareketimiz açısından kimi yetersizlikleri taşısa da esas olarak önemli bir siyasal başarı ortaya çıkmıştır. 1 Haziran kararından sonra **Adil** yoldaşın komutasında gelişen Êdî Bese hamlesinin askeri direniş çizgisi; Gabar, Oramar, Tezvan, Bêzelê eylemleri ve Zap direnişiyle gerillanın tüm teknik, taktik ve psikolojik savaşa rağmen yenilemeyeceği, direneceği ortaya konulmuştur. 29 Mart yerel yönetim seçimlerinde sağlanan başarı ise bu halkın iradesinin yenilemeyeceği, dağıtılamayacağı, kendi demokratik konfederal sistemini örgütlemeye ve geliştirmeye hiçbir engeli tanımayacağı çarpıcı olarak ortaya konulmuştur. Yani askeri başarı siyasal başarıyla tamamlanmıştır. Daha açık bir deyişle Önderlik çizgisinin bir halkı savunmak ile başlattığı ideolojik, felsefi, politik, örgütsel, kültürel yenilenmeyle başarmanın imkânları fazlasıyla ortaya konulmuştur. İspatlanan bir kez daha Önderlik gerçeğinin başarısı olmuştur.

29 Mart yerel yönetim seçimlerinden hemen sonra Hareketimizin bu gerçeklik üzerinden ilan ettiği tek taraflı eylemsizlik kararının hemen ardından siyasal alana dönük Türk Devleti tarafından başlatılan 14 Nisan operasyonu aslında Türk Devleti'nin ve AKP hükümetinin bu iradeyi tanımama ve ezme siyaseti olmuştur. Bu tanımama, ezme siyasetinin adı ise açılım olmuştur. Bunun felsefi, ideolojik ve siyasi doğrultusunu 14 Nisan'da İlker Başbuğ yaptığı uzun bir değerlendirmeyle ortaya koymuştu. Buna göre "kesinlikle Kürtler bir halk ve ulus olarak tanınmamalı ancak kim Kürtçe konuşmak istiyorsa da konuşabilir, Avrupa Birliğine girmenin bir şartı olarak bireysel haklar kapsamında soruna bir yaklaşım geliştirilmelidir." Yani bir kişi kendisine Kürt'üm diyebilecek ama halk

ve ulus olduğu kabul edilmeyecek. Abdullah Gül, meclis kürsüsünde MHP ve CHP'den gelen "Türkiye'yi bölüyor-sunuz" saldırılarına karşı "biz ulus içerisinde ulus kurdurtmayız" açıklamasında bulunmuştu. Yani Kürt halkının bir halk olarak var olmaktan kaynaklı haklarını tanımadığını açıklamıştır. Önce Kürt açılımı, ardından demokratik açılım en sonda ise milli birlik ve kardeşlik projesi adı altında yürüttükleri tasfiye planının özü budur. Tüm amaçları, Hareketimizin halklaşmış gücünü dağıtmak, parçalamak, kitle zeminini boşaltmak, legal siyasal alan ve gerillada kafa karışıklığı yaratmak bir ulusal uyanışı yaşıyan, hareketten etkilenen ama henüz aktifleşmeyen bazı kesimleri harekete yakınlaşmasını ve aktifleşmesini engellemek ve uluslararası alanda "bakın açılım yapıyorum ama PKK engeldir onun için PKK'yi tasfiye etmeme yardımcı olun" mesajını vermek için böyle bir tasfiye konsepti ortaya konulmuştur. Daha çok siyasal yöntemlerin ön planda olduğu bu tasfiye planında hiç kuşkusuz askeri operasyonlarda aralıksız biçimde sürdürülmüştür. Ancak bu kararın gerillanın yenilmezliğinin anlaşılmasından sonra gündeme girmesi de bir tür gerillanın yenilmezliğinin devlet nezdinde itirafı anlamına gelmektedir. Zaten İlker

mesini sağlayacak ve tek taraflı ateşkes ilanını süresiz uzatacaktı. Önderlik hazırladığı yol haritası ile bu oyunları bozmuştur. Önderliğin başta Kürt halkının meclisleri, bayrağı ve savunma gücü de olacak belirlemeleri karşısında Önderliğimiz için 'çıtayı yükselttiği' dolayısıyla 'çözümün önünde engel olduğu' söylenerek Önderlik üzerinde ideolojik ve siyasi bir linç saldırısı yoğunlaştırılarak yürütüldü. Önderliğin ve Hareketimizin Ergenekonla ilişkili olduğu iddiası en fazla bu dönemde gündemleştirildi ve bu temelde yoğun bir teşhir kampanyası yürütüldü.

Barış grupları AKP'nin tüm oyunlarını bozmuştur

Önderlik tüm yönelimlere rağmen, çözüm konusundaki samimiyetini göstermek ve AKP'nin oyununu boşa çıkarmak için barış gruplarını devreye koymuştur. Barış gruplarının Hareketimiz tarafından olabilecek en kısa zaman içerisinde pratikleştirilmesi ve halkımızın giden barış gruplarını görkemli bir biçimde karşılaması karşısında AKP'nin tüm oyunu bozulmuştur. Önce barış gruplarının gelişini, "bu bir provokasyondur" ardından da

mek, *dördüncüsü*, gerillanın ve halkın zafer umudunu ve direniş gücünü kırmaktır. Böyle bir amaçla birlikte işbirlikçi bir oluşum yaratmaktır.

AKP hükümeti tüm bu siyasal ve askeri yönelimlerin yanında bir de yoğun bir kültürel soykırımı gerçekleştirmek için yoğun dizi filmler vasıtasıyla Özgürlük Mücadelesi'nin büyük kutsal değerlerini karalamakta, içini boşaltmakta tersyüz ederek kitlelerin kendi var oluşlarını sağlayan değerlere karşı kuşkulu hale getirmeye çalışmaktadır. Yine anaokullarına Türkçenin zorunlu ders olarak kullanılmasının yasalaştırılması asimilasyondaki ısrarını gözler önüne sermektedir.

AKP belki de en fazla üzerinde yoğunlaştığı ve sinsice yürüttüğü diğer bir temel politika da Kürdistan'da hemen hemen hiçbir ekonomik temeli olmayan daha çok Kürt ve Kürdistan kültürünü sular altında bırakmak hedefinin yanı sıra çok sinsi bir biçimde asıl askeri amaçlarla uygulanan barajlar politikasını da gözlerden ırak tutmamak gerekir. Gerillanın yoğunlaştığı, geçiş güzergâhı olarak kullandığı tüm alanlar hemen hemen hepsi yatırım ve kalkınma projesi adı altında gerillanın barınamaz duruma getirilmesi için planlanmaktadır.

danlar hem yeni alanlara yayılmış hem de süreklilik ve nitelikte bir sıçrama kazanmıştır. Böylelikle var olma mücadelesini ve direniş kararlılığını herkese göstermiştir. Kazanılan bu düzey birçok yeni çevreye ulaşmanın imkânlarını da yaratmıştır.

Sömürgeci güçlerin hesaplarını bozmak için ulusal bir konferans örgütlendirilmeli

İran İslam Cumhuriyeti kendi içinde ciddi bazı siyasal-sosyal sorunlar yaşamaktadır. Öte yandan ABD-İsrail'in öncülüğünde gelişen ekonomik ambargo ve kuşatma politikalarıyla karşı karşıya bulunmaktadır. Böyle bir durum karşısında Türkiye'yi yanına alabilmek için ya da en azından nötr bir konumda tutabilmek için daha çok Kürtlere karşı idam politikasını gündeme getirmekte ve Kürt politikasında Türkiye'den farklı düşünmediğini gösterme gayreti içerisinde bulunmaktadır. Yine halk üzerinde estirdiği devlet terörü eşliğinde koruculaştırma, ajanlaştırma, uyuşturucuya alıştırma vb uygulamaların anlamı budur. Böylelikle kendisini ABD ve İsrail karşısında güvenceye almaya ve bölgede açılım sağlamaya çalışmaktadır.

yeniden kendi yayılma alanına dahil etmek istemektedir. Ancak "bunu yapmazsan da başta Kerkük olmak üzere senin her alandaki çıkarlarını bozarım ve seni kolay yaşayamaz duruma getiririm" tehdidini de eksik etmemektedir. Bu güçler aslında Türk Devleti'nin kendilerine dönük tehditlerinin farkındadırlar, ancak ulusallıktan çok bölgeselliğe, parçaya ve hatta parti ve aşiret çıkarlarına gömüldüklerinden şu an itibarıyla fiili bir askeri saldırı konumunda olmasalar bile esas olarak Türk Devletini siyasal anlamda destekleme, hareketi siyasi olarak kuşatma, özellikle istihbarat verme ve gerilladan insan kaçırma bakımından Türk Devleti'yle belli bir uzlaşma ve anlaşma içerisine girmektedirler. Ancak Türk Devleti bununla yetinmemekte daha fazlasını isteme bakımından kimi dayatmalarda bulunmaktadır. Toplantımız, gerek Türk Devleti'nin dayatmalarını ve gerekse de diğer sömürgeci güçlerin Kürdistan üzerindeki yeni hesaplarını bozmak için, ulusal-demokratik birliğin sağlanması için, ulusal bir konferansın acil bir görev haline geldiği tespiti yaparak, böyle bir konferansın pratikleştirilmesini önemli bulmuştur.

Toplantımız, bu siyasal durum değerlendirilmesinden hareketle karşı

"Önder Apo'nun hazırladığı yol haritasının verilmemesi aslında AKP hükümetinin gerçek niyetinin en geniş kitleler açısından anlaşılması bakımından önemli bir olay olmuştur. Yol haritasının verilmemesinin nedeni Önderliği de bu tasfiye politikasında kullanma arayışlarının sonuçsuzluğunun bir göstergesidir. Onlara göre Önderlik Türk Devleti'nin ve AKP hükümetinin yalanlarına kanacak, gerillanın sınır dışına çekilmesini sağlayacak ve tek taraflı ateşkes ilanını süresiz uzatacaktı"

"Önderlik hazırladığı yol haritası ile bu oyunları bozmuştur. Önderliğin başta Kürt halkının meclisleri, bayrağı ve savunma gücü de olacak belirlemeleri karşısında Önderliğimiz için 'çıtayı yükselttiği' dolayısıyla 'çözümün önünde engel olduğu' söylenerek Önderlik üzerinde ideolojik ve siyasi bir linç saldırısı yoğunlaştırılarak yürütüldü. Önderliğin ve Hareketimizin Ergenekonla ilişkili olduğu iddiası en fazla bu dönemde gündemleştirildi ve bu temelde yoğun bir teşhir kampanyası yürütüldü"

Başbuğ başta olmak üzere çeşitli hükümet çevreleri bu iş tek başına silahla çözülemez açıklamasında bulunarak bu gerçekliği itiraf etmişlerdir.

Bu süreçte AKP hükümeti ne Önderliği ne Hareketimizin yönetimini ne de DTP'yi muhatap almıştır. Tıpkı Saddam Hüseyin'in bir zamanlar Güney Kürdistan'daki Kürt hareketini bastırmak, tasfiye etmek için gerçekleştirdiği kimi açılımlarda dile getirdiği gibi "bizim tek muhatabımız halkımızdır. İsteyen kişiler gelip yer alabilir. Partileri ve liderleri muhatap almam. Bizim verdiğimiz haklar bireysel haklardır" gibi bir zihniyettir. Görüldüğü gibi sömürgecilerin zihniyeti Türk, Fars veya Arap olsun fark etmemektedir. Zamanı geldiğinde aynı dili kullanmaktadırlar. Kimseyi muhatap almamanın yanı sıra Önder Apo'nun hazırladığı yol haritasının verilmemesi aslında AKP hükümetinin gerçek niyetinin en geniş kitleler açısından anlaşılması bakımından önemli bir olay olmuştur. Yol haritasının verilmemesinin nedeni Önderliği de bu tasfiye politikasında kullanma arayışlarının sonuçsuzluğunun bir göstergesidir. Onlara göre Önderlik Türk devletinin ve AKP hükümetinin yalanlarına kanacak, gerillanın sınır dışına çekil-

bizzat TC. Başbakanı Erdoğan tarafından "sil baştan yaparız" söylemi oyunlarının bozulmuş olmasının yarattığı ruh halinin bir ifadesiydi.

AKP ve Erdoğan, halkımızı ve Hareketimizi tehdit etmiştir. Bu tehdit aradan bir ay bile geçmeden 17 Kasım Darbesiyle Önderliğin ölüm hüccesine konulmasıyla pratikleşmeye başlamıştır. Ardından DTP'nin kapatılmasıyla bu süreç tırmandırılmış ve en son belediye başkanlarının ve Kürdistan halkı adına söz söyleyebilecek, irade beyan edebilecek, işleri çekip çevirebilecek, onuru temsil edebilecek kim varsa hepsini tam bir siyasi soykırım perspektifiyle tutuklamaya başlamışlardır. Bu süreç hala tüm yoğunluğuyla sürmektedir. Oynanan oyun ve onun bazı kesimler üzerinde yarattığı büyük bozulduğu için artık "parçalayamadığımı, oyalayamadığımı, kandıramadığımı ezmeliyim" pratiği öne çıkmıştır. Önderliğimizin ölüm çukuruna alınması, DTP'nin kapatılması ve belediye başkanlarının tutuklamasının anlamı budur. Ve bugün Türk sömürgeciliği AKP eliyle bu politikayı derinleştirerek sürdürmektedir.

Bu operasyonların amacı; *birincisi*, Önderliği sindirmek, *ikincisi*, demokratik konfederal sistemi kurdurmamak, üçüncüsü, hareketin kadrolarını tasfiye et-

Türk sömürgecilerinin dini inancı, siyasal amaçları için en fazla kullandığı gerçeği artık bir sır değildir. En fazla laiklik konusunda ısrarlı olduğunu söyleyen Türk ordusu ve CHP-MHP üçlüsü AKP'nin ve Fettullah Gülen'in Kürdistan'daki Sünni-İslam'ı kullanma siyasetleri karşısında sesleri çıkmadığı gibi destek sunmakta ve bunu hiçbir sorun yapmamaktadırlar. Böyle bir durum da bir kez daha göstermektedir ki, kimi konularda birbiriyle çatışan gelişen bu güçler Kürdistan Özgürlük Hareketi ve gerilla söz konusu olduğunda, yine Kürt sorunu ve çözüm konusunda anlaşmakta, yani tasfiye çizgisinde birleşmektedirler.

2009 yılı Türk sömürgecilerinin hesapladıklarının tersine halkımızın ve Hareketimizin kazanımlarının büyük olduğu bir yıl olmuştur. 29 Mart yerel yönetim seçimlerindeki siyasal-ulusal-toplumsal başarıyla birlikte, Kürt sorunun çözümü ve Önder Apo'nun özgürlüğü ve muhataplığı her zaman-kinde daha fazla gündeme girmiştir. Bu hem içerde hem de uluslararası alanda önemli bir düzey kazanmıştır. Kurumsallaşan faşizm ile halkı sindirme, baskı ve yoğun tutuklamalara rağmen halkımızın yükselttiği serhil-

Suriye Devleti'nin Türk Devleti'yle karşılıklı olarak vizeyi kaldırılması ve ortak hükümet toplantıları yapmaları, Kürt ve PKK karşıtlığı konusunda ulaştığı boyutu göstermesi bakımından önemlidir. Batı Kürdistan'daki Kürt halkını eritmek amacıyla Türk Devleti'nden aldığı özel savaş taktik ve politikalarla yoğun bir asimilasyona ağırlık vermektedir. Toplumu yozlaştırarak düşürme politikası Suriye rejiminin de başvurduğu bir özel savaş uygulamasıdır.

Irak merkezi hükümeti de Hareketimize karşı oluşturulan üçlü koordinasyona katılmakta, hemen hemen tüm kararlarda ortaklaşmasına rağmen yaşadığı köklü sorunlar nedeniyle, pratikleştirememektedir. Ancak Arap milliyetçiliği geliştikçe, Güney'deki Kürt kazanımlarını daraltmaya ve hatta ortadan kaldırmaya yönelik hesaplarının pratikleşme olasılığı yüksektir.

Türk Devleti'nin Hareketimizi tasfiye etme politikasında en fazla umut bağladığı güçler esas olarak Güney Kürdistan'lı güçler olmaktadır. Bu güçlere karşı ekonomik ilişkiler üzerinden hem bir tehdit hem de bir teşvik politikası gündemdedir. "PKK'ye karşı benimle olursan yaşarsın, hatta Irak merkezi hükümeti karşısında sana hamilik bile yaparım" diyerek Musul ve Kerkük'ü

karşıya bulunduğu konsepti aşmak için *Edî Bese! Özgür Önderlik, Özgür Kimlik, Demokratik Özerklik* şiarının "*Siyasal-Kültürel Soykırımı Karşı Var olma Mücadelesinde Birleşelim! Örgütlenelim! Direnelim!*" perspektifiyle mücadele etmeyi öngörmüştür. Bu kararlılığını, ancak partileşme temelinde yapılacak güçlü bir hazırlıkla sömürgeci Türk Devleti'nin tasfiye planı boşa çıkarılabilir sonucuna ulaşmıştır. Yine süreç konusundaki siyasal tutumunu ortaya koymak ve ilgili güçleri uyarmak için de bir deklarasyon yayınlama kararı almıştır.

Toplantımızın temel gündemlerinden ve hatta üzerinde en fazla tartışılan konularından birisi de geçen dört aylık süreçte yürütülen faaliyetler ve bu faaliyetlerin değerlendirilmesi biçiminde olmuştur. Geçen dört aylık süreçte Yürütme Konseyi Başkanlığı kendi içinde bir işbölümüne giderek, düşmanın olası yönelimlerini, politikasını göz önüne alarak Güney Kürdistan alanlarındaki güçlerimizle eleştiri-önerilerini alma temelinde kapsamlı bir çalışma yürütmüştür. Öte yandan sürecin kendini dayatan siyasi, örgütsel görevlerini yerine getirmek için gerekli çalışmalarını sürdürmüştür. Kimi yetersizlikler yaşansa da esas

olarak çalışmalarda belli bir düzey kazanmak için bir çaba harcanmıştır. Yürütülen faaliyetler ideolojik, siyasi, sosyal, kültürel ve askeri bakımdan tartışılmış ve değerlendirilmiştir.

İdeolojik mücadele yürütülüp derinleştirilmeden düşman konsepti boşa çıkarılamaz

İdeolojik alan merkezinde belli bir yoğunlaşma ve çalışma yürütülmektedir. Eğitim devreleri sonuçlanmış düzenlemeler yapılmıştır. Eğitimlerde, kadroda belli bir nitelik yükselmesi açığa çıkmaktadır. Ancak eğitimlerde istenen netleştirmeyi sağlamada yeterli olunamamaktadır. Bu konuda çalışma merkezlerimizin ve alanların kadro eğitimine yanlış yaklaşımlarında payı bulunmaktadır. Kadrolaşmayı daha fazla geliştirmek için değil de kendilerine göre çeşitli problemleri olan, çalışma alanından çıkarılması gereken kadrolar kadro okullarına gönderilmektedir. Bu yaklaşım aynı zamanda ideolojik mücadeleyi, örgütsel düzeltmeyi sadece okul devrelerine bırakan, çizgi mücadelesinde ve örgütlemeye sorumluluk üstlenmeyen, sorumluluğu üste havale eden bir tutum olmaktadır. Her kadro ister yönetici olsun ister olmasın bu hareketin tüm kadroları Apo'cu kadrolaşmada, militanlaşmada sorumluluk sahibidir. Mücadelede olmasının temel anlamı budur. Yine pratik yürütüyorum adı altında çizgi mücadelesi yürütmeyerek birbirine ideolojik ve örgütsel emek yeterince harcamayan kadro gerçeği giderek bir tehlike yaratmaktadır. En büyük pratik emek ideolojik emektir. Bu da tüm sorunları olan kadro bileşimiyle çözmek ve çözüm iradesini ortaya çıkarmayı ifade etmektedir. Aksi takdirde çizgi sorunları, ölçü sorunları ve özgür yaşam ilkeleri ideolojik eğitim devreleriyle sınırlanmış olur, bu da hiçbir gelişme yaratmaz. Ayrıca mücadele anlayışımıza da terstir. Zaten bu nedenle birçok sahamızda pratik ve emek var. Ancak bu yeterince örgüt-lülüğe, kadrolaşmaya ve ilerlemeye dönüşmemektedir. Pratikler geçen yıl itibariyle bazı alanlarda ya çizgi dışı ya da tasfiye pratikler olarak ele alınmıştır. Çizgi mücadelesi vermeyen, partileşmeyi kendisinden başlatarak sürekleştirmeyen kadro nihayetinde öncü olmaktan çıkar, sistemin memuruna dönüşür. Bu nedenle önümüzdeki süreçte pratiğin ihtiyaçlarını güçlü karşılayabilecek, gelişmeye kendisini yatıran, iddia ve ısrar sahibi, ciddi sorumluluk almaya hazırlayan arkadaşların kadro eğitimlerine gönderilmelerinin esas alınması kararlaştırılmıştır. Diğer yaklaşımın sorumsuzca, kadroya keyfi, yanılıgılı yaklaşım ve mücadelenin geleceğini planlamayan günü birlik yaklaşımlar olduğu ortaya konulmuştur. Oysa Önderlik sürekli görev almaya hazır kadro yetiştirerek, eğitip geliştirerek tüm mücadeleye sahalarında boşluk yaşanmasının önünü almıştır.

İdeolojik çalışma, Önderlik ideolojisini derinlemesine özümseme, kişiliğe yedirmenin yanı sıra, özümsemediği ideolojik doğruları başkasına aktarmak, eğitmek, yanılıgılarından kurtarmak, propagandasını yapmak, insanları bu konuda etkileyip harekete geçirmek ve duyarlılık oluşturmak anlamına gelir. En önemlisi de yeni kadrolar oluşturabilme perspektifiyle çalışma yürütmenin yanı sıra toplumu istenilen tarzda eğitmek ve yönlendirmektir. Bunun için her türlü sömürgeci modernist ideoloji ve görüşlere karşı etkili mücadele etmeyi ve

boşa çıkarmayı gerekli kılmaktadır. Bu çerçevede ideolojik mücadele ele alınıp değerlendirildiğinde aşılması gereken ciddi sorunların olduğu açığa çıkmaktadır.

Türk sömürgeciliği klasik inkâr-imha paradigması bakımından bir çözümlüş ve çöküşü yaşamaktadır. Kendisini esas olarak Sünni-siyasal İslam ve milliyetçilikle ayakta tutmaya çalışmaktadır. Kürdistan halkını hala Sünni-siyasal İslam'la etkileyip yanına alabileceğini planlamakta ve bunun için inanılmaz derecede büyük harcamalar yapmaktadır. Fettullah Gülen cemaati ve AKP yine çeşitli tarikatlar bugün ABD'nin de teşvik ve yönlendirmesiyle Türkiye'de belli bir ideolojik etkilime gücü kazanmış bulunmaktadır. Elindeki medya araçları vasıtasıyla her gün son derece sistemli ve yoğun bir biçimde toplumu zehirlemeye, bilinçleri bulanıklaştırmaya çalışmaktadır. Bu saldırının özünde Ergenekonu tasfiye ediyorum adı altında bir propaganda ile öte yandan PKK'yi Ergenekonla ilişkilendirme ve her iki gücü aynılaştırarak Türkiye'nin demokratikleşmesinin önündeki engeller olarak ortaya koymaktadır. En azından toplumun böyle algılamasını sağlamaya çalışmaktadırlar. Bunun karşısında henüz istenilen düzeyde ve yetkinlikte güçlü bir ideolojik mücadelenin yürütülemediği açıktır.

AKP hükümeti hemen hemen kendisine bağlı tüm kanallarda Hareketimizin değerlerine saldıran, tartışmalı ve kuşkulu hale getirmeye çalışan diziler çekirtmekte ve izletmektedir. Haber, tartışma programları, internet siteleri vb çalışmaları işin dışında tutsak bile diziler gerçeği Hareketimize ve halkımıza karşı başlatılan yoğun ideolojik siyasi ve kültürel saldırılardır. Bu saldırıyı boşa çıkarmak için etkili bir mücadele yürütmek gerekmektedir. Bu çerçevede önümüzdeki süreçte, zamana yaymadan mücadele gerçeğimizi ve bunun toplumsal olarak başta kadın, gençlik olmak üzere toplumun tüm kesimlerinde nasıl bir sonuç yarattığını açığa çıkaran dizilerin yapılması kararına ulaşılmıştır.

Kültürde ve sanatta temsiliyi bulamayan hiçbir devrimci çalışma kalıcı olamaz

Yine sanat kültür cephesinde mücadelenin yarattığı değerleri sanat ürünleriyle, müzik, tiyatro, sinema vb biçimde topluma sunmak gerekliliği üzerinde durulmuş ve bu konuda yürütülen çalışmaların dar, yetersiz olduğu tespiti yapılmıştır. Özellikle mücadeleimizin açığa çıkardığı ve etkilediği geniş sanat çevreleri olmakla birlikte bu sanat çevreleriyle yeterli bir ilişki kurulamamış, dar kalınmıştır. Bu sanat çevreleri arabesk ve yaratılmaya çalışılan demokratik kültür ve sanat çizgisini yozlaştıran bir konumda bulunmaktadırlar. Güney Kürdistan'daki Batı kültürünün yozlaştıran etkisi göz önüne getirildiğinde, güçlü bir kültür-sanat çizgisi geliştirme gereği ortaya çıkmaktadır. Bundan hareketle de bu kesimlerle ilişkilenecek, bu kesimlerin, devrimimizin yarattığı kültür-sanat çalışmalarıyla birleştirilmeleri üzerinde durulmuştur. Bu mücadelenin sonuçları olarak ortaya çıkmakta, ancak kültür-sanat çalışmalarımızın darlığı ve yetersizliği nedeniyle, dışımızda gelişen bu çalışmalar neredeyse devrimin değerlerini boşa çıkaran bir nitelik kazanmaktadır. Böyle bir durumun kabul edilmezliği ortadadır. Yanı sıra özellikle hemen hemen tüm parçalarda giderek Türk sömürgeci-

ğinin dizilerle kapitalist kültürle yayılmayı gerçekleştirilmektedir. Bunun karşısında ideolojik tavrın sergilenmesi gerekmektedir. Her kurumun, kadronun, mücadelemizin yarattığı kültür ve sanat değerlerini geliştirme, teşvik etme konusunda daha sorumlu davranması gerektiğinin altı çizilmiştir.

Basın çalışmaları da üzerinde önemle durulan bir başka temel konu olmuştur. Basın hala etkili bir biçimde Önderliğin ve Hareketimizin gündemini topluma taşırmada yetersiz kalmaktadır. Bu konuda henüz istenilen örgütlülük ve kadrosal duruşa sahip olmadığı, hala ciddi yetersizlikler taşıdığı ortaya konulmuştur. Birçok konferans, eleştiri-özeleştiri ve soruşturmalar yürütülmekle birlikte sonuç almadaki yetersizliği bu alandaki tarzla da bağlantısının kurulması gerektiği belirtilmiş ve bu tarzın da gözden geçirilmesi gerektiği önemle vurgulanmıştır. Önümüzdeki dönemde mücadelenin giderek çatışmalı bir sürece girebileceğini ve özel savaş propagandası göz önüne alınarak, bu konuda basın-yayın çalışmalarını daha da etkili kılma gerektiği vurgulanmıştır.

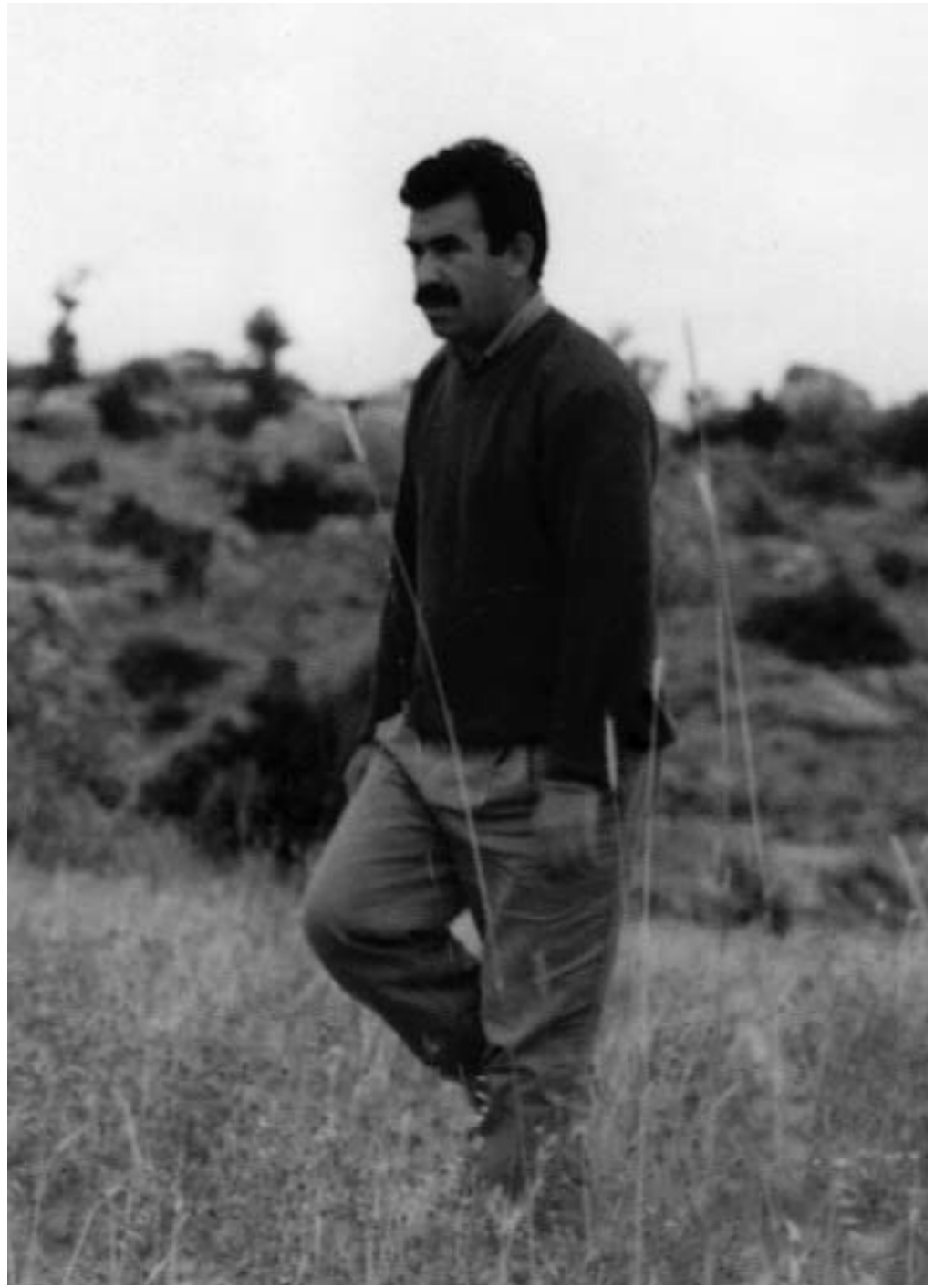
Siyasal mücadelede ölçü kendi gündemimizi başarıyla yürütmektir

Siyasal alan merkez çalışmaları henüz istenilen aktiviteyi göstermedeki yetersizlikleri aşma yönünde belli çabalar olmakla birlikte hala tam aşılamamıştır. Siyasi alan merkezi içinde yer alan bazı komitelerin kendilerini yeterince işlevsel ve etkili kılamadıkları üzerinde durulmuştur. Sistemin bütünlüklü inşası için, her komitenin kendisini işlevsel ve etkili kılması gerektiği belirtilmiştir.

Genel olarak kendisine bağlı sahaların çalışmalarını etkili biçimde denetlemeye, zamanında perspektif sunmada ve harekete geçirmede yetersizlikler yaşanmıştır. Özellikle alanlarda eylemsellikte yeterli bir pratik sergilenememiştir.

Güneybatı Kürdistan'da bir örgütsel düzeltme yapmak üzere alandaki yeni görevlendirmelerin yanı sıra başlatılan bir soruşturma yeni sonuçlandırılmıştır. Soruşturma sonucuna göre bu saha çalışmaları üzerinde önemle durulması, takip edilmesi ve mutlaka gelişmenin yakalanması kararına ulaşılmıştır. Bu süre içinde bu alan yönetimi rapor sistemini işletmemiştir. Bu durumlar eleştiri konusu yapılarak, giderilmesi için gerekli pratik adımların atılması üzerinde durulmuştur.

Doğu Kürdistan'da yönetim düzeyinde takviyeler yapılmasına rağmen henüz yaşanan parçalı duruşlar, birbirini kabul etmeyen, ekleşmeye gelmeyen duruşlar eleştiri konusu yapılmış, düzeltilmesi yönünde gerekli planlamalara gidilmiştir. Kadrosal takviyenin yapılması üzerinde durulmuştur. Mücadeleyi ge-

rillayla sınırlandıran, halk örgütlenmesini yaratamayan yaklaşım ciddi eleştiri konusu yapılmıştır. Bu yönlü de gerekli perspektif ortaya çıkmıştır.

Güney Kürdistan'da eylül toplantısından hemen sonra sonuçlandırılan alan konferansı kapsamında ulaşılan yeni çalışma tarzı henüz tam olarak oturmuş değildir. Bu yönlü çabalar sürmektedir. Var olan çalışmalar Güney Kürdistan'ın Hareketimize yönelik yeni saldırı konseptinin ana merkezlerinden birisi olma yönündeki düşman planlamaları göz önüne alındığında var olan yönetim, kadro ve çalışma tarzının yetersiz olduğu ortaya çıkmaktadır. Siyasal gelişmeler, yeni olanaklar yaratmasına rağmen bu olanakların yeterince yaratıcı bir biçimde değerlendirilememesi ciddi eleştiri konusu yapılmıştır. Alan çalışmalarının her konuda kendi kendisine yeterli hale gelmesi kararı alınmıştır.

Gençlik ve kadın kitleyi örgütledikçe zaferi kesinleştirebilir

Sosyal alan çalışmaları geçmişe oranla merkezde biraz daha derli toplu olmaya çalışmış, ancak toplumun demokratik konfederal temelde inşası konusunda hala yeterli bir üretkenliği açığa çıkarılmadığı ve tüm mücadele sahalarında kendisini yeterince örgütleyememesi ve daha çok bir parçayla sınırlı kalınması eleştirilerek aşılması gerektiği ortaya konulmuştur. Yine gençlik örgütünün, uyanmış, sistemle ilişkileri oldukça keskinleşmiş ayağa kalkan gençliğin az bir kesimini örgütlediği, kadrolaş-tırıldığı, eleştirilmiştir. Hareketimizin kadrosal büyümesi konusunda yaşadığı sıkıntılar esasında gençlik örgütünün örgütleme kapasitesinden kaynaklandığı üzerinde durulmuştur. Demokratik konfederal sistemin yeterince örgütlenememe gerçeğinin altında da bu sebep yatmaktadır.

Benzer bir durum kadın çalışmaları için de belirtilebilir. Kadın meclislemelerinin yaygın geliştirilememesi, olan yerlerde de yeteri örgütlenmeye kavuşmaması değerlendirilmiştir. Harekete geçen kadın kitesinin yeterince örgütlenememesi, eğitimin yaygınlaştırılmaması, kadrolaşmanın sınırlı olması eleştiri konusu yapılmıştır. Sistemimizin öncü dinamik kurucu gücü olan kadınlar ve gençler devletin saldırıları, yönelimi karşısında etkin bir direniş sergilemiş olsalar da bu iki gücün sistemden kopuşu sağlaması sistemin tümünden çözümlüşünü getirecektir. Bu nedenle yaşanan süreç devrim niteliğindeki gelişmeleri barındırmaktadır. Sistemin alternatifleri olan güçler tam da bu dönemde böylesine oluşmuş muazzam bir süreçte milyonları harekete geçirecek düzeyi kendilerinde yaratmaları gerekmektedir. Kadın ve gençler başta olmak üzere halk hazırdır. Serhıldanlarda belli bir süreklilik ve istikrar düzeyi yakalanmakla birlikte tutuklamalara karşı gerektiği kadar ve zamanında önlem alınmadığının altı çizilmiştir. Bu temelde kadınların bilinçlenme, örgütlenme ve eylem çizgisi üzerinde durulmuş, kadınların yeni bir kampanya başlatma kararı alınmıştır.

Maliye ve ekonomik çalışmalar üzerinde de durulmuştur. Uluslararası sermaye güçlerinin ve bölgesel güçlerin Hareketimizin politik olarak özgüce dayalı duruşunun kaynağı olan ekonomik ve mali gelir kaynaklarına saldırıyı ve tasfiye etmeyi hedef almaktadır. Bununla hareketin özgüce dayalı politik duruşunu zayıflatmayı ve bağımsız iradesini kırmayı hedeflemektedir. Saldırının kapsamı ve içeriği göz önüne getirildiğinde, her alanda demokratik konfederalizmin ekonomik ayağının örgütlenmesi ve ekonomik alanda kendi kendine yeterli hale gelmesini hedefleyen bir çalışmanın bir an önce geliştirilmesi gerekmektedir. Elimizdeki imkânları doğru değerlen-

dirmek, tasarrufa gitmek her kadronun, her yöneticinin bulunduğu alanda tasarrufu esas alan, fuzuli harcamalardan kaçınmayı gözetken bir dikkat, duyarlılık ve hassasiyet göstermesi gereği üzerinde durulmuştur.

Yenilenme yarışında düşmanını aşamayanlar zaferi yakalayamazlar

Halk Savunma Alan Merkezi çalışmalarını bu süre içerisinde belli bir yoğunlukla sürdürmüştür. Ancak gerilla içerisindeki partileşme yönünde yürütülen çabalara denk bir sonuç henüz yeteri düzeyde yakalanamamıştır. Özellikle geçen bir yıldan bu yana HPG'nin düşmanın kendini birçok bakımdan yenilenme arayışı karşısında modern gerilla temelinde yeniden yapılanması gündeme alınmıştır. Bu konuda yaşanan yetersizlikleri gidermek için belli bir planlama dâhilinde çalışma yürütülmüştür. Ancak her alanda istenilen dikkat, duyarlılık ve hazırlık yapılamamış, bazı yerlerde bu çalışmanın gündeme bile alınmaması eleştiri konusu yapılmıştır. Klasik komuta tarzında hala ısrar, kendini ve tarzını değiştirmede tutucu, geçmişe çakılıp kalan bir komuta tarzının olduğu belirtilmiş ve bunun mutlaka aşılması gerektiği belirtilmiştir. Özellikle denetiminde olan kadroyu, savaşıyı eğitmeyen sorunlarıyla ilgilenmeyen, bu konuda işleri emir ve talimatlarla yürütmeye çalışan komuta tarzının artık geliştirmeye hizmet edemediği gerçeği önemle belirtilmiştir. En önemlisi de

Avrupa alanı da son birkaç yılda tasfiyeciliğin aşılmasıyla belli bir toparlanma çabası yürütülmekle birlikte hala alanda kadroda ciddi ideolojik yoğunlaşma ve çizgi sorunları ve örgütsel sorunlarımızın olduğu görülmektedir. En önemlisi alanda kapitalist modernitenin kadro üzerindeki etkisi oldukça belirgindir. Yaşamda ciddi liberal etkiler kendisini göstermekte ve buna karşı daha etkili mücadele verilmesi gerekmektedir. En son Dorşin unsurunun yaşadığı ihanet pratiği ve bu konuda yapılan tespitlere rağmen bununla mücadele edip tavır almada yaşanan gecikme aslında alandaki yetersizliği açığa vurmaktadır. Yetersiz de olsa son yıllarda belli bir katılım olmakla birlikte, alanda kadro ihtiyacı yeterince karşılanamamaktadır. Bu konuda yaşanan yetersizlik, kadroları düşmanın açık hedefi haline getirmektedir. Özellikle alanda 3-4 yıl boyunca Hareketimizi uğraştıran ve mahkûm edilen tasfiyecilik ve tasfiyeci çizginin bir eğitim konusu yapılmaması ciddi bir eleştiri konusu olmuştur. Tasfiyecilikle yürütülen mücadelenin eğitim konusu yapılamaması, kişilik çözümlemelerinin geçen konferansta bu kapsam ve içerikte yapılmaması da önemli bir neden olmuştur. Tasfiyeciliğin yarattığı tahribatları görememek, tasfiyeciliğin kendisini gizleyerek, alttan alta kendisini sürdürmesine yol açmıştır. Başta Dorşin unsurunun ihaneti olmak üzere birçok kadroda yaşanan savrulmanın güç ve cesaret aldığı esas olarak böyle bir duruştur. Alan-

bunu aşmayı kendisine çok fazla dert etmeyen, risk almayan, yetersizliklerini gerekçelendiren esas olarak kendisine yüklenmeyen bir tarz vardır. Alanda bazı kişiliklerde yaşamdaki savrulma, parti yaşam kültüründe aşınma yaşanmasına rağmen yapılan genel kadro konferansında bu durum çok köklü bir biçimde ele alınıp değerlendirilmemiş, daha çok yüzeysel uyarılarla yetinilmiştir. Alandaki kadroda ciddi bir öncülük sorunu vardır. Birbirine ekleşmeyen birbirini tamamlamayan bir yönetim tarzı son zamanlarda aşılma yönünde bir çaba olmakla birlikte henüz bu çabaların pratik sonuçları ortaya çıkmamıştır.

Parti kadro konferanslarının başlattığı netleşme sürecini tamamlamak gerekir

Her iki toplantımızda da, yaşanan kadrosal yetersizliklerin, temsildeki geriliklerin kaynağı ve nedenleri üzerinde de durulmuştur. Genel olarak sorunlar partileşme alanında yaşadığımız zaafılardan kaynağını almaktadır. PKK 10. Kongresi ve PAJK 7. Kongresi'nden sonra 2009 yılı boyunca hemen hemen kadro platformlarından ve konferanslardan geçmemiş hiçbir kadro kalmamıştır. Bu konferanslarda kimi yanlış, yetersiz, yüzeysel yaklaşımlar olmakla birlikte genel bir çözümleme düzeyi açığa çıkarılmıştır. Ancak yönetim olarak konferansların sonuçları temelinde kadroyu ve alan yönetimlerini yeniden gözden geçirme,

politik gereklilikler ve ihtiyaçlar temelinde değil de, kendine göre istediği zaman eylem koyan, ancak politik gereklerin dayattığı süreçlerde ise eylem çıkaramayan, yani politik süreçle ve onun gerekleriyle birlikte yürümeyen komuta tarzının aşılması her ihtiyaç duyulduğunda, gerek görüldüğünde eylem çıkartabilen, hazırlık yapan bir düzeyin yakalanması gerektiği üzerinde önemle durulmuştur. Katılımların geçmiş yılları aşacak tarzda gerçekleştirilmesi, bunu her sistem birimimizin ve çalışmamızın temel görevlerinden birisi olarak ele alması ve savunma güçlerimizin kendisini her koşul altında süreç cevap olabilecek tarzda yetkin düzeye getirmesi gerektiği belirtilmiştir. HPG Komuta Konsey toplantısı yapılarak pratik süreç özelleştirisi yapılarak süreci kazanmaya dönük gerekli planlamalar yapılmıştır.

daki kadronun modernitenin ideolojisine, kültürüne, giyim kuşamdan tutalım her şeyine karşı çok daha duyarlı ve bu konuda ilkeli olmasının ve tavizsiz davranması gerektiğinin altı önemle çizilmiştir.

Rusya alanındaki çalışmalarda bir daralma ve yerinde saymadan söz etmek yerinde olacaktır. Hala alandaki görev ve sorumluluklarını anlamaktan uzak, rahatlıkla savrulabilen, buna açık bir kadrosal durum söz konusudur. En önemlisi de açılım imkânı varken kitlesel büyümeyi sağlayamama, yeni katılım imkânı yaratamama, harekete güç verememe, kendi kendisine yeterli olma gibi bir durum söz konusudur. Yine mali konularda harekete önemli düzeyde destek sunma imkânı varken, bunu yeterince değerlendirememesi durumu yaşanmıştır. Daha çok var olan devlet sisteminin çizdiği sınırlar içerisinde hareket eden,

denetleme ve yönlendirmede yaşanan yetersizlikler kadronun kimi yanlışlıklarıyla birleşince konferanslar istenen rolü oynamakta yetersiz kalmıştır. Bazı alanlarda adeta "konferans oldu-bitti biz de yetersizliklerimizi söyledik" düzeyinde kalmıştır. Yapılan konferanslar süreci birçok yetersizliği açığa çıkarıp mahkûm etmiştir. Fakat bunun sürekli bir mücadeleye dönüşürülemediği istenen sonucun alınmasını engellemiştir.

Kişiliklerde partileşme gelişmeden demokratik komünal sistem kurulamaz, mücadele güçlü yürütülemez ve başarı sağlanamaz. Bu yüzden zafer için partileşme olmazsa olmaz kabilinde yaşam felsefemizdir. Ancak böyle anlamak yerine partileşme yetersizliğini, kişilik sorgulamasını platformlar veya resmi toplantılarla sınırlandıran bir duruş görülmektedir. Partileşme akışkandır. Durdurulduğu an kendi ideolojimizi öl-

“Çok iyi bilinmesi gerekir ki devrim öncesi ve sonrası için farklı yaşam biçimleri yoktur. Özellikle bir devrimci için. Eylem adamı olduğu kadar teorik donanım birlikte yaşanır. Ahlaki, politik ve demokratik nitelikleri günlük yaşamında söylem ve eyleme yansıtmayana devrimci denemez. Bunların devrimci militanca bir yaşamı olamaz. Ayrıca sadece direnişçilikle, toplumu öz savunmayla eylemci olunamaz. Yaşam akışkanlığı bir bütündür”

dürme, kapitalist ideolojiyi yaşatma imkânı sunma anıdır. Bunun yakıcılığını her kadronun beyni ve yüreğinin derinliklerinde hissetmesi, yaşaması ve sürekleştirmesi gerekir.

Militan sıradan bir duruşun ve yürüyüşün sahibi olamaz. Kadro genel bir durumla pratiği idare edemez. Bunun için de, her militanın Apo'cu militan olmanın gerçekliğine katılması gerekir. Beklentili, gerekçeli, şikayetçi, yaratmayan, üretmeyen, sadece olana katılan sıradan, etkisiz bir duruşu kabul etmemesi gerekir. Bu nedenle her arkadaşın kendisindeki sıradanlığı, rutinliği aşması gerekir. Güçlü katılmak, üretmek ve yaratmak için önünde hiçbir engel tanınamalıdır. Biz gücümüzü partileşmeden alıyoruz. Bu nedenle düşman ve tasfiyeciler de en çok partileşme felsefemizi geriletmeye ve partileşme ölçülerinden düşürmeye çalışmaktadır. Yoksa bu sömürücü vahşi kapitalizm karşısında neyizle güçlüyüz? Ne devlet gibi bir milyon orduyla, üstün teknolojik donanımla ne de milyar dolarlık gelirle. Biz gücümüzü partileşmeden yani yüksek inanç yüklü zafere kilitlemiş, özgür yaşam felsefesine bağlı ve bunu pratikleştiren Apo'cu militanlıktan alıyoruz. Gerçek budur. O zaman bu gerçekle hiçbirimizin kendi şahsında oynama, aşındırma ve kendine göre anlamlandırma hakkı yoktur.

Üzerinde durulan temel kadro sorunlarından birisi de, önemli bir kadro kesiminin, Hareketimizin temsiliyi, yaşam duruşunu, giyim-kuşam, ahlak ve politik duruşunu yeterince sergileyememesidir. Hakilerin, Kemallerin, Agitlerin faaliyet yürüttükleri alanlarda hala kitleler arasında bir efsane gibi özlemle ve büyük bir sevgi ile anlatılırlar. Neden? Çünkü halkımız sorunlarının çözümünü onlarda görüyor, onların yaşam tarzları, giyim-kuşamları, oturuş-kalkışları, ahlakları halkta bir umut yaratıyordu. Bunu birçok şehidimizin pratiğinde görmek mümkündür. Özü-sözü bir duruşları, mütevazılıkları, halkçı karakterleri en belirgin özellikleriydi. Fakat kadrolarda tasfiyeciliğin de etkisiyle temsilde yaşanan aşınma ve yetersizlikler kadroda temsiliyeti düşürmüştür. Bazı kişiliklerde kendisini partiye sınırsızca katmayan, açık olmayan örgütün bildiği kadarıyla durumunu örgüte açan durumlar üzerinde iyice düşünülmesi gerekir. Karşılaştığımız sorun ahlak sorunudur. Bazı bireylerde örgüt ahlakında ciddi aşınma ve bozulmalar yaşanmaktadır. Bu pratiği sergileyen

kişiliklerin kendisini hızla, hiçbir gerekçe ileri sürmeden köklü çözümlemesi ve kendisini aşması gerekmektedir. Bugün bir kez daha kadronun kitleler içindeki sürükleyici, çekici, toparlayıcı ve umut yaratan temsil düzeyini yaratmak için bu zorunlu bir görev haline gelmiştir. Hiç kimsenin partimiz ve kutsal mücadelemiz adına, Hareketimizi kendi şahsında tartıştırmaya hakkı yoktur.

Ahlaki politik ve demokratik nitelikleri günlük yaşamında yansıtmayana devrimci denemez

Önderliğimiz en amansız koşullarda kaleme aldığı son savunmasında bir kez daha militan ölçüler üzerinde durmuştur: *“Devrim; ahlaki, politik ve demokratik alan uygulamalarında mesafe aldıkça kapitalist moderniteden uzaklaşma ve demokratik moderniteyi somutlaştırmaya başlar, gelişir. Devrim sorununa ilişkin bir farklılığı da yaşam ve eylem tarzında belirlemek önemlidir. Düz çizgisel yaklaşımlar ne kadar hatalıysa; teori-pratik ayrımlarını fazla açmak da hatalı eylemlere götürür. Çok iyi bilinmesi gerekir ki devrim öncesi ve sonrası için farklı yaşam biçimleri yoktur. Özellikle bir devrimci için. Eylem adamı olduğu kadar teorik donanım birlikte yaşanır. Ahlaki, politik ve demokratik nitelikleri günlük yaşamında söylem ve eyleme yansıtmayana devrimci denemez. Bunların devrimci militanca bir yaşamı olamaz. Ayrıca sadece direnişçilikle, toplumu öz savunmayla eylemci olunamaz. Öz savunma savaşı, her tür direnişçilik; ahlaki, politik ve demokratik toplum inşalarıyla bütünleştirilemezse kalıcı başarı şansı olamaz. Toplumun sorunları nasıl bir bütünlük arz ediyorsa devrimin ve devrimcinin de tüm söylem ve eylemlerinde siyasi program, strateji, taktik planlamayı iç içe yaşaması gerekir. Yaşam akışkanlığı bir bütündür. Kopuk aşamalarla yaşayabileceğimizi sanmamalıyız. Eğer bazı tarihi örneklerden ders alacaksak; Zerdüş, Musa, İsa, Muhammed örnekleri son derece öğreticidir. Bu örnekler Ortadoğu toplumları için devrimlerin ve devrimcilerin nasıl bütünlüklü, yoğun tempolu, ilkeli ve pratik olmaları gerektiğine dair binlerce yıl önceden bizleri uyarmaktadırlar. Ortadoğu devrimleri kapitalist modernite kalıplarına göre değil, kendi tarihi değerlerine uygun olarak ama güncel bilimle bütünleşerek başarılı olabilir.”*

Kadromuzda en temel sorun bu temelde ölçüleri yeterince esas almamasıdır. Önderliğin yeni paradigmasının Önderlikte yarattığı moral, motivasyon ve coşkunun istenilen tarzda henüz kadroda yaratılamaması en temel yetersizliktir. Bununla birlikte biraz eski biraz da yeni, yeri geldiğinde yeninin söylemini kullanmak yaklaşımı, ama onun gerektirdiği pratiğe, eyleme girmemek, sistem kurmaya yönelmemek durumu yaşanmaktadır. Sanki kapitalist sistem koşullarında demokratik konfederalizmi kurmak mümkün değilmiş gibi bir algı ve yaklaşım açıkça söylenmese de söz konusudur. Oysa Kuzey Kürdistan ve Türkiye metropollerinde çok yetersiz ve sınırlı kimi pratikleşmelerin böyle bir sistemi yaratmanın imkânlarını açığa çıkarmıştır. En önemlisi de düşmanın son derece vahşi yöntemlerle kadrolara yönelmesi yoğun gözaltı ve tutuklamalar aslında sistemimizin kapitalist modernitenin bağrında da olsa kurulabileceğini ortaya koyduğu gibi sistemi ciddi bir biçimde de ürkütmektedir. Böyle bir arayış derinliği ve netliği ol-

madığı için daha çok sistemi kurma, onun tarzını yaratıp geliştirme yerine birbiriyle uğraşan, didişen, çekişen bir tarz açığa çıkmıştır.

Bazı kadrolarda da şöyle bir yetersizlik vardır. “Biz harekete profesyonel olarak katılımımızı zaten gerçekleştirmiş bulunuyoruz. İyi-kötüde çalışıyoruz. Daha bizden ne isteniyor.” denilmektedir. Vasat duruşu, adeta militanlığın tek ölçüsü gibi gösterme ve giderek durumunu meşrulaştırma çok belirgindir. Büyümeyi, tarzda tempoda bir atılım yapmayı çok fazla gündemine almamak bu kişiliğin bir özelliğidir. Bir anlamda kendisini yeterli görmedir. Önderliğe, harekete ve dönemin düşman politikalarını boşa çıkarmaya dönük bir tarzı ortaya koyma değil de, kendine göre bir katılımı yeterli gören bu yaklaşımın mutlaka aşılması gerekmektedir. Özellikle önümüzdeki dönemin mücadelesi çok daha sert ve çatışmalı geçeceği göz önüne alındığında bu duruşların mutlaka kendilerini hızla gözden geçirerek kendilerini katmaları gerekmektedir.

Olağanüstü koşullar olağanüstü kişiliklerle karşılanabilir

Burada üzerinde önemle durulması gereken diğer bir hususta, buna bağlı olarak yaşanan süreci kritik, olağanüstü bir süreç olarak değil de, normal bir toplumsal varoluş ve akış olarak ele almaya bağlı olarak, kendisini normal çalışmalar yapan bir tarzda ele alma pratiğidir. Oysa yaşadığımız süreç, yukarda da satırbaşlarıyla belirtmeye çalıştığımız gibi, devrimimiz ve geleceğimiz için son derece kritik ve hayatidir. Düşmanın imha konsepti açıktır. Bunun uygulamaları dayanılmaz, katlanılamaz hale gelmiştir. Düşmanın bir günlük Önderliğimize, halkımıza, kadın, gençlik ve çocuklarımıza yönelimlerini bile görmek ve hatırlamak insanı bin kez kendi tarzını, duruşunu değiştirmeye ve devrimci tarzı-tempoyu geliştirmeye götürür, götürmelidir. Her türlü gevşek, ağır tempo ve tarzı terk etmek gelinen aşamada artık bir zorunluluktur. İçinde bulunduğumuz süreci böyle bir tarz-tempoyla hazırlıkla geçirmek, süreci başarıyla karşılayanın temel koşuludur. Tüm bu nedenlerden hareketle de içinde bulunduğumuz sürecin bir final süreci olduğunun bilinciyle hareket edilmelidir. Kazandıracak, gelişme yaratacak ve düşmana geri adım attıracak olan da budur.

Tüm bunlardan hareketle toplantımız kış sürecini yoğun eğitimle geçirmeyi, eğitimlerin sonunda ise her bireyin süreç karşısında tutumunu ortaya koymasına gerektiğini, yani diğer bir ifadeyle netleşme, karşılaşma ve sürecin dayattığı görevlerin militanı olmadaki kararlılık düzeyini ortaya koyan bir tutum platformu gerçekleştirilmesini kararlaştırmıştır.

Kolektifleşmeye gelmemek kaybetmeye götürür

Yine birçok alanlarımızda yönetim birimlerinde ciddi bir uyum, ekleme sorunu bulunmaktadır. Herkesin biraz kendine göreliği dayattığı bireyci, bencil bir biçimde kendisini esas aldığı bir yerde hiç kuşkusuz ki ekleme ve ruh birliği ortaya çıkamaz. Birbiriyle didişen birimlerin kadroyu eğitmesi, yönetim görevlerini başarıyla yerine getirmesi, düşman siyaseti, tekniği ve taktiği üzerinde yoğunlaşarak onu aşmaya dönük bir yoğunlaşma içerisine girmesi beklenemez. Ancak görünüşte iş yapıyor gibi gözükse, giderek günü

kurtarmaya dönüşen vasat pratiklerden kurtulamayan, ancak kendisini yaşatabilen, ilerlemeyi, hamleyi kendisine ciddi mesele yapmayan duruşlar genel bir duruş olmaktadır. Adeta bir devrimci değil de onun eskiyi yıkan yeniyi kuran coşkusu ve heyecanı değil de bir memur gibi kendisini yormayan, önüne konan işleri de kendisine göre yapan bir durum söz konusudur. Memur ve devrimciliğin iki ayrı şey olduğu, birbiriyle hiçbir bağlantısının olmadığı ise bilinen çok açık bir husustur.

Sistem sorunları, kolektif öncülük sorunlarımızda ele alınıp tartışılan temel konulardan birisi olmuştur. Hareketimizde, kadın özgürlüğü ve özgünlüğü en temel özelliktir. Kadın kurtuluş ideolojisine ve onun temel ilkelere dayanan kadın yoldaşlar kendisini KCK sistemi içerisinde KJB biçiminde örgütlemektedir. KJB ise, PAJK, YJA-STAR, YJA ve Genç Kadın bileşimlerini kendi içinde barındırmaktadır. Kadının kendi özgün örgütlenmesi Hareketimizin geleneği ve bir özelliğidir. Özgün örgütlenme daha fazla kadını iradeleştirmek, dolayısıyla halkı ve genel hareketi güçlendirmeyi hedeflemektedir. Demokratik konfederal sistem bu ülkenin özgürlük için kararlaştırmış erkek ve kadınları tarafından birlikte örgütlenilecektir. KCK sistemi bunun genel çerçevesini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla sistemin kadın özgün örgütlenme yanı sıra olsa da esas olarak sistem bir bütündür. Birbirinden yalıtık, kopuk bir durum söz konusu değildir. Olamaz da. Gerçeklik böyle olmasına rağmen hala bazı alanlarımızda özgün örgütlenme ile genel örgütlülük arasındaki işleyiş kural, genel kültürümüzün ve temel kaidelerin gerekleri yerine getirilmemektedir. Bu konuda erkekten ve kadından kaynaklanan iki ayrı yanlış ve mahkûm edilmesi, aşılması gereken tavır ve tutum açığa çıkmaktadır.

Bunlardan birisi genel örgütlülük adına kadının özgünlüğünü ve iradesini tanımayan, sanki Hareketimizin on yıllara dayalı böyle bir kültürü yokmuş gibi davranan egemen erkek zihniyetinden kaynaklı alışkanlık ve yaklaşımdır. Bazı yerlerde bu kendisini, sözde kadın özgünlüğünü tanıma adına, ideolojik-örgütsel sorumluluk duymayan, cins mücadelesinden kaçan biçimde ortaya koymaktadır. Bu özünde “ne hali varsa görsün” yaklaşımıdır. Diğer ise kadın özgünlüğü adı altında kadını adeta sistem bütünlüğünden yalıtıp, kendi başına buyruk, demokratik kon-

federal sisteme karşı sorumluluk taşımayan kimi çok zaruri konularda ilişkilenemeyi yeterli gören yaklaşımdır. Öyle ki, özgünlük adı altında temel kadro sorunlarını ve temel kişilik problemlerini genele yansıtmayan, kimi yerlerde genel çalışma raporlarını bile sunmayan ama içten içe de didişen, kadını irade yapmayan, örgürlendirmeyen, sistemiyle birleştirmeyen yaklaşımlar da söz konusudur. Toplantımızda bu durumlar ele alınmış, her iki yaklaşımın yanlış-yetersiz, sistemi geliştirmedeği gibi kadını da örgürlendirip güç yapmayan bir durum olduğundan hareketle bu sorunun aşılmasının gerekliliği önemle belirtilmiştir.

Belirtilen tüm bu yetersizliklerden yönetimin birinci dereceden sorumlu olduğu, yönetimin zamanında denetleme, gerekli tedbirleri almama, sorunları aşma konusundaki yetersiz mücadelesinden, yer yer idareci tarzdan kaynaklı aldığı belirtilmiş, hemen hemen tüm yönetim üyesi arkadaşlar, sorunları ele alırken, eleştirel-özeleştirel tarzda yaklaşmış ve yaşanan yetersizliklerin aşılması yönünde bir kez daha kararlılıklarını ortaya koymuşlardır.

Sonuç Olarak:

Önemli bir süreçte gerçekleştirilen toplantımız önümüzdeki dönemi hemen tüm olasılıkları göz önüne alarak gerekli kararlaşma ve planlamaya ulaştırmıştır. Başta Önderliğimizin büyük emeği, şehitlerimizin ve halkımızın serhıldanlarda sergilediği kararlı tutumun üzerinden ulaştığımız bu planlama ve kararlaşma, biz kadroların geçmişte aşan tarzda, niteliksel bir sıçrama ile sürece yüklenmemiz halinde, düşmana her bakımdan geri adım attıracağımız, süreci halkımıza kazandıracacağımız ve yüzyılların özgürlük özlendirmelerini gerçekleştireceğimiz kesindir. Bunun için her bakımdan profesyonelliği esas almamız önemli olacaktır. Profesyonel devrimcilik tüm ilişki ve çalışmalarda esas alınmalıdır. Her türlü keyfiyetin terk edilmesi, bir iş nasıl yapılmak ve başarılmak isteniyorsa, onun gereklerine, disiplinine, ruhuna göre yaşam ve duruş anlamına gelen profesyonel devrimciliği mutlaka kendimize yedirmeliyiz.

Eğer yukarda izah ettiğimiz gibi, tüm eleştiri konusu yapılan yetersizliklerimize rağmen yürüttüğümüz bu mücadele bizi böyle bir aşamaya getirdiyse, yetersizliklerimizi çözümleyerek aşma kararlılığıyla sürece yük-

lenmemiz halinde zaferi kesinleştirmemiz sadece bir olasılık değil, kesindir. Önemli olan Önderliğimizin en amansız koşullarda sergilediği kendisini anı anına geliştirme ve bu temelde direnişi yükseltme ruhuna ve direnişine bizlerin de büyük bir istek, coşku ve kararlılıkla katılmasıdır. Önderlik ruhunda, tarzında ve duruşunda gerçekleştireceğimiz pratikleşme her türlü engeli, tuzağı ve oyunu bozmaya ve kazanmaya götürecektir.

Bunun için de, kendimizdeki her türlü, bireyciliği, liberalizmi, kendine göreliği, modernizmin her türlü etkisini aşarak, militan ve özgür yaşam ölçülerini kendi kişiliklerimizde geliştirerek hazırlığımızı tamamlamalıyız. Özellikle komuta ve yönetici konumunda olan tüm arkadaşlar, kendi yapısıyla yoğun bir ilgilenme ile, yaşadığı sorunları anlama ve aşırma yönünde ciddi bir çabanın sahibi olmalıdır. Tüm yoldaşlar da, içimizdeki her türlü liberalizmi, gevşekliği, uzlaşmacı, idareci tutumları aşmak için ideolojik mücadeleyi geliştirmelidirler.

Her alanda demokratik konfederalizmi inşa çalışmalarını yoğunlaştırmalıyız. Katılımları artırmalı, halkımızın öz-savunmasını güçlü örgütlemeli, serhıldanları sürekleştirip-kalıcılaştırmanın çalışmaları daha güçlü bir biçimde yürütülmelidir. Ulusal demokratik birliği geliştirmenin yanı sıra diğer tüm kardeş-komşu halklarla ortak mücadele platformlarını oluşturmak için de yoğun bir arayış ve mücadele yürütülmelidir. Bunun için kadro yetiştirme, akademiler sistemini geliştirme ve taban örgütlenmesine ağırlık verilmeli, yeni kitlelere açılmalı, devrimimizin etkilediği ancak örgütleyip harekete geçemediği kesimlere mutlaka ulaşılmalıdır. Daha geniş kitlelere açılım, örgütlenme ve harekete geçirme hedefi mutlaka pratikleştirilmelidir.

Tüm kadrolarımız, çalışanlar ve halkımız yeni dönemi “*Êdî Bese! Özgür Önderlik, Özgür Kimlik Demokratik Özerklik*” şiarı ve “*Siyasal Kültürel Soykırıma Karşı Var Olma Mücadelesinde Birleşelim, Örgütlenelim, Direnelim*” çağırısı “*Tutsaklara Özgürlük*” talebiyle karşılamalıdır.

Kadınlar “*Özgürlük Mücadelesini Radikalleştirelim Tecavüz Kültürünü Ve İktidarcı Zihniyeti Aşalım*” şiarıyla yeni bir kampanya başlatarak 2010 yılında cinsiyetçi, iktidarcı, milliyetçi sistemin politikalarına karşı etkili mücadele etmelidirler.

“Hareketimizde kadın özgürlüğü ve özgünlüğü en temel özelliktir.

Kadın kurtuluş ideolojisine ve onun temel ilkelerine dayanan kadın yoldaşlar kendisini KCK sistemi içerisinde KJB biçiminde örgütlemektedir. KJB ise, PAJK, YJA-STAR, YJA ve Genç Kadın bileşimlerini kendi içinde barındırmaktadır. Kadının kendi özgün örgütlenmesi hareketimizin geleneği ve bir özelliğidir. Özgün örgütlenme daha fazla kadını iradeleştirmek, dolayısıyla halkı ve genel hareketi güçlendirmeyi hedeflemektedir”

Değerli Yoldaşlar;

Süreci Önderliğimizin özgürlüğü ve Kürt sorununu demokratik temelde çözerek halkımızı özgürleştirmenin imkânları son derece olgunlaşmıştır. Ancak önemli olan koşulları doğru bir biçimde değerlendirmek ve kendimizi her türlü saldırıyı boşa çıkarmak ve düşmana geri adım attıracak bir hazırlığı gerçekleştirmek ve bu temelde sonuca gitmesini bilmektir. Bu durum ve koşullar her zaman oluşmaz. Bugüne kadar mücadele tarihimize bazen ortaya çıkan koşulları, fırsatları yeterince değerlendiremediğimiz, bunun tarzını, temposunu sergilemediğimiz Önderliğimiz tarafından sıkça dile getirilmektedir. Bir kez daha büyük kazanmanın koşullarının olgunlaştığı bir süreçte yaşamaktayız. Düşmanın kudurganca Önderliğimize, halkımıza saldırması kazanma imkânlarının belirgin bir şekilde ortaya çıkması nedeniyledir. Düşman bu yönelimlerle her şeyi sıfırlamak istemektedir.

Hareketimizin ve halkımızın kuşatmaya alınmak ve tasfiye edilmek istendiği, bunun için varını-yoğunu ortaya koyduğu doğrudur. Fakat tarihte hangi devrimci toplumsal hareket kuşatılarak ortadan kaldırılmak istenmedi ki? Ortadoğu dinler tarihi ve Fransız Devrimi, Rus Ekim Devrimi buna örnektir. Ancak hiçbir kuşatmanın bu devrimci hareketleri durdurmadığı, yaygınlaşmasının önünü alamadığı da bir gerçektir. Önderliğimizin İmralı duruşu, Hareketimizin ve halkımızın 1 Haziran'dan beri sergilediği pratik önemli kazanımlar elde etmiş, ancak sorunu kökten çözmeye yetmemiştir. Önümüzdeki süreçte gerçekleştireceğimiz pratikle 1 Haziran'dan itibaren sergilediğimiz ancak yetersiz kalan ve sonuca götürmeyen pratiği aşarak, eksik olanı tamamlama kararlılığını ortaya koymanın zamanıdır. Bu da ancak Apocu çizgide Partileşmekle mümkündür.

Önder Apo şahsında Hareketimize ve halkımıza karşı gerçekleştirilen uluslararası komplonun 11. yıldönümünü büyük bir öfke ile karşılamaya hazırlandığımız bu günlerde, uluslararası komployu tümüyle boşa çıkarmak, Önder Apo'yu özgürleştirmek ve halkımızı özgürleştirmek ancak ve ancak partileşmekle mümkündür. Partileşme temelinde tüm yoldaşların Viyan yoldaşın anısına karşılık verecek, sürece onun ruhuyla yükleneceklerine olan inancımızı belirtiyor, tüm yoldaşlara yeni dönem mücadelesinde üstün başarılar diliyoruz.

Büyük Çarpıtma

Düz çizgisel ilerlemecilik

“Klasik fizikte aynı nedenlerin her zaman aynı sonuçları doğurması yargısı, ancak ve ancak değişmez bir doğanın değişmeyen nedenlerinden kaynaklı olarak mümkün olabilir. 'Kaçınılmaz son', 'kader' veya 'zorunluluk' gibi kavramlar böylesi değişmez, dolayısıyla belirlenmiş olan bir doğanın var olmasıyla anlam kazanabilir. Başka türlü mümkün değildir”

İnsanlığın çeşitli dönemlerinde ortaya çıkan farklı kavrayış ve ideolojiler olmuştur. İlk toplum olan ahlaki ve politik toplumda her şey bir bütünlük ve dayanışma içinde ele alınırken, sonraki hiyerarşik-devletçi paradigmada her şey özne-nesne ayırımına tabi tutularak parçalı bir şekilde ele alınmıştır. Bu farklı iki ele alış, aynı zamanda insanlık tarihindeki en temel iki paradigmayı de bize vermektedir. Mitoloji, din ve günümüz biliminin algılayış biçimleri bu ikinci paradigmaya örnek gösterilebilir. Mitolojide her şeyin bir tanrısı vardı. Dinde ilk hareket ve bu hareketi gerçekleştiren tanrı inancı, ağır basan kavrayış oluyordu. Günümüz pozitif bilimlerinin izah tarzı ise kaba materyalizm biçiminde karşımıza çıkmaktadır. Bilimciliğin temel yaklaşımı olan kaba materyalizmde de gelişen zaman ve mekân fark etmeksizin her koşulda yapılan tespitlerin doğru olduğu yaklaşımıdır. Önceki mitolojik ve dini düşünüşün dogmatik mirasını devralan pozitivist anlayış, kaba ve dogmatik algılayış tarzını bilim adına ortaya koymuştur. Önderliğimiz zaten bilimsellik adına ortaya çıksa da pozitivistin evrenselci ve kaderci-dini anlayışla olan doğrudan ve paradigmatik ortaklığını ortaya koymak için ‘çağdaş Levh-i Mahfuzculuk’ tanımını geliştirdi. Burada kast edilen esasında devletçi sistemin zihni yapılanmasının bir ürünü olan parçalı düşünüş tarzına, her üç temel yaklaşımın da bir paradigma temelinde ortaklık oluşturduğudur.

Toplumlara indirgenen kaba materyalist anlayış, elbette doğru olmayan sonuçlar doğurmuştur. Belirleyici olanın maddi süreçler olduğu, zihniyetin ise maddenin yansıması olarak ikincil planda olduğu yaklaşımı doğa işleyişine, yani gerçeğin diyalektiğine terstir. Hâlbuki toplumsal süreçlerde maddi olan ile zihni olanın birbirinden beslendiği, birbirini belirlediği tüm tarihsel-toplumsal süreçlerde gözlenebilmektedir. Diğer yandan zihniyetin fiziksel süreçler üzerinde, küçümsenmeyecek bir işleve sahip olduğu insanın beyinsel evriminden de anla-

şılmaktadır. Bu nedenle materyalizmin kaba yorumu bizi kaba ve cansız bir madde anlayışına götürür.

Metaryalizm ve idealizm

Materyalist felsefenin temel özelliği duygu, ruh ve düşünce gibi süreçleri fiziksel süreçlere indirgeyerek açıklamasıdır. Kaba materyalist bakış açısına göre bilinç, ‘katılık bildiren madde’dir. Yani maddenin bir tür var olma biçimidir. Materyalizme göre, kendine özgü bir alan olan ruhsallık ya yoktur ya açıklanamaz ya da olsa dahi maddenin yansımasıdır. Bu nedenle kaba materyalizm, felsefenin temel sorunlarına fiziksel olan bilimlerle izah getirebileceğine inanır. İnsan toplumsallığının bir ürünü olarak var olma özelliğinde olan zihniyet gibi süreçlerin, doğa bilimlerinin katı yasallığı içinde açıklanabileceğini ileri sürer. Düşünce, ruh, moral ve heyecan gibi madde olmayan gerçekliklerin fizyolojik olgular ile birebir aynılaştırılarak açıklanması, idealizm görüşünden daha az yanlış değildir. Çünkü idealizm ne kadar yanlış bir yapıda ise, kaba materyalizm de aynı oranda yanlış bir yapıdadır. Birisi için her şey madde iken, diğeri için düşünce asıl gerçeklik oluyor. Bundan ötürü görünüşte idealizm ile kaba materyalizm arasında mutlak bir zıtlık vardır. Gerçekte ise birbirine zıt gibi görünen bu iki felsefi görüş aynı sonuçta birleşmektedir. Çünkü her ikisi de birini özneleştirirken diğeri de nesneleştirir. Özü itibarıyla de devletçiliği doğuran parçacı düşünüşün bir dışavurumudur. Oysa nasıl ki madde ile enerji birbirinden koparılamaz ve aynılaştırılmazsa, düşünce ile madde de aynı şekilde birbirinden koparılamaz ve aynılaştırılmaz.

Amacımız klasik felsefecilerin esasında oluşu eksik tanımlarından kaynaklı alan idealizm mi yoksa materyaliz mi tartışmasına girmek değildir. Zaten günümüze kadar gelen bu kısır tartışmanın, gerçekliği perdelemenin ve yanıltmanın dışında herhangi bir sonuç vermediğini de gördük. Daha çok kaba materyalist felsefenin doğa-evren tanımına getirmiş olduğu ev-

renselci, düz çizgisel ilerlemeci algılayış tarzı ve bunun indirgemeci bir yaklaşımla toplumsal alanda yaratmış olduğu etkiler üzerinde durmaya çalışacağız. Evrenselci, düz-çizgisel ilerlemeci anlayışta, evrenselci yön, her zaman ve her yerde geçerli olan evrensel yasalara vurgu yaparken; düz-çizgisel ilerlemeci yön ise hareketin dolayısıyla da tarihin ve toplumun akışının hep ileriye doğru olduğuna vurgu yapar. Evrenselci düz çizgisel ilerlemeci algılayış biçiminin daha iyi anlaşılabilmesi için öncelikle kaynağına değinmek gerekir. Bu nedenle günümüz pozitivist bilimin yöntemini oluşturan, aynı zamanda modernist paradigmanın öncülleri olan Galileo, Bacon, Descartes gibi isimlerin görüşlerine ve bunları sistem haline getiren Newton'a konumuz kapsamında değineceğiz. Galileo, pozitivist bilim öncesi ortaya çıkmış pozitivist görüşçülerdendir. 20. yüzyıla damgasını vuran zihni yapılanmanın öncülerinden biri olarak kabul edilir. En temel özelliği deneyci olmasıdır. Doğru bilgiye ulaşmanın deneyle mümkün olduğunu savunur. Bu nedenle algı ve olgu kapsamında olmayan tüm gerçeklikleri bilim dışı görmüş ve bilimin dışına itmiştir. Zihniyet ürünü olan gerçekliklerden uzak durmuştur. İnsanı insan yapan ikili karakterin birini yani zihni aşamayı önemsememiştir. Sonraları Descartes'ta görüleceği gibi matematiksel bir yöntemle doğru bilgiye ulaşmanın mutlak ve kaçınılmaz anlayışı üzerinde yoğunlaşmıştır.

Temel amacı matematiksel kesinlikte olan yetkin bilgiye ulaşarak her şeyin bilgisine ulaşmaktır. Her şeyin bilgisine ulaşma istemi, dönem bilimsel düşünüşün en temel yaklaşımı olacaktır. O güne kadar nasıl ki dini düşünüş tarzı tanrısal olduğundan her şeyi biliyordu, şimdi de bilim, bilimsel yöntemle her şeyi bilmeliydi. Adeta ‘tanrının ayetleri’nin yerine ‘bilimin ayetleri’ geçiriliyordu. Bilimsellik adına gerçekleştirilen bu yaklaşım ve gösterilen çabalar, evrensel çapta açıklayıcı olan ve her şeyin kapısını açacak bir yetkin bilgiyi bulmayı amaçlıyordu.

Galileo'ya göre tüm oluşumlar, içinde mutlaklıklar barındıran olgulardır. Bu görüşünden dolayı Galileo algı-olgu ve bunun dışında olan görünmeyen, duyumsanamayan şeyleri ayırtırmış, fenomen ve numen ayırımından fenomen felsefesini esas almıştır. Elle tutulur ve gözle görülür olanı özneleştirirken, görünmeyen şeyleri önemsiz ve türeme olarak değerlendirerek nesneleştirmiştir.

Francis Bacon

Galileo ile görüşleri açısından benzer olan diğer felsefeci ve bilim adamı F. Bacon'dır. Bacon, dönemi itibarıyla egemen olan skolastik felsefeyi yıkmak için mücadele etmiştir. 11. yüzyıldan 15. yüzyıla kadar egemen olan bu felsefeye göre ‘gerçek’ zaten bulunmuş, İncil’de ve kilise toplantıları kararlarında bütün açıklığıyla yazılmıştı. Skolastik düşüncenin görevi bu dinsel inançları kabul etmekle beraber, mantık yoluyla bunları akla uygun bir biçime dönüştürmek ve onlara bilimsel bir nitelik kazandırmaktı. Yani dinsel düşünceyi tümüyle mantığa uygun bir duruma getirmekti.

Bacon’ın temel görüşü akla-mantığa dayalı bilimselliğin geliştirilmesidir. Bacon’la tüm tanımlamalar mantık diyalektiğinde ele alınmıştır. Gözle görülür ve elle tutulur olan bilimin konusu olabilirken, bunun dışında duyumsayamadığımız şeyler kesinlikle bilimin konusu olamaz. Bacon da Galileo gibi deneycidir. Deneyle sınanmayan bilgi doğru kabul edilmez. Doğru bilgiye ulaşmada kullanmış olduğu yöntem ise tümevarımdır. Tümevarım yöntemi en küçük parçadan hareket ederek bütüne ilişkin veri sunmayı esas alır.

Bacon doğayı tüm bilimlerin ve bilgilerin kaynağı olarak tanımlar. İnsan tüm bilgileri kendisinde toparlayan doğa karşısında çaresizdir. Doğanın insan karşısındaki üstünlüğü aynı zamanda ne kadar tahakkümcü ve vahşi olduğunu ortaya koyar. Doğanın tahakkümcü karakteri karşısında insanın öncelikle boyun eğmesi, bu biçimiyle doğanın zayıflıklarını tanıması ve ardından da doğayla yer değiştirerek tahakküm eden konuma geçmesi gerektiğini belirtir. Doğa acımasız ve vahşi olduğu için gerekirse, ona işkence bile edilebilir. Eğer doğaya hükmedilmezse insanın güç olması mümkün olamaz. Güç olmak için de bilgili olmak gerekir. Bu nedenle de Bacon, iktidarcı sistemin bilime olan temel yaklaşımını “bilim güçtür” tespiti yaparak özetler. Descartesçi felsefe, Galileo ve Bacon’ı da içine alan mekanikçi felsefenin sistem haline gelmiş biçimi olarak karşımıza çıkar. Descartes görüşlerini ve bilimsel felsefesini mekanik yasalarla izah etmiştir. Bilimsel felsefesi diyoruz, çünkü bilimini belirleyen felsefesi değil, tam tersine felsefesini belirleyen bilimdir. Descartes her şeyin makineden ibaret olduğu tezini savunmuştur. Dolayısıyla doğa canlılık, sezgisellik gibi soyut gerçekliklerden ayrı ele alınarak makineleştirilmiştir. Hatta Descartes tarafından doğa, saat düzeneğine benzetilmiştir. Descartes’e göre tüm oluşumlar mekanik yasalar doğrultusunda işler. Çünkü var olan nedenler bilinen sonuçları doğuracaktır.

Descartes modern paradigmaya damgasını vuran en önemli kişilerden biridir. Günümüz pozitivist bilimciliğin doğa-evren tanımlamasında ortaya konmuş olan özne-nesne ayırımındaki rolü belirleyicidir. Keskin bir şekilde madde ve ruh ayırımına giderek, madde ve ruhun kesinlikle birbirine indirgenemez iki ayrı olgu olduğunu belirterek, akıldan yana yöntem geliştirmiştir. Bu

durum sadece madde ve ruh için geçerli değildir, aynı zamanda beden-ruh, madde-enerji, doğa-insan, toplum-birey, erkek-kadın vb gibi ikiliklerle çoğaltılabilir. Descartesçi düalizm doğa olaylarında gözlemlenen ve birbirini yok etme temelinde olmayan, aksine birbirini besleyen ve sentezleyen olmaktan uzaktır. Bu nedenle madde, doğa tamamen cansız görülürken; insan ve toplum ise mekanikçi yaklaşımlar nedeniyle özü itibarıyla cansız, ruhsallığı olmayan bir yığına indirgenmiştir. Evren, mekanik bakış açısıyla nesneleştirilirken, insan da özneleştirilmiştir. Mekanik bakışta dolayısıyla da nesneleştirmede o kadar ileriye gider ki insan dışında hiçbir varlığın ruh ve madde ikilisini bir arada yaşayamadığını söyler. Yani insan dışındaki diğer canlılarda hiçbir ruhsal, manevi, hissi, zihni yön bulmaz. Aristo’nun ‘köle konuşan alettir’ belirlemesinin bilimsel ve felsefik ‘ispatı’ni yapmış olur, böylelikle.

Bilgi görüşünde akılcı olan Descartes, insan aklının iki temel yetisi ya da gücü olduğunu söyler. Bunlardan birincisi sezgi, diğeri tümdengelimdir. Sezgi insan zihninde hiçbir kuşkuyla yer bırakmayan ve son derece açık olan bir kavrayış faaliyetidir. Doğru bilgiye ulaşmada sezgiyle beslenen kuşkuculuk yöntem olarak ele alınmıştır. Descartes’ın ünlü özdeyişi “Düşünüyorum, öyleyse varım” kuşkunun vardırıldığı en son aşamayı ifade eder. Sezgi, Descartes’e göre, özel bir duygudur ve akıl yürütmelerimizde bize yol gösterir, yanıldığımızı ya da doğru bir sonuca ulaştığımızı bildirir. Aklın ikinci gücü olan tümdengelim ise, tam bir kesinlikle bilinen doğrulardan yapılan zorunlu çıkarımdır. Yöntem olarak ele aldığı tümdengelimle olguları genel bilgidan özel bilgiye doğru açıklama yoluna gitmiştir. Doğru ve bilimsel izahlar getirebilme adına karşısına çıkan bütün olguları parçalamıştır. Bu yöntemiyle aynı zamanda analitik geometriyi de geliştirmiştir.

Newton’da mekanistik felsefe ve pozitivist bilimcilik mutlak ve evrensel yasalarına kavuşacaktır. Newton, bilim adına büyük gelişmeler sağlayacaktır. Dönemi itibarıyla keşfetmediği hemen hemen hiçbir şey kalmamış gibidir. Hatta kendisi de bir fizikçi olan Laplace: “Newton evrensel yasalarıyla tüm evreni doğrularcasına buluşlarda bulunmuş, dolayısıyla yaşadığımız evrende keşfedebileceğimiz hiçbir şey bırakmamıştır, keşke farklı evrenlerimiz olsaydı da bize de keşfedilecek şeyler kalsaydı.” anlamına gelen açıklamalarda bulunur. Yani dönem insanı, tıpkı tanrısal yasalar gibi evrenin her şeyini açıklayan yasalara kavuştuklarından emindir. Bu kendine güvenin altında dönemin bu yasalara dayanarak pek çok teknik buluşu sağlaması da rol oynar. Bu yasalar pratikte iş yapmaktadır. Bu, Newton’ın etkisini uzun yıllara yayacak ve halen de makro kozmos alanında önemli ölçüde geçerliliğini korumasını sağlayacaktır.

Kendi döneminin bilimsel düzeyini temsil eden ve bu nedenle de toplumsal bilimlere başta olmak üzere tüm diğer bilimlere de etkileyecek olan fizikteki bu gelişmeleri, toplumbilimlerdeki yansımalarını doğru anlayabilmek için biraz ayrıntılı ele almak yararlı olacaktır.

Newton’ın ‘ayet’ düzeyindeki evrensel yasaları şunlardır:

1- Evren en, boy ve derinlik olmak üzere üç boyutludur.

2- Evrendeki tüm hareketler uzay boşluğundaki eter denilen maddenin içinde gerçekleşmektedir.

3- Kütlesel Çekim Yasası; her maddenin bir çekim kuvveti vardır ve bunu diğer maddelere karşı uygular. Buna

göre ağır cisimler hafif cisimlere göre daha fazla bir çekim kuvvetine sahiptir. Ayrıca mesafe arttıkça çekimin gücü azalırken, mesafenin kısalması halinde ise çekim gücü artar.

4- Serbest ve eşzamanlı düşme yasası; çekim yasasının bir sonucu olarak gerçekleşen düşme eyleminde, bir yükseklikten bırakılan hacimleri aynı ama ağırlıkları farklı olan cisimler aynı anda bırakılmaları halinde aynı anda düşer.

5- Kütlenin korunumu yasası; iki farklı maddenin reaksiyona girmesi ve yeni bir maddeye dönüşmesi halinde ortaya çıkan yeni ağırlık ilk haldeki toplam ağırlığa eşittir.

6- Madde doğada belli bir kütlesi ve hacmi olan şeylerdir. Maddeler tek tek atomların üst üste binmesiyle oluşur.

7- Eylemsizlik prensibi; durağan tüm maddeler hareketsizdir. Hareket etmeleri için dışarıdan bir etkinin, müdahalenin olması gerekmektedir. Hareket dışsaldır, yani mekaniktir.

8- Düzgün doğrusal hareket; Bir maddenin itilmesi halinde yer çekimi, sürtünme veya başka bir müdahaleyle karşılaşmadığı takdirde, bu hareket düz ve ileri doğru sonsuza dek sürer.

Newton bunların yanı sıra daha başka kanun hükmünde şeyler de söyler. Uzay ve zaman olgularını sistem ve kütlelerden bağımsız olarak ele alarak onların mutlak ve değişmez olduklarını belirtir. Bu yönüyle de daha sonraları aşılacak 'mutlak uzay' ve 'mutlak zaman' kavramlarını ortaya koyar.

Mekanikçi evren ve insan

Yine Newton'da en çarpıcı olan husus ondaki yasaların kesinliğidir. Yaptığı bilimsel tespitlerin zaman ve mekana bakılmaksızın geçerli olduğunu belirtir. Bu yönüyle de nedenseldir. Yani her zaman aynı nedenlerin aynı sonuçları doğuracağı incancındadır. Bunun da temel nedeni, sahip olduğu mekanikçi evren anlayışıdır. Bu anlayışa göre evrenin yaratımı tanrısaldır ve tanrı onu içine hareket yasalarını yerleştirerek, mükemmel işleyen bir makine biçiminde yaratmıştır. Yani her şeyin nasıl hareket edeceği, o şeyin kendisine tanrısal bir yasallıkta içerilmiştir ve o şey o yasaların dışına çıkamaz. Bu yönüyle evren anlayışları canlı değildir. Canlı olmadığından da kendi yasalarını yapma özelliğini gösterecek yetenekten yoksundur. Evrenleri kendi yasalarını yapmadığından nesne özelliğindedir. Zaten Descartes, doğanın tek canlısı olarak insanı ortaya koymuştur. Bu evren anlayışı, nesneleştiren bir anlayıştır. Nesnelerin kendi yaşamları hakkında herhangi bir özelliği olmadığından, yani makine gibi olduklarından onların sonuçları değiştirmesi mümkün olamaz. O nedenle de her zaman öznelere yani gözlemci değişse dahi sonuç aynı kalır. Çünkü gözlemci ve gözlenen arasında herhangi bir etkileşim yoktur.

Fizik görüngüyü inceleyen ve onu tanıtmaya çalışan ana bilim olduğundan ve toplum da bir görüngü biçiminde ele alındığından fizik bilimindeki gelişmeler, toplumu açıklamaya çalışan toplum bilimlerine de güçlü bir şekilde etkide bulunmuştur. Newton'ın mutlak karakterli evrensel yasaları, kendi döneminin bilimsel düzeyini temsil ettiğinden, bilimsellik adına toplum tanımlamaları da bu bakış açısı temelinde gerçekleştirilmiştir. Newton, fizik biliminde adeta her şeyi açıklarken, Marks ve Engels de bu 'bilimsel' ve evrensel yasalara paralel bir şekilde, toplumu da her yönüyle açıklamanın mümkün olabileceğine inanmışlar ve bunu başarmaya soyunmuşlardır. Ancak dayandıkları bilimin gerçekliği

açıklamadaki yetersizliği ve bu bilimin sonradan özellikle de Kuantumla önemli ölçüde aşılacak olması, onların bu çabalarının da sorunlu olmasına neden olacaktır. Önderliğimiz, Marksizm eksenli toplumsal hareketlerin sistem-içiliğini belirtmek için reel sosyalizmi 'sol kapitalizm', ulusal kurtuluşçuluğu 'sağ kapitalizm', sosyal demokrasiyi de 'orta sınıf kapitalizmi' olarak tanımladı. Paradigmadan ve sistemden kopmayan yaşamdan kaynaklı sorunlu hal, ezilenler adına sergilenen bu büyük çabaların amaçladığı özgürlük ve eşitliğe ulaşamamalarının da temel nedeni olacaktır.

Marksizm'deki, tarihin hareketinin düz çizgide hep ileriye doğru olduğu tespiti, Newton'ın evrensel yasalarından 'düzgün doğrusal hareket' yasasına dayanır. Bu yasa gereğince madde hareketsizdir, hareket etmesi için dışarıdan kendisine bir müdahalenin yapılması gereklidir. Müdahale yapıldıktan sonra, eğer yerçekimi, sürtünme veya başka bir engel yoksa, o şey hep düz bir çizgide ve ileriye doğru hareket eder. Hareket halindeki bu şeyin geçmişi ve hareketinin bir anı bilinebilirse, o şeyin geleceği de bilinebilir. Newton'cu evren anlayışında evrenin akışının yasalarını şaşmaz bir şekilde belirleyen ve her şeyin içine o şeyin hareket yasalarını koyan tanrı olduğundan -yani yeni yasalara gerek yoktur, onlar zaten vardır, önemli olan onları bilebilmektir- ilk hareketten sonra bir an yeterince bilinirse, sonrası da bilinebilir, yani gelecek bilinebilir. Peki bu neden böyledir? Makineler kendi yasalarını yapamaz da ondan. Cansız bir şey kendi kanunlarını yapamaz da ondan. Cansız şeylerin bir şey yapma kabiliyetleri olmadığından onlar hep aynıdır, değişmezdir. Newtoncu evren anlayışı bu yönüyle yaratıcılıktan yoksundur, olasılıklara yer vermeyen bu nedenle de bilinebilir bir evrendir.

Marksizm'in toplumsal akışı bilme yaklaşımının özü esasında bu mekanikçi anlayışa dayanır. 'Bilimlerin bilimi' olma iddiasındaki Marksizm'de toplumun geleceği bilinebilirdir. Çünkü toplumsal akışın, hareketin bir anı doğru tespit edilmiştir. Dolayısıyla o şeyin yani toplumun hareketinin nasıl olacağını da bilir. Bu nedenle de Marksizm'de insan ve toplum yeterince özne değildir, belirlenmiş yasalar içinde devinir. İşte Marksizm'in kaderci ve zorunlulukçu bir şekilde sıraladığı tarihsel-toplumsal süreçlerin altında yatan gerçeklik budur.

Marksizm'e göre toplumsal gelişmelerin temelinde üretim tarzı vardır. Bu tarzı oluşturan öğeler vardır; bunlar üretim aletleri, üretim güçleri ve üretim ilişkileridir. Üretim aletleri, üretimde kullanılan araçlardır. Üretim güçleri, üretimi yapanlardır. Tabi bu noktada üretim toplumun tüm bileşenlerinden ziyade ezilen sınıfa mal edilir. Yani üretimi yapan ezilen sınıftır. Bir de üretim ilişkileri vardır ki bu da üretim güçlerinin ürettiklerinden ne kadar yararlanabildiğini gösterir. Zira bir yandan egemen sınıf yani patron vardır bir yandan da üretimi yapan köle, serf ve proleterya sınıfı vardır. Patron üreticiye bir şey vermek istemez, üretici yani ezilen sınıf da daha iyi bir yaşama, yanı sıra üretim aletlerine sahip olmak ister. Bu ilişki diyalektiği bir döneme kadar denge gider. Bu denge dönemi aynı zamanda o toplumsal sistemin ilerici olduğu dönemi kapsar. Ne zamanki artık üretim güçleri ile üretim ilişkileri arasındaki denge değişti, işte o zamanlar devrim dönemleri olur. Yani dönem, 'yönetilenlerin eskisi gibi yönetilmek istemediği, yönetenlerin de eskisi gibi yönetemediği' dönemlerdir. Bu çelişki

yeni topluma gebedir ve kaçınılmaz bir şekilde -çünkü mevcut sistem gerilemiştir- yeni sistem gerçekleşecektir. Yeni toplumun gelişmesinde devrimci rol de her zaman için ezilen sınıfta olduğundan yeni sistem ezilen sınıfın çıkarları ve beklentilerine uygun bir şekilde gerçekleşecektir. Ezilen sınıfın ya da egemen sınıfın performansına bakılmaksızın bu gerçekleşecektir, çünkü bu önüne geçilemez bir yasadır. Ezilen sınıfın etkili mücadele performansı, yeni toplumu en iyi halde biraz erkene alabilir, tersi durumda yani egemen sınıfın etkili performansı da biraz geciktirebilir. Hepsini o kadardır. O nedenle de toplumsal gelişim yasaları da önüne geçilemez yasalardır. İnsan müdahalesinin dışında gerçekleşen yasalardır. Bu perspektiften hareketle de Marksizm, temel toplumsal süreçleri sıralar: İlkel komünal toplum, köleci toplum, feodal toplum, kapitalist toplum, sosyalist toplum ve komünist toplum. Bu toplumsal sistemler gerçekleşecektir. Çünkü toplumsal değişimin nasıl gerçekleştiğinin şifresi kırılmıştır bir kere. Toplamların üretim tarzına bağlı olarak değiştiği 'bilimsel' olarak tespit edilmiştir. O nedenle de toplumların nasıl değişim göstereceği bilinir. Bu toplumsal hareketin düzgün doğrusal olarak işleme-sidir. Yeni toplumun her zaman için üretim tarzındaki gelişmeler temelinde ezilen sınıfın çıkarları ve beklentilerine uygun gerçekleşecek olması, bir yandan kaderciliğe, bir yandan atılığa yol açarken, bir yandan da her 'yeni'nin içinde 'geleceğin ilerisi'nin de gizli olduğu yanılgısına götürür. Ezilen sınıf toplumsal gelişimin temel devrimci gücü olunca ve her uygarlıksal sistemde de ezilen sınıf bir gerçeklik olunca, ezilen sınıf mevcut toplumsal sistemde gelecek yeni ve ileri toplumun tohumu olmuş oluyor. O nedenle de Marksizm'e göre her '**yeni**'de sonraki yeninin izleri vardır, ama '**eski**'si yoktur. Çünkü toplumsal sistemlerde her yeni, kendinden öncekini yemiştir, öyle gelişmiştir. Çok büyük yanlışlar içerdiği kolaylıkla anlaşılan bu tespitlerin böyle yapılmasının temel nedeni, geleceğin -tanrısal dönüşünden kalma bir yaklaşımla- bilinebilir olduğu yanılgısıdır. Marksizm geleceği ezilen sınıf olan köle, serf ve işçiye devrimci rolü yükleyerek, onları yeni toplumun yaratıcısı kılarak bilmek ister veya bildiğine inanır. Hâlbuki mevcut olan, geçmişi içinde taşır, geleceğe de olasılıklar temelinde gebedir. Gelecekte neyin olacağını da niteliksel dönüşümlerin gerçekleşmesini mümkün kılan kaos dönemlerinin toplumsal güçlerinin ahlaki, politik ve ideolojik örgütlülük ve mücadele düzeyleri belirleyecektir.

Tarihsel gelişmenin rotası

Daha da kötüsü bu hareketin hep ileriye doğru olduğunun benimsenmesidir. Ne olduğu belirsiz olan bir engelle karşılaşmaya kadar bu hareket hep ileriye doğru olacaktır. Yani tarih hep ileriye doğru akmaktadır. Hareket hep ileriye doğrudur. Bu perspektiften bakıldığında köleci toplum ilkel komünal toplumdan, feodal toplum köleci toplumdan, kapitalist toplum feodal toplumdan, sosyalist toplum da kapitalist toplumdan daha ilerici olmaktadır. Tümünde birlikte de ilkel komünal toplumdan daha ileridir. (adlandırmalar Marksizm esas alınarak yapılmıştır, yoksa hiyerarşik devletçi sistemin hiçbir dönemi bir toplum biçimi değildir. Toplum karşıtlığını temsil eden iktidar ve sermaye sistemleridir.) Bilimsellik adına yapılan tespitler, hatalı olunca ortaya da böylesi onarılmaz olumsuzluklar çıkar. Kaynağını hareketin hep ileriye doğru olduğu yönü yüzeysel

ve yanlış bilgiye dayanan bu ele alış tarzı çok büyük zararlar vermiştir. Egemenlikçi sistemi ilerici göstermiştir. 'Eski' olmayı 'geri' olmayla, 'yeni' olmayı da 'ileri' olmayla özdeşleştirmiştir. Hâlbuki ne hareketin yasası öyle söylendiği gibi sadece ileriye doğrudur ne de tarihin akışı hep ileriye doğru olmuştur.

Kuantum fiziği atom altı parçacıkların gözlemlenmesi sonucu hareketin hangi yöne doğru olacağını kestirmenin mümkün olmadığını göstermiştir. Parçacıklar hem ileriye hem geriye hem sağa hem sola aynı zamanda her yöne doğru hareket eder. Bu hareketin yönünü tekdüzeliğinden ve yüzeysellikten kurtarmıştır. Gerçek anlamda tarihe bakıldığında, tarihin akışının da bu yönlü olduğu görülür. Dolayısıyla başta Marksizm olmak üzere tarihin ileriye doğru düz çizgisel gelişimini esas alan tüm yaklaşımlar yanıltıcıdır.

Tarihin hep ileriye doğru aktığı görüşünün tam tersi gerçekleşmiştir. Şunu rahatlıkla belirtebiliriz ki tarih tersinden geriye doğru akmıştır. İnsan türü de dahil tüm canlılar bir ekosistem içinde yaşarlar. Her canlının var oluş koşulları vardır. Bu var oluş koşullarıyla oynamamaz. Bu var oluş koşullarıyla oynama, ona göre davranmama o türün ortadan kalkması anlamına gelir. Bu yönüyle her canlının kendisinin dışında tabii ki uyması, uyumlu olması gereken 'yasalar' vardır. Ama her canlı etrafındaki olup bitenlere karşı duyarlıdır. Değişen koşullara göre kendinde değişim-dönüşüm gerçekleştirmesi gerekir ki varlığını sürdürebilsin. Bu da o canlıların özne olma halini ortaya koyar. Diğer canlılar için bile bu böyleyken, insan için bu çok daha böyledir. Zira onun diğer canlılardan farklı olarak analitik zekası vardır. Çok esnek bir yapıdadır ve çok kısa bir anda pek çok şeyi tasarlayabilir, yaşamının kurallarını kendisi koyabilir. Bunları yaparken yine de insan ekosisteminin, özünün gereklerini yerine getirmek zorundadır. Yoksa varlık koşullarıyla oynamış olur ve yok olur. İnsanın var oluş koşulu bu perspektiften bakıldığında toplumsallaşma olmaktadır. Bu yönüyle toplumsallık insan için bir tercih değil yaşamak için bir zorunluluktur. Toplumsal gerçeklikler insan tarafından inşa edilmiş ve edilen gerçekliklerdir. Topluma biçim vermek isteyenlerin zihniyet yapılanması, oluşan sistemin de karakterini belirler. İnsanlık tarihinin en genel anlamda iki temel toplumsal süreci yaşadığı belirtilebilir. İlki kök toplum olan, insan olmanın özünü oluşturan ahlaki ve politik toplum gerçekliği iken, ikincisi bundan bir sapma biçiminde gelişen hiyerarşik devletçi sistemdir. Bir kölelik düzeni olan ikincisinin tarihi hiç de ileriye doğru götürmediği yol açtığı toplumsal sorunların çokluğundan ve çözümsüzlüğünden anlaşılmaktadır. İlk toplumda herhangi bir toplumsal sorun yaşanmazken, sapkın sistemde toplumun ekolojik, cinsiyet, ekonomik, kültürel, zihni, ahlaki, politik vb pek çok alanda çözümlenemez sorunları doğmuştur.

Eşitlik, özgürlük yerini iktidarcılığa, adaletsizliğe, sınıfsallığa, egemenliğe bırakmıştır. Daha da detaylandırma ihtiyacı duymadığımız bu toplumsal sorunların ortaya çıkışı bile toplumun Marksizm'de belirtildiği gibi ileriye doğru değil; tersine insanlıktan çıkmaya, yabancılaşmaya ve özden kopmaya doğru bir akış içinde olduğunu göstermektedir. Nitekim Önderliğimiz, ilk, kök toplum olan ahlaki-politik (doğal) toplumdan sonraki toplumsal süreçleri 'kölelik' süreçleri olarak tanımladı. Ahlaki ve politik toplumun komünal olan özünden bir sapma sonucu gerçekleşen ve 'güçlükurnaz adam'ın bir yaratımı olan hiyerarşi için 'köle toplumun doğuşu', merkezi

uygarlığın başlangıcı olarak adlandır-dığımız devletin çıkışı için 'köle toplumun oluşumu', feodal dönem için 'olgunlaşmış kölelik', kapitalist dönem için de 'genelleşmiş ve derinleşmiş kölelik' dönemi tanımlaması yaptı.

Dikkat edilirse, tüm bu süreçler kölelik süreçleri oluyor ve ne yazık ki bu kölelik sistemlerine ezilenler adına hareket edenler 'ilerici' yaftasını vurmıştır. Bunun da egemenliği, iktidarı meşrulaştırma anlamına geldiği açıktır. Bu yaklaşım her olanı olması gereken olarak değerlendirecek, zorunlulukçuluğa götürür. Bu da devleti, sınıfı, uygarlığı vs özcesi her türden sapkınlığı bir gereklilik haline getirir. Ezilenler adına ortaya konan bu yaklaşım en çok da egemene yarar. Çünkü egemenin en fazla önemsedığı ve ihtiyaç duyduğu şey, zihinlerde meşruiyetini oluşturabilmektir.

Nedensellik ve zorunluluk sistemle bağı kurularak ele alınmalıdır. Bunlar, belirlenmiş olandan kaynaklı olarak birbirlerini doğuran ilişkili kavramlardır. Klasik fizikte aynı nedenlerin her zaman aynı sonuçları doğurması yargısı, ancak ve ancak değişmez bir doğanın değişmeyen nedenlerinden kaynaklı olarak mümkün olabilir. 'Kaçınılmaz son', 'kader' veya 'zorunluluk' gibi kavramlar böylesi değişmez, dolayısıyla belirlenmiş olan bir doğanın var olmasıyla anlam kazanabilir. Başka türlü mümkün değildir. Bu nedenle her şeyin düz çizgide ilerleme zorunluluğu, egemenlerin sürekli köle yetiştirmesinin teorisinden çıkmıştır. Zorunluluğu ilke biçiminde ele almak ve kabullenmek köleleştiren ve saptıran bir saptamadır. Doğada, özellikle de insan doğasında işleyen zorunluluk değil, özgürlük yasasıdır. Doğadaki canlılık, esneklik ve kuantum dünyasındaki parçacıklarda gözlemlenen özgür tercihler, özgürlük yasası bağlamında çok çarpıcı örnekler sunar. Zorunluluğu yasa biçiminde ele almak ve olduğu gibi algılamak, özneliği yitirip nesne olmaya doğru gitmenin yolunu ardına kadar açmaktadır. Egemenlik ve mutlaklıklar karşısında olasılık ve özgürlük kavramlarına yer vermek kuantum felsefesinin olmazsa olmazıdır. Zorunluluk egemenliğin temel kavramlarındandır. Zorunluluğun bilincine varmak yalnız başına özgür olmak değildir. Bu köleci ahlaktan kaynaklanan bir yorumdur. Bunun yerine zorunluluğun bilincine varma ve onu aşma iradesini göstermekle özgür ahlaka ulaşılabilir.

Toplumsal sistemde ilişki ve özellikler temelinde esas alınması gereken ve temel bir ilke olarak işleyen özgürlük yasasıdır. Önderliğimiz, bunu 'zorunluluğun bilincine varmak ve onu aşmak' biçiminde dile getirdi. Yani onu aşma bir ön koşul olarak belirlendiğinde zorunluluğun aşılması söz konusudur. Dolayısıyla zorunluluğun kadermiş gibi yaşam felsefesine dönüştürülmesi yanıltıcıdır. Düz-çizgisel, ilerlemeci anlayışın doğadaki özne olma halini ve canlılığı görmemesi boyutuyla da önemli yanılgıları mevcuttur. Doğa, ilerlemeciliğe neden olan mekanikçi felsefenin belirttiği gibi cansız değil, tamamen bir öznelere bütünlüğüdür. Bu özne ve canlı olma hali, doğadaki her bileşende olduğundan bu bileşenlerin tümüyle belirlenmesi, dolayısıyla ne yapacaklarının bilinebilir oluşu da mümkün olmamaktadır. Küçük bir atom parçacığının bile ne yapacağının bilinmemesi ya da ne yapması gerektiğinin kendisine dayatılmaması gereği ortadayken, bir mikro kozmos olan ve son derece esnek bir zeka düzeyine sahip olan insan ve onun toplumunun ne yapacağının bilinebilir olduğunu ileri sürmek ne kadar gerçekçidir? Açık ki böylesi yaklaşımların temelinde cansız evren anlayışı yatar.

KÜRT ÇOCUKLARINA UYGULANAN BASKI SOYKIRIM POLİTİKALARININ DAHA DA DERİNLEŞTİRİLMESİDİR

Özgürlük Mücadelesi ilk çıkışından itibaren toplumun tüm kesimlerine ulaşmayı hedeflemiştir. Öğrenci gençlik başta olmak üzere kadın, erkek, genç, yaşlı yine Kürdistan toplumu içindeki değişik inançlara mensup insanları ve Türkiyeli halkları etkilemiştir. Mücadelenin kısa sürede toplumun tüm kesimlerini etkilemesi ve bununla birlikte halklaşması Kürdistan'da yürütülen inkâr, imha zihniyetine dayalı katliamcı sömürge politikalarının hem derinliğini hem de bu politikaların artık kabul edilemeyeceğini göstermiştir. Bu anlamda özünde Özgürlük Mücadelesi ilk çıkışından itibaren soykırım zihniyetine dayalı sömürge politikalarına karşı halklaşan bir serhıldan hareketi ve tavrı olarak gelişme özelliğini sürekli gösterdi. Özgürlük Mücadelesi bu anlamda bir halk tavrı olarak ilk defa Hilvan-Siverek de pratikleşti. Hilvan-Siverek halk direnişi daha sonra zindan ve silahlı mücadele boyutunda gerilla ile daha üst düzeyde bir direniş olarak geliştiği dönemlerde de halk desteği hiçbir şekilde azalmamış ve hatta halk hareketi büyüyerek gelişme göstermiştir. Özellikle 1990'lı yıllarda başlayıp halk direnişi serhıldanlaşarak, giderek Kürdistan'da daha geniş bir kesimi kapsamına almıştır.

Özgürlük Mücadelesi başlamadan önce her Kürt çocuğu; kimliği, kültürel dokusu, sosyal yapısı ve bir kesim açısından da inancının inkârı üzerinden bir şekillenme dayatması ile karşı karşıya kalmaktaydı. Özellikle Cumhuriyetin kuruluşu ile birlikte Kürt halkına karşı yürütülen kültürel, siyasal ve sosyal soykırım en çok çocuklar üzerinden yürütülmekteydi. Kürt kimliği, dili ve kültürünün inkârının çocuklar üzerinden çok planlı ve örgütlü yürütülüyor olması sosyal olarak da içinde yaşadığı topluma en başta anne ve babaya bir yabancılaşma, inkâr olarak geliyordu. İçinde yaşadığı toplum, anne ve babanın temsil ettiği değerler ile, dıştan dayatılan soykırımcı, inkârcı sömürgeci politikalar ile karşı karşıya kalan Kürt çocuğu sosyal, psikolojik, kültürel ve kimliksel bir bocalama ve ikileme yaşamak durumunda kaldı. Evinde, toplumunun içinde kimlik, kültür ve sosyal olarak Kürt, dışarıda, okulda ve devlet ile yüz yüze geldiğinde Türk olmaktaydı. Bu toplumsal travma zaman zaman dile getirilip mücadele konusu yapılmış olsa da, aşılammış ve bu travmanın Türk devleti tarafından daha derinlikli, örgütlü, planlı ve organizeli yürütülmesi engellenememiştir. Özgürlük Mücadelesinin çıkış sürecine kadar söz konusu politikalar hep böylesi bir şekilde sürmüştür.

Özgürlük Mücadelesinin çıkışının özü; bu soykırımcı zihniyet, yapılanma ve politikaların sorgulanması, eleştirisi ve buna karşı mücadeleyi içermektedir. 1970'li yılların başından itibaren, Kürt çocuklarına yönelik uygulanan bu asimilasyon politikalarının özünde uzun vadeli bir soykırım yaklaşımı olduğu ve buna karşı köklü, uzun vadeli, planlı ve örgütlü bir mücadelenin yürütülmesi gerektiği ortaya konulmuş ve bu temelde yaklaşım belirlenerek pratikleşmeye girilmiştir. 37 yılı aşan ve bu var olma mücadelesini kapsayan zaman diliminde doğan her Kürt çocuğu artık kendisine dayatılan asimilasyonu, inkârı, kimliksizliği ve kültürsüzlüğü kabul edip, bu ikilem ve bocalama ile

yaşamak zorunda olmadığının farkına vardı. Kürt toplumunu ilk andan itibaren önemli oranda etkileyen Özgürlük Mücadelesi çocukları da hemen kapsamına almıştır. Yürütülen mücadelenin günlük etkilerini en belirgin, derin yaşayan ve bundan etkilenenler çocuklar oldu. Annesi, babası, abisi, ablası veya yakın akrabasının mücadelenin içinde bir biçimde yer alıyor olması, ya da devletin yürüttüğü savaş politikalarının kirli yüzü ile karşılaşması Kürt çocukları açısından sürekli yaşanan bir durum olmuştur. Özgürlük Mücadelesinin etkilediği bir zeminde doğması, büyümesi ve bunun karşısında günlük olarak devletin inkâr, imha ve katletme politikalarına maruz kalmasıyla devleti ve tüm kurumları yaptıkları ile sorgulamasına neden oldu. Özgürlük Mücadelesi süreci, Kürt halkının yanı sıra Kürt çocuklarının da sistemi köklü sorgulaması ve ondan kopuşu olarak ifade edilebilir.

Bugün Kürt çocuklarının halkın meşru ve doğal savunma gücü haline gelmesi, okula gitme ve oyun oynama

lete karşı verdikleri mücadelenin yeni kayıpların önlenmesi anlamını içerdiğinin ayırdına vardılar. Kürt çocukları için sokakta yürüttükleri bu direniş, zindanda ve dağda olan anne, baba, ağabey, abla ve sevdiklerinden ayrı olmalarının sonucu bir tepki aynı zamanda sevdiklerine özgür bir ortamda yeniden kavuşmaları, kucaklaşmaları ve sarılmalarını sağlayacak bir refleks olmaktadır. Çünkü Kürt çocukları tüm bunları yaşayarak öğrendi.

Kürt çocuklarına yönelik devletin faşizan baskıları

Kürt halkı günümüzde de özgür yaşamda ve bunun mücadelesinde ısrarlı olduğunu sürekleştirdiği serhıldanlarda göstermektedir. Serhıldanlar, katılımların çoğalması ve saldırılar karşısında direnişin büyümesi ile güçlenmektedir. Son dönemlerde, gelişen halk serhıldanlarında direniş güçlendiren çocuklara yönelik devletin saldırgan yaklaşımı geline aşamada

yerine sokaklarda serhıldanların başını çekiyor olması, devleti temsil eden tüm kurum ve kolluk kuvvetleri ile sokaklarda çatışıyor olmasının bir geçmişi vardır. Geçmişte Kürt halkına dönük yürütülen yıldırma politikaları çocuklar üzerinde de etkisini göstermişti. Ayağa kalkan, direnişe geçen ve mücadele eden bir halkın çocukları bu direnişe dönük devletin gerek siyasal, sosyal, kültürel ve gerekse asker-polis-sivil faşist güçlerince geliştirilen imha ve saldırı politikalarının günlük uygulamalarını da anı anına yaşadılar ve hala yaşamaktadırlar. İçinde doğup büyüdükleri toplumun, halkın bu saldırılar karşısında günlük direnişinin bir parçası olmaları, Kürt çocukları için kendi ana dillerinde eğitim almaları, dilini rahatça konuşmaları, Kürtçe ağılayıp, Kürtçe gülmeleri, dertlerini ve her türlü paylaşımlarını Kürtçe yapabilme anlamına geldiğini yaşayarak öğrendiler. Sokaklarda yürüttükleri mücadelenin kimliğinden, kültüründen utanma yerine, insan olmaktan kaynaklı en doğal hakkı olan kimliğini, kültürünü yaşamaları ve onu ifade etmeleri anlamına geldiğini bilmekteydiler. Kaybettiklerinin sorumlusu gördükleri dev-

yoğunlaştığı süreçlerde de çocuklar da dahil herkesi katlediyordu. Tarihte birçok katliamda bunun örnekleri olduğu gibi son yıllarda katledilen Enes, Uğur, Ceylan vb onlarcası vardır. Çocuklara yönelik fiziki, kültürel ve psikolojik olarak katliam süreklilik kazandı ve halen hızından hiçbir şey kaybetmeden devam etmektedir. Son dönemlerde çocuklara yönelik gerçekleştirilen baskılar tabii ki bu anlamda yeni bir durum değildir. Kürt halkına yönelik uygulanan siyasal, sosyal ve kültürel soykırım politikalarının bir parçasıdır. Çocuklara yönelik bu dönemde baskıların yoğunlaşmasının temel nedeni, siyasal ve sosyal soykırımın derinleştirilmek istenmesidir. Soykırım uygulamalarının çocuklara uygulanması ile daha çok sonuç alınacağı düşünülmektedir. Çocuklara baskı ve saldırılar uygulanarak halk bir bütünen sindirilmek, geriye çekilmek isteniyor. Mesela son dönemlerde Adana Valisi, gelişen serhıldanlar karşısında "Kürt çocuklarını yakalarsak ailelerinden koparır ve korumaya alırız"

eğitim görmektedir, bilinçlenmektedir. Halk özgür yaşam arayışını ve kişiliğini çocuğuna öğretmektedir. Çocuklar bu değerler etrafında büyütülmektedir. Bu yüzden çocuklarımız bu değerlerin bilinci ile gelişen halk serhıldanlarında devletin saldırılarına karşı büyük bir direniş göstermektedir. Yaratılan değerler bu şekilde geleceğe aktılmaktadır. Kürdistan'da özgür yaşamın zaferi kesinleşmektedir. İşte bu yüzden ki faşizan devlet çok büyük korkular yaşamaktadır. Büyük korkularla çaresizliğinden ve acizliğinden pervasızca saldırmaktadır. Kadın, çocuk, yaşlı demeden bir bütünen topyekûn bir saldırı, işkence uygulamaktadır.

Çocuklara yönelik uygulanan bu baskı ve saldırıları hiçbir vicdan kaldıramaz. Bu durum ürkütücü ve vahşi bir durumdur. Kaldırılamayacağı gibi hiçbir hukukla, yasalarla açıklanacak bir olay değildir. Devletin ne kadar faşizanlaştığını göstermektedir. Devletin bu uygulamaları teşhir edilmeli ve buna karşı mücadele yükseltilmelidir. Yapılması gereken, özellikle biz kadınlar ve analar başta olmak üzere uygulanan siyasal, sosyal ve kültürel soykırımlar karşısında demokratik-özgür yaşam mücadelesini geliştirip, sistem ve örgütlülüğü geliştirme ve her alanda direniş geliştirme olmalıdır. Siyasal soykırıma karşı siyasal bilinçlenme ve direniş kişiliğini yaratma, sosyal soykırıma karşı yaşamın her alanında özgür yaşam sistemini ve örgütlülüğünü oluşturma, kültürel soykırıma karşı demokratik ve özgürlükçü değerleri daha çok geliştirme ve büyütme olmalıdır. Çocuklar, bu soykırım politikaları karşısında korunmalı, bilinçlendirilerek eğitilmelidir.

Kürdistan'daki Özgür Kadın Hareketi olarak, çocuklara yönelik uygulanan bu baskı ve saldırıları kadınlara ve analarımıza yönelik uygulanmak istenen saldırıların katbekat artırılması olarak değerlendirmekteyiz. Kürdistan'da örgütlü kadın, örgütlü analarımız ve bir bütünen örgütlü halk gerçeğimiz karşısında devlet tahammülsüz yaklaşarak kriz politikaları ile çocuğa yönelik işkence uygulamaktadır. Bu yüzden çocuğa yönelik gerçekleştirilen her tür baskı ve saldırıyı, başta kadınlara ve analarımıza yönelik işkence olarak görmekteyiz. Bu açıdan çocukların bu düzeyde saldırı ve işkenceye uğramaları karşısında mücadele etmede kadın örgütlerine, kurumlarına daha çok sorumluluk düşmektedir. Özgür Kadın Hareketi olarak, devletin uygulamak istediği soykırım politikaları karşısında örgütlülüğümüzü daha çok geliştirmemiz ve direniş her alanda büyütmemiz gerekmektedir. Gerek uluslararası alanda ve gerekse ülke içinde siyasal, hukuki ve meşru mücadele yöntemlerini harekete geçirerek Kürt çocuklarına karşı uygulanan bu mezalim politikalarını teşhir ederek, mücadeleyi çocukları özgür kılınca kadar kesintisiz devam ettirmek temel bir çalışmamız olmalıdır. Devlet de artık şunu bilmelidir ki, Kürt çocukları artık eskisi gibi değildir, en başta Rêber Apo'nun özgür yaşam felsefesi ve bilinci doğrultusunda eğitilmektedir. Her geçen gün özgür yaşam arayışları ve direniş büyümektedir. Bu özgürlük felsefesi doğrultusunda büyüyen çocuk, her türden uygulanmak istenen soykırım politikalarını boşa çıkarabilecek bilinci kazanarak direniş büyümektedir.

demmişti. Böyle diyerek bir yandan halka gözdağı verilmek istenirken öte yandan devletin yıllardır uygulaya geldiği devşirme politikalarının Adana Valisi'nin dilinden tekrar dile gelmesidir. Vali özünde devletin Kürt çocuklarına dönük düşünce, plan ve uygulamalarını bu vesile ile açık dillendirmiştir.

Kürdistan'da özgür yaşamın zaferi kesinleşmektedir

Faşizan devlet her gün direnen analarımızı, kadınlarımızı mücadelede koparmak için onların çocuklarına saldırmaktadır. Çocuklara yönelik hiçbir baskı ve saldırıyı ana yüreği kaldıramaz, hiçbir vicdan dayanamaz çocuğunun işkence görmesine. Halk içerisinde sürekli gelişen direniş ruhu çocuklar yolu ile kırılmak istenmektedir. Çocuklara yönelik uygulanan baskıların diğer bir nedeni ise, Kürt halkının yıllardır verdiği demokratik ve özgürlük mücadelesi ile büyük değerler yaratmasına dönüktür. Kürdistan'da özgür yaşamın sistemi, örgütlülüğü adım adım gelişmektedir. Kürt çocukları da bu değerler etrafında büyümektedir,

UYGAR TOPLUMUN YAYILMA SORUNU

Baştarafı sayfa 32’de

Sümer’e yerleşen kuşaklar orada erkenden uygarlığa geçerken, kalanlar yavaş da olsa (sulama ve iklim koşulları nedeniyle) yerleşkelerini kentlere dönüştürme becerilerini göstermişlerdir. Dicle-Fırat havzasının orta kesimlerinde yapılan arkeolojik kazılarda birçok kent örneğine rastlanmıştır. Urfa dahilinde Kazaz, Tutriş, Grevre, Zeytinlik ve son Göbeklitepe kazıları başta olmak üzere pek çok kazı, etrafında surları olan iç ve dış kale yerleşimleri, ibadethane benzeri yapılar, sanat değeri olan figürler, ticari emtia örnekleri bu gerçeği veya kent oluşumlarını kanıtlamaktadır. Çoğunun tarihleri M.Ö 3000-2750'lere kadar uzanmaktadır. Sümerlerden bağımsız ilk

Kerkük'ten (Kerkük o dönemden kalmaz) Antakya yakınlarındaki Tel-Alal'a kadar yayılma başarısı göstermişlerdir. Asurları sürekli denetimlerinde tuttuklarını, aynı dönemin İç Anadolu merkezli ilk devlet oluşumu olan Hititlerle ya akraba olduklarını ya da aynı kökenden geldiklerini (Haeve Kargamış'ı fetheden Şupiluliuma'nın kız verdiği Mitanni prensi Matizava'ya mektubundan kanıtlayıcı örnek) aynı Aryen dil grubunu konuştuklarından anlamaktayız. Mısır saraylarındaki hiyerogliflerden ne kadar güçlü oldukları (saraya prenses olarak gelen Nefertit gibi ünlü Mısır kraliçelerinden anılar) anlaşılmaktadır. Zaten dört yüz yıl Asur'u baskılamaları güçlerini tek başına kanıtlayıcı niteliktedir. Aynı husus Babililer için de geçerlidir. Hiyeroglif ve çivi

güç olan Mitanni ve Hitit bölgeleri arasındadır. Araştırmalar geliştikçe bunun aydınlanacağı kanısındayım. Hititlerden kalma başta Hattuşas olmak üzere önemli merkezleri, uygarlıktaki bazı gelişmeleri sağladıklarını göstermektedir. Zigurratları aşan bir kutsal yerleşim vardır. Din mabetleri, yönetici sarayları ve çalışanların yerleri ve depolar oldukça ayrılmıştır. Daha geniş sur sahaları vardır. Birçok benzer şehir kuruluşuna rastlanmaktadır. Askeri yönleri dönemine göre en gelişkin devlettir.

Batıda meşhur Troya kentinden (Ya bir Hitit kuruluşu, ya da yakın müttefiki, aynı kültür grubundan özgün bir uygarlık kenti) ilk Yunan yarımadası kökenliler olan Ahiyevalılar (Bu grubu Anadolu'dan etkilenmiş veya M.Ö 1800'lerde göç etmiş Aryen

sımakta ise de, aynı Aryen kültür değerlerinin izini (Sümerlerin daha uzak bir benzerini) taşıdıklarını söylemek daha kanıtlayıcıdır. Çünkü Nil'in iç dinamikleri ve yakın komşuları böyle bir uygarlık türetecek hiçbir varlık göstermemektedir. Geriye o dönemler çok yoğun olan karşılıklı göçlerin sonucu olarak Aryen kültür yansıması kalmaktadır. Mısır uygarlığının büyüklüğü tartışılmaz. Ama Nil kıyısından öteye yayılamadığı da bir gerçektir. Niye yayılma özelliği göstermediği sorgulanması gereken bir durumdur. Nil kıyısında dayandığı öz bir kültür gözlemlenmemiştir. Sanki gökten düşmüş bir mucizeye benzemektedir. Eğer öyle değilse, Hiksos ve İbrani kabilesi gerçeğini dikkate alarak, doğuş kaynağının Toros-Zagros sistemindeki neolitik devrim olduğunu tekrar tekrar belirtmek durumundayız.

Hiyeroglif yazısı çivi yazısından daha ilkindir ve fazla gelişmeye uygun değildir. İşlevselliği sınırlıdır. Piramitler mimari harikalar olabilir. Ama köle emeğini korkunç yutum çılgınlıklarındandır. Farklı dönemlere ayrıştırıldığında, eski krallık dönemi M.Ö 3000-2500 yıllarını kapsar. Çok sayıda hanedanlığa tanıklık etmiştir. Alüvyonlu toprağa en yakın yerde, bugünkü Kahire yakınlarında gelişmiştir. Piramit mezarlarıyla tanınmaktadır. M.Ö 2050-1850 yılları arasındaki Orta Krallık döneminde tapınaklar, dolayısıyla rahiplerin ağırlığı gözlemlenmektedir. M.Ö 1800'lerdeki Hiksos istilası düşündürücüdür. Hiksosların hiçbir kavmin düşüremediği firavun rejimini devirmeleeri, arkalarındaki kültürün ve örgütlenmelerinin gücünü göstermektedir. Yaklaşık yüz elli yıl Mısır'ı yönetmişlerdir. M.Ö 1600'lerde Yeni Krallık dönemi I. Set'ile inşa edilmiştir. Tıpkı Asurlar gibi ticaretin geliştiği bir döneme denk gelmektedir. Tıpkı yine Asurların en kuzey Aşağı Mezopotamya'da ortaya çıkmaları gibi, yeni krallık dönemi de en Güney Nil'de, Karnak'ta gelişmiştir. Değişik bir mezarlık dönemine geçilmiştir. Rahipler güçlü olmakla birlikte ikinci plana düşmüşlerdir.

Mısır en az Sümerler kadar tarihte iz bırakan bu uygarlıktır

İbrani kabilesi bu dönemde Mısır'a gelmiştir. Hiksoslardan sonra 1600'ler uygun tarihtir. Üç yüz yıl kaldıktan sonra tekrar dönüş M.Ö 1300'lerin sonunda tahmin edilmektedir. Kral Eknaton (muhtemelen M.Ö 1400'ler) ilk defa tek tanrılı din ilan etmekle meşhurdur. Hititler ve Mitannilerden birçok prenses saraya gelin olarak getirilmiştir. Çok gelişkin bir mimari geliştirdiklerini mezar örnekleri sunmaktadır. Mimarlıkta Greko-Romen uygarlığını Sümerlerden daha çok etkilemişlerdir. Karmaşık dini yapıları Sümerlerin karışık bir kopyası niteliğindedir. İsis-Osiris geleneği İnanna-Enki geleneğinin bir türevini çağrıştırmaktadır. Amon-Ra geleneği ise Sümer rahip ziggurat sistemine yakındır.

Şu soru hep sorulacaktır: Sümer ve Mısır'dan hangisi hangisini nasıl etkiledi? Kayık yapmada, taşlı sütün dikmede, duvar resimleri çizmede, takvim sanatında, tipta, astrolojide, mumyalamada Mısır'ın orijinal çıkışları vardır. Girit uygarlığını, bu yolla Yunan kültürünü etkiledikleri açıktır. Mısırlıların Fenikelilerle de bağları ileri düzeydeydi. Suriye ve bugünkü

Filistin üzerinde Mitanniler ve Hititlerle çekişmişlerdir. M.Ö 1000'lerden sonra güneyden de Sudan-Habeş kökenli kavim saldırıları yoğunlaşmış, M.Ö 670'lerde Asurların saldırılarıyla ilk defa dış bir gücün egemenliğine bağlanmışlardır. Sırasıyla M.Ö 525'te Perslerin, M.Ö 333'lerde İskender'in işgal ve yönetimine geçmişlerdir. Milad'a doğru Helen kültür kökenli Kleopatra'nın Roma'ya yenilgisiyle dört bin yıllık uygarlığın ilk aşaması sona ermiştir.

En az Sümerler kadar tarihte birçok iz bırakan bu uygarlık, klasik kölecî sistemi en saf haliyle yaşamıştır. Köle-efendi birlikteliği hiçbir uygarlıkta bu denli gelişmemiştir. Bu dünyada hiç rahat yüzü görmeyen köleler için öte dünyalı dini duygular güçlü bir meşruiyet aracı oluşturmuştur. Cennet-cehennem, ahret paradigmasının icat edildiği güçlü uygarlık alanıdır. Firavunların kardeş evliliği eski klan geleneğinden ve hanedanın bozulmaması ihtiyacından kaynaklanmış olabilir. İbrahimi dinleri en az Sümer-Babil dini inançları kadar etkilemeleri kuvvetle muhtemeldir. Hz. Musa'nın Mısır kültüründen gelmesi, ataları Hz. İbrahim'in de Babil Nemrutlarından kaçması, bu iki kültürün güçlü etkisini ve sentezini çağrıştırmaktadır. İbrahimi dinleri bu iki kültürün etkileri dışında tasarlamak olasılık dahilinde görünmemektedir. Orijinal haliyle Mısır firavunlar rejimi 'devlet komünizmi'ne en yakın sistemdir.

Urartu uygarlığı da birinci kuşak uygarlıklarındandır. Asurlarla sürekli çekişme içinde olan Nairilerin (Nehirler Halkı, Akarsular Halkı anlamına gelmektedir. Dicle ve kollarının oluşturduğu bölgedeki otantik Kürtleri ifadelendirse gerek) mücadelesiyle, M.Ö 870'lerde uzun konfederasyon döneminden sonra ilk merkezi krallık sistemine doğru adım attığı varsayılmaktadır. Asurca yazıtta Kral Sarduri (Serdar anlamına gelse gerek) büyük Tanrı Haldi'nin (Guda, Gudea ve Gotlar aynı tanrı adından gelseler gerek. Semitlerde Allah neyse, Aryen kültüründe de Guda odur. 'Kendi kendine oluşan' anlamına gelmektedir. Halen Kürtçe ve Farsçada Allah yerine kullanılmaktadır) büyük desteği ve gözetiminde önüne çıkan herkesi yenmektedir diye övünürken, merkezi krallığa muhteşem yürüyüşünü müjdelemektedir. Bugünkü Van merkez seçilmiştir. Vanilili kabilesinden geldiklerinden dolayı Van adı kalmıştır. Diğer ad Tuşpa büyük tanrılardan güneş tanrısı Teşup'tan türetmedir. Merkezde çok sayıda kale kurmuşlardır. Doğuda İran Zagrosları eteğinden batıda Fırat kıyılarına, kuzeyde Aras vadilerinden güneyde Asur bölgelerine, bugünkü Suriye'nin kuzeyine kadar güçlü merkezi bir egemenlik kurmuşlardır. Eyalet sistemini ilk defa teşkil etikleri sanılmaktadır. Bu gerçeklik merkezileşmede tarihte bir ilktir. İnanç sistemleri Sümer ve Asurların güçlü etkisi altındadır. Çivi yazısını kullanmışlardır. Asur yöneticilerinden aldıkları Asurcanın yanında, henüz tam çözülemeyen, ama Hurri kalıntılarıyla Kafkaslardan gelen göçlerden kabile di karışımının, bu arada ilk defa Ermeniceye de benzer karışık bir dil sistemlerinin olması doğaldır. "Babil'de yetmiş iki dil konuşulur" deyimi öğreticidir.

Ama şu hususu önemle belirtmek gerekir: Saray dilleri her zaman teba-

“Saray dilleri her zaman tebaaları olan toplulukların dilinden farklıdır. Daha geçen yüzyıllarda birçok Avrupa sarayında yerli halkla alakası olmayan saray dilleri konuşulurdu. Örneğin Almanca, Latince (daha çok önceleri) gibi. Ortadoğu’da Arapça uzun süre tüm sarayların resmi dili olarak itibar görmüştür. Osmanlıcanın asıl Türkçeyle uzaklığı nerdeyse yabancı bir dil kadardır. Bugünkü İngilizce İngilizlerle hiçbir etnik, kavmi, ulusal bağı olmayan onlarca ülkenin resmi devlet dilidir”

kent grupları olduklarını belirtmek gerçekçidir. Yakınlarında farklı ve Sümer kökenli kolonilere rastlanması da manidardır. Dönem dönem Uruk, Ur, Asur işgallerini yaşadıkları bu kolonilerden anlaşılmaktadır. Orta Dicle-Fırat havzası kent merkezlerinin büyük birer uygarlık merkezi oldukları yeni arkeolojik kazılar, etimolojik ve etnolojik çalışmalarla gün yüzüne çıkabilir. Son bilimsel araştırmalar da bu yönlüdür. Özellikle Göbeklitepe buluntu analizleri tarihi yeniden yazdıracak niteliktedir.

İkinci kuşak Hurri kökenli uygarlık dalgası daha da genişlemekte ve imparatorluk benzeri siyasi yönetimlere geçilmektedir. Özellikle Orta Mezopotamya kaynaklı Mitanniler dikkat çekicidir. M.Ö. 1600'lerden Asur imparatorluk yükselişi olan 1250'lere kadar hüküm süren bir imparatorluk oldukları anlaşılmaktadır. Başkentleri bugünkü Mardin'in Suriye sınırında olan Serêkani ve Amudê kentidir. İsmi daha o dönemde Xweşkani (Türkçesi 'hoş, güzel pınar' anlamına gelir)'dir. Tabletlerden farklı dil yapısının bulunduğu ve Hurrice kökenli olduğu anlaşılmıştır. Yaklaşık bugünkü

yazısı kullandıkları anlaşılmaktadır. Mitannilerin bazı özgün mimari biçimlerle 'Kikuli' unvanlı at seysiliği tarihteki izlerindendir. Aydınlığa çıkartılması gereken ikinci önemli Hurri kökenli uygarlıktır.

Hititleri de bu kuşağa dahil etmek son derece gerçekçidir. Söylenildiği gibi Hititler boğazlardan, Kafkaslardan ve doğudan İran üzerinden gelen gruplar değildir. Dil ve kültür öğelerinin derin Hurri izleri taşıması nedeniyle, yanı başlarındaki Hurri asilzadelerinden bir yönetici grup oldukları sonucunu çıkartabiliriz. Tanrıları, edebiyatları, diplomatik ilişkileri, Mısır saray kalıntıları Mitannilerin İç Anadolu'daki benzerleri olduğunu göstermektedir. Nasıl ki Mitanniler Asur merkezlerini denetim altına almışlarsa, Hititler de aynı dönemlerde Asur koloni dönemine son vererek, Hitit imparatorluğunu aynı tarihlerde kurup (M.Ö 1600-1250) sürdürmüşlerdir. Bir nevi halen içyüzünü bilmediğimiz bir Hurri yönetim merkezinin iki büyük bölgesini andırmaktadırlar. Sadece dil ve akrabalıkları değil, yaşamlarının her yönünde ezici bir benzerlik vardır. Kayıp halka aynı dönemli iki

gruplarından saymak daha doğrudur. Kuzeyden Avrupa kökenlilik, uygarlığın yayılma trafiğine ters bir anlamıdır. Aynı hata Hititler için de yapılmaktadır), Antalya kuzeyinde Aşkavarlar, kuzeylerinde Kaşkalar (Kara-denizliler), Çukurova'da Kilikyalılar (Toroslardaki halk, aynı dönemde çok uzun süreye dayanan Luwilerdir), güneyde ünlü rakipleri Mısır firavun devleti ile komşu ve ilişki içindedirler. Merkezi alandaki halk, özgün olan Hattilerdir. Kendilerini 'Bin tanrılı ülke' olarak tanıtmaları, tanrıların rekabetinden ziyade dostluklarına önem verdiklerini (beyliklerin ittifakını yansıtır) göstermektedir. Tarihte ilk yazılı antlaşmanın (Kadeş, Asi nehri ve Hama kenti yakınlarında, savaş sonrası) Mısır firavunu 2. Ramses'le Hitit kralı 3. Hattuşili arasında yapılması tarihte en ünlü hatıralarındandır. Pankuş adlı bir nevi aristokratlar meclisinin olduğu anlaşılmaktadır. Beylikler federasyonu ve içindeki Hattuşas beyinin birincileri olduğu biçimindeki yorum gerçekçidir.

Doğuda Nil kıyısındaki Mısır uygarlığına çeşitli kereler değindik. Her ne kadar bağımsız bir çıkış gibi yan-

aları olan toplulukların dilinden farklıdır. Daha geçen yüzyıllarda birçok Avrupa sarayında yerli halkla alakası olmayan saray dilleri konuşulurdu. Örneğin Almanca, Latince (daha çok önceleri) gibi. Ortadoğu'da Arapça uzun süre tüm sarayların resmi dili olarak itibar görmüştür. Osmanlıcanın asıl Türkçeyle uzaklığı nerdeyse yabancı bir dil kadardır. Bugünkü İngilizce İngilizlerle hiçbir etnik, kavmi, ulusal bağı olmayan onlarca ülkenin resmi devlet dilidir. Urartu krallık merkezinde de benden kurallar geçerli olsa gerekir. Önceden Asurcanın konuşulması bu gerçeği ele vermektedir. Demir çağının en güçlü uygarlığı sayılmaktadır. Demir-bakır karışımı çok sayıda işlik, kazan, tabak, silah günümüze kadar kalmıştır. Demiri en çok işleyen ilk uygarlıktır. Başkent ve eyalet merkezi, kent anlayışı gelişmiştir. Yol ağı Kral Yolunu haber vermektedir. Halen bu yolun güzergâhları seçilmektedir. Kayalara oyulmuş kral mezarları muhteşemdir. Komşu her halktan köle derleyip kale ve şehir inşalarında kullanmışlardır. Su kanalı sistemleri ve gölet yapmada ileridirlere. Asurlar karşısında ayakta kalan tek güçtürler. Aralarında yaklaşık üç yüz yıl süren çatışmalar ikisinin de aynı anda ve aynı güçler tarafından sonlarını (M.Ö 615) getirmiştir. Tarih bir daha aynı coğrafyada benzer bir siyasi oluşuma tanıklık etmemiştir.

İlk kuşağın son görkemli çıkışını Med-Pers İmparatorluğu oluşturmaktadır. Çıkışı hazırlayan Medlerdir. Med kelimesi daha çok Yunan kültüründen günümüze kalmıştır. Aryenlerin gelişmiş ve güçlü bir kolunu oluşturduklarına dair tarihçiler hemfikirdir. Başka hiçbir etnik topluluğun yerleşim alanı kılınamadığından, Medler ve Medya'nın otantik kültüründen bahsetmek yerindedir. Zaten halen Med ve Medya tabiri aynı alan için kullanılmaktadır. Zagros silsilesinde kültürleştikleri gözlemlenmektedir. Gutiler ve Kassitlere kadar dayandırılabilirler. Hurri genel adlandırması içinde kaldıkları da kabul gören ortak görüştür. Asurlarla en çok boğuşan ve acı yaşayan aşiret boylarıdır demek de mümkündür. Devletleşmeleri bu direnişle yakından bağlantılıdır. Başarının tılsımını aşiret konfederasyonunda görürler.

Kürt işbirlikçiliğinin binlerce yıl öncesinden olduğu kanısındayım

M.Ö 715'de ilk defa bir araya gelen kabile boyları gevşek birlik oluştururlar. Asur ve Urartu baskılarının onları Kafkasya'dan gelen (tarihsel bir gelenek olsa gerek) ünlü İskit boylarıyla ittifaka yönelttiği ve çelişki yaşadıkları anlaşılmaktadır. Öncülük zaman zaman el değiştirmektedir. Yaklaşık üç yüz yıl süren bir direnişten önce Medler Urartu saraylarını (Yaklaşık M.Ö 615'ler), hemen sonra Asur başkentini yakıp yıkarak, Mezopotamya'nın bu son iki güçlü uygarlığına da son vermişlerdir. Medlerin Ekbatan adında (bugünkü İran'da Hemedan yakınlarında) ünlü bir başkent kurdukları, yedi renkte yedi surla çevirdikleri söylenmektedir. Batıda sınırlarını Kızılırmak'a kadar büyütmüşlerdir. Frigyalılarla komşu olmuşlardır. Egemenlik dönemlerinin kısa sürmesinde, yakın akraba oldukları Pers kabileleriyle ilişkileri neden olmuştur. En büyük çabayla üç yüz yıla yakın sürdürüp inşa ettikleri bir siyasi oluşumu, çok kısa süren bir saray oyunuyla Fars Akamenit Hanedanlığına

kaptırmışlardır. Kızlarından birinden türeme Kiros adlı bir Persli, sarayın askeri komutanı Harpagos'la anlaşarak, acıklı bir saray darbesiyle son ihtiyar kral Astiyag'ı düşürmüşlerdir. Astiyag'ın bu alçaklık karşısında şöyle dediğini Herodot Tarihinden öğrenmekteyiz. Astiyag der ki, 'Bre alçak, mademki beni devirdiniz, niye iktidarı bir Persli piçe verdin? Bari kendin iktidar olaydın. Niye egemenliği Perslere devrettin? Bari Medlerde kalsaydı!' Eğer gerçekten Herodot uydurmamışsa (Ki, güvenmek zorundayız; en çok gezen, bilen bir ilk tarihçidir), bu durum Kürt işbirlikçiliğinin çok alçak bir özelliğinin binlerce yıl önce oluştuğunu göstermektedir.

Ben tarihte ilk bilinen Kürt işbirlikçisinin Uruk Kralı Gılgames'in ormandan (O zaman ormanlar ağırlıklı olarak proto-Kürtlerin yerleştiği yerlerde yoğunur) getirip orman alanlarındaki işgalleri için bir ajan-işbirlikçi gibi kullandığı Enkidu olduğu kanısındayım. Yani ilk destanlara konu olacak kadar eski bir geçmişi vardır. Tabii her zaman olduğu gibi yine bir kadın aracılığıyla! Özgür dağ havasını ve arkadaşlarını bir tapınak rahibesinin aldatici tatlılığında ve şehvetinde kurban etmiştir. Bugünlere (Kürt Özgürlük Hareketi ve PKK'den çıkan yüzlerce Harpagos'a) ne kadar da çok benziyor! Günümüz işbirlikçi Kürt kişiliğinin tarihen oluştuğunu; beş para etmez bir aile ve karısı için satmayacağı bir değer olamayacağını; bu yüzden gerçek soyluluk, politiklik, bilgelik, anlamlı, zevkli (özgür yaşamdan geçer) yaşamdan uzak olduğunu ve dolayısıyla çok iğrenç yaşadığını iyi bilmek gerekir.

Yunanlılar (Klasik Yunanlılardan bahsediyoruz, modernlik ucubelerinden değil), özellikle Herodot, tarihinin büyük bir kısmını Medlere ayırır. Tüm Hurri kültüründen gelenleri sanıyorum Medler olarak adlandırmaktadır. Medlerin büyüklüğüne saygı duyuyor. Persleri ikinci sırada sayıyor. Alanın kültürel damgasının Medlerin soyunda olduğunu söylerken gerçeği görmüş gibidir. Persler o dönem yeni tarih sahnesine çıkan, adsız, kültürü zayıf bir gruptur. Hurri kültürünün görkemliliği Ege kıyılarından Elam'a, Kafkasya sınırlarından Mısır saraylarına kadar yankı bulmuştur. Herodot bu gerçeği haklı olarak tarihinde açıklamaktadır.

Sümer uygarlığında (genellikle ilk kuruluş aşamasındaki tüm uygarlıklarda) ilk rahiplerin oynadığı yeni zihniyet ve tanrı inşa etme rolleri, aynı sahada daha önce kurulan Urartu ve Med-Pers uygarlığı için de geçerlidir. Mağ adı verilen rahiplerin sembolik bir figür veya unvan olma ihtimali de bulunan Zerdüştik önderlik adıyla kurulduklarını, merkezi kutsal kentlerinin bugünkü Bradost mıntıkasındaki Muşasir olduğunu, ilk tanrılar panteon'unun orada kurulup sonradan Tuşpa ve Ekbatan'a, Persepolis'e taşındığını yorumlayabiliriz. Çünkü uzun bir rahipler geleneği olmadı, ciddi uygarlık inşaları zordur. Yunan kültüründe filozoflar ve felsefeleri, Avrupa uygarlığında da Aydınlanma dönemi aydınları benzer rol oynarlar. Semitiklerde şeyhleri ve İbranilerde peygamberleri aynı kategoride görmek öğreticidir.

Med çıkışında çok önemli bir rolleri olan Mağ rahipleri ve Zerdüşt'ü de bu süreçteki rolleriyle iyi tanımak gerekir. Ateşi, ziraat ve hayvanları kutsal belleyen, bu yönüyle neolitik toplum değerlerini yansıttığı yorumlanan Med rahipleri ve kurucu unsur Zerdüşt inancı ve ahlakının uygar-

lığın pisliklerine bulaşmamışlığıyla ünlü olduğu kanaatindeyim. Zerdüştlük Sümer rahiplerinin maskeli tanrı-kral icatçılığından farklıdır. Hatta zıttıdır. İyilik-kötülük, aydınlık-karanlık çekişmesiyle dolu bir evren, diyalektik anlayışa sahiptir. Uygarlığa tümüyle batmamış özgür dağ havasından (Yunan kültüründe Tanrı Dionysos kültürü) beslenen Zerdüşt rahipliğinde özgür ahlak temel düsturdur. Tanrı imalatçılığından çok, ziraat ve hayvanların kutsallığından, özgür insan karakterinden bahseder.

Özgür yaşam tutkuları olmasaydı diğer halklar gibi esir düşerlerdi

Asur yenilgisinde ve Med-Pers yükselişinde bu ahlakın belirleyici bir yeri vardır. Özgür yaşam tutkuları olmasaydı, diğer halklar gibi kolay esir düşerlerdi. Diğer halklar derken, uygar toplumun etkisinde çok kalmış olanlardan bahsediyorum.

Kiros'un ölümünden (M.Ö. 559-529 dönemi) sonra, Med rahiplerinin bir darbesiyle M.Ö 528'de egemenliği tekrar ele geçiren Med kökenli bir grup kolay tasfiye edilerek ünlü Darius dönemi başlar (M.Ö 586-521). Kısa bir süre içinde Babil, Mısır ve Ege kıyılarındaki İon şehirleri düşükten sonra, Ege kıyılarından doğuda Pençav (Beşsu) kıyılarına kadar tarihin en geniş imparatorluğu kurulur. Çin dışında tüm uygar dünya hükümleri altında sayılır. Şüphesiz Sümer-Asur-Babil-Urartu kültüründen (uygarlık kültürü) çok şey almıştır.

“Tarihsel sistem oluşumlarında merkez-çevre kavramı araştırmalarda bir varsayım olarak kullanılabilir. Uygarlık merkezleri söz konusu olduğunda, çevrede neler oluyor sorusu önem taşır. Tarihte ilk defa Sümer, Mısır ve Çin uygarlık merkezleri olduğunda, Sümer ve Mısırlılar için çevre güçleri Semitik kabileler olan Aramitler ve Apirulardı; Çinliler için proto-Türk Hunlardı; Romalılar için Gotlardı”

Ayrıca Aryen kültürün özgür damarından da beslenmiştir. Yunan kültürüyle kuzeyden gelen ünlü İskitlerden ve daha doğuda Proto-Türklerden de etkilenme ve ilişkilenebilir. Başlamıştır. Böylesi çok sayıda kültürü bünyesinde sentezlemesiyle tarihe özgün bir örnek sunmuştur.

Med-Pers (Gerçekten Medler hem ikinci sırada, hem de orduda hep temel güçlerden olmuşlardır. En yakın akrabalık bağı bunda etkilidir) İmparatorluğu birinci kuşağın son ve genişleyen temsilcisidir. Birinci kuşak uygarlık kültürüyle varılacak azami sınırlara ve uygarlık aşamasına erişilmiştir. Merkezin ihtişamı (Persepolis'in kalıntıları halen çok görkemlidir), eyalet merkezlerinin gücü bir nevi ön-Roma İmparatorluğu gibidir. Greko-Romen dünyayı hazırlayan en güçlü etkidir. Hem siyasi sistemiyle (tarihte Urartulardan sonra ilk defa eyalet sistemi), hem de muazzam posta ve ulaşım yollarıyla (Tarihte ilk bilinen en uzun yol: Ege kıyılarından, Sard'dan başlayan, Persepolis'te biten Kral Yolu) ünlüdür. Özel muhafız birliği, Ölümşüzler Alayı ünlüdür. Yüz binleri bulan ordu gücüne ulaşılabilir. Mimaride gelişme sağlanmıştır. Dini inanış ve ritüellerde farklılık oluşturmıştır. Asiller dinyle halk dini (Mitraizm) arasında ayırım gelişmiştir. Kabile geleneğinden çok gelişkin bir aristokrasiye çıkış sağlanmıştır. Uygarlık alanlarını kendilerinden öncekilerin toplamından fazla geliştirmişlerdir. İlk defa sayısız kabile, aşiret, din, mezhep, dil ve kültürü bir

potada birleştirme hünerini göstermişlerdir. Doğu'nun son görkemli ve göz kamaştırıcı ilk çağ uygarlığıdır. Yeni gelişen klasik Yunan uygarlığına göre her bakımdan kıyas kabul etmez bir üstünlüğe sahiptir. Aristo'nun öğrencisi İskender, aslında derin bir Doğu kültür kompleksi altında kıvranan, buranın muhteşemliğine sahip olmak için kıvranıp duran çevre ülkenin yeni yetme barbar istilacı konumundadır. Tıpkı Gotlar karşısında Roma İmparatorluğu neyse, Makedon ve Yunan işsizleri, kabile reisleri ve küçük kralcıkları için Pers İmparatorluğu da aynı anlama sahiptir. Büyüklük, zenginlik ve ihtişamı açısından kesinlikle Roma'dan aşağı değildir. İskender istilasına bu açıdan bakarsak, tarihi daha doğru ve anlamlı yorumlayabiliriz.

Uygar toplumun birinci dönem yayılma ve aşama yapma sorunlarına birkaç ekle son verelim. Bu sorunlardan biri, İbrani kabilesinin uygar toplumun gelişmesinde nasıl bir yere oturtulacağına ilişkindir. İlk söylenmesi gereken, İbranilerin, Aryen dil ve kültürle Semitik dil ve kültür, yine Sümer kökenli uygarlıkla Mısır kökenli uygarlık arasında, M.Ö 1700'lerden itibaren günümüze kadar mekik dokuyan bir özelliklerinin bulunduğu. Kutsal Kitaplarında Seruç, Urfa ve Harran adları bizzat geçmektedir. Buralar İbrahim'in ata yerleri olarak işlenmektedir. Oradan Mısır'a kadar büyük ihtimalle sürüleri peşinde giden, biraz da ticaretle uğraşan bir kabile görünümeleri vardır. Dini inançları Yahveh'le **Ellallah** arasın-

kalan Yahudilerin kurtulmasına benziyor. Benzer birçok hikâyeleri vardır. Pers-Grek çekişmesinde yine iki işbirlikçi parti doğuyor: Sadukiler ve Ferisiler. Sonra Roma'ya direniş, birinci ve ikinci sürgünler (M.Ö ve M.S 70'ler) geliyor; önce Mısır ve Anadolu'ya, sırasıyla tüm uygarlık alanlarına dağılıyorlar. Pers, Grek ve sırada Roma vardır.

Direnışçi İsa çıkıyor. Çarmıha geçiriliyor. Roma proleterleri için bir efsane başlangıcı olarak, İbrahimi kökenli ikinci bir dinin başlangıcı oluyor. Greko-Romen ve Avrupa uygarlığıyla küçük İbrani kabilesinin belalı serüvenleri devam edecektir. Önderlerinin önemli bir kısmına efendi, tanrı elçisi anlamında rabbi ve nebi diyorlar. Böylece uzun bir peygamber silsilesi başlatılıyor. İsa ve Muhammed son peygamberler oluyor. Ama Museviler bunları tanımıyor. Dini çelişkiler siyasi çatışmalarla sürüp gidiyor. Yazarlar dönemi daha çok Roma egemenliğinden sonra başlıyor. Günümüze kadar en az peygamber kuşağı kadar güçlü bir yazar-aydın kuşağıyla gelenek devam ediyor. Önceki küçük ticari adım, giderek kapitalizmin doğuşunda ve günümüzün finans-kapital egemenliğinde başat rolü oynuyor. Sayıları azdır, fakat imparatorluklar kadar dünya uygarlık tarihinde etkinlikleri vardır. En az bir uygarlık kadar özenle araştırılması gereken bir konudur İbrani kabilesi. Bilim, yasa ve para konusunun imparatoru gibidirler. Aynı rol tarihte olduğu kadar günümüzde de bütün ilginç yönleriyle devam ediyor. Benim şahsi öyküm de bu kabile-

da gidip gelmektedir. Uygar toplum içinde erimeye karşı direniyorlar. Kendilerine özgü tanrı inancı bu direnişle bağlantılıdır. Kabile tanrıcılığını en çok geliştirme ayrıcalığına sahipler. İbrahim'le Nemrut'a (Babil kralları) karşı çıkışla başlayıp Musa ile Firaun'a (Mısır kralları) karşı çıkışla sürdürülen yaşamlarında, Filistin'deki birçok kabile ve tabii tanrılarıyla çekişmeleri sürecektir. Kutsal Kitapta ilginç öyküleri vardır. Uzun süre Musa ailesinden kardeş Harun kökenli rahiplerin önderliğinde (Sümerlere benzetirsek, ilk rahip kralcıklar) uzun süre özgünlüklerini sürdürüyorlar.

İbrani kabilesi en az bir uygarlık kadar özenle araştırılması gereken bir konudur

Musa'yla başlayıp (M.Ö 1300 sonlarından) namı Samuel adlı rahiple biten ilk rahipler döneminden sonra, politik-askeri yönü güçlü krallık dönemi (M.Ö 1020'den itibaren Saul, Davut, Süleyman ve devamları) başlıyor. Başlangıçtaki güçlü krallar yerine zayıfları geliyor. Küçük bir krallık geliştiriyorlar. Kral ve rahipler arasında hep çelişkiler vardır. Sürekli dış güçlere bağlı ikili, üçlü partiler halinde yaşıyorlar. Direnişçi ve işbirlikçi kesimleri M.Ö 720'lerde Asur'a direnmekle birlikte kaybediyorlar. M.Ö 540'da Babil'e sürgünleri başlıyor. Perslerin Babil egemenliğine son vermesiyle kurtuluyorlar. Bu biraz da Sovyet ordusunun Berlin'e girmesiyle sağ

nin küçük bir izdüşümüne benzedi. Urfa'nın Seruç'undan tıpkı İbrahim gibi çıkış yaptım. Fakat direnişçiliğimiz İsa gibi sistem işbirlikçisi krallarının (İsa'da Kral Yehuda, benim için MOS-SAD-ABD işbirliği) yardımıyla değişik bir çarmıhta devam ediyor.

Diğer bir sorun kuzeyden gelen İskit akınlarıdır. M.Ö 800'lerde kimlik bulan bu akınlar Kafkas kökenli kabilelere dayanıyor. Avrupa içlerinden Asya içlerine, Güney Rusya steplerinden Mezopotamya'ya kadar her tarafa yayılan bu kabileler, kültürden ziyade fiziki güçlerine dayandıkları için fazla iz bırakmıyorlar. Fakat birçok imparatorluğun kuruluş ve yıkılışında İbrani kabilesi gibi rolleri vardır. Maiyet askerleri ve saray kadınları olarak çok hizmet verdikleri anlaşılıyor. Bu rol son Osmanlı İmparatorluğuna, hatta Türkiye Cumhuriyeti'ne kadar devam ediyor. İbraniler kadar kendilerini koruyamadıkları anlaşılıyor. Bir soy rengi olarak kültürlerle çetne katıyorlar. Güzellikleri söz konusu olabilir. Yiğitçe duruşları da olabilir. Birinci kuşak uygarlık toplumunda iyi araştırılması gereken bir konudur İskitler ve benzerleri.

Tarihsel sistem oluşumlarında merkez-çevre kavramı araştırmalarda bir varsayım olarak kullanılabilir. Uygarlık merkezleri söz konusu olduğunda, çevrede neler oluyor sorusu önem taşır. Tarihte ilk defa Sümer, Mısır ve Çin uygarlık merkezleri olduğunda, Sümer ve Mısırlılar için çevre güçleri Semitik kabileler olan Aramitler ve Apirulardı; Çinliler için proto-Türk Hunlardı; Romalılar için Gotlardı. Daha çok üst

barbarlık aşamasında olan bu boyların kabile şefleri uygarlık silahlarını kullanmayı öğrenip elde edince, bir nevi gerilla savaşı gibi sürekli saldırı ve savunma konumlarını yaşarlar. Kaderleri ya hâkim uygarlık merkezi içinde erimek, ya da benzer uygarlık merkezlerini çevrede de aynı yapıda kurmaktır. Örneğin Amorit Akadlılar saldırıya saldırı sonunda ayrı bir hanedan olarak devletleştiler. İbraniler de Mısır'da öğrendikleri temelde kendi bağımsız krallıklarını kurdular. Hunlar tarihin tanıdığı en güçlü çevre hareketi olup, hem Çin'de, hem Avrupa'da, hatta İran'da erimekten kurtulamadılar. Kabile şefleri genellikle uygarlık merkez kültürlerinde yönetici şefler olarak kalıp erirken, yoksul kabile boyları uzun süre marjinal kalarak yaşadılar veya benzer pozisyonları yeni şeflerle tekrar denediler. Gotlar sürekli Roma'ya saldırarak Alman prensliklerinin temellerini attılar. Bazen de Roma tacını giydiler. Tarih Osmanlıların ilk hanedan kurucuları içinde yer alan Moğol ve Oğuz kabile şeflerinin Bizans uygarlığı açısından tam bir çevre gücü olduklarını, yüzlerce yıl süren merkez çevre mücadelesinden sonra merkezi ele geçirerek çevre olmaktan çıkıp bizzat merkez haline geldiklerini gösteren anlamlı bir örnektir.

İskitler de özellikle birinci kuşak uygarlık merkezleri için kuzeyden gelen, genel olarak kuzeyin ve özel olarak Kafkasların ağırlıklı rol oynadığı bir çevre gücüyü. Uygarlıkları tanıyıp onların silahları ile silahlanınca müthiş bir saldırı gücü oldular. M.Ö 800-500 aralığında çok aktif oldukları sanılmaktadır. Paralı asker ve saray hizmetlisi olarak çok rol oynamalarına rağmen, kendi adlarına önemli uygarlık merkezleri kuramayıp büyük çoğunluğuyla erimekten kurtulamadılar.

b- Çin Hint ve Kızılderili kültüründeki gelişmeler

Kendi özgüllüklerinde uygarlık sistemleri olan Çin, Hint ve Amerika Kızılderili kültüründeki gelişmeleri de kısaca gözlemek öğretici olacaktır.

Çin, daha önce değindiğimiz gibi, son buzul döneminin sona ermesiyle birlikte, Güneydoğu Sibirya'dan M.Ö 10.000'lerden itibaren daha güneye yayılan grupların iskân ettikleri en önemli bölgedir. Deniz ve büyük akarsuların kıyılarındaki verimli topraklar, bitki ve hayvan deseni hem neolitik kültür, hem de kent uygarlıkları için oldukça elverişlilik sunmaktadır. M.Ö 4000'lerde bir Çin neolitik devriminin geliştiği gözlemlenmektedir. Burada önemli sorun, bu neolitik tarım devriminin ne kadar özgün olduğu, ne kadar Aryenik kültürün yayılması sonucundan etkilendiğidir. Kendisinden en az altı bin yıl önce inşa edilen Aryen neolitik kültürünün Çin'e yansımaması düşünülmemektedir. Aryen kültürünün ne kadar belirleyici olduğu daha önem taşımaktadır. Tarih büyük kültür devrimlerinin kolay oluşmadığını, bunun için en uzun süreli ve özgün koşullar gerektiğini önümüze koymaktadır. Benim tahminimce bugünkü Çin sosyalizmi ve kapitalizmi ne kadar yerli ve orijinalse, Çin neolitiği ve uygarlığı da o denli özgün ve yerel damga taşır. Yanlış anlaşılmasın, en milli denilen kapitalizmin dıştan ithal olduğundan hiç kuşum yoktur. Çin için de bu husus geçerlidir. Çin neolitiğinin daha sonra Vietnam ve diğer Hindü Çin yarımadasına, Japonya ve Endonezya adalarına, Kore yarımadasına yayıldığını, tüm bu gelişmelerin tarihçesinin M.Ö 4000'den önce olamayacağını yorumlayabiliriz.

Çin kölecisi uygarlığının doğuşu için öngörülen tarihler yaklaşık M.Ö 1500'lerdir. İlk büyük merkezi imparatorluğun bu tarihte kurulduğunu, birçok kutsallıklar taşıdığını, Çin'in Uruk'u anlamına geldiğini belirtebilirim. M.Ö 1000'lerde tıpkı Sümerlerde ve Mısırlılarda olduğu gibi, kuruluş döneminden sonra bir dağılma ve genişlemenin oluştuğunu gözlemliyoruz. Bu ikinci dönemde çok kent devleti kuruluyor ve Sümerlerde Ur dönemindekine benzer yoğun kent rekabet savaşları yaşanıyor. Üçüncü dönemde (M.Ö 250-M.S. 250) merkezi hanedanlıklar yeniden güçleniyor. Feodal aşamada merkezi hanedanlıklar ağır basar. Yerli veya yabancı kökenli olmaları mümkündür. Bu merkezi hanedanlıklar yirminci yüzyılın başlarına kadar katı bir biçimde devam ederler. Bu dönem Çin uygarlığının M.S 500'lerde Çinindi, Japonya adaları ve Orta Asya Moğol ve Proto-Türkler arasında yayıldığı gözlemlenmektedir.

Çin kültüründe Sümer rahiplerine benzer tanrı icatlarından çok, bilgeleğin evren yorumu ilginçtir. Evreni ve doğayı kavrama ve yorumlamaları daha bilimsel niteliktedir. Evreni canlı tasarlamaaktadırlar. Enerjiyi tarifleri öğreticidir. Genel olarak Çin ruhiyatçılığına 'Taoizm' denilebilir. Bilgecilik de denilebilir. M.Ö 500'lerde yaşayan Konfüçyüs, daha çok uygar kent ve devlet düzeninin ilke ve ahlakını kuramlaştırmaya çalışır. Devlet toplumunun idaresinin resmi yasalardan ziyade sağlam ahlak ilkelerine dayandırılması öğretisine bağlıdır ve bu öğretiyi geliştirir. Zerdüş ve Sokrates döneminde yaşar ve onlar kadar içinde yer aldığı uygar toplumu etkiler. Bu üç büyük bilge daha çok ahlakın ve öz erdemin önemini belirtirler. Büyük ahlak savunucuları ve bilgeleridirler.

Çinliler maddi uygarlıkta önemli gelişmeler sağlarlar. Endüstriyel gelişmede Batı'dan çok önce gelişkindirler. Kâğıt, barut ve matbaanın icatçılarıdır. Ticaretin en doğu ucunda yer alırlar ki, bu tarihi İpek Yolunun başladığı yerdir. Ortadoğu uygarlıklarıyla yoğun teması M.Ö ve M.S ilk yüzyıllardadır. Kapitalizme açılışı 19. yüzyıl ortalarında. Günümüzde bir dev gibi büyümekte ve yeni bir Leviathan olarak ne yapacağı, nasıl yayılacağı merakla izlenmektedir.

Hindistan'da uzun bir neolitik gelişmeyi yerelde gözlemleyemiyoruz. Aryenlerle ilk temaslarından önce siyah Pigmelere benzeyen ilkel klan döneminde yaşadıkları tahmin edilmektedir. Aryenlerin Hindistan'a ilk girişleri M.Ö 2000-1500'lere dayandırılıyor. Neolitik devrim bu girişlerle bağlantılıdır. Bu devrime ve fazla aralık bırakmadan M.Ö 1000'lerde başlayan uygarlık devrimine önderlik eden, Sümerlerde olduğu gibi rahiplerdir. Meşhur Brahman rahipleri de denilen bu sınıfın temel kutsal kitapları M.Ö 1500'lerden kaynaklı 'Veda'lardır. Veda'lar bir nevi İbrani Kutsal Kitabı'nın Hint versiyonudur. Ama çok uzun ve karmaşıktırlar. Rahip sınıfının müthiş tanrısallık temelinde inşa edilmesini öykü edinmektedirler. Destanlaştırmayı da ihmal etmiyorlar. Kast rejiminin temeli oluyorlar. M.Ö 1000'lerde siyasi-askeri güç sahipleri 'Raca'lar belirir. Brahmanlarla sert bir çatışmaya girerler. Sonuçta her uygarlıkta görüldüğü gibi devletin yeni sahibi olurlar. İkinci kastik gücü oluştururlar. Çin'de olduğu gibi Hindistan'da da verimli akarsu ve deniz kenarları çiftçiliğe elverişlidir. Kentler daha çok M.Ö 1000'lerde çoğalırken, büyük saray ve tapınaklarıyla temayüz ederler. Tarım çok daha gelişkindir ve çiftçiler, zanaatkarlar üçüncü kastik sınıfı oluşturur.

En altta hayvandan daha kötü bakılan Parya'lar vardır. Temas edilmeleri bile günah sayılmaktadır.

Hintliler çok renkli bir teoloji oluşturuyorlar. Büyük tanrılar kadar, sayılamayacak tanrısal varlıkları da inşa etmeleri söz konusudur. Aslında Sümerlerin derin etkisi görülmektedir. Fazla kafa karıştırıcılığı, sentez kabiliyetinden yoksunlukları ve dış köken kaynaklı olmalarındandır.

M.Ö 500'lerde tüm önemli uygarlıklarda görüldüğü gibi (Çin'de Konfüçyüs, Greklerde Sokrates, Med-Perslerde Zerdüş), Hindistan'da da büyük din reformcusu Buda doğuyor, yaşıyor. Buda, tanrılara dayanmayan ve ahlaka dayalı bir reform geliştirmekle ünlüdür. Doğa ve toplumdaki büyük acıları gö-rerek, telafi edici bir metafizik öğreti geliştirmek ister. Budizm, uygarlığa tepkili ve çevreci karakteri güçlü bir öğre-tidir. Çin, Hindü Çin ve Japonya'da gelişme sağlar. Ahlak metafiziği açısından üzerinde önemle durulması gereken bir öğretiler; güçlü uygulamalar ve öz nefis denetimi, ıslahı rejimidir. Bir de 'Krişna' denilen tanrı reformculuğu vardır. Adeta Zeus kültüne karşı (daha çok başlangıç aşamasındaki kralsal gelişmeleri simgeler) Dionysos kültüne benzer. Dağ yaşamı, gezgincilik, özgür kadın alaylarıyla içli dışlı aşk öyküleriyle yüklenmiş, neolitik kültürün güçlü etkilerini taşıyan bir dindir. Daha doğrusu, özgür yaşam arzusuna yüksek değer veren bir ahlaki anlayıştır. Hint tanrıcılığının aşırı metafizik karşıtı olan bir nevi materyalist eğilimle de yüklü olması, toplumsal karmaşıklığın ve yaşam farklarının derinliğini ve büyüklüğünü gösteriyor.

Hint uygarlığı Pers ve İskender işgalinden sonra merkezi bir yapı kazanıyor. Yaygın ve başına buyruk racaların ilk köklü merkezleştirilmesini M.Ö 300'lerde İmparator Maşoka gerçekleştiriyor. Tıpkı Zerdüş din reformuyla Med-Pers merkezi imparatorluk ilişkisi gibi, Buda'nın din reformunu güçlü bir biçimde benimseyen Maşoka da bu çabasında başarılı olur. Daha sonra Çin kadar başarısını sürdüremez. Hindistan racalarının başıbozukluğu ve kaos halinde yaşamı varlığını sürdürür. M.S 1000'lerde Müslüman devletlerin istilasına uğrar. M.S 1500'lerin başında Moğol kökenli Müslüman imparatorların yönetiminde tekrar merkezileşirler. Belli bir uygarlıksal gelişme sağlanır. Yayılma devam eder. 1500'lerden itibaren başlayan ve kapitalizme dayanan sızmalar, 19. yüzyıl ortalarında İngiliz kapitalizminin sömürge-

ciliğiyle yeni bir aşamaya girer. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bağımsız bir devlet haline gelir. Pakistan ve Bangladeş adında kuzeydoğu ve kuzeybatıda iki ucunu kaybetse de, Himalayaların eteğinden tüm yarımadayı kaplayan geniş deniz kıyıları ve akarsuları-yla, bugün de bütün karmaşıklığıyla kültürel zenginliğini kapitalist uygarlıkla aşilayarak sürdürmek durumundadır. Kaotik ve çelişik yapılarla dolu bir ortamda rengârenk din, sanat ve ahlaktan tutalım, farklı dil ve politik yapılarla demokrasiyle de tanışarak, çok parçalı bir canavardan güçlü bir Leviathan'a dönüşüp dünyayı nasıl etkileyeceği en az Çin kadar merak uyandırmaktadır. Japonya, Endonezya, Vietnam, Kore ve benzeri diğer Çin kökenli ana kültürden gelen ülke bazı uygarlık alanlarının gelişmesi benzer karakterdedir. Ana uygarlığın gelişmesini takip etmek ve yaygınlaştırmak gibi bir konumları vardır. Konumuz bakımından ayrı incelenmeyi gerektirmemektedir.

Güney Amerika'nın kapitalist uygarlığa karşı yeni model arayışı günümüzde devam etmektedir

Uygarlığın Amerika kıtasındaki yayılımı iki aşamalıdır. *Birinci* aşamada Kızılderili grupların M.Ö. 7000'lerde (Değişik tarihi yorumlar olmakla birlikte, en akla yakını buzul döneminden sonraki yayılımdır. O da bu tarihe denk düşer) Bering Boğazı'ndan önce Kuzey, sonra Güney Amerika'ya yayıldıkları öngörülmektedir. M.Ö 3000'lerde neolitik devrimle tanıştıkları, M.S 500'lerde uygarlaşma yönünde adım attıkları tahmin edilmektedir. Doğuda (Güney Amerika) Meksika'dan Şili'ye kadar Aztek, Maya ve İnkalar adıyla ilk uygarlıkları gerçekleştirirler. Sümerlerin ilk dönemindeki Uruk uygarlığını andıran bu uygarlıklar, daha büyük şehirler kurmayı ve sayılarının çoğalmasını gerçekleştirmeden sönerler. Daha çok iklim ve coğrafi koşulların bunda etkili olduğu tahmin edilmektedir. Avrupalılar geldiklerinde varlıklarını sönükçe de olsa devam ettirmekteydiler. Güçlü kent yapıları ve tapınakların kalıntıları etkileyicidir. Kıtaya doğru genişleme imkânı bulabilseydiler, üst aşamalara ve çok sayıda merkeze ve merkezleşmeye kavuşabilirlerdi. Rahiplerin öncelikli ağırlığı bu uygarlık denemelerinde de gözlemlenmektedir. Daha çok rahip uygarlıkları da diyebiliriz. Genç insan kurban etmeleri (tanrılara insan

kurbanı birçok uygarlıkta var) örkütücüdür. Yazıya benzer işaretler olmakla birlikte gelişmemiştir. Takvim anlayışları gelişkindir. Genel uygarlığa bazı bitki ve hayvan türleri armağan etmişlerdir. Kuzey Amerika bu dönemde uygarlıkla tanışmamıştır.

Amerika kıtasında asıl uygarlık patlaması M.S 16. yüzyıla birlikte başlayan keşif, işgal, istila ve sömürgecilikle başlar. 19. yüzyılda kapitalizmin ulus-devlet bölünmesi biçiminde görünüşte bağımsız ülkeler halinde doğan yeni kapitalist uygarlık gelişmesi, Kuzey Amerika'da ABD'nin kuruluşuyla (Önce hiçbir uygarlık tanımadığı için kökten kapitalist gelişmeyi çok hızlı bir şekilde yaşar) dünya uygarlık sistemlerine katılır ve bütünleşir. ABD ile de İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra sistemin hegemon gücü olarak çıkışını sürdürür. Güney Amerika'nın Avrupa ve ABD kökenli kapitalist uygarlığa karşı (Küba, Venezüella, Bolivya vb) yeni uygarlık model arayışı ise günümüzde heyecanla devam etmektedir.

Günümüzün dev Leviathan'ı Avrupa'nın birinci dönemde payına düşen neolitik kültürünü kurumsallaştırmaktır. Roma İmparatorluğunun yayıldığı M.Ö 100 yılında birkaç Roma garnizonu dışında Avrupa'da uygarlığın esamisi bile okunmaz. İskitler, Hunlar, Gotlar, Keltler, Nordikler adıyla çok çeşitli adlar altında kabile göç ve çatışmalarıyla, köysel tarımsal gelişmelerle maden kaynaklarında az miktarda maden ticareti vardır. Yunan kültürünü ve Roma'yı bu süreçten ayrı tutuyoruz. Daha çok Ortadoğu uygarlığının batı ucunu teşkil eden bu iki alanı ayrı bir başlıkla değerlendireceğiz.

İnsanın ilk yürüyüşüne, elde alet besin arayışına, işaretlerden sonra ses diline kavuştuğu ana Afrika köklü kültürün olduğu bölgelerde yaşanan uzun süre ilk köklü kültüre bağlılığını halen sürdürmektedir. Mısır uygarlığının Sudan'dan öteye tanımadığı, Hristiyan uygarlığının ilkeçağda ancak Habeşistan'ın bir ucundan tutunduğu, İslam uygarlığıyla patlama yaşayan Semitik Araplarla büyük istilaya uğrayan kıta kuzeyde İslamleşirken, 19. yüzyılda Avrupa kapitalist uygarlığıyla her taraftan sarılır. İç bünyesi gereği uygarlıkları zor hazmeden Afrika, günümüzde tam bir kaos, farklı kültür ve uygarlık aşamalarını yaşayan bir çorba halindedir. Nasıl bir uygarlık veya moderniteyle, özgür yaşamla bütünleşeceği, Güney Amerika örneğinde ve kısmen Ortadoğu'da gözlemlendiği gibi merak, endişe ve umutla beklenmektedir.

SÖZÜN EYLEME DÖNÜŞTÜĞÜ AN : VIYAN

“Ölüm yoktur aslında.

Bizde ölüm rüzgâra karşı

yarışanların bir esintisidir.

Ölüm bu kadar hafiftir.

O açıdan yaşamı da

anlamak istiyorsan, yaşam

bizde büyük tutkudur.

En büyük yaşama bağlılığı

bizde gerçekleşiyor.

Özgürce ve güzelce”

Rêber Apo

Kahramanları kahraman yapan hakikat, sıradan yaşamın olağan seyrinden sıyrılmaktır. Kahramanlığın nasıl olduğu ve hangi zamanlara hükmettiği onun özünü belli eder. Fedakârlık, cesaret, sonsuz inanç, adanma, sevginin en koyusu, intikam ve zafere kilitlenme, kişileri kahramanlaştıran gerçekliklerden bazılarıdır. Yaşamın içine yerleşen bu özelliklerin yaşarken belirginleşmemesi, insanın yaşamın en iyisini araması ve iyiye, güzele ve doğruya karşı bağlılık kazanmış gençlerini henüz yitirmemiş olmasındandır. Bireyler vardır yaşamlarını kahramanlıkla noktalarlar. Yaşamın son anlarında yaratılan kahramanlıklardır bunlar. Zamanın direngen aralıklarına girememiş olmanın, geç kalışlığının son anlarda telafi edilmesi şeklinde de olsa bu yöneliş, o kişinin yaşamına yeni bir anlam katacağı gibi onu da bu anlamla yeniden yaratacaktır. Bu kahramanlıklar saygıyla anılır ve kendi zamanlarına renk verirler. Ama kimi kahramanlıklar vardır ki kişiye kahramanlık sözcüğünü telaffuz ederken dahi bir sorgulamaya çekerler. Çünkü sözcükler her zaman eylemlerden sonra oluşur ve yaratımın ilk ruhunu her zaman birebir yansıtmayabilir. Kahramanlık yaratıldıktan sonra kahramanlık adı konulur o eyleme. Ad, eylemin ardından gelir ve kendini eyleme uyumlu kılmaya çalışır.

Yaşamın her anına hükmeden kahramanlıklar, insanların yüreklerinde bir ışık yakmanın, bir uyanışı, yenilenmeyi, anlamlı bir geleceğe yönelişi ve uyumu yaratan kıpırtıları yaymanın adı olurlar. Yaşarken, yaşama biçimleriyle örnektirler. Acılar, zorluklar, ağır bedeller yanında özgürlük ve mutluluk özlemleriyle örülen bir yaşamı, ileri özgürlük arayışçısı düzeyinde yaşayarak, bunun zorluklarını kabullenerek, fedakârlığın, cesaretin, sevginin ve saygının doldurduğu bir anlam damlasına sığınan bir an ile noktalamak, özünde yeni bir yaşam kararlılığıdır ve ölümüyle kahramanlığı yaratmaktır. Bir ömrün tamamına kahramanlık özünü yaymanın, yaşam kahramanlığına meyledişin kıvılcımı ve anlamlı yaşama kararlılığıdır. Yaşayan kahramanlarımızın şahadetlerinde de aynı yolu seçmeleri, kendi çizdikleri özgürlüğün ateşten yolunun olmazsa olmaz bir adımını atma kararlılıklarındandır. Bu ateşli yol Önderliğimizin etrafındaki ateşten çember gibi bizleri koruyan, yaşatan ve bizlere anlamlı yaşamasını öğreten soy değerimizle, öncü özgürlük şehitlerimizle örülü bir yoldur ve yarım kalan özgürlük özlemlerini gerçekleştirmeyi bizlere vasiyet etmişlerdir.

Özgürlük tanımı bireyde onun sınırları aştığı, her anı bir adım ileriye, bir sonrakini aramaya ve yaratmaya yönlendiren tarzdaysa, bu tanıma ulaşmış olmak kendi başına

uçurumun kenarında olmanın bir üst aşamasıdır ve uçmayı anlatır. İnsanı insanlaştıran ve bugünkü bilimsel gelişmelerin temelini oluşturan olgu merak olgusudur. Bu uçuşa edimi de bir sonraki adımı merak ederek yeni ve ileriye yönelen adımlar atmak, yeni anlamlar aramak, yeniyi yaratmanın heyecanını duymak ve bunu bir aşk düzeyinde yaşamakla oluşur. Viyan arkadaşın kişiliğini şekillendiren temel olgu, özgürlük arayışının, kendini yaratma eylemine dönüşmüş olmasıdır. Sınırsız, sürekli anlam kazanarak büyüyen, sonsuz anlama ve yaratma merakıyla arayışlarını sürekli canlı tutan, salt arayışların rüzgârında kalmayıp ulaştığı özgür yaşam damlalarını derinliğine yaşayan, yaşattıran ve soluduğu havaya yayan, bunu günlük yaşamında sürekli bir akışa dönüştüren bir yaşam tablosudur. O.

Özgün bir kişilik

Viyan arkadaş 25 Aralık 1981 tarihinde Süleymaniye’de Caf aşiretine mensup, memur bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelir. Gerçek adı Leyla Wali Hüseyin’dir. Lise yılları olan 1996 yılında partiye tanışır ve 1997 yılında gerilla saflarına katılır. Güney Kürdistan’ın toplumsal koşulları, feodal sistem etkileri, kadının ezilmişi, özellikle bölgede gerçekleşen kendini yakmalar, kadınların çektiği acılar, kız çocuklarına erkek çocuklardan farklı yaklaşımları O’nda verili toplumsal özelliklere ve içinde şekillendiği sisteme karşıt bir duruşu almasını getirir. Çocukluktan itibaren bambaşka bir yaşamın iz sürücüsü olan Viyan arkadaşı, çocukluk arkadaşlarından öğretmenine, okul arkadaşlarından aile fertlerine kadar her tanınan, O’nun özgün bir kişilik olduğunu dile getirirler. Çocuk yaşlarındaki fedakârlığı, öğrenme merakı, toprak, ülke ve insan sevgisi, O’nu sistemin kırılıklarından koruyan temel özellik olmuştur. Viyan arkadaş Özgürlük hareketinin Güney Kürdistan’da henüz tam olarak sahiplenilmediği, PKK’nin Kuzey için savaşan misafiri bir örgüt gibi görüldüğü yıllarda mücadeleyi tanır. Önderliğin kadına, özgür insana, Kürdistan özgürlüğüne ve dünyaya ilişkin perspektifleri O’nun mücadeleye sempati duymasını getirir. Bu tanınmanın ardından 1997 yılında özgürlük saflarına katılım kararı alır.

Viyan arkadaşın katılımdaki kararlılığı şahadetine kadar sürmüştür, O’nun kişiliğini belirleyen temel bir yön olmuştur. Şahadetinde tercih ettiği eylem biçimi de O’nun kararlaşma düzeyiyle bağlantılıdır. Viyan arkadaşın katılım kararındaki keskinlik özgürleşme isteminin keskinliğindendir. Sistem içinde O’na dayatılan yaşamı kabullenmeme ve arayışlarını yücelterek yaşamına anlam kazandırmak için bir amaç edinmek, O’nun için yaşamının tek ve biricik tarzıdır. Viyan arkadaş **“Ya özgür yaşam ya hiç”** ilkesini kendi yürüyüşünün pusulası yapan ender bir kişiliktir. Ender kişilikler, acılarla örülen tarihi, halkın umutlarını ve acı çeken kadınları unutmayan mücadelecilerdir. Gerçek özgürlüğü küçük hazlara değiştirmeyiz. Çelişkileri derinden yaşadıklarından acıları da derinden yaşarlar. Yok oluşun eşliğine getirilen halkın ve kimliksizleştirilen kadının hakikatini çağırırlar. Hakikat ve yalan, karanlık ve aydınlık, güzellik ve çirkinlik, barış ve savaş, özgürlük ve kölelik olguları damla damla onların içinde yaşanır ve süzülerek onların öz kişiliğini oluşturur. Onlar her

güne yeni bir doğumu sığdırırlar ve duruşlarıyla tüm egemenliklere karşı yeni bir savaş ilanı yaparlar. Güzelliklerin nöbetçisi olma kararlılıklarını ne kar ne fırtına ne de hiçbir tufan engelleyebilir.

Viyan arkadaş yaşamla muhasebeyi hücre hücre bedeninde yapmış, saç tellerine kadar kendi bedenini bu terazide tartmış, ruhunu buradan çıkan sonuçlarla anı anına muhakeme etmiş ve kendini, kendisiyle bu zorlu savaşımın sonucunda yaratmıştır. Yarattığı bu kişilik, yarattığını yaşamın akışına katan, kendini merkezleştirmeden, oluşla yetinmeden, kendini hiçbir şeyin üstünde görmeden, öğrendiklerine rağmen öğrenme ve öğretme eylemini günlük yaşamın ayrıntılarına yerleştiren tarzdadır. Aynı zamanda yol arkadaşlarında, yaratmak istediklerini gerçekleştirmenin çabasını veren, bunu yaparken bireyi reddetmeden, yıldırmadan, mütevazı bir yürek ve beyinle, değişimin gerekliliğine inanarak, değişimin kazanımlarıyla onurlandırarak ve bireyi bunun iç sorgulaması kadar kutsal çabasına yönelten sürekli bir esintiyi kendine kabul etmiş ve devrimin gerektirdiği fırtınalı kişiliğe bir örnek olmuştur.

Viyan arkadaşın tüm yaşamı, Önderlik sevgisi, Önderlik öğretisi ve bu öğretiyi yaşama esası üzerine kuruludur. Bu sevgi O’nda aşk düzeyindedir ve gerekliliklerini her şeye rağmen yerine getirmenin, bedellerine hazır olmanın ve bunu yapabildikçe yaşamını anlamlandırmanın kendini dayattığı bir sonsuz akıştır. Onun yaşama biçimi bedenine dolan ve taşma ihtiyacı duyan Önderlik sevgisinin bir akış, bir ifade arayışıdır. Yaşamın her anını, her alanını ve yaşama konu olan her şeyi bu ifadeyle anlamlandırma çabası O’nda bir doluluk oluşturmıştır. Viyan arkadaşın kişilik özellikleri olarak sayabileceğimiz tüm gerçeklikler bu doluluğun birer damlasıdır. Çünkü bu damlalar O’nda yaşamı yaratmış ve Önderlik denizine akan ırmaqları oluşturmıştır.

Viyan arkadaşın kendini kalıcılaştırdığı eylemine damgasını vuran özellik, eylemin Şubat gerçekliğini reddetmesidir. Bu eylem Önderliğe yapılan komplo gerçekliğine, komplocu güçlere karşı olduğu kadar, komplo ile özgürlük hareketi içerisinde geliştirilmek istenen muğlaklaştırmalara, mücadele diyalektiğinden uzaklaştırmalara, verilen sözlerin kendi sınırlarını aşamayan ve yaratıma dönüştürmeyen yanlarına, bir bütün olarak Özgürlük Hareketi militanlarının Önderlik ideolojisinden koparılmalarına karşıdır. Önderlik karşısında militanlar olarak sergilediğimiz yetersiz yoldaşıklara ve özgürlük çizgisine giremeyen, örgüt yaratmayan ve sonuç alıcı pratiği yaratmayan kişilik dayatmalarımıza karşı bir tavidir. Bu eylemin ateş diliyle bizlere haykırdığı temel gerçeklik Önderliğe sahip çıkmak ve bu sahiplenmeyi eyleme

dönüştürmektir. Önderlik gerçekliğinin öğrettiği özgürlük aşkını en gerçek ve anlamlı haliyle yaratmak, özgürlüğe kilitlenmekten başka kadınca bir tercihin olamayacağını kendi düşünce ve eylemiyle ortaya koymak, bunu bireysel yücelişle bütünleştirerek toplumsal değerlere dönüştürmektir. Önderliğe dayatılan İmralı sistemi karşısında etkili, sonuç alıcı mücadele yürütemeyişimize, bu infaz ve işkence sistemini yok edemeyişimize, uluslararası komplonun iç ve dış uzantıları karşısında duyarsızlıklarımıza, bireyci yaşam arayışlarımıza ve Önderliği yeterince anlayamama ve uygulayamayışımıza karşı sorumluluklarımızın ne olduğunu ve nasıl yaşamamız gerektiğini hatırlatan bir eylemdir.

Viyan arkadaş toplumda ve ailede yaşadığı cins çelişkilerini anlamlandırma, çatıştırma ve çözme, bu yolla kendini özgürleştirme arayışını sürekli canlı tutmuştur. Sistemin ve Kürt toplumsal özelliklerinin kadında yarattığı düşünce kalıplarını çok kısa süre içinde kırmış ve özgür bir düşünce ortaya çıkarmıştır. Kadının özgürlükçü ruhunu yeniden yaratarak bu ruha sınırsız sarılması, tarihsel olarak kadının yaşadığı acılardan kadın kurtuluş ideolojisi yoluyla intikam alacağının bilinciyle ilgilidir. Bu tarihsel zorlukları, sancıları kendinde hissetmesi günde tarihi yaşamasındandır ve bu his olmazsa doğru bir mücadele mümkün değildir. Kadının cins değerleriyle buluşma anlayışı, kendi cinsinin güzelliğinin tarihsel anlamını bulma, özümseme, bunu yaşadığı çağın gerçekliğiyle buluşturarak özgürlüğün tanımını yapma istemiyle doluydu. Özgürleşme arayışı tutku düzeyinde olduğundan sorgulaması ve arayışları güçlü ve derindi. Bu sebeple Önderliğin kadın perspektiflerini anlamak ve uygulamak için büyük bir

çaba harcıyordu. Sorgulatan, değiştiren, geliştiren, yenileyen bir tarzı vardı. Kadın sevgisi, inceliği, derinliği O’nda vardı. Bu derinlik yaşamda ortaya çıkan klasik, köle, geri kadın yaklaşımlarını reddetmeyi, bunun yapıcı bir mücadelesini vermeyi ve özgürleşme eğilimini çekici kılarak canlandırmayı getiriyordu. Kadın geleneksel yaklaşımlarına tepki duyuyor, kabullenmiyordu. Viyan arkadaş bir kadın olarak özgürlüğü kendisinde içselleştirmişti. Bu anlamda kadına yaklaşımlarında ilkesel, içsel ve ideolojiktir, özü yakalamaya, yakaladığı oranda gerçekleştirmeye çalışıyordu.

Viyan arkadaşın, Kadın Kurtuluş İdeolojisi ilkelerine yaklaşımı özgürlük kavrayışıyla bağlantılı olarak ilkelerin teorik algılanışını aşmaktadır. O, yurtseverlik ilkesini kendi gerçeğinde pratiğe dönüştürmeyi özgürlük mücadelesinin tamamına yedirmiş bir yaklaşımın sahibidir. Viyan arkadaşın yurtseverlik algılayışı doğup büyüdüğü, yaşadığı topraklarla sınırlı kalmamış, Kürdistan’ın diğer parçalarındaki kırılganlık, çirkinleştirmelere ve köleleştirmelere karşı özgürlüğün gerekliliğine olan inancını kendi mücadelesinde göstermiş ve özellikle Kuzey Kürdistan’da yaşanan acıları yüreğinde hissederek bu yönlü bir eylem gerçekleştirmek için arayışlara girmiştir.

Viyan arkadaşın örgütlülük ilkesine yaklaşımı, kadın yüreğinin ve bilincinin derinliğini örgütsel bilinçle yoğuran ve kadının duygu zenginliğini yoldaşlık ilişkileriyle ve yaşam bakış açısıyla en iyi buluşturan tarzdadır. Örgütsel mekanizmamızda ortaya çıkan eksiklikleri, yetmezlikleri ya da yanılgılı yanları radikal bir tutumla eleştirmesi, bu mekanizmanın kendini güçlü yapılandırmaması ve militan yapıyı bir arada tutacak karakteri kendinde somutlaştır-

ması istem ve çabasının yoğunluğundan kaynaklanmaktadır. Örgütselilik konusunda mücadeleyi esas almasıyla birlikte mücadelecilik ilkesini her koşulda, her zaman ve mekânda, başarıyı getirecek yöntemlerle yürütmeyi hiçbir zaman ihmal etmiyordu. Mücadele yaşamını Önderlik okulu olarak ele alması O'nun mücadeleye verdiği anlamın göstergesidir. Önderlik çizgisine tam girememeyle bağlantılı olarak gelişen ideolojik perspektifimiz ile realitemiz arasındaki mesafenin bilincindeydi. Bu çelişkileri çatıştırmaktan çekinmediği gibi bunun mücadelesinden de hiçbir şekilde kaçınıyordu. Çünkü heval Viyan her durumda özeleştirici vermeyi esas alıyordu. Tasfiyeci çizginin dayatmak istediği yeniye girmeyen, liberalize eden, statükocu anlayışlarına, inançsızlıklara, yılgınlıklara, karamsarlıklara bir bütün Önderlik karşısındaki duruşlara karşı kendi öz mücadelesini ortaya koydu. Mücadele içerisinde yaşanan yetmezlikleri gidermeyi amaçlamakla birlikte aşınmalara tahammül edemiyordu. Vicdan sorgulamasını bu kadar derinden yapması ortaya çıkan aşınmalarla ve bunları giderme konusunda kendini sorumlu görmesiyle bağlantılıdır. *“İnsan yaşadığı süreçte mücadele etmeli, kişiliğinin küçülmesine ve köleliğe doğru gitmesine izin vermemelidir”* sözü, mücadelenin bireyi özgürlüğe yakınlıktırdığına inanasından kaynaklanmaktadır.

Önderliğimizin özgür kadın ara-

yışçıları için belirttiği sözü esas alarak yalnızlıktan korkmadı ve çalışmalarına aşk düzeyinde katıldı.

Yaşama aşk düzeyinde bağlıydı. O'daki aşk anlayışı yücelmiş aşk anlayışıdır ve Önderliğin belirlediği aşk ilkelerinin kendi somutunda yaşanacağını kanıtıdır. Yücelmiş aşk, kavram olarak soyut bir algılama oluştursa da kendi özgürlük mücadelesi gerçeğimize, özgürlük değerlerimize ve bizlere bırakılan mirasa baktığımızda bunun soyut olmadığını, tersine somutlaştırmanın en anlamlı örneğini oluşturduğunu görebiliriz.

Viyan arkadaşın ruhunda yarattığı güzellik O'nun bedenine de yansımaktadır

Viyan arkadaşta açığa çıkan sevginin yüceliği O'nun güzellik anlayışıyla bağlantılıdır. Kişiliğinde yarattığı özgürlük kadar Viyan arkadaşın sadeliği, mütevazılığı ve insana ilgili yaklaşması da ayrıca O'na karşı bir saygınlık ve sevgi oluşturmıştır. Doğallık ve sadelik O'daki güzelliğin açığa çıkmasının temel aracı olmuşlardır. Çünkü Viyan arkadaşın ruhunda yarattığı güzellik O'nun bedenine de yansımaktadır. Yüreğinde ve beyninde yarattığı düşünsel ve duygusal sadelik O'nun yaşam tarzına yansımış ve ayrı bir güzelliği ortaya çıkarmıştır. O'nun çekiciliği, dikkate alınırılığı, insanların O'na hemen ısınması ve yıllardır tanıyormuş izlenimini edinmesi,

O'nun ruhsal güzelliğinin bedenine, hitabına, üslubuna bir bütün kişiliğine yansımından kaynağını almaktadır. İnsanlarda samimiyet ve güven duygusu yaratması, içtenliği, özünü yansıtabilmesi ve bu özün insanlara güven verecek güzellikte olmasındandır. Genç yaşına rağmen insanlar arasındaki mesafeyi ortadan kaldıran, herkesi kucaklayan duruşu, Viyan arkadaşın kişiliğindeki, ruh ve beden uyumunun insan ilişkilerine yansımaların en sade ifadesidir.

Önderliği anlamanın Önderlik öğretisini anlamaktan geçtiği bilinciyle yeni paradigmayı anlama ve pratikleştirme konusunda hızlı bir arayış içine girmiş ve bu konuda üstün bir kavrayış düzeyi yaratmıştır. Yeni paradigmanın zihniyet ve vicdan devrimi olduğuna tüm beyni ve hisleriyle inanmış, bunun ruhsal gerçekleşmesini sağlamış ve bu iki devrimi kendinde gerçekleştiren militanın bütün eski ölçüleri aşabileceğini, daha verimli, daha fedakâr bir duruşu sergileyeceğini göstermiştir. Yeni paradigmanın temel noktalarından olan devletçilik üzerine derin yoğunlaşmalar sağlamış, bunun somut olarak Güney'e yansımalarını kavramış ve bizzat bu konuda çalışmalar yürütmüştür. Güney Kürdistan eksenli olarak geliştirilen ve tüm Kürtler için bir tuzak olarak kullanılan devletleşme eğiliminin tehlikelerini ortaya koyarak bu tehlikenin ancak siyasal iradeyle yürütülecek olan demokratik siyasetle engellenebileceğini önemle vurgulamıştır. Viyan arkadaşın yeni paradigmayı an-

lamada ve uygulamada hızlı bir temponun sahibi olması O'nun bunu bir zorunluluk olarak hissetmesiyle bağlantılıdır. Çağdaş militan özellikleri gelenekteki tarihsel özgürlük değerlerimizle birleştirerek kendini gerçekleştirmiştir. O'nun tarih bilinci, değerlere sahip çıkması, geleneğin bizleri bugüne kadar getiren yanlarını görerek, tarihi geçmişimizi inkâr etmeden bir sorgulamayı yaşaması, O'nun yeniliğe açık olan yanından kaynağını alır. Geleneği, özü, tarihi değerleri koruma ve bunları yenileme, bu özü tazelemesi gereğinin farkındaydı. Tarihten örnekleri sürekli kendi zihninde güncelleştirmesi O'nun geleceğe bağlılığını gösterirken bunu kendinde gerçekleştirmesi de günümüze olan inancın, yeninin bugünde yaratılacağına inancıyla olmuştur. Paradigma değişimini mücadelesizlik olarak anlayan tasfiyeci çizgiye karşı Viyan arkadaşın cevabı daha yoğun emek vererek mücadeleyi büyütmek olmuştur. İçimizde tasfiyeci çizginin geliştirmek istediği kendine göreliliklere, ölçüsüzlüklere cevabı, Apocu ölçüyü kazandırmak ve kendi duruşuyla, yeninin doğru uygulamasını pratikleştirmek olmuştur.

Viyan arkadaşta vicdan sorgulaması üst düzeyde olduğundan öğrenip kavradıklarıyla uyguladıkları arasındaki mesafeyi kapatmaya yönelik sorgulaması derindir. Önderliği tanıdığı andan itibaren öğrendikleri, kendi arayışlarıyla bütünleştirdikleri ve amaç haline getirdiklerini pratikleşenlerle kıyaslaması,

bilip anladıklarıyla yaşadıkları arasındaki mesafenin ölçülmesi Viyan arkadaşta yaşamsal düzeyde önem taşımaktadır. O'nda en temel özellik -ki bu özellik O'nu genelden sıyırmakta, farklılaştırmaktadır- tüm edimlerini bilip anladıklarına göre örgütleme ve gerçekleştirmektir. Viyan gerçeğinde hissetmek, bilmeden uzak değildir. Viyanca anlayacaksa kişi, gerçek bir Apocu militan olmak istiyorsa özü-sözü bir olmalıdır. Bilinçten uzak bir his varsa, bu hissin bireye vereceği yön de bireyin amaçlarından, bildiklerinden ve anladıklarından uzaktır. Sözü anlamı yanında söz ve eylem bütünlüğünün Viyan arkadaş tarafından özellikle vurgulanmasının önemi, hareketin düşünceye, düşüncenin bir ifade biçimi olan dile özgürlük kazandırması gerçeğinden kaynaklıdır. Bugün bu gerçeklik bizdeki özgürlük umudunu güçlendirmektedir. Çünkü düşündüğünü ya da dile getirdiğini gerçekleştirmek bireyde öz iradeyi güçlendirmektedir ve bu da bireyin özgürlük düzeyini yükseltmektedir. Bireyin kendisiyle, birlikte yaşadığı insanlarla, uğruna savaştığı değerlerle arasındaki güçlü bağlar özgür ve onurlu yaşamın bir göstergesidir. Viyan arkadaş bu bağların, onurlu yaşamak için önemini mektuplarında veciz bir şekilde ifadeye kavuşturmuştur. Bizlere düşen Viyan'ı Viyan'ın dilinden dinlemek, doğru okumak ve özgürleşmek için Viyan gerçeğine ulaşmaktır.

Önder Apo'yu göremezsem de bütün hayatımı onun izinden gitmeye adadım

15 Şubat uluslararası komplosunun 12. yılında kendi bedenini ateşe veren Ebumüslüm Doğan arkadaşın mektubudur.

Binlerce yıldır bu topraklar üzerinde yaşayan halkımın, tarihin hiçbir devrinde uğramadığı kadar kirli oyunlara inkâr ve imhaya günümüz tarihinde uğradığı ortadadır. Tüm Kürt halkına yapılan ve sistemli bir biçimde yürütülen bu kirli oyunlara dur demek, yine özgürlük temelinde yaşayan Kürt halkına düşmektedir. Şüphesiz ki kapitalist düzenin burada payı büyüktür. Bu sistemin artık bütün yaşam alanlarına ve insanlara yüklendiği açıkça ortadadır. Sömürü anlayışının hâkim olduğu bu düzen Kürt halkına da kirli oyunlar vasıtasıyla da yüklenmeye çalışmaktadır. Bütün yönüyle bu kirli oyunlara maruz kalan halkımın kurtuluş mücadelesinin tüm gerçekliği ve şekliyle tüm dünya insanlığının kurtuluşuna vesile olacağına tüm inancımınla güveniyorum. Halkımın tarihten beri özünde var olan ve gerçek yaşam anlayışını içinde barındıran komünal yaşamın ve gerçek demokrasi anlayışının kapitalist sisteme karşı duracağı ve bu uğurda verilen bütün bedellerin boşa çıkmayacağı inancındayım. Bütün komünal değerlerim halkımın gerçek ve özgür toplum anlayışına yol olacağı ve halkımın gerçek temsilcisi olan PKK'nin üzerine düşen görevi yerine getireceğinden hiçbir şüphe duymadım. 30 yılı aşkın bir süredir halkımın özünden doğan ve halkımın gerçek temsilcisi olan PKK'nin ayrıca PKK'yi var eden ve bir halkı yeniden diriltiren Önder Apo'nun realitesi ve duruşu halkımın özüne tekrar kavuşmasında çok büyük bir rol oynayacaktır. Tarih Kürt halkına artık önüne geçilmez, durdurulmaz bir karakter kazandırmıştır. Tüm Kürt halkı da bunun bilincinde tarihine sahip çıkmalı ve özgür yaşama temelinde duruşunu sergilemelidir.

İçinde bulunduğumuz durum, artık imha, inkâr ve kirli oyunların işe yaramayacağının açıkça kanıtıdır. Bundan

önce adı bile yasak olan, inkâr edilen Kürt halkının artık tüm gerçekliğiyle tanındığı ve Kürt halkını bugün bu duruma getiren Önder Apo ve PKK'nin bu durum karşısındaki mücadelesi takdir edilir bir durumdur. Başta Önder Apo'ya uygulanan tasfiye ve sindirme politikaları PKK ve tüm Kürt halkına uygulanmaktadır. Bu yönden Önderliğe uygulanan çağdışı uygulamaların, hücre cezalarının, kısıtlamaların önüne geçmek yine PKK ve tüm Kürt halkına düşmektedir. Bu nedenle PKK'nin de belirttiği gibi **“Gün önderliğe özgürlük günü olmalıdır”** Bir halk asla kendini var edenden ayrı kalamaz. Çünkü PKK ve Kürt halkına uygulanan tüm kirli oyunlara karşı Önderliğimizin mükemmel duruşu ve düşünceleri kurtarmış ve kurtaracaktır. Bu düzlemde Önder Apo'ya bağlılığımı belirtmek isterim her ne kadar Önder Apo'yu göremezsem de bütün hayatımı onu doğru anlamaya ve onun izinden gitmeye adadım. Uluslararası komplo'nun 11. yılında “Önder Apo'ya Özgürlük” şiarının ve halk serhıldanlarının yılı olması inancındayım. Biliyorum ki Önder Apo'yu anlamak, onu her yönüyle yaşamak bunu gerektirir. Bu uğurda canlarımızın hiçbir değeri yoktur. Benden önce ve benden sonra bu uğurda ve Kürt halkının özgürlük aşkıyla tutuşan bedenlere birer borç bildiğim bu yaşam borcunu bu komplo'nun 11. yılında bu şekilde kendi bedenimi ateşe vererek ödeyeceğimden hiçbir zaman şüphe duymadım. Çünkü biliyorum ki PKK'de söz her şeydir ve ben kendimi başta Önder Apo'ya halkıma ve PKK'ye adıyorum.

Kesinlikle şunun inancındayım ki Kürt halkı çağlardan beri özlemini taşıdığı özgürlüğe çok yaklaşmıştır. Bu düzlemde Önder Apo'nun belirttiği Demokratik Konfederalizm ışığında Kürt halkının özgür olması kaçınılmazdır. Artık tüm kirli oyun kurucuları bunun farkındadır. TC de bunun farkına varmış olmalıdır ki hükümet aracılığıyla “Açılım” adı altında içeriği aslında Önderlik ve PKK'nin tasfiyesini planlayan bir düzen peşindedir. Kesinlikle Kandil'dekiler de bu oyunun işe yara-

mayacağının bilincindedirler. Ancak tarih tekerrürden ibarettir. Bundan önce de uygulanan bu tür saçmalıklar, samimiyeti olmadığından işe yaramayacak. Bütün bunların boşa çıkacağı ve Önder Apo'nun yol haritası ile Kürt halkının gerçek gücüne kavuşacağı ve tüm bu oyunların boşa çıkarılıp Demokratik Konfederalizmin kazanacağı kesindir. Ancak bütün bunlar karşısında en büyük direnişi gösterecek olan PKK'nin, devletin ve uluslararası güçlerin karşısında göstereceği tavır kesin olmalıdır. Unutulmamalıdır ki bunun gibi zor süreçler çoğu kez yaşandı. PKK tarihinde başta Şemdin ve Osman gibi faktör ve işbirlikçiler şahsında yaşanan, tasfiyeye kadar götürebilecek olan bu kirli oyunların tekrar yaşanmaması yine PKK ve öncü kadronun en büyük görevidir. Biliyorum ki bu ve benzeri faktörler, kirli oyunların bir düzenidir. PKK'ye düşen de bu oyunları boşa çıkaracak tüm önlemleri almaktır.

Öncelikle bu yazımı gerillanın deyimiyle ‘akademik Kürtçe’ ile yazmak istirdim. Ancak Kürtçe'nin bütün inceliklerini bilmiyorum ve bunu bir eksiklik olarak görüyorum kendimde. PKK'nin hayat karşısında duruşu olan militanlığı yaşam şeklime tam olarak dökemedim. Parti ve partileşmeyi tam olarak yerine getiremedim, bu kendime özeleştirimdir.

Öncelikle tüm manevi değerlerimin ışığında gerçekleştireceğim eylemin doğru anlaşılması ve başta Kürt halkı olmak üzere eylem şeklinin ifadesi olan ve çağlardan beri ezilen tüm halklara özgürlük temennisiyle; yaşasın özgürlük, yaşasın özgür yaşayan ve yaşayacak olan Kürt halkına,

Halkımın binlerce yıldır yaşayan ve yaşayacak olan “Güneş”in çocuklarının, Kawaların, Xanêlerin, Saitlerin, Ağırların, Zilanların yurdu Kürdistan'a,

Halkımı ve yurdumu özüne kavuşturan benliğimizi, kimliğimizi bize kazandıran asla unutulmayacak ve binlerce yıl yaşatılacak Rêber Apo'ya,

Dün, bugün ve yarın halkımın yılmaz savaşçıları ve bu uğurda şehit düşen

Ebumüslüm Doğan

ve düşecek olan, özünü ateşten alan, yılmadan savaşan özgürlük savaşçıları gerillaya,

Doğru bildiği yolda yürüdüğü için ve yalnızca suçu doğru düşünmek olan ve bu uğurda cezaevine düşen tüm haklı yoldaşlara,

Evlatlarının ölü bedenlerini dahi göremeyen tüm Barış Anneleri'ne,

Özgürlüğü bedeninde yaşayacak ve yaşatacak olan tüm halkıma selam olsun!

Eylemim başta Viyan Yoldaş'ın deyimiyle *“Karanlık güneşi aydınlatan Önder Apo'ya”* esaretinin verdiği acı çoğu gibi benim de tüm vücut ve ruhumun en derinliklerinde büyük bir gerçektir. Yaşamı seninle anlamlı kıldık. Uğruna ölümü göze alacak kadar çok sevdim. Gözyaşıyla büyüttüğümüz bedenimiz her bir gerillanın toprağa düşmesiyle gerçek anlamın ve özgürlüğün değerli olduğunu gösterdi bizlere. Önder Apo'nun her gününün, halkıyla selamlaşmadan geçen her gününün, bizlerde bıraktığı büyük bir yara, hissettiğimiz büyük acıdır.

Tüm gerçekliğiyle Kürt halkının özünden gelen, özü pratikleşmeye döken PKK var oldukça inkâr ve imhaya dayanan, Kürt halkını özünden koparmaya çalışan bu güçler büyük bir yanlıgı içerisindedirler. Çünkü pratikleşmiş ve haklı bir davayı savunan Partimiz hiçbir zaman tükenmeyecektir. Bu uğurda binlerce şehit verdik. Binlerce özgür insanımızın özgürlükleri elinden alındı. Kürdistan'ın binlerce köyü yakıldı ve analar ağladı yitirilmiş evlatlarının ardından.

Adı bile yasak olan bir halkı, kullerinden tek tek diriltiren Rêber Apo'ya her Kürt genci gibi ben de binlerce kez minnettarım ve anlasınlar ki Kürt halkı bir daha asla ihanete uğramayacaktır! Ve bedenlerin tutuşacağı bugün de özümüz olan özgürlüğe gideceğimizi, gittiğim yoldan asla dönemeyeceğimizi tüm inancımınla belirtmek isterim.

Beritanlaşmak, Semalarda Yücelmek, Mazlumlaşmak, Viyanlara ulaşmaktır.

Biji Serok Apo!

Biji Kurdistan!

Biji Azadi!

Lawikê Bêzar

UYGAR TOPLUMUN YAYILMA SORUNU

Bugün dünyaya hükmeden uygarlığın çekirdeği, palazlanma yeri ve zamanı konusundaki bilimsel tartışmalar, Yukarı ve Aşağı Dicle-Fırat havzası konusunda anlaşmaya yatkındırlar. Ağır-lıklı olarak işlediğimiz son iki bölüm bu yaklaşımı paylaşır niteliktedir. Yorumlarımız çekirdek oluşum yeri olarak Yukarı Dicle-Fırat havzasının dağıtekerlerini göstermekteydi. Çekirdek mayalanması ve ilk fide halinin Sümer rahiplerince aşılınmasıyla uygar toplumun temeli atıldı. Unutulmaması gerekir ki, beş saniyelik bir cümleye sığdırdığımız bu anlamlı gelişme, pratikte binlerce yılın denemeleri sonucunu tutmuş ve kalıcılaşmıştır.

Pozitif sosyoloji (tanımladığımız eleştirel pozitif sosyoloji değil, E. Durkheim, A. Comte, K. Marks sosyolojisi) zaman ve mekân boyutundan tümüyle kendisini bağışık hissederek. Bahsettiği olay ve olguların yeri ve tarihi yoktur. Sözde deneysel ve olgusal bilim yaptığı iddiasındadır. Ne kadar zamansız ve mekânsız analiz yaparsa, o denli bilimsel davrandığını sanır. Adeta bu yönteme dört elle sarılır. Aslında bu yaklaşımın özünde modernitenin kendini zaman ve mekân olarak ebedi ve sonsuz göstermesi yatar. Tüm Avrupa merkezli bilim, felsefe ve sanatların böyle bir tutumu, eğilimi söz konusudur.

Tipkî Tanrının zaman ve mekândan münezzeh olması gibi, bu çağdaş rahipler (Avrupa uygarlığının ideolojisini kurguladıkları için) de yaptıkları bilimin sınırsızlığı ve zamansızlığı konusunda emin ve rahatlar. Zaman ve mekân sıkıştırmasından ne kadar kaçarlarsa, bilimsel postu o denli kurtardıklarını sanırlar. Bu her dönem paradigmacılarının sıkça içine düştükleri bir hatadır. Çok iyi bilmekteyiz ki, zamanın ve mekânın etkisini taşımayan tek bir olgu, olay, kurum, eylem, kişilik ve toplum yoktur.

Zaman ve mekân boyutunu esas alan yöntemin kabul edilmesi yorumun anlam gücünü artırır. Toplumsal bilimlerin alanında tarihsellik 'şimdi-dir', 'şimdi' ise tarihtir. Aradaki fark daha çok biçimsel, çok az özsel. Ben Fernand Braudel'den hiç okumadan, özellikle 'süre' kavramları olmadan anlamlı bir sosyoloji kuramayacağımızı temel yöntem bellemiştim. Bunu mekân için de vazgeçilmez bir yöntem unsuru olarak değerlendirmekteyim. Savunmalarım amatörce de olsa bu anlayışın güçlü uygulandığını sergiler. Tüm çözümlemelerimde de aynı izleri görmek mümkündür. O halde neden yöntem konusunda çok hassas olan Avrupa bilimcileri, benim gibi bir amatör kadar mekân-zamandan bu denli habersiz veya kaçış tutumu içindedirler? Bunun gerçekçi izahı, **Avrupa merkezcilik ve evrenselliğidir**; bu özellikleriyle kaba bir metafizikten kurtulamadıkları veya bizzat böylesi metafizik bir toplum inşa ettiklerine dair inanç ve misyonlarıdır.

Halbuki tarihi ve mekânı sosyolojiye dahil etmek, gerçekleşecek olan yaşamın nasıl akıp yol aldığını, kendimizin tarihte ve 'şimdide' ne olduğumuzu anlamamızı sağlar. Eğer tarih ve şimdi birbirine çok yakınsa, yine mekânlar bir merdivenin basa-

maları gibi peş peşe birbirlerini tamamlıyorlarsa, o zaman insanlığın bir bütün olduğunu, hiç kavimler, diller, devletler, uluslar, ittifaklar, BM'ler, enternasyonaller olmadan da zaten birliğini ve bütünlüğünü yaşadığını daha iyi yorumlayacaktır. Demek ki sözde birlik arayan kurumlar tam tersini gerçekleştirenler oluyor. Uygar toplum garip bir oluşumdur. Söylediği her şeyin tersinin doğru olması gibi bir özelliği vardır. Şaşırmamak için, o halde uygar toplumu hep ters-ten okumalıyız.

Bu girişi daha çok uygarlığın mekânsal ve zamansal yayılımının nasıl yorumlanması gerektiğine dikkat çekmek için yaptık.

a- Sümer ve Mısır kökenli uygarlıkların yayılma sorunları

Neolitik kurumlaşmaya dair anlatıklarımız uygarlığın çekirdek oluşumunu aydınlatmıştır. Sümer aşısını bu çekirdeği düşünmeden nereye aşılayacaksınız? Ortada başka yeşerecek çekirdek yoktur. Olsa da, erişecek halde değildir. Bugün nasıl ABD'yi Avrupa olmadan düşünemezsek, belki de daha fazla olarak, Yukarı Dicle-Fırat uygarlık çekirdeklenmesi olmadan, Aşağı Dicle-Fırat alanı sazlık olmaktan asla kurtulamazdı. Uygarlık mayalanması bir yana, Pigmeler benzeri bir yaşamı ancak kurtarabilirdi.

Yayılma açısından önemli bir sorun, neden Orta Dicle-Fırat'ta, hatta Anadolu'da ileri düzey yerleşimlerinin kenteleşemediğidir. Bundan beş bin yıl öncesine ışınlandığımızda, uygarlık eşiğine gelmiş birçok bölge olduğunu, nerdeyse kent aşamasına gelmiş büyük köyler bulunduğunu, ama sonradan tam iyi bilemediğimiz nedenlerle bunların aşama yapmadan çöktüklerini görürüz. Örneğin Çatalhöyük, İran-Türkmenistan arası alanlar böylesi alanlardır. Kent için birçok koşulun gerekli olduğunu biliyoruz. Bir bölgede yoğun nüfus birikiminin artık-ürünün büyüklüğüne bağlı olduğu da bilinen bir husustur. Bu ürün fazlalığını mümkün kılacak olan, akarsular ağzındaki alüvyonlu toprakların suni sulanmasıdır. Nil ve Dicle-Fırat'ın denize yakın oluşturdıkları alüvyonlu saha bu görüşü doğrular. Başlangıç için kentin doğması kadar, sayılarını çoğaltması ve kalıcılığı bu koşulu gerektirir. Diğer koşul ise, kesinlikle yakın bölgelerde kendini doğuracak kültürel etkenlerin hazır olmasıdır. Hiçbir alüvyonlu saha neolitik kültür oluşturamaz. Çünkü bu kültürün koşulları yoktur. Neolitik kültürde de büyük, kalıcı ve sayılarını çoğaltacak kent koşulları yoktur. Tamamlayıcılık bu konulardan ötürü zorunlu oluyor.

Bütün belirtiler Dicle-Fırat'ın orta havzasında, aşağıdaki kadar olmasa da, orta boy bir kent zincirinin mevcut olduğunu göstermektedir. Buna gelmeden önce M.Ö. 3500'lerde kendini kanıtlayan, Uruk kent uygarlığının bir sistem yaratmasıdır. Uruk koloni düzeni kuruyor ve kent sayılarını çoğaltacak modeli sunuyor, rolünü oynuyor. Tarihin ilk uygarlığı olma onurunu taşıyor. Tanrıça İnanna kültü, Gılgamesh Destanı ölümsüzlü-

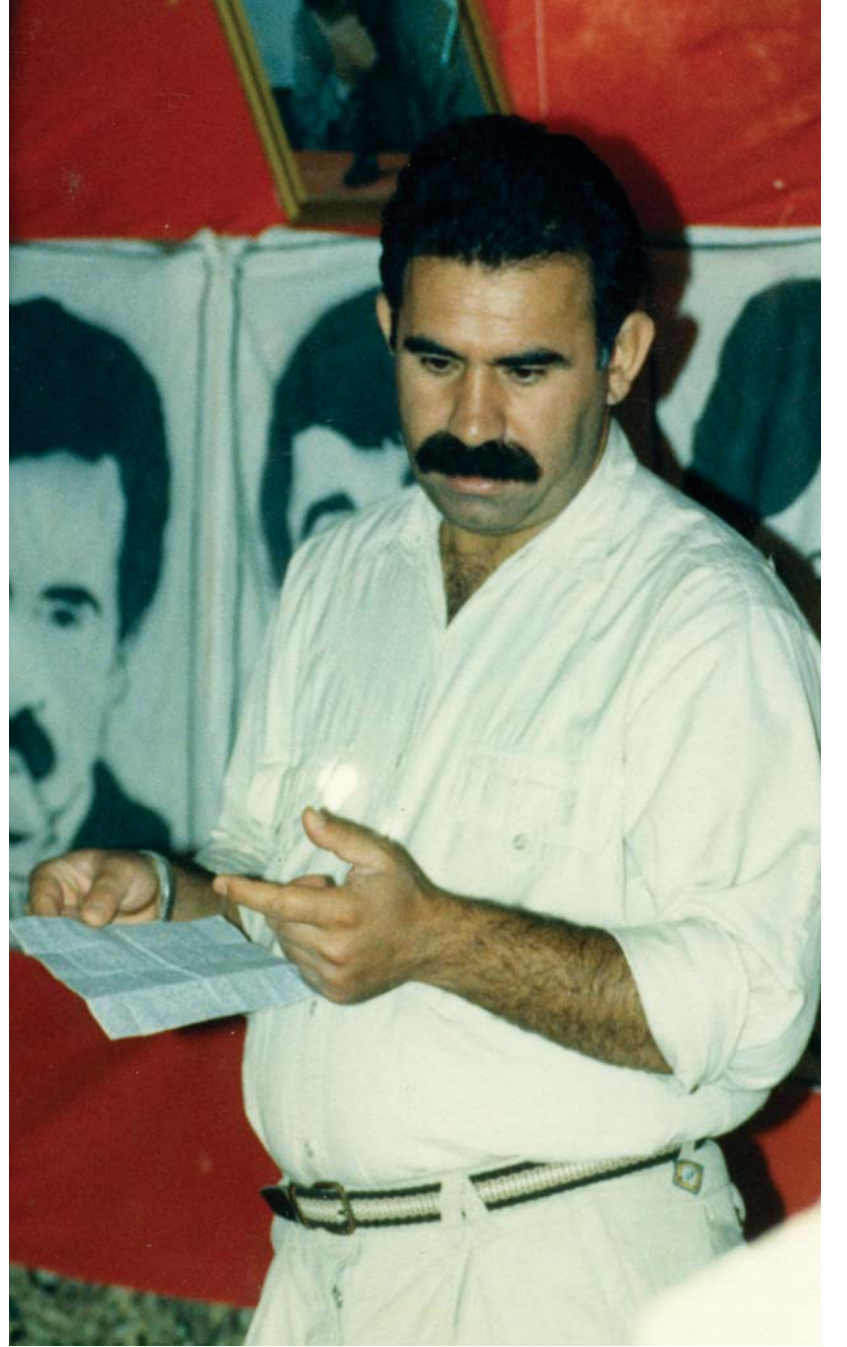
ğünün kanıtlarıdır. M.Ö 3000'lerde muhtemelen kuzeyinde daha verimli ve sayısız çoğalmış kentlerin birleşik rekabeti altında çöküyor.

Ur hanedanlık dönemi M.Ö 3000'lerde başlar. Üç hanedanlık biçiminde, giderek aynı çöküş-doğuş mantığı içinde kuzeye çekilerek M.Ö 2000'e kadar devam eder. Sargonlu Akad Hanedanlığıyla Gutili Gudea dönemleri de bu kapsamda sayılmalıdır. İlk yazılı hukuk metinleri, edebi destanlar, akademiler, bugünkü gibi acımasız kent kavgaları (Nippur'a Ağıt, Agade'nin Lanetlenmesi Destanlarıyla çarpıcı örnekler) bu dönemden hemen akla gelenlerdir. Ur'un geniş bir koloni sistemi olduğu anlaşılıyor. Zaten ilk koloniler Zagros-Toros sisteminin iç kavisli bölgelerinde çığ gibi oluşur. Hızla da son bulur.

Bundan çıkan sonuç, içinde koloni kurdukları toplumun kültürel gücüdür. Mısır ve Harappa uygarlıklarıyla Elam-Sus uygarlığı bağımsız kent uygarlıkları olarak değerlendiriliyorsa da, direkt bağ olmadan, objektif anlam bağlamında Sümerlerle ancak koloni çapında mukayeseleri düşünülebilir.

Babil çağı M.Ö 2000'lerde daha kuzeyde aynı mantıkla başlar. Sümerler yerine Akad etnisitesine (Semitik kültür kökenli) dahil sayılırsalar da, özünde bir Sümer uygarlığıdır. Bu uygarlığın bilim ve kurumlaşma bakımından zirvesi sayılır. Kent olarak Babil, Avrupa'daki Paris benzeri bir rol oynar. Bilim ve kültür kentidir. Tüccarı artmış, tüm kültürler oraya akmış, kozmopolitizm ilk defa gerçekleşmiştir. Etkisi etrafta güçlüdür. Tarihte Nemrutlar çağını (ilk güçlü krallar) başlatır. Etrafında ışık kenti gibi çekim özelliğine sahiptir. Üç önemli aşaması vardır. Görkemli çıkış çağı, M.Ö 2000-1600, ünlü Hammurabi'yle tanınır. Hurlili kavimlerin etkilediği dönemde, M.Ö 1600-1300, bağımsızlığını yitirmiştir. Üçüncü dönem, M.Ö 1300-550, Asur etkisi ve Persler tarafından işgal dönemidir. 1500 yıllık bir dönemin Babil çağı, insan hafızasında pek açıkça olmasa da güçlü iz bırakır. Tanrı Marduk ve Tanrıça Tiamat kavgasıyla ünlü Ennuma-Eliš Destanı ana-kadının acılı yenilgisinin öyküsüdür. Astronomisi, büyücü kehaneti, İsrailoğullarının esareti, birçok yazılı edebi metin, Asur'a karşı direniş halen kalıntıları olan Kalde kültürünün bu merkezinin unutulmaz hatıralarıdır. Solon başta olmak üzere, birçok Yunan filozofunun ilk derslerini aldıkları kent olduğunu hatırlarsak, zincirsel etkinin değeri daha iyi anlaşılır.

Asur dönemini de üçe ayırmayabiliriz. *Birinci dönem*, M.Ö 2000-1600, tüccar krallar dönemidir. Ticaret ağırlıklı büyüyen, bugünkü Musul yakınlarındaki Ninova kentini (Asur bu kentin koruyucu tanrısıdır) merkez eden tüccarlar, tarihin ilk defa en geniş ticaret kolonilerini inşa etmişlerdir. Doğu Akdeniz'den Pencap kıyılarına, Karadeniz'den Kızıldeniz'e kadar pek çok alanda ticari koloni kentlerini inşa etmişlerdir. Mimarlık ve ticarete aşama yaptıkları söylenebilir. Kayseri yakınlarındaki Kültepe (Asur döneminde Kaniş) ve bugünkü Fırat'ın Suriye'ye geçtiği yerdeki Karkamış (Karum'dan, yani ticaret acentesinden gelir) kentleri bu dö-

nemden kalmazdır. M.Ö 1600-1300, Hurri kökenli Mitanni devletinin egemenlik dönemidir. Eski önemini yitirmiş de olsalar, Asur geleneği varlığını sürdürmektedir. En şaşıaalı dönem M.Ö 1300-612 yıllarıdır. Tarihin ilk güçlü ve dönemin en geniş imparatorluğunu kurmuşlardır. Savaşta gaddarlıkları (kellelerden kale ve surlar yaptıkları söylenir) ile tanınmışlardır. İlk defa etnik soykırım, bir alanı toptan boşaltmalar bu dönemin tarihte iz bırakan anılarıdır. Halkların da en çok direniş bilincinin geliştiği dönemdir. En büyük direnişi Urartu kralları önderliğinde (Urartuların etnik yapıları tartışmalıdır. Bu husus tüm yönetim hanedanları için geçerlidir. Bütün hanedanlar dönemin egemen kültür dilini esas alırlar. Nitekim Urartu'da, daha sonraları Pers sayılarında da Asurca ve Aramice devletin kullanılan resmi dilleridir) proto-Kürt Hurriiler göstermişlerdir. Bugünkü coğrafyalarında tutunmalarında bu direnişin rolü büyüktür. Nitekim Hurri kökenli Medlerle Babililerin ittifakı sonucu bu dev imparatorluk M.Ö 612'de tarihe karışmıştır. Sümer kökenli son uygarlık olarak, tarihte uygarlığın (özellikle ticari ve mimari alanda) gelişmesine ve yayılmasına en büyük katkılardan birini yapma ayrıcalığına sahiptirler.

İlk defa Aşağı Mezopotamya dışında başka uygarlık merkezlerine tanıklık etmekteyiz. Hem biçimde hem de özde değişim ve gelişmeler gözlemlenmektedir. Sümer uygarlığının gerek oluşumunda, gerek yayılmasında ilk halkaya Orta Mezopotamya'ya yerleştirmek hatalı olmayacak-

tır. Hurri kökenli bu kuşak hakkında özellikle bölgedeki arkeolojik kazılar, etimoloji ve etnoloji sayesinde gün geçtikçe daha çok bilgiye sahip olmaktayız. Hurriiler, Aryan dil ve kültürden yazılı kaynaklara geçen halklar veya etnisitelerden kimliği belirlenen ilk gruptur. Otantiktirler; yani son buzul çağından beri Zagros-Toros sisteminde yerleşik olan grupturlar. Tarım ve hayvancılığın gelişmesinde başat rolleri vardır. Daha doğrusu, alandaki neolitik köy ve tarım devrimini geliştiren grubun başında gelmektedirler. Etnik kimlikleri M.Ö 6000'lerden itibaren ayırt edilmekte ve okunmaktadır. Hurriiler proto-Kürt olarak değerlendirilmekte en anlamlı tanıma uygundur. Dil yapısı, birçok kelimenin etimolojik analizi, etnoloji Kürtlerle bağını gayet iyi açıklamaktadır. Ovalarda yerleşiklik, dağlık ve yayla alanlarında göçebelik birlikte ve iç içedir. Sümerlerin ilk Hurri gruplarından olmaları kuvvetle muhtemeldir. Nitekim daha sonraki Guti işgal dönemi (M.Ö 2150-2050), Kassit işgali (M.Ö 1600'ler, Hititlerle birlikte 1596 ilk Babil işgali), daha sonra gelişen Med ve Pers karşı yayılmaları bu gerçeği kanıtlama özelliğindedir. Sümerlerle en yoğun ilişki içindeki neolitik kuşaktır. Diğerleri Semitik kökenli Aramitlerdir.

Hurri kökenli ilk uygarlık izlerine (Neolitik kurumlaşma dönemi olan M.Ö 6000-4000 dönemini saymazsak) M.Ö 3000'lerin başından itibaren yoğunca rastlamaktayız. Aslında kesintisiz bir gelişmeyle karşı karşıyayız.